

ประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์
สะเทือนขวัญ

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยา
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PSYCHOLOGICAL EXPERIENCES OF POSTTRAUMATIC GROWTH IN VETERANS

Miss Aketida Duangurai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2015

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่
	มีความมอแงภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ
โดย	นางสาวเอกธิดา ดวงอุไร
สาขาวิชา	จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	อาจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต้พันธ์

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะจิตวิทยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศัคนางค์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุภาพรณ โศตรจรัส)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต้พันธ์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เก็จกนก เอื้อวงศ์)

เอกธิดา ดวงอุไร : ประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (PSYCHOLOGICAL EXPERIENCES OF POSTTRAUMATIC GROWTH IN VETERANS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ. ดร.ณัฐสุดา เต้พันธ์, 166 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีเพื่อศึกษาประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยา ผู้ให้ข้อมูลเป็นทหารผ่านศึกนอกประจำการที่เป็นผู้ป่วยของโรงพยาบาลทหารผ่านศึก โดยเคยมีประสบการณ์ตรงในการผ่านเหตุการณ์สะเทือนขวัญในสงครามจำนวนทั้งสิ้น 8 คน ผู้ให้ข้อมูลผ่านการคัดเลือกแบบเจาะจง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การคัดเลือก จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและการจดบันทึกภาคสนาม ผลการวิจัยพบประสบการณ์ด้านจิตใจของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูล มี 4 ประเด็นหลัก ดังต่อไปนี้ คือ (1) การมีจิตวิญญาณของทหาร ประกอบด้วย 3 ประเด็นย่อย คือ การเข้าสู่อาชีพทหาร การหล่อหลอมตัวตนของทหารอาชีพและอุดมการณ์ทหาร (2) ประสบการณ์ในสนามรบ ประกอบด้วย 2 ประเด็นย่อย คือ การมีความมั่นใจของทหารในสนามรบและความยากลำบากและความรุนแรงที่เผชิญ (3) ความงอกงามทางจิตใจของทหารผ่านศึก ประกอบด้วย 3 ประเด็นย่อย คือ ปัจจัยเอื้อที่ทำให้เกิดความงอกงามทางจิตใจ การรับรู้ตนเองในแง่บวกและการมีความเข้าใจต่อชีวิต (4) ความซาบซึ้งและการมองเห็นคุณค่าจากสิ่งที่ได้รับจากการเป็นทหารอาชีพ ประกอบด้วย 4 ประเด็นย่อย การรับรู้ว่ารัฐไม่ทอดทิ้ง ความมีเกียรติเก๋วงศ์ตระกูล การได้เพื่อนฝูงและมีสังคมใหม่และความรู้สึกด้านบวกและความภาคภูมิใจจากการเป็นทหาร จากผลการวิจัยที่ได้จะก่อให้เกิดความเข้าใจในประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ทั้งนี้จะช่วยพัฒนาความเข้าใจของรูปแบบการปรับตัว ความงอกงามที่เกิดขึ้นในทหารผ่านศึก ตลอดจนสามารถนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางสำหรับนักจิตวิทยาการศึกษา ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลทหารผ่านศึก เพื่อการดำเนินการวางแผนเยียวยาดูแลทางด้านจิตใจสำหรับทหารผ่านศึกนอกประจำการและส่งเสริมความงอกงามทางด้านบวกและส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

สาขาวิชา จิตวิทยา

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2558

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5677627238 : MAJOR PSYCHOLOGY

KEYWORDS: PSYCHOLOGICAL EXPERIENCE / POSTTRAUMATIC GROWTH / VETERANS

AKETIDA DUANGURAI: PSYCHOLOGICAL EXPERIENCES OF POSTTRAUMATIC GROWTH IN VETERANS. ADVISOR: NATTASUDA TAEPHANT, Ph.D., 166 pp.

This study was aimed to examine the psychological experiences of Posttraumatic Growth in Veterans. The research methodology was qualitative research with a phenomenological concept. Data were collected from eight veterans who were patients of Veterans General Hospital . After being screened purposively according to criteria, the researcher collected data using in-depth interviews and field notes. The results found four main themes are as follows: (1) The spiritual of the soldiers consists of three sub-themes: Approaching a military career, Self transformation of the military and Military ideology (2) Experiences while in the battlefield are comprised of two sub-themes that is soldiers' confidence in their battalion and their encounters of difficulties and violence during their services. (3) Posttraumatic Growth of the veterans consists of three sub-theme subsidiaries: Factors that contribute to their mental growth, Positive self-awareness and understanding of life and (4) Veterans' appreciation and awareness of their welfares that were given to them which consist of 4 subthemes: the perception of the government's attentiveness, honor to their families, networking and pride of their services. The findings can be used to make a better understanding of the experiences of Posttraumatic Growth in veterans and their development of their adaptation after the war. The data obtained can be used as guidelines for counseling psychology, as well as, associated organizations so that they can craft proper treatments that suit the veterans' well being and promote their quality of life.

Field of Study: Psychology

Student's Signature

Academic Year: 2015

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ทหารเป็นอาชีพที่คุ้นเคยสำหรับข้าพเจ้า เพราะครอบครัวของข้าพเจ้าล้วนรับราชการทหารมาเป็นที่ตั้งแต่รุ่นคุณปู่ สิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งที่ข้าพเจ้าได้เรียนรู้จากวิชาชีพนี้คือ ความเสียสละเพื่อส่วนรวมและการดูแลบุคคลรอบกาย ย้อนกลับไปตอนข้าพเจ้าฝึกงานที่โรงพยาบาลทหารผ่านศึก ข้าพเจ้าได้มีโอกาสสัมผัสกับทหารกลุ่มหนึ่งที่เรียกว่า “ทหารผ่านศึก” ทหารกลุ่มหนึ่งที่เสียสละเพื่อชาติแต่น้อยคนนักจะรับรู้ถึงคนกลุ่มนี้ กลุ่มคนที่ติดทองหลังพระอย่างแท้จริง

ทหารที่กลุ่มนี้ได้ผ่านสมรภูมิมามากมายเช่น สงครามเวียดนาม ไปจนถึง สงครามที่อิรัก ทหารผ่านศึกหลายท่านสามารถผ่านประสบการณ์สะท้อนขวัญที่ตนได้รับจากสงครามและอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข แต่ก็มีทหารผ่านศึกอีกหลายท่านเช่นกันที่ยังอยู่กับเหตุการณ์สะท้อนขวัญจากการรบครั้งนั้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงเกิดขึ้นจากแรงบันดาลใจของข้าพเจ้าที่อยากเป็นกระบอกเสียงให้คนกลุ่มนี้ เพื่อให้พวกเขาได้รับความสนใจ ได้รับความช่วยเหลือ และที่สำคัญที่สุดคือได้รับรู้ถึงเรื่องราวที่เสียสละอย่างแท้จริงของพวกเขา

วิทยานิพนธ์เล่มนี้จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ถ้าไม่มีความช่วยเหลือของ อาจารย์ ดร. ณัฐสุดา เต็มพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ด้วยความเมตตากรุณาถ่ายทอดความรู้ การให้คำปรึกษา และแรงผลักดันที่อาจารย์เฝ้าพยายามผลักดันให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ ขอขอบคุณคณาจารย์คณะจิตวิทยา สาขาจิตวิทยาการปรึกษา ที่เฝ้าถามไถ่และให้กำลังใจข้าพเจ้าตลอดระยะเวลาที่ข้าพเจ้าทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนบุคคลรอบข้างที่คอยเห็นห่วงเป็นใยข้าพเจ้าตลอดมา ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ช่วยกรุณาเวลามาเพื่อตรวจสอบ แนะนำ และให้ข้อเสนอแนะต่างๆที่เป็นประโยชน์ ขอขอบคุณทุนวิจัยมหาบัณฑิต สกว. ด้านมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์ ที่คอยเอื้ออำนวยสนับสนุนด้านการเงินให้ข้าพเจ้าได้ทำวิจัยออกมาได้อย่างราบรื่น

นอกจากนี้ข้าพเจ้าอยากจะขอขอบคุณเพื่อนๆรุ่น 29 โดยเฉพาะที่ให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอและร่วมกันสร้างสรรค์งานวิทยานิพนธ์ร่วมกันในห้องพักบัณฑิตศึกษาชั้น 8 ภายใต้อุณหภูมิที่ร้อนและรอยยิ้ม นับเป็นช่วงเวลาที่ดีตั้งแต่ได้แสดงถึงความห่วงใยที่มีระหว่างกันของมิตรสหาย อติชาติ ปณิชา ศนิที่แนะนำการใช้ระบบ e – thesis และจิตวิทยาการปรึกษารุ่นที่ 28 ภาณุ ปานชนก ชานนท์ ที่ให้ความรู้ในข้อมูลต่างๆในเวลาที่ข้าพเจ้าต้องการ ทีมทุนวิจัยมหาบัณฑิต สกว. พิริยา ทศพร และ ยรัตน์ดูล ที่คอยรับฟังปัญหาของข้าพเจ้าตลอดการทำวิทยานิพนธ์ และสุดท้ายที่สำคัญที่สุดคือ ครอบครัวดวงไธเร่ ที่หล่อหลอมข้าพเจ้าจนเป็นข้าพเจ้าเฉกเช่นปัจจุบันนี้ ขอขอบพระคุณจากใจจริงค่ะ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
3. คำถามการวิจัย	4
4. ขอบเขตของการวิจัย.....	4
5. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
1. ทหารผ่านศึก.....	7
2. ความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (Posttraumatic Growth)	19
3. การวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenological Research)	29
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	38
1. การเตรียมความพร้อมของผู้วิจัย.....	38
2. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
3. การวิเคราะห์ข้อมูล	53

4. การอภิปรายและการสรุปผลการวิจัย	54
5. การตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของงานวิจัย.....	54
6. จริยธรรมการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูล	56
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	57
1. ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล	57
2. ส่วนที่ 2 ประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความมกงาม ภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ.....	66
ประเด็นหลักที่ 1 : การมีจิตวิญญาณของทหาร.....	69
ประเด็นหลักที่ 2 : ประสบการณ์ในสนามรบ	82
ประเด็นหลักที่ 3 : ความมกงามทางจิตใจของทหารผ่านศึก	98
ประเด็นหลักที่ 4 : ความซาบซึ้งและการมองเห็นคุณค่าจากสิ่งที่ได้รับจากการเป็นทหาร อาชีพ	111
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	122
1. สรุปผลการวิจัย.....	122
2. ผลการวิจัย.....	123
3. อภิปรายผล.....	125
4. ข้อเสนอแนะ	136
รายการอ้างอิง	138
ภาคผนวก.....	139
ภาคผนวก ก ใบรับรองโครงการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน.....	140
ภาคผนวก ข ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย.....	142
ภาคผนวก ค แบบสำรวจตนเอง	146
ภาคผนวก ง แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์.....	149
ภาคผนวก ฉ แบบบันทึกการสังเกตแบบมีส่วนร่วม	151

ภาคผนวก ข ตัวอย่างการถอดรหัสข้อความ	154
ภาคผนวก ซ ตัวอย่างตารางสรุปประเด็น	157
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	166

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามรายบุคคล.....	43
ตารางที่ 2 วันเวลา ระยะเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์.....	53

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 แสดงกระบวนการการเกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ	24
ภาพที่ 2 แสดงการเข้าสู่แหล่งข้อมูลของผู้วิจัย.....	44
ภาพที่ 3 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 1 การมีจิตวิญญาณของทหาร	82
ภาพที่ 4 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 2 ประสบการณ์ในสนามรบ.....	98
ภาพที่ 5 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 3 ความงอกงามทางจิตใจของทหารผ่านศึก.....	111
ภาพที่ 6 ประเด็นย่อยใน ประเด็นหลักที่ 4 ความซาบซึ้งและการมองเห็นคุณค่า.....	120

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สุขภาพ (Health) ตามนิยามขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization)(World Health Organization, 2015) หมายถึง การมีความสมบูรณ์ทางสุขภาพกาย สุขภาพจิต มีสุขภาวะทางสังคมตลอดจนการไม่มีโรคภัยคุกคามหรือความเจ็บป่วยอ่อนแอ ทั้งนี้ได้มีผู้ให้นิยามความหมายเกี่ยวกับสุขภาพจิตของคนไทยไว้ว่า เป็นสภาพชีวิตที่เป็นสุข อันเป็นผลมาจากการจัดการปัญหาในการดำเนินชีวิต มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีความครอบคลุมถึงความดีงามภายในจิตใจ ซึ่งอยู่ในสภาพของสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป (อภิชัย มงคลและคณะ, 2552) การที่บุคคลต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ถูกกดดันหรือคุกคามให้เกิดความทุกข์ ความไม่สบายใจทำให้บุคคลต้องปรับตัวต่อสิ่งกระตุ้นมีผลให้สภาวะจิตใจอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่การมีสุขภาพจิตที่ไม่ดี

บุคคลที่ประสบเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความบอบช้ำทางจิตใจหรือเรียกได้ว่าเป็นเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (traumatic event) ย่อมมีแนวโน้มทำให้เขาปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมเป็นไปได้ยากกว่าบุคคลผู้ที่ไม่เคยประสบกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (Freedy & Hobfoll, 2013) ซึ่งสมาคมจิตวิทยาอเมริกันได้ให้นิยามความหมายของเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความบอบช้ำทางจิตใจหรือเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (traumatic event) นั้นหมายถึง เหตุการณ์ที่เป็นสาเหตุเกี่ยวข้องกับการคุกคามความปลอดภัยของชีวิตหรือเป็นการบาดเจ็บที่ร้ายแรง โดยเป็นผลทำให้บุคคลผู้ประสบเหตุการณ์นั้นๆมีอาการหวาดกลัว มีความรู้สึกหม่นหมอง จึงทำให้พวกเขามีอาการหวาดระแวงและออกสั่นขวัญแขวนอยู่โดยตลอด (First, 1994)

กลุ่มทหารผ่านศึก (Veterans) เป็นกลุ่มบุคคลที่มีประสบการณ์ผ่านการรบและเป็นกลุ่มบุคคลที่มีแนวโน้มสูงต่อการเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญเหล่านี้ (Moore & Jongsma Jr, 2009) เพราะภายในสนามรบทหารจะมีความเสี่ยงต่อการเผชิญอันตรายรอบตัว เป็นผลทำให้ได้รับแรงกดดันอย่างมหาศาลที่กระทบทางจิตใจอย่างรุนแรง ผลจากการสู้รบทำให้ทหารผ่านศึกบางรายอาจได้รับบาดเจ็บอย่างสาหัสทางร่างกาย ในขณะที่บางรายอาจถึงขั้นต้องพิการทุพพลภาพ ทหารผ่านศึกหลายรายได้รับการรักษาทางด้านร่างกายจนหายจากอาการบาดเจ็บแล้ว แต่ทว่าทางด้านจิตใจของทหารผ่านศึกบางรายกลับได้รับผลกระทบจนเกิดปัญหาด้านสุขภาพจิตตามมาในภายหลัง (วีระ

เชื่องศิริกุล, 2554) จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นผลกระทบจากการปฏิบัติหน้าที่ในสนามรบถึงแม้ว่าเวลาจะล่วงเลยผ่านมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้วก็ตาม แต่จากปัญหาทางด้านสุขภาพจิตก็ทำให้ทหารผ่านศึกบางรายยากที่จะกลับไปใช้ชีวิตตามสภาพปกติดังที่เคยเป็นได้หลังจากสงครามสิ้นสุด (ชญาณ์ทัต ศุภชลาศัย, 2556)

ภาวะความผิดปกติทางจิตใจภายหลังการเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญที่เกิดขึ้นกับทหารผ่านศึกภายหลังจากผ่านการสู้รบ อาจเกิดขึ้นได้โดยมีระยะเวลาอันประมาณ 2-3 สัปดาห์ แต่มักไม่เกิน 6 เดือน โดยส่วนใหญ่แล้วอาการจะค่อยๆ ดีขึ้น แต่ก็มีส่วนน้อยที่มีอาการเรื้อรังนานเป็นปี ซึ่งความทรงจำอันเลวร้ายอาจจะย้อนกลับมาอีกและทำให้หวนระลึกอยู่บ่อยๆ เมื่อมีอาการเพิ่มมากขึ้นทำให้ความสนใจในสิ่งต่างๆ ลดลงหรือหมดไป มีความรู้สึกห่างเหินจากญาติมิตรและคนใกล้ชิด เกิดเป็นอารมณ์ ซึมเศร้า เฉยเมย รู้สึกไม่รื่นเริงไม่แจ่มใส คิดอะไรไม่ค่อยออก ตื่นเต้นตกใจง่าย ขาดสมาธินอนไม่ค่อยหลับ ซึ่งอาการเหล่านี้เราเรียกว่า โรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (Posttraumatic stress disorder; PTSD) (อัมพล สุอำพัน, 2536) โดย Sierles และคณะ (1983) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเกิดโรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ในกลุ่มของเชลยศึกจากค่ายถูกกักกันสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ผลการศึกษาพบว่าเชลยศึก ร้อยละ 67 มีอาการโรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ยังมีงานวิจัยของ Goldsmith และ Cretkos (1969) ที่ได้ศึกษาก่อนพบว่า ทหารผ่านศึกจากประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อได้เดินทางกลับประเทศที่ผ่านการรบอย่างหนักร้อยละ 36 ในผู้ที่ผ่านสนามรบปกติร้อยละ 24 และ ในผู้ที่ไม่ต้องเข้าไปสู้รบร้อยละ 17 พบว่าเกิดอาการของโรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญเช่นกัน

จากข้อมูลผลการศึกษาเกี่ยวกับโรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญที่มีนักวิจัยได้สนใจศึกษากันเป็นอย่างมาก โดยก่อนหน้านั้นนักวิจัยมักให้ความสนใจศึกษาในผลที่เป็นทางลบที่เกิดขึ้นภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญ แต่ในช่วงระยะหลังมาตั้งแต่ปี 1995 ก็ได้เริ่มมีนักวิจัยอีกกลุ่มหนึ่งที่สนใจศึกษาผลทางบวก ซึ่งเป็นความมั่งคั่งที่เกิดขึ้นภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ได้มีการเสนอแนวคิดใหม่เพิ่มเติมว่า เมื่อบุคคลสามารถผ่านเหตุการณ์ความสะเทือนจิตใจได้แล้ว บุคคลผู้นั้นก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านบวก สามารถเปลี่ยนผ่านความเจ็บปวดที่ผ่านมามาเกิดเป็นประสบการณ์ของบุคคลที่พัฒนาในแง่บวกบางอย่างของตนเอง ซึ่งสามารถเรียกภาวะนี้ว่า ความมั่งคั่งภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (Posttraumatic Growth; PTG) (Tedeschi & Calhoun, 2004)

ความมั่งคั่งภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ถือเป็น การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจในทางบวกของบุคคลที่เกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลต้องฝ่าฟันกับภาวะวิกฤตครั้งสำคัญในชีวิต (Calhoun & Tedeschi, 2001, 2004) ทั้งนี้ความมั่งคั่งภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ก็เป็น

ประสบการณ์เฉพาะตัวของบุคคลที่เกิดการพัฒนามุมมองของตนเอง ซึ่งผลที่เกิดขึ้นมากกว่าตอนที่ยังไม่ผ่านเหตุการณ์วิกฤตสำคัญในชีวิต อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นไม่ได้มีเพียงแค่กลับสู่ระดับเดิม แต่หากเป็นพัฒนาการที่มีความลึกซึ้งและมีความหมายเป็นอย่างมากสำหรับบุคคล (Tedeschi & Calhoun, 2004) และยังมีความสอดคล้องกับที่ Yalom และ Lieberman (1991 อ้างถึงใน Calhoun & Tedeschi, 2004) โดยได้กล่าวไว้ว่าความทุกข์ใจที่เกิดขึ้นอาจจะเป็นปัจจัยที่ช่วยทำให้เกิดกระบวนการของความงอกงามในชีวิต และการที่มีความโศกเศร้ารบกวนจิตใจต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน ก็อาจเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมและดำรงคงไว้ให้เกิดความเติบโตงอกงามในชีวิตได้อีกด้วย สิ่งที่เกิดขึ้นนั้นมีค่ามากกว่าแค่การที่ทำให้กลับคืนสู่ภาวะดังเดิม เป็นการเปลี่ยนผ่านจากความซอกซำและความทุกข์ทรมานภายในจิตใจจนกระทั่งเกิดการปรับตัว เปลี่ยนแปลง และยังเป็น การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพอีกด้วย (Tedeschi & Calhoun, 1995)

นักวิจัยเริ่มให้ความสนใจศึกษาเกี่ยวกับความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญเมื่อไม่นาน แต่ในช่วงระยะหลังที่ผ่านมา มีงานวิจัยที่ศึกษาด้านความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญเกิดขึ้นจำนวนมาก โดยทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น กลุ่มของผู้ที่รอดชีวิตจากการเผชิญความเจ็บป่วยที่ร้ายแรง กลุ่มผู้หญิงที่ถูกข่มขืน ผู้ที่ถูกภัยพิบัติ ผู้ที่มีการสูญเสียต่างๆ และแม้กระทั่งในกลุ่มของทหารผ่านศึกก็มีการศึกษาวิจัยด้วยเช่นกัน (Tedeschi & Calhoun, 1996, 2004; Tolin & Foa EB, 2006; Tedeschi & McNally, 2011)

งานวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวกับประสบการณ์ทางจิตใจของความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ มีผู้ศึกษาวิจัยยังไม่มาก ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับประสบการณ์ทางจิตใจด้านความงอกงามของบุคคลภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญจากงานวิจัย โดยสนใจศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นทหารผ่านศึกนอกประจำการที่เป็นผู้ป่วยของโรงพยาบาลทหารผ่านศึก ทั้งนี้เนื่องมาจากประสบการณ์การทำงานของผู้วิจัยเดิมที่เคยได้มีโอกาสปฏิบัติงาน ที่โรงพยาบาลทหารผ่านศึก เคยมีโอกาสพูดคุยกับเหล่าทหารผ่านศึกนอกประจำการที่เป็นผู้ป่วยของโรงพยาบาล ทำให้ผู้วิจัยได้พบว่า มีทหารผ่านศึกหลายรายที่ยังคงได้รับผลกระทบทางจิตใจจากการสู้รบในสงครามจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน โดยผลกระทบทางจิตใจที่เกิดขึ้นนั้นเป็นปัญหาที่รบกวนการใช้ชีวิตประจำวันของเหล่าทหารผ่านศึกตั้งแต่น้อยไปจนถึงมาก แม้ว่าระยะเวลาจะผ่านมานานแล้วก็ตาม และในขณะเดียวกันนั้นก็ได้อีกว่ายังมีทหารผ่านศึกอีกจำนวนหนึ่งที่สามารถเกิดความงอกงามภายหลังเหตุการณ์สะเทือนขวัญนั้นมาได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความงอกงามภายหลังเหตุการณ์สะเทือนขวัญในกลุ่มของทหารผ่านศึกที่เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยของโรงพยาบาลทหารผ่านศึก โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ แนวปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenological) และหวังว่าผลการศึกษาที่ได้จากงานวิจัยนี้จะเป็นผลที่ทำให้เกิดความรู้และ

ความเข้าใจเกี่ยวกับความงอกงามภายหลังเหตุการณ์สะเทือนขวัญในทหารผ่านศึกเพิ่มมากขึ้น โดยข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะนำไปสู่การวางแผนเพื่อออกแบบการจัดการบริการดูแลด้านจิตใจให้กับทหารผ่านศึกและการบริการทางด้านจิตวิทยาการปรึกษาและการส่งเสริมให้เกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

3. คำถามการวิจัย

ทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญมีประสบการณ์ทางจิตใจเป็นอย่างไร

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenological Research) ทั้งนี้เพื่อมุ่งศึกษาประสบการณ์ของความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือกลุ่มของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่เป็นผู้ป่วยของโรงพยาบาลทหารผ่านศึกที่มีประสบการณ์ตรงในการผ่านเหตุการณ์สะเทือนขวัญในสงครามอย่างน้อยจำนวน 1 ครั้ง โดยผ่านมามากน้อย 2 ปี ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง และการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) การบันทึกเทปและการจดบันทึกภาคสนาม

5. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ประสบการณ์ทางจิตใจ หมายถึง การรับรู้ การตระหนักหรือการบอกเล่าเหตุการณ์ถึงความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ มุมมอง สภาวะทางอารมณ์ที่เกิดขึ้น โดยในงานวิจัยนี้หมายถึง ประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการ

ความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางบวกในทางด้านจิตใจ ที่เกิดขึ้นจากการที่บุคคลเผชิญกับภาวะเหตุการณ์สะเทือนขวัญครั้งสำคัญในชีวิตซึ่งในงานวิจัยนี้หมายถึงเหตุการณ์การต่อสู้ในสนามรบ และสามารถก้าวข้ามผ่านเหตุการณ์นั้นมาได้ จนกระทั่งเกิดการปรับตัวเปลี่ยนแปลงของแบบแผนความคิด มุมมองของบุคคลซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวกหรือความงอกงาม ทำให้เกิดการพัฒนาความเข้มแข็งขึ้นภายในจิตใจ ซึ่งในการวิจัยผู้วิจัยดำเนินการวัดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ด้วยมาตรวัดความงอกงามหลังเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนจิตใจฉบับสั้น (Posttraumatic Growth Inventory-Short Form ; PTGI - SF) โดยพัฒนามาตรวัดของ Cann, Calhoun, Tedeschi, Taku, Vishnevsky, Triplett และ Danhauer (2010)

ทหารผ่านศึกนอกประจำการ หมายถึง ทหารหรือบุคคลซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ในราชการทหารหรือบุคคลซึ่งทำหน้าที่ทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด และได้กระทำหน้าที่นั้นในการสงครามหรือในการรบไม่ว่าภายในหรือภายนอกราชอาณาจักรหรือในการปราบปรามการจลาจล ที่ไม่ใช่ทหารผ่านศึกที่กำลังรับราชการทหารหรือราชการประจำในกระทรวง ทบวง กรม และเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลทหารผ่านศึกในฐานะผู้ป่วย และเป็นผู้ถือบัตรประจำตัวทหารผ่านศึกชั้น 1, 2, 3 และ 4

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทำความเข้าใจในประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ
2. พัฒนาความเข้าใจรูปแบบการปรับตัว ความงอกงามที่เกิดขึ้นในทหารผ่านศึกนอกประจำการ
3. ได้ข้อมูลมาเป็นแนวทางสำหรับนักจิตวิทยาการปรึกษา ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลทหารผ่านศึก เพื่อการดำเนินการวางแผนเยียวยาดูแลทางด้านจิตใจสำหรับทหารผ่านศึกนอกประจำการและส่งเสริมความงอกงามทางจิตใจและส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกในโรงพยาบาลที่มีความมุงอกงาม ภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นสำคัญต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ทหารผ่านศึก

- 1.1 นิยามความหมายของทหารผ่านศึก
- 1.2 ประเภทของทหารผ่านศึก
- 1.3 แนวทางในการดูแลทหารผ่านศึกขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์
- 1.4 แนวคิดเกี่ยวกับจิตเวชศาสตร์ทหาร
- 1.5 โรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

2. ความมุงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

- 2.1 นิยามความหมายของความมุงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ
- 2.2 ขอบเขตของความมุงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ
- 2.3 องค์ประกอบของความมุงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ
- 2.4 กระบวนการของการเกิดความมุงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ
- 2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างโรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญกับความ มุงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ
- 2.6 ความมุงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญของทหารผ่านศึก

3. การวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยา

- 3.1 แนวคิดเกี่ยวกับงานวิจัยเชิงคุณภาพ
- 3.2 แนวคิดเกี่ยวกับงานวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยา

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทหารผ่านศึก

1.1 นิยามความหมาย

ทหารผ่านศึก หมายถึง ทหารหรือบุคคลซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ในราชการทหาร หรือบุคคลซึ่งทำหน้าที่ทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดและได้กระทำหน้าที่นั้นในการสงครามหรือในการรบไม่ว่าภายในหรือภายนอกราชอาณาจักรหรือในการปราบปรามการจลาจล หรือ หมายความว่า ทหาร หรือ บุคคลซึ่งทำการป้องกันหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักรไม่ว่าภายในหรือภายนอกราชอาณาจักรตามที่กระทรวงกลาโหมหรือสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด ("พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกพุทธศักราช 2510," 2510)

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาทหารผ่านศึกนอกประจำการ ซึ่งตามนิยามในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 84 ตอนที่ 126 ฉบับพิเศษหน้า 10 มีความหมายว่า ทหารผ่านศึกผู้ที่ไม่ใช่ทหารผ่านศึกประจำการ

1.2 ประเภทของทหารผ่านศึก

องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2555) ได้จำแนกทหารผ่านศึก โดยจำแนกตามประเภทการสู้รบออกเป็น 4 ระดับดังต่อไปนี้

บัตรประจำตัวทหารผ่านศึกนอกประจำการชั้นที่ 1 ออกให้แก่

(1) ทหารผ่านศึกนอกประจำการที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ อันมีศักดิ์รามาธิบดีด้วยความกล้าหาญ เจริญคุณภูมิภาคาลาเข้มกล้าหาญ หรือเหรียญกล้าหาญ

(2) ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการสงครามหรือการรบ หรือป้องกันหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นภัยต่อความมั่นคง หรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร ไม่ว่าจะภายใน หรือภายนอกราชอาณาจักรหรือในการปราบปรามการจลาจล ตามที่กระทรวงกลาโหมหรือสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด จนถึงพิการทุพพลภาพ หรือพิการจนเป็นอุปสรรคสำคัญในการประกอบอาชีพ โดยมีคณะกรรมการเฉพาะกิจขององค์การฯ ที่มีแพทย์ร่วมด้วย จำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน ตรวจสอบรับรอง

บัตรประจำตัวทหารผ่านศึกนอกประจำการ ชั้นที่ 2 ออกให้แก่

ทหารผ่านศึกนอกประจำการที่ได้รับพระราชทานเหรียญชัยสมรภูมิ เหรียญพิทักษ์เสรีชนชั้น 1 เหรียญงานพระราชสงครามยุโรป หรือเหรียญอื่นที่เทียบเท่าและต้องมีรายชื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย

บัตรประจำตัวทหารผ่านศึกนอกประจำการ ชั้นที่ 3 ออกให้แก่

ทหารผ่านศึกนอกประจำการที่ได้รับพระราชทานเหรียญพิทักษ์รัฐธรรมนูญ เหรียญช่วยราชการเขตภายใน เหรียญราชการชายแดน เหรียญพิทักษ์เสรีชนชั้นที่ 2 หรือเหรียญอื่นที่เทียบเท่า และต้องมีรายชื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย

บัตรประจำตัวทหารผ่านศึกนอกประจำการ ชั้นที่ 4 ออกให้แก่

ทหารผ่านศึกนอกประจำการผู้กระทำหน้าที่ป้องกันหรือปราบปรามการกระทำ อันเป็นภัยต่อความมั่นคง หรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร ไม่ว่าจะภายในหรือภายนอกราชอาณาจักร แต่ไม่ได้รับพระราชทานเหรียญใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่และต้องมีเวลาปฏิบัติงานติดต่อกันไม่น้อยกว่า 8 เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้รับคำสั่งและเริ่มปฏิบัติหน้าที่

1.3 แนวทางการดูแลทหารผ่านศึกขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์

ในประเทศไทยมีหน่วยงานที่ทำหน้าดูแลทหารผ่านศึก ซึ่งก็คือ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์ (อผศ.) ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอทบทวนวรรณกรรมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการก่อตั้งและแนวทางการดูแลทหารผ่านศึกขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในบริบทของการสวัสดิการที่ทหารผ่านศึกได้รับได้ดียิ่งขึ้น

1.3.1 องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์

1.3.1.1 ประวัติขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์

สืบเนื่องจากสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศไทยได้ส่งกำลังทหารเข้าร่วมทำการสู้รบในสมรภูมिसงครามมหาเอเซียบูรพา เมื่อสิ้นสุดสงครามทหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในการสงครามถูกปลดประจำการอย่างกะทันหัน มีผลกระทบต่อทหารและครอบครัวทำให้ได้รับความเดือดร้อนในการครองชีพเป็นอย่างมาก รัฐบาลในตอนนั้นโดยมีพลเรือตรีถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ นายกรัฐมนตรี ได้ทำการมอบหมายกระทรวงกลาโหมให้พิจารณา ดำเนินการให้ความช่วยเหลือทหารเหล่านั้น กระทรวงกลาโหมจึงได้ตั้งคณะกรรมการพิจารณาและหาทางช่วยเหลือทหารกองหนุนที่เดือดร้อนขึ้น เมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2486 โดยขณะนั้นมีที่ทำการตั้งอยู่ในกรมเสนาธิการทหาร (ซึ่งในปัจจุบันก็คือ กองบัญชาการทหารสูงสุด) และให้ใช้เจ้าหน้าที่ของกรมเสนาธิการเป็นผู้ปฏิบัติงาน สำหรับงบประมาณที่ใช้ในการสงเคราะห์และได้รับเงินอุดหนุนจากกระทรวงกลาโหมจำนวนหนึ่ง (องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2556)

ต่อมาเมื่อมีการขยายการสงเคราะห์ทหารผ่านศึกที่เพิ่มมากขึ้น จึงได้มีการพิจารณาว่าหากดำเนินงาน ในรูปแบบของคณะกรรมการจะทำให้ขาดความรัดกุมและยังไม่เหมาะสม กระทรวงกลาโหมจึงได้เสนอเป็นพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์ (The War Veterans Organization of Thailand under Royal Patronage of His Majesty the King) ก่อตั้งเมื่อวันที่ 17มิถุนายน พ.ศ. 2491โดยมีที่ทำการของสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ 420/3 ถนนราชวิถี แขวงพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 (ณรงค์ชาติเวช, 2553 อ้างถึงใน มนัสวีร์ จำปาเทศ, 2556)

องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกหรือที่เราเรียกโดยย่อว่า “อผศ.” ขึ้นเป็นหน่วยงานถาวร เพื่อทำหน้าที่ในการสงเคราะห์ทหารผ่านศึกโดยตรง พระราชบัญญัติฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2491 จึงนับเป็นวันแรกที่มีกฎหมายรองรับการจัดตั้งองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก และการเป็นทหารผ่านศึก ดังนั้นวันที่ 3 กุมภาพันธ์ของทุกปี จึงถือว่าเป็นวันสถาปนาองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกและเป็น “วันทหารผ่านศึก”

ในปี พ.ศ. 2510 สภาทหารผ่านศึก สภากลาโหม และรัฐบาลได้ร่วมกันพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก โดยได้ขยายการสงเคราะห์ไปเพิ่มความครอบคลุมไปถึงทหาร ตำรวจ ข้าราชการพลเรือนและพลเรือน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ป้องกันหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นภัยต่อความมั่นคง หรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร ทั้งในและนอกประเทศตามที่กระทรวงกลาโหมหรือสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด รวมทั้งทหารนอกประจำการด้วย และการให้ออนกิจการของมูลนิธิช่วยเหลือทหารและครอบครัว ที่ไปช่วยเหลือประชาชนชาติทำการรบ ณ ประเทศเกาหลีมาอยู่ในองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกด้วย พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2510 เรียกว่า “พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. 2510” ซึ่งก็เป็นฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

1.3.1.2 วัตถุประสงค์ขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์

องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2555) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการตั้งองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกไว้ว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การสงเคราะห์แก่ทหารผ่านศึก ครอบครัวทหารผ่านศึก ทหารนอกประจำการ รวมไปถึงผู้ที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันประเทศชาติ ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนทหารที่อยู่ภายใต้การสงเคราะห์กว่าห้าแสนเก้าหมื่นคน การบริหารสภาทหารผ่านศึก จะมีอำนาจหน้าที่ในการวางนโยบาย และควบคุมกิจการทั่วไปขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก สภาทหารผ่านศึกประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมดำรงตำแหน่งเป็นนายกสภาทหารผ่านศึกโดยตำแหน่งผู้อำนวยการองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกดำรง

ตำแหน่งเป็นอุปนายก รองผู้อำนวยการองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และยังมีกรรมการซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสภากลาโหม ประกอบด้วยทหารผ่านศึกประจำการ 7 คน ทหารผ่านศึกนอกประจำการ 9 คน และเลขานุการ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก เป็นเลขาธิการของสภาทหารผ่านศึกโดยตำแหน่ง

1.3.1.3 การดำเนินงานให้การสงเคราะห์ขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกใน พระบรมราชูปถัมภ์

องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2555) มีภารกิจหลักขององค์การ สงเคราะห์ทหารผ่านศึก ได้แก่ การให้การสงเคราะห์แก่ทหารที่ผ่านการปฏิบัติการรบและครอบครัว ของทหารที่ปฏิบัติการรบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ประเภท ประกอบด้วยดังต่อไปนี้

1. การสงเคราะห์ด้านการเกษตร จัดสรรที่ทำกินในด้านเกษตรกรรมให้ และให้ความ ช่วยเหลือทางด้านเครื่องมือและวิชาการ
2. การสงเคราะห์ด้านการอาชีพ โดยการฝึกอบรมและการฝึกอาชีพ ให้ความช่วยเหลือในทั้ง ทางด้านการทำงาน จัดหางานให้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
3. การสงเคราะห์ด้านการสวัสดิการและการศึกษา เป็นการให้การสงเคราะห์เกี่ยวกับเรื่อง ทั่วไปที่อยู่อาศัยการศึกษา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือด้านอวัยวะเทียม
4. การสงเคราะห์ด้านการให้สินเชื่อ การสงเคราะห์ด้านกองทุน โดยการจัดหาเงินทุนให้ สมาชิกขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกได้กู้ยืมไปประกอบอาชีพ
5. การสงเคราะห์ด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติ ให้มีการส่งเสริมสิทธิของทหารผ่านศึกโดย การขอสิทธิพิเศษในด้านต่างๆ ให้แก่ทหารผ่านศึก เช่น การขอลดค่าโดยสาร เป็นต้น
6. การสงเคราะห์ด้านการรักษาพยาบาล การสงเคราะห์ด้านการรักษาพยาบาลให้แก่สมาชิก โดยไม่คิดมูลค่า

จากข้อมูลข้างต้นมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1. **การสงเคราะห์ด้านการเกษตร** โดยการให้เข้าประกอบอาชีพในนิคมเกษตรกร หรือนิคม ประมงของทางองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ซึ่งมีการให้คำแนะนำในการเพาะปลูก เลี้ยง สัตว์ การประมงและการใช้เครื่องมือทุ่นแรง รวมถึงช่วยติดต่อประสานงานกับส่วนราชการ และเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีที่ดินหรือแหล่งน้ำทำกิน ตลอดจนให้ทหารผ่านศึกได้รับความ สะดวกในการประกอบอาชีพนั้นๆ รวมทั้งมีการฝากเข้าทำกินในนิคมเกษตร นิคมสวนป่าหรือ

นิคมสหกรณ์ของส่วนราชการอื่นๆตลอดจนของเอกชนด้วยและยังเป็นประโยชน์ในด้านการรักษาความมั่นคงอีกด้วย

2. การสงเคราะห์ด้านอาชีพ โดยการจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพเพื่อให้แก่ทหารผ่านศึก ครอบครัวทหารผ่านศึกและทหารนอกประจำการ มีการแนะนำและส่งเสริมการประกอบอาชีพ การฝึกอบรมอาชีพพระยะสั้น สาขาต่างๆ ทั้งในส่วนที่เป็นส่วนกลางและในส่วนของภูมิภาคทั่วประเทศ รวมถึงจัดตั้งโรงงานในอารักขา ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรับผู้ที่สำเร็จการอบรมจากศูนย์ฝึกอาชีพขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกให้เข้าทำงานที่โรงงานในอารักขาและจัดหางานให้ทำทั้งในและนอกประเทศ นอกจากนี้ยังมีการค้าประกันการเข้าทำงานด้วย

3. การสงเคราะห์ด้านสวัสดิการและการศึกษา จะเป็นการสงเคราะห์ด้านสวัสดิการทั่วไปอันได้แก่ การออกบัตรประจำตัวทหารผ่านศึก การให้ความช่วยเหลือกรณีประสบภัยพิบัติต่างๆ การช่วยเหลือเงินเลี้ยงชีพรายเดือนแก่ทหารผ่านศึกที่พิการทุพพลภาพจากการปฏิบัติหน้าที่ในสนามรบ การช่วยเหลือค่าฌาปนกิจศพในกรณีถึงแก่ความตาย การให้คำแนะนำการปรึกษาด้านกฎหมายต่างๆ การจ่ายเงินช่วยเหลือเป็นครั้งคราว การจ่ายเงินเยี่ยมเยียนช่วยเหลือแก่ทหารผ่านศึกที่มีการได้รับบาดเจ็บหรือมีการเจ็บป่วยจากการปฏิบัติหน้าที่รวมไปถึง ให้การสงเคราะห์ด้านการศึกษาจนจบระดับปริญญาตรีทั้งในและนอกประเทศ รวมทั้งให้ทุนการศึกษาแก่บุตรทหารผ่านศึกและการสงเคราะห์ด้านที่พักอาศัย

4. การสงเคราะห์ด้านการให้สินเชื่อ มีการจัดตั้งกองทุนสงเคราะห์ไว้เพื่อให้สินเชื่อหรือการให้กู้ยืมเงินแก่ทหารผ่านศึก ครอบครัวทหารผ่านศึก ทหารนอกประจำการทั้งที่เป็นรายบุคคลและกลุ่มเกษตรกรของทหารผ่านศึก โดยมีการคิดดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำเพื่อนำไปลงทุนในการประกอบอาชีพและอื่นๆ อันได้แก่ สินเชื่อเพื่อการเกษตรระยะสั้น สินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพ สินเชื่อเพื่อการสวัสดิการ สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน

5. การสงเคราะห์ด้านการส่งเสริมสิทธิและเกียรติ มีการประสานในการขอสิทธิพิเศษในกิจการต่างๆทั้งของรัฐและเอกชน เช่น การขอยกเว้นค่าธรรมเนียมบางประเภทให้แก่ทหารผ่านศึกผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญชัยสมรภูมิ ทหารผ่านศึกพิการทุพพลภาพจากรบและครอบครัวทหารผ่านศึกผู้ถือบัตรชั้นที่ 1 การขอลดค่าโดยสารรถไฟ รถประจำทาง (บางสาย) และเครื่องบิน การประกอบอาชีพของทหารผ่านศึกโดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆให้บรรจุทหารผ่านศึกเข้าปฏิบัติงาน การจัดบำเพ็ญกุศลทางศาสนา ในวาระอันเป็นที่ระลึกของทหารผ่านศึก

6. การสงเคราะห์ด้านการรักษาพยาบาล ได้มีการจัดตั้งโรงพยาบาลทหารผ่านศึกในส่วนกลาง โดยมีที่ตั้งอยู่ที่บริเวณถนนวิภาวดีรังสิต ทั้งนี้เพื่อให้บริการตรวจรักษาโรคทั่วไป

แก่ทหารผ่านศึก ครอบครัวทหารผ่านศึก ทหารนอกประจำการและบุคคลทั่วไป มีการจัดส่งหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ออกไปให้บริการในส่วนภูมิภาครวมถึงการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจแก่ทหารผ่านศึกพิการทุพพลภาพ ทั้งจัดทำอวัยวะเทียมและอุปกรณ์ช่วยสภาพความพิการ รวมทั้งการรับทหารผ่านศึกพิการทุพพลภาพจากโรงพยาบาลของเหล่าทัพมาให้การดูแลรักษาต่อไปจนถึงที่สุด (องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์, 2557)

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจเกี่ยวกับการสงเคราะห์ทางด้านการรักษาพยาบาลแก่ทหารผ่านศึก ซึ่งจะมีความเชื่อมโยงไปถึงการเกิดประสบการณ์ที่มีความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญของเหล่าทหารผ่านศึก ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับจิตเวชศาสตร์ทหารต่อไป

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับจิตเวชศาสตร์ทหาร

เนื่องจากผู้ศึกษาวิจัยมีความสนใจเกี่ยวกับประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการ ดังนั้นผู้ศึกษาวิจัยจึงได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการในบางส่วนของจิตเวชศาสตร์ทหาร ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.4.1 นิยาม ความหมายและประวัติจิตเวชศาสตร์ทหาร

วีระ เชื่องศิริกุล (2554) ได้นิยามความหมายของจิตเวชศาสตร์ทหารว่า หมายถึง จิตเวชศาสตร์ที่นำมาใช้กับทหารรวมถึงครอบครัวของทหาร จิตเวชศาสตร์ทหารมุ่งเน้นความสนใจทางคลินิกไปที่การจำแนกผู้ป่วยและการป้องกันไม่ให้เกิดการเจ็บป่วยที่ทำให้ไม่สามารถทำการรบต่อไปได้อีก ซึ่งจะเน้นไปที่การตอบสนองทางพฤติกรรมต่อเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความกดดันทางอารมณ์ เหตุผลสำคัญที่สุดในความแตกต่างระหว่างจิตเวชศาสตร์ทหารและจิตเวชศาสตร์พลเรือน คือ จิตเวชศาสตร์ทหารทำหน้าที่ตามความต้องการของหน่วยทหารซึ่งมีลักษณะพิเศษเนื่องจากภารกิจทางทหารที่สำคัญนั้นคือ สงคราม

1.4.2 สาเหตุความผิดปกติทางจิตเวชศาสตร์ทหาร

อรุณ เซาวนาสัย (อ้างถึงใน กังสดาล เฟ็งล่อง, 2556) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการเกิดปัญหาทางจิตเวชศาสตร์ทางทหารโดยมีดังต่อไปนี้

1. ความกดดันของทหารในสภาวะปกติ

คือ ระบบการเกณฑ์ชายหนุ่มเข้ารับราชการทหารในรูปแบบของการบังคับ โดยทำให้ผู้ที่ไม่พร้อมและไม่เต็มใจ ทั้งยังกลัวความยากลำบาก เกิดปฏิกิริยาทางจิตใจในรูปแบบต่างๆ ทั้งนี้การฝึกที่

ต้องทำกันอย่างเข้มงวดและเต็มไปด้วยระเบียบวินัย ส่งผลให้ทหารเกิดความเครียดและวิตกกังวล อีกทั้งสิ่งแวดล้อมในขอบเขตจำกัด มีคนคอยบังคับบัญชาที่มีความแตกต่างไปจากเดิม เช่น มีการกินการนอนที่เป็นเวลา ต้องทำตามระเบียบ อาหารที่ไม่ถูกปาก อีกทั้งต้องอยู่ร่วมกับคนแปลกหน้าจำนวนมาก ซึ่งทำให้เกิดความเครียดและปัญหาทางจิตใจ การโยกย้ายตำแหน่งซึ่งเกิดขึ้นกับอาชีพทหารได้บ่อยครั้ง บางคนก็อยู่ในหน่วยที่ตั้งปกติ แต่บางคนต้องออกชายแดนพบกับสภาพการณ์ใหม่ที่ไม่คุ้นเคย เผชิญกับการต่อสู้และได้เห็นสภาพทหารที่ได้รับบาดเจ็บล้มตาย ต้องค้างแรมอยู่ตามแหล่งทุรกันดาร ขาดแคลนอาหาร สิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดความกังวลและความเครียดเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ นโยบายของผู้บังคับบัญชาที่ผู้ใต้บังคับบัญชาจะต้องปรับตัวปฏิบัติตามเป็นส่วนหนึ่งของความกดดันของทหาร

2. ปัญหาจิตเวชในภาวะสงคราม

2.1 สงครามและความเจ็บป่วย ซึ่งการที่ทหารต้องออกสนามเผชิญกับการต่อสู้ศัตรู ได้รับบาดเจ็บจากอาวุธสงคราม ทั้งยังต้องต่อสู้กับโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ โดยสาเหตุจากอันตรายที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน จะเพิ่มความกังวลใจอยู่ตลอดเวลา

2.2 ความหวาดระแวงกลัวอันตรายที่จะถูกฆ่า โดยเฉพาะเมื่อได้เห็นเพื่อนทหารตายไปต่อหน้าต่อตา ก็จะทำให้มีความหวาดระแวงมากขึ้น ซึ่งคนทั่วไปจะมีขอบเขตของความอดทนต่อความหวาดกลัวจำกัดอยู่ในระดับหนึ่ง

2.3 สาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ เมื่อมีการรบเกิดขึ้นแล้ว บางคนไม่อาจแสดงความกล้าหาญในสนามรบเหมือนเพื่อนๆ ได้ ทำให้เกิดความไม่สบายใจ กลัวว่าจะกลายเป็นคนขี้ลาดต่อหน้าเพื่อนฝูง (Fear of becoming fearful) ซึ่งจิตแพทย์เชื่อว่าสาเหตุนี้เป็นเรื่องที่สำคัญที่ทำให้ทหารส่วนหนึ่งเกิดความกังวลใจอย่างรุนแรง

2.4 อันตรายจากการรบในปัจจุบันที่คาดไม่ถึง ข้อเท็จจริงจากข่าวที่ได้รับทำให้ทหารที่ทำการรบเกิดความกลัวหรือไม่สบายใจ เช่น แก๊สพิษ ฝนเหลือง ทหารที่ทำการรบในป่าดงดิบจะกลัวโรคมาลาเรีย ไข้เหลือง และโรคอื่นๆ ในแต่ละพื้นที่

2.5 สารเสพติดและสุรานับเป็นสาเหตุที่สำคัญอีกข้อหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดอาการทางจิตระหว่างที่ทำการรบได้ เช่น สารเสพติดพวกกัญชา ยากระตุ้นประสาท ที่จะใช้กันมากในหน่วยทหารที่อยู่ในยุทธภุมิในช่วงที่ว่างจากการรบและต้องประจันหน้ากับอันตรายซึ่งมองไม่เห็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกัญชาจะมีสารที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของจิตใจในระดับที่สูงมาก ทหารบางคนจะมีอาการทางจิตอย่างรุนแรง มีอาการประสาทหลอน หวาดระแวง และวุ่นวายมาก ส่วนยากระตุ้นประสาทแอมเฟตามีน (Amphetamine) จะกระตุ้นทำให้ตื่นตื้นง่าย ในกรณีที่ใช้เกิน 30-50 มิลลิกรัมต่อวัน

(6-10 เม็ด) จะมีอาการประสาทหลอนทางหู หวาดระแวง ทำทางตื่นกลัว ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ อาจจะรุนแรงมากจนถึงขั้นทำร้ายผู้อื่น และสำหรับสุราจะมีผลถึงระดับการเปลี่ยนแปลงของจิตใจ ต่อเมื่อดื่มติดต่อกันเป็นเวลานาน เมื่อเลิกใช้ทันทีทันใดจะมีอาการประสาทหลอน หลงผิด หวาดระแวง มือสั่น ตัวสั่น หรือเกิดโรคพิษสุราเรื้อรัง ทั้งนี้ในกองทัพก้อัทรการกรใช้สารเสพติดและสุรามืออยู่ในทุก หน่วยมากบ้างน้อยบ้าง ซึ่งนับว่าเป็นสาเหตุที่สำคัญอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดอาการของโรคทางจิตเวชในหน่วยทหาร

2.6 พื้นฐานของจิตใจและบุคลิกภาพเดิมของทหารก่อนทำการรบ โดยจิตแพทย์เชื่อว่าเป็นสาเหตุที่สำคัญที่สุดที่ทำให้สามารถอดทนต่อแรงกดดันและอันตรายที่คุกคามอยู่ตลอดเวลาได้และรวมไปถึงวิธีการเลี้ยงดูที่ทหารได้รับมาตั้งแต่วัยเด็ก

2.7 ความมุ่งหมายของการรบ นับว่ามีความสำคัญซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาทางจิตใจขึ้นได้ โดยทหารที่รู้ว่าต้องทำการรบเพื่อป้องกันประเทศชาติจากการรุกรานของศัตรูโดยไม่เป็นธรรมจะฮึกเหิมและตั้งใจทำการรบได้ดีกว่าและการที่ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงชี้แจงให้ทหารที่ทำการรบรับรู้ถึงความมุ่งหมายและผลที่จะได้รับจากการต่อสู้ว่าเป็นการปกป้องประเทศชาติและเพื่อความปลอดภัยของพี่น้องร่วมชาติจะเป็นการส่งเสริมกำลังใจให้แก่ทหารอย่างดีที่สุด

2.8 ความรู้สึกผิดและบาปที่ต้องฆ่าและทำลายล้างมนุษย์ด้วยกันก็เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยที่พบมากในทหารไทยที่เป็นพุทธศาสนิกชน เมื่อต้องทำร้ายผู้อื่นหลายครั้ง ความรู้สึกผิดเหล่านี้จะถูเก็บสะสมเป็นความรู้สึกผิดและบาปโดยกลไกทางจิตที่หันกลับเข้าหาตนเอง (introjections) ถ้าบุคลิกภาพเดิมมีลักษณะอ่อนแอไม่ยืดหยุ่นและปรับตัวไม่ได้อยู่ก่อนแล้วจะทำให้เกิดอาการซึมเศร้า ไม่สบายใจได้

1.5. โรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (Posttraumatic Stress Disorder)

1.5.1 คำจำกัดความของโรคเครียดภายหลังเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

โรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ(Posttraumatic stress disorder ; PTSD) ว่าได้ถูกกำหนดเป็นครั้งแรกใน DSM-3 โดยได้รวมถึงภาวะหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญในทหารผ่านศึกสงครามเวียดนาม ซึ่งในเกณฑ์ของ DSM-4 จะคล้ายกับในเกณฑ์ของ DSM – 3R ซึ่งความผิดปกตินี้จะจัดอยู่ในกลุ่มอาการวิตกกังวล (anxiety disorder) และจะมีอาการสำคัญของความเครียดที่ถูกกระตุ้นอย่างสูงว่า “เป็นเหตุการณ์ที่นอกเหนือจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันของมนุษย์” ซึ่งยังมีความคลุมเครือและไม่น่าเชื่อถืออยู่ จึงได้นิยามเกณฑ์ขึ้นใหม่ โดยแบ่งออกเป็นอย่างฉับพลัน (Acute) และเรื้อรัง (Chronic) และมีผู้เชี่ยวชาญบางท่านยังไม่เห็นด้วยกับนิยามที่ว่าโรค

เครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญเป็นกลุ่มอาการวิตกกังวล (anxiety disorder) ถึงแม้ว่าจะมีอาการวิตกกังวลเป็นอาการเด่นก็ตาม แต่อาการซึมเศร้าและอาการแยกตัวก็ยังเป็นอาการเด่นเช่นกัน และนอกจากนี้อาการที่เป็นเกณฑ์คัดของโรคเครียดภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ก็มีความเครียดที่แตกต่างไปจากโรควิตกกังวล หรือโรคอื่นๆ

DSM-4 (American Psychiatric Association, 1994) ได้ให้คำจำกัดความของโรคเครียดภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญ โดยจำกัดเฉพาะเหตุการณ์ต่างๆซึ่งเป็นอันตรายต่อชีวิต หรือทำให้เกิดการบาดเจ็บรุนแรง และยังเน้นไปที่ลักษณะเด่นๆ ได้แก่ ความกลัว ความรู้สึกหมดหวัง และความหวาดกลัว

ทั้งนี้ทาง American Psychiatric Association ภายหลังได้พัฒนาปรับปรุงเกณฑ์การวินิจฉัยโรคเครียดภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญขึ้นใน DSM-5 (American Psychiatric Association, 2013) โดยในส่วนของโรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญจะถูกย้ายบทจากส่วน anxiety disorder มาอยู่กับบท Trauma- and Stressor-Related Disorders ซึ่งการวินิจฉัยจะต้องประกอบด้วย

- ผู้ป่วยต้องเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญที่กระทบกระเทือนโดยตรง
- มีการสูญเสียด้วยตนเองในเหตุการณ์สะเทือนขวัญนั้นๆ
- ไม่นับการประสบกับเหตุการณ์ผ่านทางสื่อ เช่น โทรทัศน์ หรือ ภาพถ่าย เป็นต้น

อัมพล สุอำพัน (2536) กล่าวถึงโรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญว่า เป็นความผิดปกติทางจิตเวช ที่มีอาการเกิดขึ้นหลังจากได้ประสบต่อภาวะที่เป็นภัยอันตรายหรือเหตุการณ์สะเทือนขวัญ โดยมีผลกระทบต่อจิตใจอย่างรุนแรง อาการมีลักษณะหวาดวิตถึงเหตุการณ์สะเทือนขวัญและมีการรำลึกถึงเหตุการณ์นั้นอยู่บ่อยๆ ความสนใจต่อสิ่งต่างๆลดน้อยลงหรือหมดลงไป รู้สึกห่างเหินจากญาติมิตรและคนใกล้ชิด มีอารมณ์ซึมเศร้า เฉยเมย ไม่รื่นเริงแจ่มใส งง คิดอะไรไม่ออก ตื่นเต้นหรือตกใจได้ง่าย ขาดสมาธิ และนอนไม่ค่อยหลับ

1.5.2 เกณฑ์การวินิจฉัยโรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญตามหลักเกณฑ์ของ DSM-5

เนื่องจากเกณฑ์การวินิจฉัยโรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญตามเกณฑ์ของ DSM-5 (2013) ได้ปรับปรุงพัฒนามาจาก DSM-4 (1994) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการวินิจฉัยโรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญตามเกณฑ์ของ DSM-4 ด้วยซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. บุคคลเผชิญกับเหตุการณ์ที่สะเทือนใจ ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ทั้ง 2 ข้อ
 1. บุคคลเป็นผู้ที่ประสบหรือเผชิญกับเหตุการณ์ที่มีความเชื่อมโยงกับเหตุการณ์สำคัญต่อชีวิต คุณค่าต่อชีวิต หรือการได้รับบาดเจ็บสาหัส หรือมีความทุกข์ทรมานต่อสภาพร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น
 2. บุคคลมีปฏิกิริยาตอบสนอง ซึ่งประกอบด้วย ความหวาดกลัวอย่างรุนแรง ความรู้สึกอับจนหนทาง มีความหวาดผวา

2. บุคคลมีความรู้สึกเสมือนอยู่ในเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนจิตใจตลอดเวลา โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้ตั้งแต่ 1 ข้อขึ้นไป
 1. มีสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาในความคิดซ้ำๆ มีความฝันซ้ำๆเกี่ยวกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญนั้น
 2. มีการกระทำหรือความรู้สึกเสมือนกับเหตุการณ์ที่มากกระทบกระเทือนจิตใจเกิดขึ้นมาอีก (ซึ่งประกอบไปด้วยความรู้สึกว่าตกอยู่ในเหตุการณ์อีกครั้งหนึ่ง, การเห็นภาพขึ้นมา, อาการประสาทหลอน, มีอาการเห็นภาพย้อนซ้ำกลับมา)
 3. มีความทรมานจิตใจเป็นอย่างมากเมื่อต้องประสบกับสิ่งที่อาจจะทำให้ต้องระลึกถึง โดยอาจจะเป็นสถานการณ์โดยตรง ซึ่งอาจจะมีสัญลักษณ์หรือสิ่งที่คล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่กระทบจิตใจ
 4. มีปฏิกิริยาตอบสนองทางร่างกายเมื่อต้องประสบกับสิ่งที่ทำให้ระลึกถึง ซึ่งอาจจะมี ความหมายต่อจิตใจหรืออาจจะเป็นจากสถานการณ์ภายนอกโดยตรง

3. มีการหลีกเลี่ยงต่อสิ่งเร้าที่อาจเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนจิตใจตลอดเวลา ซึ่งการตอบสนองอาจจะเป็นไปแบบเหมินเฉย โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้ตั้งแต่ 3 ข้อขึ้นไป
 1. มีความพยายามหลีกเลี่ยงความคิด ความรู้สึก หรืออาจจะเป็นการสนทนาที่ เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญนั้น
 2. มีความพยายามหลีกเลี่ยงกิจกรรม สถานที่ หรือคนที่อาจจะทำให้ต้องระลึกถึง เหตุการณ์นั้นๆ
 3. ไม่สามารถระลึกถึงส่วนที่สำคัญของเหตุการณ์นั้นๆได้
 4. มีความสนใจหรือการเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆลดลงอย่างมาก
 5. มีความรู้สึกแปลกแยก หรือเหินห่างและไม่มีความสนิทสนมกับผู้อื่น

6. ขอบเขตของการมีอารมณ์ลดลง (เช่น ไม่สามารถรู้สึกรักชอบใครได้)
 7. มองอนาคตไม่ยาวไกล
4. มีภาวะตื่นตัวมากอย่างต่อเนื่อง (ไม่พบอาการนี้ตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุการณ์สะเทือนขวัญ) ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ตั้งแต่ 2 ข้อขึ้นไป
1. สามารถนอนหลับได้ยาก หรือมีอาการหลับๆตื่น
 2. หงุดหงิด มีการแสดงความโกรธขั้นรุนแรงออกมา
 3. สามารถตั้งสมาธิได้ยาก
 4. มีความระมัดระวังมากจนผิดปกติ
 5. สะดุ้งและตกใจมากจนเกินไป
5. ระยะเวลาของความผิดปกติ (อาการดูตามเกณฑ์วินิจฉัยตามข้อ 2, 3, 4) นานกว่า 1 เดือน
6. อาการเหล่านี้ได้ทำให้บุคคลเกิดความบอบช้ำทรมาณอย่างมีนัยสำคัญทางการแพทย์ หรือทางด้านสังคม การงานและด้านอื่นๆ มีความบกพร่องลง
- โดยระบุ ฉับพลันทันที (Acute) ถ้าหากระยะเวลาที่มีอาการน้อยกว่า 3 เดือน
- เรื้อรัง (Chronic) ถ้าหากระยะเวลาที่มีอาการ ตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป
- ทั้งนี้ในปี 2013 ได้มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาปรับปรุงเกณฑ์การวินิจฉัยโรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญขึ้นเป็น DSM-5 (2013) โดยมีการเปลี่ยนแปลงไปจาก DSM-4 ดังต่อไปนี้
- ตาม DSM-5 ได้ย้ายการจัดหมวดหมู่ของโรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (PTSD) และกลุ่มอาการของโรคเครียด (Acute Stress Disorder) ไปอยู่ในกลุ่มอาการที่มีการเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (traumatic หรือ stressful event) ที่เป็นเกณฑ์ในการวินิจฉัย โดยมีสาเหตุมาจากการแสดงอาการทางคลินิกที่ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ ได้แก่ การเน้นแสดงออกที่เป็นไปในลักษณะของความวิตกกังวล ความกลัว หรืออาการก้าวร้าว อาการแยกไปอยู่ตามลำพัง
- เกณฑ์การวินิจฉัยที่ส่วนใหญ่แล้วเกณฑ์จะคงไว้เหมือน DSM-4 แต่มีการเปลี่ยนแปลงบางส่วนดังต่อไปนี้
 - ใน DSM-4 แบ่งกลุ่มอาการออกเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งใน DSM-5 ได้ถูกแบ่งย่อยเพิ่มโดยออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ อาการที่แทรกเข้ามาในความคิด (Intrusion), อาการหลีกเลี่ยงต่อสิ่งเร้า

(Avoidance), การเกิดการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ (Cognitions) โดยอารมณ์เชิงลบ และการเกิดการตื่นตัวต่อสิ่งเร้าเป็นอย่างมาก โดยการเปลี่ยนแปลงจาก DSM-4 ในหัวข้อที่ 3 อาการหลีกเลี่ยงต่อสิ่งเร้าและการตอบสนองแบบเหมินเฉยอยู่ตลอดเวลาจะถูกรวมเข้าไปอยู่ในหัวข้อที่ 3 และหัวข้อที่ 4

- มีการเพิ่มอาการในหัวข้อที่ 4 ขึ้น 3 อาการ คือ ในหัวข้อ 4 (negative alterations in cognitions and mood) คือ มีการโทษตัวเองหรือผู้อื่นและการมีอารมณ์ในเชิงลบเป็นอย่างมาก และในหัวข้อที่ 5 (alterations in arousal and reactivity) คือ มีพฤติกรรมเสี่ยง หรือการทำลายร่วมด้วย
- ในหัวข้อ 1.2 อาการบางอาการ เช่น อาการกลัว, การไม่ได้รับความช่วยเหลือ ก็ถูกลบออกไปใน DSM-5

1.5.3 โรคเครียดภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญในทหารผ่านศึก

สมบุรณ์ ดอนสนธิ (อ้างถึงใน กังสตาล เฟ็งล่อง, 2556) กล่าวถึงปัญหาโรคเครียดภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญในทหารผ่านศึกที่ผ่านการสู้รบนี้ ส่วนใหญ่เกิดในทหารเพศชายที่ผ่านภาวะสงคราม มีการศึกษาเฉลี่ยศึกษาจากค่ายกักกันสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ในระยะ 40 ปีต่อมา พบว่าร้อยละ 67 มีอาการ PTSD ซึ่งในจำนวนนี้ร้อยละ 24 ยังคงมีอาการที่ไม่รุนแรงนักดำเนินอยู่และร้อยละ 8 มีอาการรุนแรงอย่างเรื้อรัง สำหรับทหารผ่านศึกสงครามเวียดนาม พบว่าร้อยละ 26 ของผู้ที่ผ่านการรบอย่างหนัก ร้อยละ 17 ของผู้ที่ผ่านการรบหนักปานกลาง และร้อยละ 7 ของทหารที่ไม่ต้องเข้าสู้รบ มีอาการ PTSD และมีการศึกษาทหารกลุ่มนี้เมื่อกลับมายังสหรัฐอเมริกาแล้วเป็นเวลา 6-16 ปีต่อมา พบว่าร้อยละ 36 ของผู้ที่ผ่านการสู้รบอย่างหนัก ร้อยละ 24 ของผู้ที่ผ่านการสู้รบหนักปานกลาง และร้อยละ 17 ของทหารที่ไม่ต้องเข้าสู้รบ มีอาการเรื้อรังของ PTSD

ถึงแม้ว่าการศึกษาที่พบโดยส่วนมากในช่วงแรกนักวิจัยให้ความสนใจกับผลที่เป็นเชิงลบเสียส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามยังมีการศึกษาที่สร้างความแปลกใจต่อนักวิชาการ โดยผลการศึกษาช่วงหลังนั้นจะพบผลลัพธ์ไปในเชิงบวก ทั้งนี้โดยมีความสัมพันธ์กับอาการของโรคเครียดภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญที่ลดลงและยังได้เพิ่มถึงความเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในตัวเองเพิ่มมากขึ้น (Aldwin & Levenson, 2005)

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปัญหาจิตเวชศาสตร์ทหารและปัญหาโรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษาเกิดความเข้าใจในผลกระทบทางจิตใจที่เกิดขึ้น แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความมองอกงามภายหลังจากเผชิญ

เหตุการณ์สะเทือนขวัญ ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนวรรณกรรมในเรื่องความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญด้วย

2. ความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (Posttraumatic Growth)

2.1 นิยามความหมายและขอบเขต

เพื่อความเข้าใจในความหมายและขอบเขตของความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอลำถึงประเด็นของเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความบอบช้ำทางจิตใจดังนี้ เหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความบอบช้ำทางจิตใจ (traumatic event) สมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย (American Psychological Association : APA, 1994) ให้คำนิยามว่า เป็นเหตุการณ์ที่เป็นสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการคุกคามความปลอดภัยของชีวิต หรือเป็นการบาดเจ็บที่ร้ายแรง เป็นผลทำให้บุคคลผู้ประสบเหตุการณ์มีอาการหวาดกลัว รู้สึกหมดหนทางที่จะได้รับการช่วยเหลือ และมีอาการอกสั่นขวัญแขวน

โรคเครียดภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญ เป็นอาการทางสุขภาพจิตที่พบได้ภายหลังจากที่ประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ซึ่งอาการที่พบจะเป็นการหวนกลับไปนึกถึงเหตุการณ์สะเทือนขวัญนั้นซ้ำๆ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของการฝันซ้ำๆ ความคิดที่หวนกลับไปย้อนคิดถึงอดีต การมีปฏิกิริยาที่ไวมากยิ่งขึ้น มีอารมณ์ที่อ่อนไหว นอกจากนี้ยังรวมถึงการพยายามหลีกเลี่ยงถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญนั้นอีก ไม่ว่าจะเป็ความพยายามไม่กลับไปนึกถึงเหตุการณ์นั้นๆ การไม่ทำกิจกรรมต่างๆ ไม่สามารถจำเหตุการณ์นั้นได้ การแยกและจำกัดตัวเองออกจากสังคม (Maercker, Michael, Fehm, Becker, & Margraf, 2004 อ้างถึงใน Zoellner & Maercker, 2006)

ผลการศึกษาของ Calhoun และ Tedeschi ในปี 1998, 1999, 2001, และ 2004 เปิดเผยว่าผู้รอดชีวิตหลายคนสามารถก้าวผ่านความชอกช้ำและมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านประสบการณ์ทางจิตใจในเชิงบวกภายหลังจากการเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ซึ่งความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ เป็นประสบการณ์การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจเชิงบวกของบุคคลที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลต้องฝ่าฟันกับภาวะวิกฤตครั้งสำคัญในชีวิต ซึ่งสามารถแสดงออกมาได้หลากหลายแบบอันได้แก่ การรู้ซึ้งในคุณค่าของการมีชีวิตอยู่ การมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่มีความหมายมากยิ่งขึ้น การรับรู้ถึงพลังและความสามารถในตนเอง การปรับเปลี่ยนการจัดลำดับความสำคัญของชีวิต การมีแก่นและ การมีจิตวิญญาณในตน

Baumeister (1991) ได้กล่าวถึงลักษณะของเหตุการณ์ความสูญเสียที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการรับรู้ในเหตุการณ์สะเทือนขวัญที่มีความสัมพันธ์ที่จะแสดงให้เห็นถึงความงอกงาม

ทางด้านจิตใจ ในบุคคลที่มีลักษณะที่หลีกเลี่ยงปัญหาและการมีความคิดเชิงลบเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดปฏิกิริยาในแง่ลบต่อการรับรู้เหตุการณ์สะเทือนขวัญ การเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญในช่วงระยะเริ่มแรก ผู้ที่มีความซอกซาย่อมมีแนวโน้มที่จะมีความคิดทางเชิงลบสูง เห็นได้ว่าลักษณะการคิดที่เป็นแบบที่มีการไตร่ตรองจะสามารถทำให้ควบคุมตนเองและเกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง ส่งผลให้เกิดความงอกงามได้

Calhoun และ Tedeschi (2004) ได้ให้นิยามเกี่ยวกับความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ว่า หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจเชิงบวกของบุคคลที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลต้องฝืนฟันกับภาวะวิกฤตครั้งสำคัญในชีวิต และความงอกงามภายหลังการเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (PTG) อาจจะมีความสัมพันธ์กับการที่มีความทุกข์ใจลดลง

Janoff-Bulman (2006) ได้กล่าวถึงชนิดของกระบวนการของความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ว่ามีอยู่ 3 กระบวนการด้วยกัน คือ การมีความเข้มแข็งที่ก้าวผ่านความทุกข์ทรมาน การได้ทบทวนการดำรงอยู่ของตนเองอีกครั้งหนึ่ง การเตรียมความพร้อมทางด้านของจิตใจ

Zoellner และ Maercker (2006) ได้กล่าวว่าความงอกงามหลังจากเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญนั้นเป็น จิตวิทยาเชิงบวกหรือการเปลี่ยนแปลงของบุคคลภายหลังการเผชิญความเจ็บปวด สามารถนิยามได้ถึงถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างลึกซึ้งและมีความหมายในตัวบุคคลที่เป็นผลมาจากการก้าวข้ามผ่านเหตุการณ์สะเทือนขวัญในชีวิต

จากนิยามข้างต้นสามารถสรุปได้ถึง ความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ เป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจในเชิงบวก โดยเมื่อบุคคลนั้นๆต้องเจอกับภาวะวิกฤตครั้งสำคัญในชีวิต โดยมีความทุกข์ใจเกิดร่วมขึ้นด้วย ที่มีความสำคัญในการช่วยเอื้อให้บุคคลเกิดกระบวนการความงอกงามในชีวิตได้ (Yalom & Lieberman, 1991 อ้างถึงใน Calhoun & Tedeschi, 2004)

2.2 การพัฒนาและศึกษาความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

Calhoun และ Tedeschi (1996 อ้างถึงใน Calhoun & Tedeschi, 2004) ได้กล่าวถึงการเริ่มต้นใช้คำว่า ความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ นั้นเริ่มจากบทความที่เกี่ยวกับการพัฒนาออกแบบเครื่องมือที่ใช้สำหรับวัดความงอกงาม โดยในช่วงแรก Tedeschi และ Calhoun (1995) ใช้คำว่า คุณประโยชน์ที่รับรู้ (Perceived benefits), มุมมองบวก (Positive aspects), การเปลี่ยนแปลงเนื่องจากความซอกซายทางจิตใจ (Transformation of trauma) และยังมีการใช้คำอื่นๆ อีก ยกตัวอย่างเช่น ประสบการณ์ในชีวิตของบุคคลที่ช่วยเปลี่ยนความบอบช้ำทางจิตใจให้กลับเป็นความเข้มแข็งให้กับบุคลิกภาพ (stress conversion) ในงานวิจัยของ Finkel ในปี 1974 และ 1975, การเปลี่ยนแปลงทางบวกของจิตใจ (Positive psychological changes) ในงานวิจัยของ Yalom

และ Lieberman ในปี 1991, ผลทางบวกที่บุคคลรับรู้ (Perceived benefits) ในงานวิจัยของ Calhoun & Tedeschi ในปี 2001 เป็นต้น (Calhoun & Tedeschi, 2004)

ต่อมา Tedeschi และ Calhoun (2004) ได้เปลี่ยนมาใช้คำเป็น **ความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ** เพราะเห็นว่าเป็นคำที่มีความเหมาะสม เพราะครอบคลุมแก่นสำคัญของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้มากกว่าเมื่อเทียบกับคำจำกัดความ เพราะมีความแตกต่างกับ ความงอกงามทางจิตใจอันเกิดจากความเครียด (Stress-related growth) ความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญจะให้ความสำคัญกับเหตุการณ์สำคัญ หรือวิกฤตในชีวิตมากกว่าความเครียดทั่วไป และยังมี ความแตกต่างของความงอกงามในจิตใจกับการที่เปลี่ยนแปลงของบุคคลว่าเป็นเพียงแค่การประหม่นในทางบวกที่เกินจริง (Positive Illusions) โดยความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ มีแนวโน้มว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงในชีวิต ซึ่งเกินกว่าจะเป็นสิ่งลวงตาได้

ความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงในระดับของบุคคล ที่มากกว่าแค่ความสามารถในการต่อต้าน แต่เป็นการเปลี่ยนผ่าน จากความชอกช้ำ ความทุกข์ทรมานที่เกิดขึ้นในจิตใจ จนสามารถเกิดการปรับตัวและเปลี่ยนแปลง เพราะฉะนั้นความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนผ่านในทางเชิงคุณภาพ ซึ่งจะแตกต่างจากตัวแปรที่เป็นคุณลักษณะของบุคคลที่ใช้ในการรับมือกับความทุกข์ยากลำบาก (Tedeschi & Calhoun, 1995)

2.3 องค์ประกอบของความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

การแบ่งองค์ประกอบของความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ Tedeschi และ Calhoun (1995) ได้แบ่งองค์ประกอบที่เกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ การเปลี่ยนมุมมองการรับรู้ของตนเอง การเปลี่ยนการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น และการเปลี่ยนแปลงในแง่ของปรัชญาชีวิต ซึ่งต่อมาในปี 1996 มีการแบ่งองค์ประกอบใหม่ออกเป็น 5 ประเภท ซึ่งอยู่ใน 3 ประเภทใหญ่ ได้แก่ การค้นพบความเข้มแข็งในตนเอง (Personal Strength) การค้นพบโอกาสใหม่ๆ (New Possibilities) การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (Relating to Others) การชื่นชมยินดีในชีวิต (Appreciation of life) และการเปลี่ยนแปลงทางจิตวิญญาณ (Spiritual Change) (Tedeschi และ Calhoun, 2006) โดยองค์ประกอบทั้งหมดมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การเปลี่ยนมุมมองของตนเอง แบ่งได้เป็น 2 องค์ประกอบย่อย คือ

1.1 การค้นพบความเข้มแข็งในตนเอง (Personal Strength) บุคคลที่ประสบกับความงอกงามในลักษณะนี้ จะเป็นในแง่ที่ว่า “ฉันประาะบางมากกว่าที่ตัวเองคิด แต่ฉันก็

แข็งแรงแรงมากกว่าที่ฉันเคยจินตนาการเอาไว้” บุคคลจะเกิดการตระหนักรู้ว่าเหตุการณ์เลวร้ายต่างๆเกิดขึ้นได้ โลกนั้นมีอันตรายและคาดการณ์ไม่ได้ แต่ก็พบว่าหากตนเองสามารถรับมือกับเรื่องดังกล่าวได้ สิ่งอื่นๆนอกเหนือจากนี้ก็ไม่ใช่เรื่องยากแล้ว

1.2 การค้นพบโอกาสใหม่ๆ (New Possibilities) บุคคลสามารถค้นพบโอกาสใหม่เส้นทางใหม่ในชีวิต รวมทั้งกิจกรรมใหม่ ความสนใจใหม่เมื่อเกิดความเติบโตงอกงาม จากตัวอย่างหญิงสาวที่สูญเสียลูกไป ก็เปลี่ยนสายอาชีพมาเป็นพยาบาลรักษาโรคเกี่ยวกับเนื้องอก

2. การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (Relating to Others)

ในแง่ของความงอกงามหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ บุคคลมักมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดสนิทสนมและมีความหมายลึกซึ้งกับบุคคลอื่นๆรอบตัว บุคคลจะรู้สึกเชื่อมโยงกับคนอื่น ๆ มีความเมตตากรุณา เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นที่กำลังทุกข์หรือเสียใจมากยิ่งขึ้น รวมทั้งยังมีอิสระในการเป็นตัวของตัวเอง สามารถยอมรับและเปิดเผยตัวตนหรือคุณลักษณะบางอย่างหรือประสบการณ์ที่สังคมอาจไม่ยอมรับได้ อย่างไรก็ตามอาจมองได้ว่าการใกล้ชิดสนิทสนมดังกล่าวเป็นเหมือนดาบสองคม เพราะบุคคลแม้จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดสนิทสนมมากยิ่งขึ้น อาจเกิดการสูญเสียความสัมพันธ์หรือมิตรภาพบางประการไป เนื่องจากบุคคลจะรับรู้ใครคือเพื่อนแท้ในชีวิตและใครที่ไม่ใช่

3. การเปลี่ยนแปลงในแง่ของปรัชญาชีวิต แบ่งได้เป็น 2 องค์ประกอบย่อย คือ

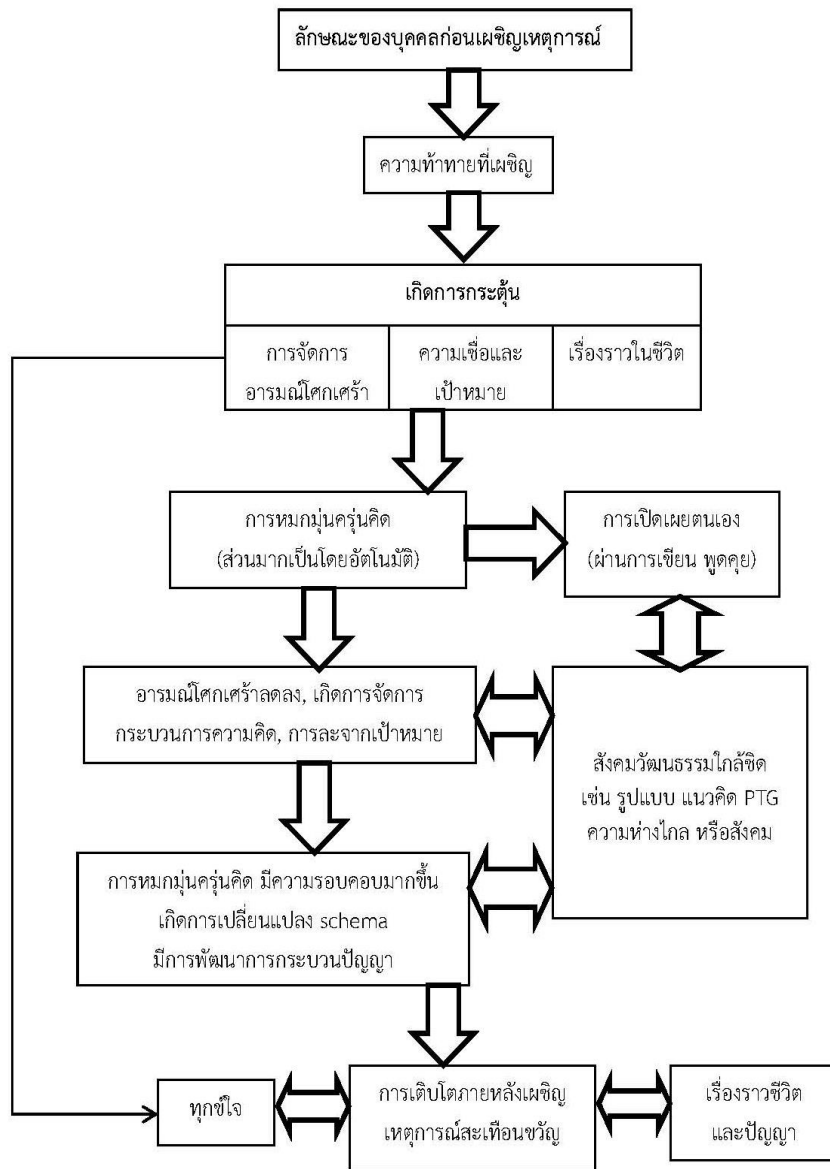
3.1 การชื่นชมยินดีในชีวิต (Appreciation of life) ในบุคคลที่เผชิญกับวิกฤติในชีวิต เมื่อเกิดความงอกงามบุคคลอาจตระหนักรู้ว่าชีวิตมีคุณค่าและความหมาย และมักมีการเปลี่ยนการให้คุณค่าหรือความสำคัญของสิ่งต่างๆในชีวิตใหม่ เป้าหมายชีวิตในแง่ของการประสบความสำเร็จ และความมุ่งมั่นอาจมีความสำคัญน้อยลงกว่าความสัมพันธ์อันดีของคนในครอบครัว สิ่งต่างๆ ที่ในอดีตที่คนเราเคยมองว่าเป็นสิ่งเล็กน้อยๆ กลับมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เช่น รอยยิ้มของทารกตัวน้อย หรือการได้ใช้เวลากับเด็กเล็กๆ

3.2 การเปลี่ยนแปลงทางจิตวิญญาณ (Spiritual Change) บุคคลจะเกิดความงอกงามในแง่ของการตระหนักรู้ในความหมายในชีวิต มีความพึงพอใจในชีวิตมากยิ่งขึ้น และมีความชัดเจนยิ่งขึ้นเกี่ยวกับปรัชญาความหมายและการมีอยู่ของชีวิต (Existential questions) บุคคลที่ไม่ได้นับถือศาสนาหรือไม่ได้นับถือพระเจ้าก็สามารถเกิดความงอกงามในชีวิตได้จากการเข้าใจชีวิตและคุณค่าความหมายของชีวิตนั่นเอง

2.4 กระบวนการเกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

Calhoun และ Tedeschi (2004) ได้กล่าวถึงรายละเอียดของกระบวนการเกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญและในปี 2006 ได้มีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยในรายละเอียดบางหัวข้อของรูปแบบกระบวนการเกิดความงอกงามภายหลังการเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญโดยที่กำหนดหัวข้อให้มีความหมายกว้างและครอบคลุมมากขึ้นซึ่งช่วยให้ง่ายต่อการเข้าใจกระบวนการ (Calhoun & Tedeschi, 2006) และเพื่อความเข้าใจที่เพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยจึงขออธิบายองค์ประกอบของแผนภาพกระบวนการ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แสดงกระบวนการการเกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

(Calhoun & Tedeschi, 2004)

จากเหตุการณ์สะเทือนขวัญที่เกิดขึ้น มีผู้ให้สมมติฐานจำนวนมากซึ่งสามารถสรุปได้ว่า การที่บุคคลทุกคนจะมีการพัฒนาและยึดถือ ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นบนโลกใบนี้ ช่วยทำให้บุคคลเข้าใจถึงเหตุผล ที่มาที่ไปของสิ่งต่างๆและยังเป็นตัวช่วยกำหนดคุณค่า ความหมาย เป้าหมายในชีวิตและกำหนดพฤติกรรมต่างๆของบุคคล Parkes (1971 อ้างถึงใน Calhoun และ Tedeschi, 2004) ให้คำจำกัดความไว้ว่า โลกสันนิษฐาน (Assumptive World) ตามการรับรู้ของแต่ละบุคคลที่เป็นแหล่งรวมทุกสิ่งทุกอย่างที่บุคคลรู้หรือคิดว่ารู้ เป็นกรอบแนวคิด มุมมองต่างๆของบุคคล ที่ซึ่งวิกฤตการณ์ในชีวิตนั้นสามารถคุกคามความเข้าใจเกี่ยวกับโลกและการใช้ชีวิตของบุคคล (Kuhn, 1970 อ้างถึงใน Calhoun และ Tedeschi, 2004)

อย่างไรก็ตาม ความงอกงามไม่ได้เป็นผลเกิดขึ้นโดยตรงจากความชอกช้ำโดยทั้งหมด แต่เป็นการต่อสู้เพื่อที่จะยอมรับโลกในความเป็นจริงหลังจากเกิดเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดความงอกงามภายหลังจากเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ทั้งนี้ Calhoun และ Tedeschi (1998) ได้อธิบายกระบวนการเกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญเปรียบเทียบกับเหตุการณ์แผ่นดินไหวโดยเรียกว่าเหตุการณ์สะเทือนจิตใจ (Psychologically seismic event) ที่เข้ามาสั่นสะเทือน คุณค่า ชุมชู่ หักล้าง กรอบแนวคิดหรือโครงสร้างต่างๆทางจิตใจที่บุคคลใช้ทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ ช่วยให้แนวทางการกระทำ การตัดสินใจ และความหมายในชีวิต ภาวะดังกล่าวสั่นคลอนความรู้สึกปลอดภัยของบุคคล รวมทั้งการรับรู้ตัวตนและอนาคตของบุคคลยังถูกบั่นทอนอีกด้วย เมื่อเกิดการสั่นสะเทือนดังกล่าว ย่อมเกิดความรู้สึกทุกข์ใจร่วมด้วย (Psychological distress) และเมื่อกระบวนการทางปัญญาเกิดขึ้น (Cognitive processing) ก็จะไปทำการปรับโครงสร้างความคิด (Restructuring) เปรียบเสมือนการปลูกสร้างสิ่งต่างๆใหม่ภายหลังเหตุการณ์แผ่นดินไหว ซึ่งโครงสร้างใหม่ที่ออกแบบสร้างขึ้นมีความแข็งแกร่งมากกว่าเดิม และพร้อมที่จะเผชิญต่อเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงเรียกว่าความงอกงามภายหลังเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

ในส่วนประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งตามมุมมองของแต่ละบุคคลในการเผชิญในการเอาชีวิตรอดต่อเหตุการณ์สะเทือนขวัญ โดยสิ่งที่เกิดคุณค่านั้นจะเกิดขึ้นหลังจากเกิดเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นความงอกงามของประสบการณ์ในด้านของการเผชิญปัญหาหรือเอาตัวรอดให้ได้ เหตุการณ์สะเทือนขวัญเหล่านั้นยังคงทำให้เกิดความทุกข์ใจ ได้ทำให้บุคคลเกิดสติและระบบการรับรู้ในการเผชิญเอาตัวรอดจากความชอกช้ำทรมานได้ ความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญจึงเป็นเสมือนจากผลลัพธ์ที่เกิดจากจัดการจิตใจและสามารถยอมรับความทุกข์ทรมานที่เกิดขึ้นได้ (Wright, 1989 อ้างถึงใน Calhoun และ Tedeschi, 2004)

ผลที่เกิดขึ้นจากความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ คือ การเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงทางบวกที่เกิดขึ้น โดยความงอกงามที่เกิดขึ้นจะแตกต่างจากการพัฒนาโดยปกติทั่วไป เพราะจะนำบุคคลไปสู่การพัฒนาและความมีวุฒิภาวะ เนื่องจากผลที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลที่มาจากกระบวนการปรับเปลี่ยนทางความเชื่อพื้นฐานของแต่ละบุคคลซึ่งเป็นส่วนประกอบของโลกที่บุคคลแต่ละคนได้สร้างขึ้น ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งทางเชิงคุณภาพและปริมาณในผู้ที่ก้าวข้ามผ่านความชอกช้ำ และหลายผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่าเมื่อบุคคลมีประสบการณ์ในการเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญโดยนำมาเปรียบเทียบกับผู้ที่ไม่ได้เผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ พบว่าบุคคลที่มีประสบการณ์ในการเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางบวกในระดับที่สูงกว่า (Calhoun & Tedeschi, 1996) อย่างไรก็ตามในบุคคลที่ไม่เคยเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญก็มีรายงานการเกิดความงอกงามด้วยเช่นกัน แสดงให้เห็นถึงว่าโดยทั่วไปแล้วบุคคลมีการรับรู้และเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกอยู่แล้ว ไม่ใช่แต่เฉพาะจากการเรียนรู้ในประสบการณ์ความชอกช้ำ (McFarland & Alvaro, 2000)

2.5 ความหลากหลายของเหตุการณ์สะเทือนขวัญและระดับของความงอกงามภายหลังเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

Calhoun และ Tedeschi (2004) กล่าวถึงความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญว่า แม้ว่าบางเหตุการณ์ที่ไม่จำเป็นเสมอไปว่าต้องเป็นเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ก็สามารถทำให้บุคคลเกิดความงอกงามได้เช่นกัน โดยใจความสำคัญอยู่ที่ว่าเหตุการณ์นั้นจะสามารถกระตุ้นต่อโลกสมมติฐานหรือโลกตามความเข้าใจของบุคคล เพื่อที่จะเกิดกระบวนการทางความคิดที่จะนำไปสู่ความงอกงามต่อไป มีผลงานวิจัยหลายงานที่ใช้มาตรวัดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ พบว่าผลการวิจัยที่ได้มีความแตกต่างกันออกไป ในการเปรียบเทียบระหว่างเหตุการณ์สะเทือนขวัญที่จะทำให้เกิดความงอกงาม ซึ่งบางงานวิจัยได้รายงานถึงผลคะแนนที่ต่ำ ในขณะที่บางงานวิจัยรายงานถึงผลคะแนนที่สูงเกิน (Peltzer, 2000; Tedeschi และ Calhoun, 1996 อ้างถึงใน Calhoun และ Tedeschi, 2004)

2.5.1 คุณลักษณะของบุคคลกับความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

1. บุคลิกภาพของบุคคล (Individual characteristic)

การศึกษาความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญกับบุคลิกภาพ 5 แบบ (NEO personality inventory) ของ Costa และ McCrae (1992, อ้างถึงใน Tedeschi & Calhoun, 2004) ปรากฏว่ามีบุคลิกภาพ 2 แบบที่เกี่ยวข้องกับความเติบโตภายหลังการเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ คือ บุคลิกภาพแบบการเปิดเผยตนเอง (Extraversion) และบุคลิกภาพแบบการเปิดรับ

ประสบการณ์ (Openness to experience) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันกับคะแนนความงอกงามภายหลังการเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญ อย่างมีนัยสำคัญ (Calhoun และ Tedeschi, 2004) และยังพบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างคะแนนความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญและการมองโลกในแง่ดีในระดับปานกลาง โดยที่การมองโลกในแง่ดีมีความสัมพันธ์กับความงอกงามนั้นอาจเนื่องมาจากบุคคลที่มองโลกในแง่ดี มักมีกระบวนการทางความคิดที่สามารถมุ่งความสนใจหรือแสวงหาประเด็นที่สำคัญ และสามารถละลายปัญหาหรือสิ่งที่นอกเหนือการควบคุมของตนเองได้ (Aspinwall, Richter, & Hoffman, 2001 อ้างถึงใน Tedeschi & Calhoun, 2004)

2. การจัดการกับความทุกข์ใจ (Managing distress emotion)

บุคคลที่เผชิญกับวิกฤติการณ์ในชีวิต จะต้องแสวงหาหนทางที่จะรับมือและจัดการกับความทุกข์ใจในช่วงแรก ซึ่งทำให้ตัวบุคคลจิตใจอ่อนแอลง เป็นสิ่งสำคัญมากที่จะต้องให้กระบวนการความคิดเกิดขึ้น เพื่อที่จะได้ช่วยให้บุคคลปรับเปลี่ยนมุมมอง ความคิดหรือแบบแผนชีวิตของตนซึ่งทำให้เกิดประสบการณ์ความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (Calhoun & Tedeschi, 2004)

3. การได้รับการสนับสนุนทางสังคมและการเปิดเผยตัวตน (Support and disclosure)

การได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากช่องทางอื่น สามารถทำให้เกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญได้ดีมากยิ่งขึ้น โดยเป็นทางที่ทำให้เกิดการสร้างเรื่องราวที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้และยังเป็นการเสนอมุมมองใหม่ๆที่จะช่วยผสมผสานกับรูปแบบทางความเชื่อที่เปลี่ยนแปลงไป (Calhoun และ Tedeschi, 1996)

2.6 กระบวนการทางความคิดและปัญญาที่ก่อให้เกิดความงอกงาม (Cognitive processing of growth)

O'Leary, Alday และ Lekovies (1998) ได้สรุปเกี่ยวกับรูปแบบของกระบวนการเกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญว่าเป็นกระบวนการของการสร้างสมดุลในการควบคุมตนเองเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันทันใด และจะได้รูปแบบใหม่ปรากฏออกมาทั้งภาพและความคิดที่רבกวณจิตใจที่เข้ามาอยู่บ่อยครั้ง มีการหมกมุ่นครุ่นคิดในทางลบ

การหมกมุ่นครุ่นคิด (Rumination) หรือ การรู้คิดและปัญญา (Cognitive Processing)

ตามปกติแล้วแนวคิดนี้มักจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางความคิดที่แสดงออกมาในทางลบและความเศร้าซึม แต่หาก Tedeschi และ Calhoun (2004) ไม่ได้มองว่าการครุ่นคิดจะเป็นในเชิงลบเพียงอย่างเดียว หากแต่มีองค์ประกอบที่มากกว่านั้น เพราะการหมกมุ่นครุ่นคิดนั้นยังรวมถึงการ

พยายามทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ (Making sense) การคิดแก้ปัญหา (Problem Solving) การระลึกถึง (Reminiscence) และการคาดคะเน (Anticipation)

2.7 ความสัมพันธ์ระหว่างความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญกับโรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

รายงานการศึกษาภาคตัดขวางที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญกับอาการของโรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุสะเทือนขวัญ ผลการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวที่เป็นในแนวทางเดียวกัน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้นั้นอยู่ในช่วงตั้งแต่ -2 จนไปถึง 2 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างโรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (Posttraumatic Stress Disorder) กับความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (Posttraumatic Growth) (Zoellner & Maercker, 2006; Tedeschi & Calhoun, 2004) การศึกษาของ Feder และคณะ (2008) ได้รายงานผลว่าเมื่อความทุกข์ใจเพิ่มขึ้นก็จะทำให้ความงอกงามเพิ่มขึ้นตามมา แต่ในขณะที่การศึกษาของ Solomon และ Dekel (2007) ได้รายงานผลของทั้งตัวแปรที่ไม่สัมพันธ์กัน

Calhoun และ Tedeschi (2004) ได้รายงานผลที่ยังคงไว้ถึงความไม่สอดคล้องของทั้งตัวแปรความทุกข์ใจและความงอกงาม โดยอธิบายว่าความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญนั้นไม่เหมือนกับความสุข (well being) หรือการมีความสุขที่ลดลง เพราะว่าความงอกงามและความเจ็บปวดในบุคคลนั้นเป็นของคู่กันอย่างแท้จริง

Frazier, Conlon และ Glaser (2001) ได้กล่าวว่าความสัมพันธ์ระหว่างความทุกข์ใจกับความงอกงามนั้นอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับเวลา จากการศึกษาระยะยาวโดยดูผลของเวลาที่มิผลต่อความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญกับความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านบวกและลบของชีวิต

2.8 ความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญจากการสู้รบ

ถึงแม้ว่าในรายงานส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับบุคคลภายหลังเหตุการณ์สู้รบและการเกิดโรคเครียดภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (Tedeschi & Calhoun, 1996, 2004; Tolin & Foa EB, 2006; Tedeschi & McNally, 2011) แต่ผู้ศึกษาก็ยังมีโอกาสได้พบกับผลลัพธ์ทางบวกในประสบการณ์ของเหล่าทหารผ่านศึก ในงานวิจัยของ Dohrenwend และคณะ (2004) ทหารผ่านศึกเพศชาย 70.1% มีประสบการณ์ทางบวกในสงครามเวียดนาม และการศึกษาวิจัยจำนวนมากรวมไปถึงการศึกษาประสบการณ์ของเชลยศึกที่เป็นนักบินชาวอเมริกันที่ถูกยิงเครื่องบินตกและถูกจับตัวไปกักขังเป็นเวลาหลายปีโดยเวียดนามเหนือ จำนวน 61.1% กล่าวว่าพวกเขาได้รับประสบการณ์ที่เป็น

ประโยชน์จากความเจ็บปวดอันแสนสาหัสในครั้งนี้ (Sledge, Boydstun และ Rabe, 1980 อ้างถึงใน Tedeschi และ McNally, 2011) และยังมีรายงานเพิ่มเติมว่าการถูกนำตัวไปจำคุกนั้นสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางบุคลิกภาพ โดยเป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองและสอนให้พวกเขาเหล่านั้นได้รับรู้ถึงการมีชีวิตอยู่ที่น่าสนใจไปกว่านั้น มีรายงานของเชลยศึกถึงการเกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ซึ่งเกิดในเหล่าเชลยศึกที่รับรู้ถึงการได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่าจากการเป็นเชลยในครั้งนั้น (Sledge และคณะ, 1980 อ้างถึงใน Tedeschi และ McNally, 2011)

3. การวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenological Research)

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับงานวิจัยเชิงคุณภาพ

John W. Creswell (1998) กล่าวว่างานวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นกระบวนการค้นคว้าวิจัยในการทำความเข้าใจ อันตั้งอยู่บนพื้นฐานของระเบียบวิธีวิจัยที่มีลักษณะเฉพาะที่มุ่งค้นหาประเด็นปัญหาทางสังคม หรือปัญหาของมนุษย์ ในกระบวนการนี้ นักวิจัยจะสร้างภาพหรือข้อมูลที่ซับซ้อนและลักษณะเป็นองค์รวม วิเคราะห์ข้อความ รายงานทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลอย่างละเอียด และดำเนินการศึกษาในสถานการณ์ที่เป็นธรรมชาติ

Rice และ Ezzy (1999) กล่าวถึงการวิจัยเชิงคุณภาพว่าเป็นการวิจัยที่ให้ความสำคัญแก่การตีความหมาย มุ่งทำความเข้าใจกระบวนการสร้างและธำรงไว้ซึ่งความหมาย ที่สลับซับซ้อนและละเอียดอ่อน ซึ่งจุดมุ่งหมายของการวิจัยแบบนี้ อยู่ที่การกรองเอาข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์หรือการกระทำ โดยคงไว้ซึ่งบริบทของเหตุการณ์หรือการกระทำเหล่านั้นและทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาที่ให้รายละเอียดเป็นบูรณาการ อย่างไรก็ตาม เราไม่อาจกล่าวได้ว่า การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นทฤษฎีหรือเป็นเทคนิคที่ใช้ได้ตลอดเวลา ตรงกันข้าม การวิจัยเชิงคุณภาพนำเอาแนวคิดทางทฤษฎีหลากหลายมาใช้ในการศึกษา เช่น ทฤษฎีปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) เป็นต้น นอกจากนี้ยังนำเอาวิธีการเก็บข้อมูลที่หลากหลายมาใช้ เช่น การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์เชิงพรรณนา วิธีการเชิงชาติพันธุ์วรรณาและวิธีการสนทนากลุ่ม

สุภางค์ จันทวานิช (2556) ได้กล่าวถึงการวิจัยเชิงคุณภาพว่าเป็นการศึกษาปรากฏการณ์สังคมจากสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงในทุกมิติ ทั้งนี้เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์กับสภาพแวดล้อมนั้น ซึ่งเป็นการแสวงหาความรู้โดยการเน้นความสำคัญของข้อมูลทางด้านความรู้สึกนึกคิด การให้ความหมายหรือการให้นิยามสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนการกำหนดทางด้านค่านิยมและอุดมการณ์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องในปรากฏการณ์นั้นๆ โดยที่การวิจัยมักจะเป็นการศึกษาระยะยาวและวิเคราะห์ข้อมูลแบบการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยเป็นหลัก

นิตา ชูโต (2540 อ้างถึงใน กิติพัฒน์ นนทปัทมเดช, 2547) ได้กล่าวถึงวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ว่าเป็นกระบวนการค้นหาความจริงในสภาพที่เป็นอยู่โดยธรรมชาติ โดยเป็นการสืบค้นโดยมองภาพรวมอย่างรอบด้าน ทุกแง่มุม ด้วยนักวิจัยเองและโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบการตีความหมายแบบอุปนัยหรืออนุมาน (Inductive analysis) เพื่อความเข้าใจในโลกหรือมิติความเป็นจริงของบุคคลทางสังคมและวัฒนธรรม

จากนิยามที่กล่าวไว้ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้โดยสืบค้นความจริงที่เป็นไปตามธรรมชาติ มีการสร้างความรู้ความเข้าใจจากการมองภาพรวมอย่างรอบด้าน โดยมีนักวิจัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญ ใช้วิธีวิเคราะห์โดยการตีความหมายโดยการอุปนัย

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับงานวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยา

ปรากฏการณ์นิยม (Phenomenology) เป็นแนวคิดที่พัฒนาขึ้นสำหรับอธิบายจิตใจและพฤติกรรมมนุษย์มากกว่าปรากฏการณ์ธรรมชาติ จึงมีการเน้นความรู้ที่เกี่ยวกับมนุษย์เท่านั้น แนวคิดปรากฏการณ์นิยมเน้นความสำคัญของวิธีที่มนุษย์ให้ความหมายหรือสิ่งต่างๆ จึงเชื่อว่าความรู้ที่แท้จริงมีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับว่ามนุษย์แต่ละกลุ่มหรือแต่ละคนให้ความหมายหรือนิยามสถานการณ์ต่างกันไปเช่นไร ดังนั้นความรู้ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์จึงมีลักษณะอัตวิสัย ที่สร้างขึ้นและอาจเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่องตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวความรู้เองกับปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง (สุภางค์ จันทวานิช, 2556)

การวิจัยในแนวปรากฏการณ์วิทยา มุ่งเน้นไปที่การทำความเข้าใจในความหมายของประสบการณ์ชีวิตของบุคคลที่ได้ประสบเป็นหลัก ซึ่งก็คือความหมายในทัศนะของผู้ที่ได้ประสบการณ่นั้นๆ ซึ่งเป้าหมายสำคัญของการวิจัยรูปแบบนี้คือ การหาคำตอบของคำถามที่ว่า การที่เราได้ประสบเหตุการณ์นั้น มีความหมายอย่างไรสำหรับผู้ที่ได้ประสบ หรือประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ มีความหมายอย่างไรสำหรับผู้ที่ได้ประสบมาแล้ว หรือที่กำลังประสบอยู่ (Cohen, Kahn & Steeves, 2000 อ้างถึงใน ชาย โปธิสิตา, 2549)

3.3 ลักษณะสำคัญของการศึกษาแนวปรากฏการณ์วิทยา

Clark (1992 อ้างถึงใน กิติพัฒน์ นนทปัทมเดช, 2547) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการศึกษาแนวปรากฏการณ์วิทยา ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. มีจุดที่เน้นตามคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูล
2. ให้ความสำคัญกับองค์รวมเป็นหลัก

3. เป็นการค้นหาความหมาย หรือการทำความเข้าใจประสบการณ์ แนวคิด ความเข้าใจ ของบุคคลผ่านกระบวนการหยั่งรู้ (Intuition) และการสะท้อนความ (Reflection) อย่างมี สติ
4. มีความมุ่งมั่นที่จะอธิบายประสบการณ์ ซึ่งต้องบรรยายให้ตรงกับความเป็นจริงของสิ่งที่เกิดขึ้นมาให้มากที่สุด และเน้นที่การอธิบายอย่างตรงไปตรงมาด้วยคำพูดของผู้ให้ข้อมูลว่า เกิดสิ่งใดขึ้น ซึ่งคำพูดเหล่านี้จะแสดงให้เห็นโมโนภาพ ความรู้สึกทั้งในด้านดีและด้านไม่ดีตรงตามความเป็นจริง ไม่ได้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลตามความคิดเห็นของผู้วิจัย
5. ผู้ศึกษาต้องมีการใช้คำถามที่เหมาะสม เพื่อการค้นหาความหมายของประสบการณ์ โดยมี การใช้ข้อมูลจากหลายแหล่งบันทึกสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและจะเกิดต่อไปในอนาคต
6. เป็นการศึกษาค้นคว้าปรากฏการณ์ในทุกประเด็น
7. ผลการศึกษาที่ได้จากบุคคล มีวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลตามหลักการวิทยาศาสตร์
8. การศึกษาผ่านกระบวนการการมองเห็น สะท้อนความคิด จนสามารถเกิดความรู้ความเข้าใจทั้ง ในระดับต้นและระดับลึก

3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยา

Giorgi (1997 อ้างถึงใน สมภพ แจ่มจันทร์, 2550) ได้เสนอแนวทางวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยา ไว้ว่าเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ที่ต้องการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์นั้น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การทำความเข้าใจข้อมูลดิบอย่างเป็นองค์รวม (intuitive/holistic understanding of the raw data) โดยในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะต้องอ่านข้อมูลซ้ำๆ เพื่อทำความเข้าใจกับปรากฏการณ์ที่ศึกษามาอย่างเป็นองค์รวม โดยที่นักวิจัยจะต้องตระหนักตนเองให้ปราศจากอคติในการตัดสินที่อาจเกิดขึ้นได้
2. การสร้างโครงสร้างทางความคิด (forming a constituent profile) เป็นขั้นตอนที่สรุปข้อมูลดิบจากผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน โดยที่ผู้วิจัยจะให้ความหมาย และลดประสบการณ์เหลือเป็นเพียงประเด็นหลัก แล้วนำประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกันของผู้ให้ข้อมูลมาสร้างให้เกิดเป็นประเด็นหลัก
3. การจัดหมวดหมู่เนื้อหาหลัก (forming a thematic index) ทำการจัดหมวดหมู่เนื้อหาหลักซึ่งเป็นการเน้นที่ประเด็นหลัก (major theme) ที่ปรากฏขึ้นจากโครงสร้างทางความคิดที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลในแต่ละคน สร้างโครงสร้างทางความคิดขึ้นมาใหม่โดยการนำประเด็นหลักที่คล้ายกันมา

รวมกัน และตัดประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป แล้วจึงกลั่นเอาความหมายออกมา รวมไปถึงการพิจารณาความรู้เดิมที่เกี่ยวกับประสบการณ์นั้นที่มีอยู่

4. การตรวจสอบหมวดหมู่เนื้อหาหลัก (searching the thematic index) โดยเปรียบเทียบความรู้เดิมที่มีอยู่กับประเด็นและโครงร่างทางความคิดหลัก เพื่อใช้ในการสร้างกลุ่มของประเด็นหลักที่ถูกตีความหมาย (interpretive theme) ขึ้นมา ซึ่งผู้วิจัยจะเน้นถึงการให้ความหมายข้อมูลที่รายงานความหมายของประสบการณ์โดยละเอียด

5. การขยายการบรรยายประสบการณ์ (arriving at extended description) ซึ่งในขั้นนี้ นำประเด็นหลักที่ถูกตีความหมาย มาใช้ในการอธิบายความหมายของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเข้มข้น

6. การสังเคราะห์ประสบการณ์ที่ได้รับการขยาย (synthesis of extended description) โดยในขั้นตอนนี้จะเป็นการสรุปประเด็นหลักที่ได้ตีความหมายเพื่อให้เห็นภาพเชิงลึกของประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ทำการศึกษา

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญในทหารผ่านศึกที่ศึกษาในต่างประเทศ เริ่มมีผู้ศึกษาในระยะหลังที่ผ่านมา ยกตัวอย่างเช่นงานวิจัยของ Tsai, El-Gabalawy และคณะ (2015) ศึกษาเกี่ยวกับความงอกงามภายหลังจากเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญในกลุ่มของทหารผ่านศึกที่อยู่ในศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพแห่งชาติ โดยสำรวจจากทหารผ่านศึกชาวอเมริกันจำนวน 3157 คน จากการให้ทหารผ่านศึกที่เข้าร่วมได้กรอกข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางสังคม สถานภาพทางการทหาร สุขภาพและสภาวะทางจิต ซึ่งเครื่องมือของการวิจัยในครั้งนี้ คือ มาตรฐานการงอกงามภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญแบบสั้น (PTGI-SF) ผลของการศึกษาพบว่า ร้อยละ 50.1 ของทหารผ่านศึกที่เข้าร่วมทั้งหมดและ ร้อยละ 72 ของทหารผ่านศึกที่ผ่านการคัดกรองว่ามีโรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ พบว่าเกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (PTG) และยังมีการรายงานว่าทหารผ่านศึกที่มีโรคเครียดภายหลังจากการเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญพบว่าการฟื้นฟูทางด้านจิตใจและด้านร่างกายโดยทั่วไปมากกว่าในรายที่ไม่มี ความงอกงามภายหลังการเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ โดยประสบการณ์ความเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บที่เป็นภาวะวิกฤตของชีวิต และการมีอาการของเหตุการณ์ร้ายได้หวนกลับมาอีกมีความสัมพันธ์อย่างมากกับความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ดังนั้นในการศึกษานี้เราจะสามารถสรุปได้ว่ามีอุบัติการณ์ของการเกิดความงอกงามภายหลังเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญในทหารผ่านศึก

ชาวอเมริกัน และก็ยังเกิดขึ้นอีกบางส่วนด้วยในทหารผ่านศึกที่มีโรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ซึ่งสามารถบอกได้ว่ายังมีผลที่เกิดขึ้นในแง่มุมมองจากเหตุการณ์ความชอกช้ำเหล่านี้ในเหล่าทหารผ่านศึก

Forstmeier, Kuwert, Spitzer, Freyberger, และ Maercker (2009) ศึกษาความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (PTG) โดยใช้เป็นตัวแปรทำนายเพื่อทำนายผลของการเอาชีวิตรอด ความสอดคล้องในตน ระดับความรุนแรงของการสะเทือนขวัญ ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นทหารผ่านศึกชาวเยอรมันจำนวน 103 คน ซึ่งเคยเป็นทหารเข้าร่วมรบในสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไปหลังจากปลดเกษียณ รูปแบบการวิจัยเป็นแบบภาคตัดขวาง ณ จุดใดจุดหนึ่ง กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 78 ปี โดยร้อยละ 96 เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญในสนามรบอย่างน้อย 1 ครั้ง ผลการศึกษาพบว่า หลังจากที่ถูกกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความงอกงามภายหลังจากเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (PTGI) ข้อคำถามทางสังคม (Social Acknowledgment Questionnaire; SAQ) และแบบวัดความสอดคล้องในตน (SOC) สำหรับอาการจากโรคเครียดภายหลังจากประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญจะใช้แบบวัดคัดกรองโรคเครียดภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญ อาการซึมเศร้า วิตกกังวลและอาการทางร่างกายก็จะมีการคัดกรองโดยใช้แบบวัดเช่นกัน ผลการศึกษาพบว่าในจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะเจ็บปวดชอกช้ำจากการทำแบบวัดความสอดคล้องในตน (SOC) เกิดความสัมพันธ์อันนำไปสู่การเกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ อย่างมีนัยสำคัญ และเกิดการเห็นคุณค่าของชีวิตอันเป็นตัวทำนายนำไปสู่การเกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญได้เช่นกัน

Pietrzak, Goldstein, Malley, Alison และคณะ (2010) ศึกษาอุบัติการณ์และความสัมพันธ์ ในผ่านศึกในการรบจากปฏิบัติการเพื่อเสรีภาพที่ยั่งยืนและยุทธการเสรีภาพอิรัก (OEF-OIF) ที่มีปัญหาเกี่ยวกับพยาธิสภาพทางจิตวิทยาทางสมองในระดับต่ำซึ่งเป็นปัญหาในทหารผ่านศึก โดยวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยคือต้องการศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญในทหารผ่านศึก ผลการศึกษาพบว่า 72% ของกลุ่มตัวอย่างเกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีการเปลี่ยนแปลงไปในแง่มุมมองที่บวก อันได้แก่ การเห็นความสำคัญของชีวิตมากขึ้นโดยพบร้อยละ 52.2 การเกิดความซาบซึ้งของชีวิตในแต่ละวันร้อยละ 51.1 และมีความสามารถในการควบคุมสิ่งที่ยากขึ้นได้ร้อยละ 48.5 นอกจากนี้ยังพบอีกด้วยว่าในทหารผ่านศึกที่มีอายุน้อยก็จะมีลดลงของอาการโรคเครียดภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญมากกว่า และเกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญที่มากกว่าด้วย

Feder และคณะ (2008) ศึกษาความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ กลุ่มตัวอย่างเป็นทหารผ่านศึกเพศชาย จำนวน 30 รายที่อยู่ในค่ายกักกันระหว่างช่วงสงครามเวียดนาม การวิจัยจะนำกลุ่มตัวอย่างเข้าสู่การวิจัยและให้กลุ่มตัวอย่างทำมาตรวัดการงอกงามภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (Posttraumatic Growth Inventory: PTGI) และให้ตอบคำถามที่วัดมุมมองทางบวก การจัดการรับมือกับสิ่งต่างๆ ทางด้านการช่วยเหลือสังคม และเป้าหมายแห่งชีวิต ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้มีอายุโดยเฉลี่ยเท่ากับ 66.7 ปี คะแนนค่าจากแบบวัดการงอกงามภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญเท่ากับ 66.3 ซึ่งเป็นสิ่งที่ชี้ได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีความงอกงามหลังจากเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญในระดับปานกลาง โดยในปัจจุบันที่พบว่ามีเหตุการณ์มากคือ มีการชื่นชมยินดีในชีวิตและค้นพบความเข้มแข็งในตนเอง โดยที่กลุ่มตัวอย่างของการศึกษานี้ทั้งหมดมีรายงานพบการมองชีวิตในเชิงบวกและการรับมือกับปัญหาเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง การศึกษานี้ยังพบว่าในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการปล่อยตัวกลับประเทศนั้นเกิดความงอกงามภายหลังเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญในคนที่มีอาการจิตเวชไม่ต่างจากคนที่ไม่มีอาการทางจิตเวชแต่ว่าจะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในประเด็นที่การเปลี่ยนแปลงมุมมองการมองโลกมาเป็นเชิงบวก

ด้านงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ศึกษาเกี่ยวกับความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ มีผู้ศึกษาเช่นเดียวกัน เช่น การศึกษาของ Cherwien (2012) ศึกษาเพื่อทำความเข้าใจในประสบการณ์ความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญในกลุ่มคนที่เคยประสบกับเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความสะเทือนใจโดยเปลี่ยนจากการศึกษาความชอกช้ำระทมเป็นเชิงบวกที่เกิดขึ้นภายหลังจากเกิดความทุกข์ใจ ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมถึงตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบในการเกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ได้แก่ การชื่นชมยินดีในชีวิต การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น การค้นพบความเข้มแข็งในตนเอง การค้นพบโอกาสใหม่ๆ และการเปลี่ยนแปลงทางจิตวิญญาณ การเก็บข้อมูลในการศึกษานี้จะเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยใช้คำถามปลายเปิด และได้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่มีความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญจำนวน 6 คน ผลการศึกษาพบว่าสามารถแบ่งออกเป็นประเด็น คือ ความทุกข์ใจที่เกิดขึ้น การรอดชีวิต ความเชื่อทางศาสนาและจิตวิญญาณ การเปลี่ยนความคิดของตนเอง การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นและคำแนะนำต่อผู้ที่กำลังประสบความชอกช้ำอยู่ โดยที่ผลจากการศึกษานี้สามารถนำไปพัฒนาออกแบบเพื่อเป็นโปรแกรมสำหรับฟื้นฟูสุขภาพจิตใจของผู้ที่ประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญได้ต่อไป

นอกจากนี้การศึกษาเชิงคุณภาพในเรื่องความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ยังมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยที่เป็นผู้บาดเจ็บกระดูกไขสันหลัง (Chun & Lee, 2010) โดยผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะหาบทบาทของช่วงเวลาว่างในประสบการณ์การเกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 15 คนในเชิงลึก ผลการศึกษาพบว่าช่วงเวลาที่ว่างนั้นมีผลต่อการเกิดประสบการณ์ของชีวิต โดยแบ่งเป็นประเด็นย่อย 4 ประเด็น อันได้แก่ การเปิดโอกาสให้ตนค้นพบความแข็งแกร่งของตน การเกิดความหมายในชีวิต การค้นพบความหมายในแง่มุมอื่นของเหตุการณ์สะเทือนขวัญที่เกิดขึ้นและการเกิดอารมณ์ในเชิงบวกที่มากขึ้น

ประเทศไทยก็มีการศึกษาเกี่ยวกับภาวะสุขภาพจิตของทหารผ่านศึกเช่นกัน ในงานวิจัยของ บุษกร โรจนพรทิพย์ (2548) ได้ศึกษาภาวะสุขภาพจิตและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพจิตของทหารผ่านศึก ที่รับการรักษาในแผนกผู้ป่วยใน ณ โรงพยาบาลทหารผ่านศึกมีทหารผ่านศึกผู้ป่วยใน เข้าร่วมการศึกษาจำนวน 137 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดสุขภาพจิต SCL-90 (Symptom Checklist) และแบบสอบถามบุคลิกภาพ MPI (Maudsley Personality Inventory) ผลการศึกษาพบว่าทหารผ่านศึกที่เป็นผู้ป่วยในมีปัญหาด้านสุขภาพจิตร้อยละ 86.9 ปัญหาสุขภาพจิตที่พบมากที่สุด ได้แก่ ปัญหาความรู้สึกผิดปกติด้านร่างกาย (89.8%) กลัวโดยไม่มีเหตุผล (67.2%) พฤติกรรมบ่งชี้อาการวิตกกังวล (65%) หวาดระแวง (55%) ไม่เป็นมิตร (54.7%) ซึมเศร้า (48.2%) บกพร่องในการติดต่อกับผู้อื่น (47.5%) การย่ำคิดย่ำทำ (10.2%) และมีความวิตกกังวล (8.8%) และมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพจิตของผู้ป่วย ได้แก่ ปัจจัยในด้าน อายุ, สถานภาพสมรส, อายุราชการ, จำนวนเงินที่ได้รับในแต่ละเดือน, ชั้นบรรดาทหารนอกประจำการ, จำนวนครั้งที่ไปราชการสนาม, ระยะเวลาที่พิการ, สาเหตุที่ได้รับความพิการ, สาเหตุที่เข้ารับการรักษาพยาบาลในครั้งนี้, การใช้สารเสพติด, ปัจจัยทางด้านครอบครัวและการได้รับความช่วยเหลือ ทั้งหมดนี้มีความสัมพันธ์กับปัญหาสุขภาพจิตที่เกิดขึ้นในทหารผ่านศึกอย่างมีนัยสำคัญ

อรุณรัตน์ ปกมนตรี (2537) ศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพจิตของทหารผ่านศึกพิการ ที่เข้ารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลทหารผ่านศึก โดยใช้เครื่องมือแบบทดสอบสุขภาพจิต Symptom Distress Checklists 90 (SCL. 90) ที่จำแนกลักษณะสุขภาพจิตเป็น 9 ด้าน ผลการศึกษาพบว่าทหารผ่านศึกที่เป็นประชากรจำนวน 50 คน ที่แบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่มตามระยะเวลาที่พิการแตกต่างกัน คือ ระยะเวลาพิการต่ำกว่า 5 ปี, ระยะเวลาที่พิการ 6-11 ปี และระยะเวลาที่พิการ 12 ปีขึ้นไป มีปัญหาสุขภาพจิตทางด้านความรู้สึกผิดปกติดังกล่าว ด้านย่ำคิดย่ำทำ, ซึมเศร้า, ความหวาดกลัวโดยไม่มีเหตุผลและด้านโรคจิต และยังพบว่าทหารผ่านศึกที่มีระยะเวลาที่พิการต่างกันในกลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไปมีสุขภาพจิตด้านความวิตกกังวล และด้านความเกลียดชังไม่เป็นมิตรแตกต่างกันจากอายุในกลุ่มอื่น จากผลการศึกษาวิจัยผู้ศึกษาได้ระบุถึงแนวทางในการส่งเสริมสุขภาพจิตของทหารผ่านศึก คือ ควรให้มีการเพิ่มจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ทั้งแพทย์ จิตแพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา และนักสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถได้รับการบำบัดได้อย่างใกล้ชิดและทั่วถึง ส่วนในด้านการบริการผู้วิจัยได้กล่าวถึงการส่งเสริมการให้ความช่วยเหลือทหาร

ผ่านศึกพิการให้มีสุขภาพจิตที่ดี อาศัยวิธีการหลายอย่างตามความเหมาะสมทั้งในระดับบุคคลและระดับกลุ่ม โดยมีการทำงานที่แบ่งทีมหรือจัดแบ่งหน้าที่อย่างเด่นชัดภายใต้สภาพแวดล้อมของโรงพยาบาลที่ดี

สำหรับความมอกลงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญในประเทศไทยมีผู้สนใจศึกษา แต่ยังไม่แพร่หลายมากนัก ยกตัวอย่างการศึกษาวิจัยของ กัญญานาถ สุวรรณชาติ (2554) ทำการศึกษาความมอกลงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญของผู้รอดชีวิตจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ออกแบบงานวิจัยเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบทีมผู้วิจัยเห็นชอบร่วมกัน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้รอดชีวิตจากเหตุการณ์ความไม่สงบจำนวน 10 ราย โดยอาศัยอยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษา พบว่าประสบการณ์ความมอกลงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ 3 ประเด็นหลัก คือ ประเด็นแรก คือ ความมอกลงามที่ปรากฏภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (การยอมรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ทุกข์ใจ การไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต การตระหนักถึงความรักความผูกพันในครอบครัว และการมองเห็นคุณค่าของการมีชีวิตอยู่) ประเด็นที่ 2 คือ การประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (ลักษณะเหตุการณ์สะเทือนขวัญ และการสูญเสียด้านร่างกายและจิตใจ) และประเด็นที่ 3 คือการมีแหล่งเกื้อหนุนความมอกลงาม (มีวิธีคิดเพื่อสร้างความเข้มแข็งทั้งกายและจิตใจ มีครอบครัวและบุคคลรอบข้าง การนำหลักศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิต และการที่มีบทบาทที่ต้องรับผิดชอบ) ซึ่งข้อค้นพบจากงานวิจัยทำให้เกิดหลักฐานที่สามารถนำมาใช้สนับสนุนแนวคิด คือ ผู้รอดชีวิตจากการเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญสามารถพัฒนาความเข้มแข็งขึ้นภายในจิตใจ และเติบโตงอกงามอย่างมีวุฒิภาวะได้หากมีแหล่งสนับสนุน

ทั้งนี้ได้มีการศึกษาที่ผ่านมาเมื่อเร็วๆ นี้เกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของมาตรวัดความมอกลงามทางจิตใจภายใต้เหตุการณ์ความไม่สงบ (PTGI) ซึ่งอิทธิพล สูงแข็งและณัฐวุฒิ อรินทร์ (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความมอกลงามทางจิตใจภายใต้เหตุการณ์ความไม่สงบของบุคลากรสาธารณสุขในสามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ เพื่อศึกษาความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดความมอกลงามทางจิตใจภายใต้เหตุการณ์ความไม่สงบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรสาธารณสุขในสามจังหวัดชายแดนใต้จำนวนทั้งหมด 510 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดความมอกลงามทางจิตใจภายใต้เหตุการณ์ความไม่สงบที่ผ่านการทดสอบความเที่ยงแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และทำการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐานด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัดความมอกลงามทางจิตใจภายใต้เหตุการณ์ความไม่สงบที่มีองค์ประกอบทั้งหมด 5 ด้านโดยมีความสอดคล้องกับ

ข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าดัชนีความกลมกลืนผ่านเกณฑ์ ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า แบบวัดความงอกงามทางจิตใจภายใต้เหตุการณ์ความไม่สงบที่มีองค์ประกอบ 5 ด้านสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี จึงสามารถนำมาใช้ได้กับบริบทสังคมไทยได้ดี

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเห็นได้ว่าในประเทศไทยยังมีการศึกษาเกี่ยวกับความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญในปริมาณยังไม่มาก และยังขาดงานวิจัยเชิงคุณภาพอยู่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัยความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญในเชิงคุณภาพเพื่อให้เกิดความเข้าใจในแง่มุมของความหมายและประสบการณ์ของเหล่าทหารผ่านศึกได้ดียิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) เพื่อมุ่งศึกษาประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความมองงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญที่ผ่านมาเป็นระยะเวลายาวนาน ซึ่งประสบการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวได้ภายหลังจากผ่านเหตุการณ์มาแล้ว โดยผู้ทำการวิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยคำนึงถึงการรักษาสิทธิของผู้เข้าร่วมการวิจัย และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การเตรียมความพร้อมของผู้วิจัย
2. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.1 พื้นที่ศึกษา
 - 2.2 การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก
 - 2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.5 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. การอภิปรายและการสรุปผลการวิจัย
5. การตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของงานวิจัย
6. จริยธรรมการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล

1. การเตรียมความพร้อมของผู้วิจัย

เครื่องมือที่สำคัญของการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้วิจัย เนื่องจากผู้วิจัยเป็นบุคคลผู้ซึ่งเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล สัมภาษณ์ วิเคราะห์และดำเนินการวิจัยด้วยตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับ

การเตรียมความพร้อมของตนเองก่อนการลงมือเก็บข้อมูล โดยที่ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้า รวบรวม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ รวมไปถึงศึกษาระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ แนวปรากฏการณ์ วิทยา การฝึกทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 การฝังตัวในพื้นที่ศึกษา การศึกษาประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกที่มีความอง กงภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญนี้เกิดขึ้นจากแรงบันดาลใจของตัวผู้วิจัยเองที่เคยมีโอกาส ทำงานเป็นเภสัชกรประจำโรงพยาบาลทหารผ่านศึกโดยเป็นระยะเวลากว่า 1 ปีครึ่ง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำ ความรู้จัก มีความคุ้นเคย และได้พูดคุยกับผู้ป่วยที่เป็นทหารผ่านศึกทั้งผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอก ทำให้ ผู้วิจัยได้เกิดมุมมองในฐานะบุคคลในพื้นที่ ตลอดจนการได้ทำความรู้จักกับบุคลากรในโรงพยาบาล แขนงต่างๆที่จะเป็นผู้นำเข้าสู่แหล่งข้อมูลต่อไปได้

1.2 การเตรียมความรู้ด้านระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ เนื่องจากงานศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษา ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ แนวปรากฏการณ์วิทยา ในภาคการศึกษาต้นของปีการศึกษา 2557 ผู้วิจัยได้ ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งได้รับประสบการณ์จากการทำงานวิจัยเชิง คุณภาพ แนวปรากฏการณ์วิทยาจากกระบวนวิชาที่ลงทะเบียนเรียน

1.3 การเตรียมความรู้ด้านเนื้อหาและแนวคิดต่างๆที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากกลุ่มทหารผ่านศึก เป็นกลุ่มที่ผู้วิจัยมีความสนใจและได้รับแรงบันดาลใจจากประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมาในโรงพยาบาล ทหารผ่านศึก ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีโอกาสได้รวบรวมข้อมูล แนวคิดต่างๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ทหารผ่านศึกทั้งในประเทศและต่างประเทศมาเตรียมพร้อมไว้สำหรับเป็นข้อมูล สำหรับความองกงาม ภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ซึ่งถือได้ว่าเป็นเรื่องใหม่ที่มีผู้สนใจศึกษาวิจัยเมื่อไม่นานนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาต่อยอดจากโรคเครียดภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ผู้วิจัยได้จึง ได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับ นิยาม แนวคิดและทฤษฎี กระบวนการเกิดความองกงามภายหลัง เผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้วย

1.4 ผู้วิจัยสร้างการตระหนักรู้ในตนเอง เนื่องจากผู้วิจัยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำงาน ร่วมกับทหารผ่านศึกนอกประจำการทั้งนี้อยู่ในบทบาทของวิชาชีพเภสัชกรที่มีมุมมองต่อผู้ป่วยทหาร ผ่านศึกเป็นไปในแง่ผู้มารับบริการ จึงทำให้ผู้วิจัยต้องคำนึงถึงการป้องกันและลดความอคติจากการ คาดเดาหรือมีกรอบแนวคิดล่วงหน้า เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและเป็นจริงตามประสบการณ์จริงของ ผู้ให้ข้อมูล พร้อมทั้งการทำบันทึกเพื่อควบคุมอคติของผู้วิจัย

1.5 ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมในด้านของจริยธรรมการวิจัย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ครั้งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างของทหารผ่านศึกนอกประจำการ จัดว่าเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบางอ่อนไหว (Vulnerable Persons) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารที่มีความเกี่ยวข้องกับจริยธรรมในการวิจัย

มนุษย์เพื่อความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ และได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการงานวิจัยในคนเลขที่ 141.1/58

2. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยเริ่มตั้งแต่การเลือกพื้นที่ศึกษา การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย การเลือกมาตรวัดสำหรับการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ตลอดจนทำการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน

2.1 พื้นที่ศึกษา พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นพื้นที่ซึ่งผู้ให้ข้อมูลเป็นทหารผ่านศึกนอกประจำการ โดยผู้วิจัยเลือกสถานที่เป็นโรงพยาบาลทหารผ่านศึก ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกจากผู้ป่วยของโรงพยาบาลที่เป็นทหารผ่านศึกนอกประจำการ ผ่านการนำจากผู้นำเข้าสู่แหล่งข้อมูล (Gate keeper) ซึ่งเป็นพยาบาลประจำแต่ละแผนกของผู้ป่วยนอกพยาบาล ผู้ช่วยพยาบาลและพยาบาลประจำของแต่ละหอผู้ป่วยใน สถานที่ที่ผู้วิจัยเลือกสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลมีความเป็นส่วนตัวห่างไกลจากการได้ยินจากผู้อื่น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมในด้านของข้อมูลโรงพยาบาลทหารผ่านศึกเพื่อความเข้าใจในบริบทของพื้นที่ศึกษาที่เพิ่มมากขึ้นดังนี้

โรงพยาบาลทหารผ่านศึก เป็นโรงพยาบาลซึ่งก่อตั้งโดยพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แรกเริ่มได้ถือกำเนิดจากการสถานปฐมพยาบาล และมีฐานะเป็นเพียงแค่แผนกหนึ่งของกองสวัสดิการ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ตามมติสภาครั้งที่ 2/91 เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2491 ให้ตั้งสถานพยาบาลขึ้น และในวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2491 ได้จัดตั้งขึ้นเป็นหน่วยปฏิบัติการด้านการรักษาพยาบาลแก่ทหารผ่านศึกนอกประจำการ วัตถุประสงค์เพื่อให้การสงเคราะห์ตามระเบียบ อผศ. ฉบับที่ 3 ข้อ 5 ตั้งแต่วันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2491 และให้บริการแก่ประชาชนในด้านการรักษาพยาบาลจ่ายค่ารักษาพยาบาลโดยคิดค่า รักษาตามสมควร (ส่วนสารสนเทศและประชาสัมพันธ์โรงพยาบาล สน.ผอ.รพ.ผศ., 2555)

ปัจจุบันโรงพยาบาลทหารผ่านศึก เป็นโรงพยาบาลในสังกัดขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกที่สามารถรักษาโรคทั่วไป (General Hospital) แต่หากจะเน้นหนักไปทางด้านกรฟื้นฟูสมรรถภาพและการบำบัดเป็นหลัก เพราะโดยหลักการแล้วโรงพยาบาลที่ทำการรักษาพยาบาลด้านต่างๆทั้งทางภาครัฐบาลและเอกชนนั้นก็มิใช่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค แต่โรงพยาบาลที่จัดสร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อภาระหน้าที่เฉพาะยังคงมีน้อยแห่งอยู่ ทหารผู้ที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการรบทั้งในและนอกประเทศ ย่อมมีโอกาสที่จะได้รับบาดเจ็บหรือสูญเสียอวัยวะของ

ร่างกายย่อมมีโอกาสมากกว่าคนทั่วไป ดังนั้นการที่มีโรงพยาบาลทหารผ่านศึกย่อมก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งแก่เหล่าทหารผ่านศึก ทั้งในด้านการบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา ทางอาชีพและสังคม ทั้งนี้เพื่อให้ทหารเหล่านั้นได้สามารถปรับตัวและปรับสภาพจิตใจ เพื่อเผชิญกับปัญหาต่างๆได้ เพื่อที่จะได้มีความสุขให้เหมือนกับคนปกติ โดยให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของโรงพยาบาลทหารผ่านศึก ดังนี้คือ

1. เพื่อให้บริการทางการแพทย์รักษาพยาบาลหรือด้านการแพทย์ครบถ้วน และให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น
2. เพื่อให้เป็นแหล่งรวมทหารผ่านศึกที่พิการทุพพลภาพตลอดชีพที่ยังต้องได้รับการรักษาตลอดไป จากที่กระจัดกระจายให้มาอยู่รวมกัน ณ ที่จุดเดียวกัน เพื่อที่จะได้บริการการรักษาที่ถูกต้อง
3. เพื่อให้เป็นแหล่งระบายนทหารพักพิงที่บาดเจ็บจากการสู้รบ จากโรงพยาบาลของทั้ง 3 เหล่าทัพ เนื่องจากว่าโรงพยาบาลดังกล่าวไม่สามารถให้การรักษาตลอดไปเป็นเวลานานๆได้ ทั้งนี้ก็เพื่อต้องหมุนเวียนผู้ป่วยใหม่เข้ามาโรงพยาบาล ดังนั้นโรงพยาบาลทหารผ่านศึกจะต้องรับช่วงทหารเหล่านั้นเข้ามาดูแลต่อไป
4. เพื่อส่งเสริมด้านการฟื้นฟูบำบัด และการฝึกอาชีพผู้พิการ โดยงานดังกล่าวจะต้องอาศัยการบริการทางการแพทย์ควบคู่กันไปด้วยจัดหาและจัดทำอวัยวะเทียมให้กับทหารผ่านศึกทุกประเภทที่ต้องตกเป็นผู้พิการทุพพลภาพ
5. เพื่อประหยัดเวลา ค่าพาหนะ และค่าใช้จ่ายในการส่งผู้ป่วยทหารผ่านศึกเพื่อไปรักษาในโรงพยาบาลแห่งอื่น
6. เพื่อเป็นการบำรุงขวัญทหารที่ไปปฏิบัติภารกิจในด้านความมั่นคง

สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลที่ทหารผ่านศึกหรือผู้พิการทุพพลภาพจะได้รับ โรงพยาบาลทหารผ่านศึกเป็นโรงพยาบาลเพียงแห่งเดียวที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาลแก่ทหารผ่านศึกผู้พิการหรือทุพพลภาพ ซึ่งมีการผ่านการรักษาพยาบาลจากโรงพยาบาลของเหล่าทัพแล้วยังไม่หายหรือไม่ดีขึ้น โรงพยาบาลทหารผ่านศึกจำต้องรับคนไข้ประเภทนี้ไว้ นอกเหนือจากนี้ยังมีการให้บริการแก่ครอบครัวทหารผ่านศึกอีกด้วย เพื่อที่จะทำให้ทหารรู้สึกว่ารัฐบาลไม่ได้ทอดทิ้ง และเป็นการเสริมสร้างขวัญกำลังใจของทหารและผู้ที่กำลังปฏิบัติภารกิจ นอกจากนี้ยังมีแผนกฟื้นฟูสุขภาพจิต ที่ให้การรักษาและฟื้นฟูสุขภาพจิตแก่ผู้ป่วยทั้งทางจิตเวช ผู้ป่วยโรคพิษสุราเรื้อรัง ผู้ป่วยที่ติดยาเสพติด และผู้ป่วยที่มีโรคแทรกซ้อนทางกาย ทั้งในแผนกผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน โดยให้มีบริการแก่ทหารผ่านศึก ทหารผ่านศึกพิการ และบุคคลทั่วไปด้วย (อรุณรัศมี ปกมนตรี, 2537)

2.2 การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่มของผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยครั้งนี้เป็นทหารผ่านศึกนอกประจำการที่เป็นผู้ป่วยของโรงพยาบาลทหารผ่านศึกจำนวนทั้งสิ้น 8 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) และกำหนดเกณฑ์ (criteria) การคัดเลือกและคัดออกไว้ดังต่อไปนี้

เกณฑ์การคัดเลือก

1. เป็นทหารผ่านศึกนอกประจำการผู้ถือบัตรทหารผ่านศึก
2. มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 21 – 60 ปี
3. เคยมีประสบการณ์โดยตรงในการผ่านเหตุการณ์สะเทือนขวัญในสงครามอย่างน้อยจำนวน 1 ครั้งโดยผ่านมาอย่างน้อย 2 ปี
4. มีคะแนนความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญตั้งแต่ระดับปานกลางขึ้นไปจากมาตรวัดความงอกงามหลังเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนจิตใจฉบับสั้น (Posttraumatic Growth Inventory-Short Form ; PTGI-SF)
5. สามารถพูดคุยและสื่อสารภาษาไทยได้ดี
6. เป็นผู้ที่ไม่มีความทุพพลภาพ
7. ให้การยินยอมเข้าร่วมการศึกษาวิจัย

เกณฑ์การคัดออก

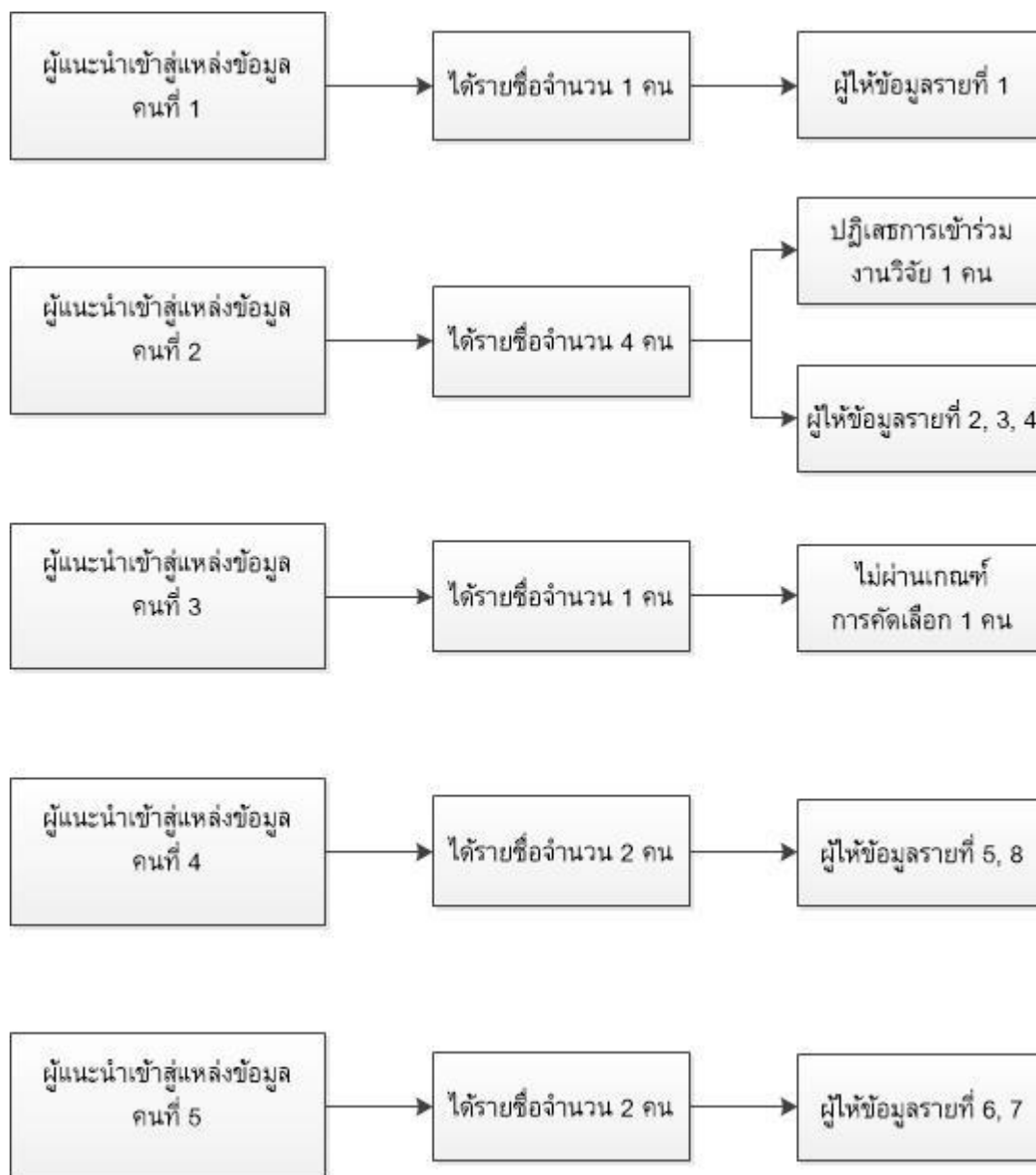
1. มีอาการทางจิตเวช หรืออยู่ในระหว่างรักษาทางจิตเวช
2. มีความประสงค์ขอยกจากการวิจัย

ทั้งนี้จากการดำเนินการวิจัยพบว่าไม่มีทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลตรงตามเกณฑ์คัดออกและผู้วิจัยยังได้มีการเตรียมการดำเนินการสำหรับผู้เข้ามาให้สัมภาษณ์แล้วถ้าเกิดความสะเทือนใจจากการให้สัมภาษณ์ ให้ดำเนินการดูแลช่วยเหลือเพิ่มเติมนอกจากการบริการปรึกษาด้วยการส่งต่อผู้มีส่วนร่วมไปยังแผนกจิตเวชของโรงพยาบาลทหารผ่านศึก ซึ่งในส่วนของค่าใช้จ่ายนั้นเนื่องจากผู้เข้าร่วมงานวิจัยเป็นผู้ถือบัตรประจำตัวของทหารผ่านศึกนอกประจำการ ค่าใช้จ่ายจึงสามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลได้หรือการให้หมายเลยโทรศัพท์ (hotline) ของศูนย์สุขภาวะทางจิต คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลอดจนให้แผนพบแนะนําการบริการปรึกษาของทางศูนย์สุขภาวะทางจิตแก่ผู้เข้าร่วมด้วย และจากการดำเนินการเก็บข้อมูลพบว่าไม่มีทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลรายใดที่เกิดมีความสะเทือนใจจากการให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด

ตารางที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามรายบุคคล

ราย ที่	อายุ (ปี)	เพศ	ชั้นบัตร ทหาร ผ่านศึก	การศึกษา	อาชีพ	คะแนน PTGI- SF	ระดับ ความ งอกงาม ทางจิตใจ
1	60	ชาย	ชั้น 4	ประถมศึกษา	-	38	ปานกลาง ค่อนข้างสูง
2	53	ชาย	ชั้น 4	ประถมศึกษา	ค้าขาย	44	สูง
3	55	ชาย	ชั้น 4	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	ธุรกิจส่วนตัว	40	ปานกลาง ค่อนข้างสูง
4	55	ชาย	ชั้น 3	ประถมศึกษา	รับจ้างทั่วไป	44	สูง
5	56	ชาย	ชั้น 4	ประถมศึกษา	รักษาความ ปลอดภัย	48	สูงมาก
6	53	ชาย	ชั้น 4	มัธยมศึกษา ตอนต้น	ทำสวน	43	สูง
7	55	ชาย	ชั้น 4	มัธยมศึกษา ตอนต้น	รักษาความ ปลอดภัย	42	สูง
8	36	ชาย	ชั้น 4	ปริญญาตรี	รับจ้างทั่วไป	48	สูงมาก

ทั้งนี้การเข้าถึงผู้ให้ข้อมูลจะแสดงรายละเอียดของการเข้าสู่แหล่งข้อมูลดังภาพ 2

ภาพที่ 2 แสดงการเข้าสู่แหล่งข้อมูลของผู้วิจัย

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.3.1 ตัวผู้วิจัย เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดของการวิจัย ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด โดยผู้วิจัยเตรียมความพร้อมสำหรับการวิจัย คือ ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการวิจัยเชิงคุณภาพ ทั้งนี้ได้มีการฝึกฝน พร้อมทั้งมีประสบการณ์ทางด้านระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ อันได้แก่ การสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูล แนวการตั้งคำถามสัมภาษณ์ การถอดรหัส

ข้อความ (coding) การรวบรวมประเด็น (Themes) และการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้ยังทำการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อไม่ให้เกิดการหลงประเด็นเมื่อเข้าสู่สนามการวิจัย

2.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการคัดกรองผู้ให้ข้อมูล ทั้งนี้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการคัดกรองผู้ให้ข้อมูลดังต่อไปนี้

2.3.2.1 มาตรวัด Posttraumatic Growth-Short Form (PTGI-SF)

เป็นแบบวัดที่ให้ผู้ตอบประเมินตนเองในแต่ละข้อคำถาม มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 6 ระดับ มีจำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ ผู้วิจัยนำมาตรวัดมาใช้เพื่อใช้ในการคัดกรอง ผู้ที่มีความมั่งงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญเบื้องต้นมีองค์ประกอบเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ที่มีความมั่งงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ 5 องค์ประกอบ ซึ่งมาตรวัดที่นำมาใช้ เป็นมาตรวัดที่ถูกพัฒนาและแปลเป็นภาษาไทยโดย ญรัฐสุตา เต้พันธ์ (2558) ได้พัฒนาต่อจากมาตรวัดความมั่งงอกงามหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนจิตใจฉบับสั้น จากงานวิจัยของ Cann, Calhoun, Tedeschi, Vishnevsky, Triplett และ Danhauer (2010) ทั้งนี้เพื่อนำมาตรวัดดังกล่าวไปใช้เป็นแบบวัดคัดกรองตามเกณฑ์คัดเข้าของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งผู้ที่ผ่านการคัดกรองตามเกณฑ์คัดเข้าจะต้องได้คะแนนจากมาตรวัดระดับตั้งแต่ปานกลางขึ้นไป (35.2 ± 3.75)

มาตรวัดความมั่งงอกงามทางจิตใจภายหลังเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนใจฉบับสั้น (PTGI-SF) จะประกอบด้วยข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบด้วยกัน มีองค์ประกอบละ 2 ข้อได้แก่

1. การค้นพบความเข้มแข็งในตนเอง (Personal Strength) (ข้อ 7,9)

บุคคลจะเกิดการตระหนักรู้ว่าเหตุการณ์เลวร้ายต่างๆเกิดขึ้นได้ โลกนั้นมีอันตรายและคาดการณ์ไม่ได้ แต่ก็พบว่าหากตนเองสามารถรับมือกับเรื่องดังกล่าวได้ สิ่งอื่นๆนอกเหนือจากนี้ก็ไม่ใช่ว่าเรื่องยากแล้ว

ข้อ 7. ฉันรู้ว่าฉันสามารถรับมือกับความยากลำบากได้

ข้อ 9. ฉันค้นพบว่าฉันเข้มแข็งกว่าที่ฉันเคยเป็น

2. การค้นพบโอกาสใหม่ๆ (New Possibilities) (ข้อ 3,6)

บุคคลสามารถค้นพบโอกาสใหม่ เส้นทางใหม่ในชีวิต รวมทั้งกิจกรรมใหม่ ความสนใจใหม่เมื่อเกิดความเติบโตงอกงาม

ข้อ 3. ฉันสามารถทำชีวิตของฉันให้ดียิ่งขึ้น

ข้อ 6. ฉันได้เริ่มเส้นทางใหม่ๆสำหรับชีวิตของฉัน

3. การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (Relating to Others) (ข้อ 5,10)

บุคคลมักมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด สนับสนุนและมีความหมายลึกซึ้งกับบุคคลอื่นๆ รอบตัว บุคคลจะรู้สึกเชื่อมโยงกับคนอื่น ๆ มีความเมตตากรุณา เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นที่กำลังทุกข์หรือเสียใจมากยิ่งขึ้น รวมทั้งยังมีอิสระในการเป็นตัวของตัวเอง สามารถยอมรับและเปิดเผยตัวตนหรือคุณลักษณะบางอย่างหรือประสบการณ์ที่สังคมอาจไม่ยอมรับได้

ข้อ 5. ฉันมีความรู้สึกใกล้ชิดกับผู้อื่นมากขึ้น

ข้อ 10. ฉันได้เรียนรู้อย่างมากว่าผู้คนมีความดีงามแค่ไหน

4. การชื่นชมยินดีในชีวิต (Appreciation of life) (ข้อ 1,2)

บุคคลตระหนักว่าชีวิตมีคุณค่าและความหมาย และมักมีการเปลี่ยนแปลงทำให้คุณค่าหรือความสำคัญของสิ่งต่างๆในชีวิตใหม่ เป้าหมายชีวิตในแง่ของการประสบความสำเร็จ และความมุ่งมั่นอาจมีความสำคัญน้อยกว่าความสัมพันธ์อันดีของคนในครอบครัว สิ่งต่างๆ ที่ในอดีตที่คนเราเคยมองว่าเป็นสิ่งเล็กน้อยๆ กลับมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น

ข้อ 1. ฉันเปลี่ยนการจัดลำดับความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต

ข้อ 2. ฉันเห็นคุณค่าในชีวิตของฉันมากขึ้น

5. การเปลี่ยนแปลงทางจิตวิญญาณ (Spiritual Change) (ข้อ 4,8)

บุคคลจะเกิดความงอกงามงอกงามในแง่ของการตระหนักรู้ในความหมายในชีวิต มีความพึงพอใจในชีวิตมากยิ่งขึ้น และมีความชัดเจนยิ่งขึ้นเกี่ยวกับปรัชญา ความหมายและการมีอยู่ของชีวิต (Existential questions) บุคคลที่ไม่ได้นับถือศาสนาหรือไม่ได้นับถือพระเจ้าก็สามารถเกิดความงอกงามในชีวิตได้จากการเข้าใจชีวิตและคุณค่าความหมายของชีวิต

ข้อ 4 ฉันมีความเข้าใจในเรื่องทางจิตวิทยาอย่างมากขึ้น

ข้อ 8 ฉันมีศรัทธาในศาสนาเพิ่มมากขึ้น

ลักษณะของมาตรวัด PTGI-SF จะเป็นแบบรายงานตนเอง (self-report) แบ่งเป็น 6 ระดับ (Likert Scale) คือมีคะแนนตั้งแต่

0 คะแนน คือ ฉันไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลจากวิกฤตเลย

1 คะแนน คือ ฉันมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างน้อยที่เป็นผลจากภาวะวิกฤต

2 คะแนน คือ ฉันมีการเปลี่ยนแปลงในระดับหนึ่งที่เป็นผลจากภาวะวิกฤต

3 คะแนน คือ ฉันมีการเปลี่ยนแปลงระดับปานกลางที่เป็นผลจากภาวะ
วิกฤต

4 คะแนน คือ ฉันมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมากที่เป็นผลจากภาวะวิกฤต

5 คะแนน คือ ฉันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก

คะแนนรวมของมาตรตั้งแต่ 0-50 คะแนน คะแนนสูงหมายถึงบุคคล
รายงานว่าตนเองรับรู้ว่าตนเองเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากหลังจากเผชิญกับ
เหตุการณ์สะเทือนใจ

การพัฒนามาตรวัด PTGI-SF

ในการพัฒนาเครื่องมืองานวิจัยของ Cann และคณะ (2010) ได้ทำการวิเคราะห์ค่า
ความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (Internal consistency) พบค่าแอลฟาของครอนบาค
(Cronbach's alpha) ของมาตรวัดทั้งฉบับมีความเที่ยงเท่ากับ .89 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดี

งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนามาตรวัด PTGI-SF เพื่อวิเคราะห์เชิงองค์ประกอบและ
ความตรงตามสภาพในการศึกษาของ Kaler และคณะ (2011) กลุ่มตัวอย่างของการศึกษานี้
เป็นทหารที่ปฏิบัติการณ์ในอิรักจำนวน 327 คน ผลการศึกษาพบว่ามาตรวัด PTGI-SF มีความ
ตรงในเชิงองค์ประกอบ (ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ) เดียวกับ PTGI ต้นแบบและก็ยังมี
ความตรงตามสภาพด้วย

ขั้นตอนการพัฒนามาตรวัด PTGI-SF ในประเทศไทย

ณัฐสุดา เต้พันธ์ (2558) ได้ทำการพัฒนามาตรวัด PTGI-SF โดยการแปลมาตรวัด
จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย จากนั้นผู้วิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาทำการแปลมาตรวัดที่
แปลเป็นภาษาไทยให้กลับเป็นภาษาอังกฤษ โดยเป็นบุคคลที่ไม่ใช่ผู้ที่แปลมาตรวัดฉบับ

ภาษาอังกฤษเป็นไทย หลังจากนั้นจึงให้ผู้เชี่ยวชาญอีกท่านเปรียบเทียบมาตรวัดชุดดั้งเดิม และมาตรวัดที่แปลย้อนกลับ เพื่อพิจารณาความถูกต้องและเหมาะสมในการนำไปใช้คัดกรอง ผู้เข้าร่วมการวิจัย

ทั้งนี้ได้นำมาตรวัด PTGI - SF มาทดลองใช้กับผู้ที่เคยประสบกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญตอบมาตรวัด (try out) โดยกลุ่มทดลองเป็นคนละกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลในงานวิจัย จำนวน 100 คน เพื่อทดสอบหาความเที่ยงของมาตรวัด (Reliability) วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Collected Item total Correlation: CITC) ระหว่างข้อ กระทงแต่ละข้อกับผลรวมคำตอบของข้อกระทงอื่นทั้งหมด โดยการแยกวิเคราะห์เป็นรายข้อ หลังจากนั้นทดสอบหาค่าที่ (t-test) ด้วยวิธีการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มคะแนน สูงกับกลุ่มคะแนนต่ำร้อยละ 27 หาค่าความเที่ยงของแบบวัดโดยวิธีการหาค่าความ สอดคล้องภายใน (Internal consistency) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบวัด ที่ระดับนัยสำคัญตามสถิติ ที่ .05

จากการทดสอบพบว่าข้อกระทงทุกข้อมีคะแนนของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ .05 สำหรับการนำมามาตรวัดมาทดสอบหาความเที่ยง ของ ข้อกระทงรายข้อและรายด้านกับคะแนนรวมของข้อกระทงที่เหลือในมาตรวัด (Collected Item total Correlation: CITC) พบว่าค่าอยู่ในช่วง .30 -.68 และการคำนวณหาค่าความ เที่ยงของทั้งฉบับด้วยการหาค่าความสอดคล้องภายในด้วยสูตรสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) พบว่ามาตรวัดทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .84

2.3.3 แนวคำถามการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้เลือกใช้คำถามปลายเปิด เพื่อให้โอกาส แก่ผู้ให้ข้อมูลในการแสดงความคิดเห็นและบอกเล่าเรื่องราวของตนเองได้อย่างเป็นอิสระ ผู้วิจัยเลือกใช้คำถามการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการแบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structure interview) ซึ่งลักษณะตัว คำถามมีลักษณะที่ค่อนข้างยืดหยุ่นทั้งในด้านจำนวนและข้อ คำถาม การเรียงลำดับคำถามและการใช้ภาษาจะครอบคลุมเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึก ความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้นกับประสบการณ์ความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือน ขวัญในทหารผ่านศึกนอกประจำการ

แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ พบงานวิจัยของ Cherwien (2012) ซึ่งทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับประสบการณ์ความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ผู้วิจัยได้ทบทวนเพิ่มเติมถึงแนวคำถามการสัมภาษณ์ที่นำมาพบว่า ในส่วนของคำถามของงานวิจัยอ้างอิงสร้างจากผู้วิจัยเอง โดยผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมถึงแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญและนำมาสร้างเป็นคำถามสัมภาษณ์ขึ้นทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคำถามมาพัฒนาและปรับเปลี่ยนสำหรับใช้เป็นแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ในการศึกษาวิจัย

สำหรับการพัฒนาแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ที่ได้รับปรับเปลี่ยนจากงานวิจัยเชิงคุณภาพข้างต้นและทำการปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และปรับตามคำแนะนำมาทดลองนำไปใช้สัมภาษณ์กับทหารประจำการที่ผ่านการรบในสนามรบซึ่งกำลังรับการรักษา ณ โรงพยาบาลแห่งหนึ่งจำนวน 2 ราย จากนั้นผู้วิจัยจึงนำแนวคำถาม สัมภาษณ์มาปรับเปลี่ยนอีกครั้งเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยต่อไป

คำถามนำ

1. ข้อมูลทั่วไป แนะนำตัวเอง เช่น อายุ ภูมิลำเนา ประวัติการเข้าร่วมสู้รบในศึกสงคราม
2. ชีวิตก่อนเข้าร่วมสู้รบในศึกสงคราม และสาเหตุที่ได้มาเข้าร่วมรบในศึกสงคราม

คำถามหลัก

1. ขอให้ท่านเล่าเหตุการณ์สะเทือนขวัญในสนามรบที่เคยประสบมา
2. มีอะไรเปลี่ยนแปลงในชีวิตหลังจากที่ได้ประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญนั้น
3. สัมพันธภาพที่มีต่อผู้อื่นหลังจากเหตุการณ์สะเทือนขวัญนั้นเปลี่ยนไปอย่างไร
4. เหตุการณ์เชิงบวกอื่นๆที่เกิดขึ้นในชีวิตนั้นเป็นอย่างไรบ้าง
5. อะไรบ้างที่คุณคิดว่ามีผลต่อความงอกงามในแง่บวกของคุณ
6. ช่วงเวลาที่มีอุปสรรคที่สุดในชีวิตหลังจากผ่านเหตุการณ์สะเทือนขวัญมาแล้วนั้นเป็นอย่างไร มัน เกิดอะไรขึ้นบ้างในช่วงนั้น
7. อยากจะพูดหรือแนะนำให้กับคนที่ประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญและมีประสบการณ์ของความชอกช้ำว่าอย่างไรบ้าง

8. มีอะไรเพิ่มเติมอีกบ้างที่อยากจะเล่าหรือบอกให้ฟังอีกไหม

ทั้งนี้ในการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นทหารผ่านศึก ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความเฉพาะ ดังนั้นผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนคำถามสัมภาษณ์ โดยใช้ภาษาพูดที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าใจได้ โดยง่าย เช่น คำว่าความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือน ผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนคำพูดในการสัมภาษณ์เป็นคำว่า การเปลี่ยนแปลงไปทางบวกหลังจากการไปรบ เป็นต้น และผู้วิจัยมีความคุ้นเคยกับทหารผ่านศึกเนื่องจากประสบการณ์การทำงานที่โรงพยาบาลทหารผ่านศึกเป็นระยะเวลา 2 ปีทำให้ผู้วิจัยมีประสบการณ์และทักษะในการพูดคุยกับทหารผ่านศึกผู้ป่วย ถึงเกิดการเรียนรู้ถึงวิธีการใช้ภาษาพูดกับกลุ่มคนเหล่านี้ โดยให้เป็นการพูดคุยบรรยากาศ ความสัมพันธ์ระหว่างลูกหลานกับญาติผู้ใหญ่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้อาศัยประสบการณ์เหล่านี้มาช่วยในการเก็บข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ด้วย

2.3.4 เครื่องบันทึกเสียง ใช้สำหรับบันทึกเสียงการสนทนาระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลในขณะที่ทำการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความครบถ้วนและความถูกต้อง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเตรียมพร้อมโดยการเตรียมการชาร์ตแบตเตอรี่ไว้เตรียมพร้อมเพื่อสำหรับการเก็บข้อมูลในแต่ละครั้ง

2.3.5 แบบบันทึกในขณะที่เก็บข้อมูล ใช้สำหรับสังเกตพฤติกรรมของผู้ให้ข้อมูล บันทึกสภาพแวดล้อม อากัปกริยาหรือสิ่งที่ปรากฏที่ผู้วิจัยสังเกตได้นอกเหนือจากการสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถจดจำรายละเอียดของการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้งได้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบบันทึกในขณะที่เก็บข้อมูลและปรับเปลี่ยนเพื่อให้เหมาะสมสำหรับใช้ในการสัมภาษณ์

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยนี้ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) และการสังเกต โดยที่คำถามสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยของ Cherwien (2012) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ แนวคำถามสัมภาษณ์ที่นำมาใช้สร้างขึ้นจากผู้วิจัยของการศึกษาโดยผู้วิจัยนำมาจากการอ้างอิงองค์ประกอบทั้ง 5 ของความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญตามแนวคิดของ Tedeschi และ Calhoun (1995, 1996) ซึ่งผู้วิจัยในการศึกษานี้ได้ปรับปรุงแนวคำถามสัมภาษณ์และนำมาใช้ในการวิจัย ลักษณะของแนวคำถามการสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) การตั้งคำถามหรือการเรียงลำดับคำถามสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ในการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนทั้งหมดจำนวนครั้งเดียว ทั้งนี้การเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้ระยะเวลาในการ

สัมภาษณ์อยู่ในช่วงระหว่าง 41 ถึง 96 นาที จากผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 8 คน ขั้นตอนในการเก็บข้อมูลของผู้วิจัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) ผู้วิจัยนำเสนอโครงการวิจัยต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมเพื่ออนุมัติการดำเนินการศึกษาวิจัยในคน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สหสถาบันที่ 1 (Institutional Review Board) หลังจากโครงการวิจัยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการวิจัยในคนเลขที่ 141.1/58 ผู้วิจัยจึงได้เริ่มทำการเก็บข้อมูล พื้นที่สำหรับเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือโรงพยาบาลทหารผ่านศึก

(2) ผู้วิจัยดำเนินการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณบดี คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลทหารผ่านศึก เพื่อขอความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและอำนวยความสะดวกในด้านการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล

(3) ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อประสานงานผู้นำเข้าสู่แหล่งข้อมูล (Gate keeper) ที่เป็นพยาบาลซึ่งปฏิบัติงานประจำอยู่ในแต่ละหอผู้ป่วย และพยาบาลประจำแผนกผู้ป่วยนอกของแต่ละแผนก ตลอดจนผู้ที่อยู่ในหน่วยงานมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับทหารผ่านศึกนอกประจำการเพื่อการนำเข้าสู่ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นกลุ่มทหารผ่านศึกนอกประจำการผู้ป่วยของโรงพยาบาลทหารผ่านศึก โดยผู้นำเข้าสู่แหล่งข้อมูลจะแนะนำทหารผ่านศึกผู้ป่วยของโรงพยาบาลที่สังเกตได้ว่า ผู้นั้นเป็นผู้มีความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ โดยแนะนำให้ผู้วิจัยรู้จักกับผู้ป่วยที่เป็นผู้ให้ข้อมูลผู้นั้น

(4) ผู้วิจัยทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จากกลุ่มของผู้ป่วยที่มีบัตรประจำตัวทหารผ่านศึก โดยผ่านการแนะนำจากผู้นำเข้าสู่แหล่งข้อมูล (Gate keeper) ซึ่งเป็นพยาบาลประจำแผนกผู้ป่วยนอกในแต่ละแผนก ผู้ช่วยพยาบาลและพยาบาลประจำแผนกผู้ป่วยในของแต่ละหอผู้ป่วย มีทหารผ่านศึกที่ได้รับการแนะนำจากผู้นำเข้าสู่แหล่งข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 10 คนและผู้ที่ได้รับการแนะนำให้ความสมัครใจในการตอบมาตรวัดความงอกงามทางจิตใจภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญฉบับสั้นที่ผู้วิจัยใช้ในการคัดกรองผู้เข้าร่วมงานวิจัยทั้งหมด ทั้งนี้ในการตอบมาตรนั้นพบว่าผู้ผ่านเกณฑ์คัดเข้าจำนวน 9 คน ภายหลังจากการชี้แจงวัตถุประสงค์ของงานวิจัยและสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมงานวิจัย พบว่ามี 1 คนขอปฏิเสธการเข้าร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล ดังนั้นจึงมีผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาวิจัยนี้จำนวนทั้งสิ้น 8 คน

(5) ผู้วิจัยทำการชี้แจงรายละเอียดของการวิจัยและสิทธิของผู้เข้าร่วมการวิจัยให้ทราบรวมทั้งประเด็นของการเก็บรักษาความลับ และการนำเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัยให้ผู้ให้ข้อมูลได้อ่านและอธิบายข้อสงสัยต่างๆ จนผู้เข้าร่วมการวิจัยเกิดความเข้าใจเป็นอย่างดี พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้สร้างสัมพันธภาพและสร้างความคุ้นเคย กับผู้ให้ข้อมูลในการขออนุญาตเก็บข้อมูล ซึ่งสถานที่ที่ใช้ในการ

สัมภาษณ์นั้นขึ้นอยู่กับความสะดวกของผู้ให้ข้อมูลเป็นหลัก และขออนุญาตบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ด้วย

(6) ผู้วิจัยขอนัดพบตามวันและเวลา ตลอดจนสถานที่ที่ผู้ให้ข้อมูลสะดวกและสถานที่สัมภาษณ์เลือกตามความสนใจของผู้ให้ข้อมูล โดยเป็นสถานที่ที่มีความเป็นส่วนตัว ทั้งนี้จากการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลทั้ง 8 คนมีความสะดวกให้สัมภาษณ์ภายในบริเวณโรงพยาบาลทหารผ่านศึก และจำนวนครั้งสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลคนละ 1 ครั้ง โดยใช้เวลาดั้งแต่ 41 ถึง 96 นาที การสัมภาษณ์จะใช้แนวคำถามในการสัมภาษณ์ (Interview Guideline) ประกอบกับการบันทึกเทปและการจดบันทึกข้อมูลระหว่างสัมภาษณ์ สำหรับคำถามสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยจะใช้คำถามที่แสดงถึงประสบการณ์และความงอกงามทางจิตใจจากประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล นอกจากนี้ผู้วิจัยยังใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant observation) เพื่อใช้บันทึกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับบริบทของการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยทำการสังเกตการตอบสนองทางร่างกายของผู้ให้สัมภาษณ์ขณะสัมภาษณ์ ทั้งนี้ถ้าขณะการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเกิดอาการความสับสนใจขณะให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะทำการยุติการสัมภาษณ์ทั้งหมด หลังจากนั้นผู้วิจัยจะการพูดคุยเชิงจิตวิทยาการปรึกษาในการช่วยบรรเทาความสับสนใจกับผู้ให้ข้อมูล จนกว่าอาการความสับสนใจจะบรรเทาลง ทั้งนี้ผู้วิจัยเตรียมการดำเนินการสำหรับผู้เข้ามาให้สัมภาษณ์แล้วถ้าเกิดมีความสับสนใจจากการให้สัมภาษณ์ โดยให้การดำเนินการดูแลช่วยเหลือเพิ่มเติมนอกจากการบริการปรึกษาด้วยการส่งต่อผู้มีส่วนร่วมไปยังแผนกจิตเวชของโรงพยาบาลทหารผ่านศึกหรือการให้หมายเลขโทรศัพท์ (hotline) ของศูนย์สุขภาพทางจิต คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลอดจนให้แผ่นพับแนะนำการบริการปรึกษาของทางศูนย์สุขภาพทางจิตแก่ผู้เข้าร่วมด้วย

(7) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยคำถามปลายเปิด และสนทนาอย่างมีเป้าหมาย เฉพาะเจาะจงตามแนวคำถามและเชื่อมโยงเข้าสู่ประเด็น โดยมุ่งเน้นการทำความเข้าใจต่อข้อเท็จจริงและความหมายตามทัศนะของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งความหมายนั้นอาจได้จากคำตอบจากผู้ให้ข้อมูลโดยตรงหรือจากน้ำเสียง สีหน้าหรือท่าทางของผู้ตอบ ซึ่งเป็นการมุ่งหาข้อมูลเชิงคุณภาพที่เน้นข้อมูลเชิงพรรณนาและเปิดกว้างสำหรับข้อมูลทุกรูปแบบ และการยุติการสัมภาษณ์จะเกิดขึ้นเมื่อได้ข้อมูลอิ่มตัวอย่างเพียงพอแล้ว หลังจากนั้นผู้วิจัยจะกล่าวขอบคุณผู้ให้ข้อมูลที่ยินดีเข้าร่วมการวิจัย และมอบค่าเดินทางหรือค่าเสียเวลาให้ผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน

2.5 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยใช้เวลาเก็บข้อมูลประมาณ 5 เดือนตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2558 จนถึงเดือน เมษายน พ.ศ. 2559 และระยะเวลาในการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละรายจะใช้เวลาอยู่ในช่วงตั้งแต่ 41 ถึง 96 นาที โดยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 วันเวลา ระยะเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์

ผู้ให้ ข้อมูลราย ที่	วันที่สัมภาษณ์	ระยะเวลา (นาที)	สถานที่สัมภาษณ์ (โรงพยาบาลทหารผ่านศึก)
1	19 ธันวาคม 2558	96	ร้านค้าฝีมือทหารผ่านศึก
2	20 ธันวาคม 2558	46	บริเวณสวนของโรงพยาบาล
3	20 มกราคม 2559	43	หน้าห้องจ่ายยา 4
4	29 มกราคม 2559	66	ใต้ถุนอาคารผู้ป่วยใน
5	02 กุมภาพันธ์ 2559	52	หอผู้ป่วยใน
6	04 กุมภาพันธ์ 2559	48	หอผู้ป่วยใน
7	03 มีนาคม 2559	41	หอผู้ป่วยใน
8	17 เมษายน 2559	42	หอผู้ป่วยใน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนของการวิเคราะห์ตามแนวการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยา โดยมุ่งการทำความเข้าใจถึงประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้มากับแนวคิดเบื้องต้น เพื่อความเข้าใจในมิติรวม ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมมาถอดเทปบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดแบบคำต่อคำ (verbatim) และนำข้อมูลดังกล่าวมาตรวจสอบความถูกต้องของการสัมภาษณ์และการสังเกต ด้วยการนำบทสนทนาที่เป็นตัวอักษรมาเปรียบเทียบกับบทสัมภาษณ์ที่เป็นเสียงว่ามีความถูกต้องตรงกันหรือไม่

3.2 หลังจากเตรียมบทสัมภาษณ์ที่เป็นตัวอักษรแล้ว ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการอ่านบทสัมภาษณ์นั้นซ้ำและทำความเข้าใจกับข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ จากนั้นทำการถอดรหัสข้อความ (coding) โดยการแยกข้อความตามความหมายที่ปรากฏอยู่ในแต่ละส่วนเพื่อความสะดวก

ในการแยกข้อมูลออกเป็นเรื่องๆ แล้วทำการให้นิยามกับข้อมูลที่แยกออกเป็นเรื่องนั้นๆ หลังจากนั้นจะนำมาปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (peer debriefing) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของกระบวนการและข้อมูลที่ถูกต้อง

3.3 ผู้วิจัยทำการจัดหมวดหมู่ของรหัส (categories) ของรหัสข้อความที่มีความหมายคล้ายคลึงกันโดยจัดเข้าเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะของประเด็นหลักที่กำหนดไว้ของประเด็นย่อย (sub theme) และจึงสรุปเป็นประเด็นหลัก (theme) โดยรวบรวมประเด็นย่อยที่มีความสอดคล้องกัน เริ่มจากผู้ให้ข้อมูลรายเดียวก่อน หลังจากนั้นค่อยรวบรวมเข้ากับผู้ให้ข้อมูลที่เหลือจนครบจำนวนของผู้ให้ข้อมูล

3.4 นำข้อมูลที่ได้อาจจัดเป็นหมวดหมู่แล้วนำมาวิเคราะห์ดูลักษณะของรูปแบบความสัมพันธ์ของประเด็นต่างๆที่เกิดขึ้นในข้อมูล หาข้อมูลสนับสนุนมาช่วยในการวิเคราะห์ประเด็นเหล่านั้น เชื่อมโยงประเด็นต่างๆ อย่างมีเหตุและผล และสร้างข้อสรุปที่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง จนออกมาเป็นภาพรวมของงานวิจัยในครั้งนี้

3.5 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ออกไปทำการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการที่นำผลวิเคราะห์นั้นไปให้ผู้ที่มีความรู้ทางด้านงานวิจัยเชิงคุณภาพและทางด้านจิตวิทยาตรวจสอบและแสดงความคิดเห็น (peer review) และฟังเสียงสะท้อนจากผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา (playback method) เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ให้ผู้ให้ข้อมูลและให้ผู้ให้ข้อมูลทำการวิจารณ์ เพื่อดูถึงข้อสรุปของการวิจัยนั้นมีความถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

4. การอภิปรายและการสรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปประเด็นต่างๆพร้อมทั้งมีการยกตัวอย่างประกอบ และในส่วนของ การอภิปรายผล ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ของการวิจัยนี้มาเปรียบเทียบกับงานทบทวนวรรณกรรมที่ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนมา การเสนอข้อเสนอนี้ของงานวิจัยในครั้งนี้ที่จะสามารถต่อยอดงานวิจัยในอนาคต การนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ รวมถึงข้อจำกัดของงานวิจัยในครั้งนี้

5. การตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของงานวิจัย

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือ (trustworthiness) ของข้อมูลงานวิจัยด้วยการตรวจสอบตลอดกระบวนการของการลงสนามเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้คำนึงถึง

อคติที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ เนื่องจากผู้วิจัยเคยมีประสบการณ์การทำงานร่วมกับทหารผ่านศึกแต่อยู่ในอีกบทบาทหน้าที่ของอีกรายหนึ่ง ซึ่งมีโอกาสที่ผู้วิจัยจะนำเอาแนวกรอบความคิดเดิมที่เคยมีซึ่งอาจส่งผลกระทบต่องานวิจัยได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องสะท้อนความคิดและตรวจสอบตนเองหลังการสัมภาษณ์ทุกครั้ง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล ได้แก่ ความเชื่อถือได้ของข้อมูล (Credibility) ความสามารถในการยืนยัน (Conformability) และการถ่ายโอนข้อมูล (Transferability) โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 ความเชื่อถือได้ของข้อมูล

5.1.1 ใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) โดยมาจากการเก็บข้อมูลจากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การบันทึกภาคสนาม และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบถึงความสอดคล้องกัน

5.1.2 ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ไปให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ (peer debriefing) ซึ่งได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากการถอดเทปแบบคำต่อคำ (Verbatim) จนได้เป็นบทสัมภาษณ์ออกมาอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร โดยที่บทสัมภาษณ์มีการตรวจสอบความถูกต้องจากการฟังเทปไปพร้อมๆ กับการตรวจสอบข้อมูลด้วย จากนั้นนำเอาคำแนะนำที่ได้รับมาปรับปรุงการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลรายถัดไป และระหว่างการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเป็นระยะ หลังจากที่มีข้อมูลเริ่มอิมมัตแล้ว ผู้วิจัยจะนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อสรุปที่ได้ทั้งหมดไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกรอบ

5.1.3 ผู้วิจัยนำข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้อง (member checking) เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นย้อนกลับเกี่ยวกับข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล หรืออาจจะอธิบายเพิ่มเติมในกรณีที่ไม่ชัดเจนและให้ข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องจำนวน 2 ราย

5.2 ความสามารถในการยืนยัน

5.2.1 ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบซึ่งสามารถตรวจสอบได้ และผู้วิจัยยังได้นำเสนอข้อมูลโดยการใช้การอ้างอิงคำพูด (Direct quotes) ของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเน้นการใช้ถ้อยคำพูดของผู้ให้ข้อมูลมากที่สุด แต่อาจมีความจำเป็นในการตัดคำพูดบางคำพูดของผู้ให้ข้อมูลออกไป เพื่อให้ความหมายที่กระชับมาก

ขึ้นโดยที่ความหมายเดิมไม่เปลี่ยนแปลงไป โดยให้คำพูดของผู้ให้ข้อมูลมีความสอดคล้อง กับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.2 ผู้วิจัยทำการบันทึกภาคสนาม โดยการจรรยาละเอียดต่างๆ ที่เกิดขึ้นใน ขณะที่ผู้ให้ข้อมูลให้สัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้อภิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการถอด ความสัมภาษณ์

5.3 การถ่ายโอนข้อมูล

งานวิจัยชิ้นนี้ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการถ่ายโอนไปยังประชากรกลุ่มอื่น

6. จริยธรรมการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูล

ในงานวิจัยเพื่อศึกษาความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญในทหารผ่านศึก นอกประจำการ ซึ่งอาจเป็นกลุ่มเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบทางจิตใจระหว่างทำการวิจัย โดย อาจจะสร้างความกระทบกระเทือนต่อจิตใจความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูลระหว่างทำการให้สัมภาษณ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงให้การคำนึงถึงจรรยาบรรณการวิจัยในการพิทักษ์สิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูลตลอดระยะเวลาใน การดำเนินงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สหสถาบันที่ 1 จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
2. ผู้วิจัยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย ที่ส่งผลที่ดีต่อสังคมและเป็นประโยชน์ต่อ กลุ่มทหารผ่านศึกนอกประจำการ
3. ผู้วิจัยให้ความเคารพในการตัดสินใจของผู้ให้ข้อมูล คือก่อนทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะ ชี้แจงให้ผู้ให้ข้อมูลได้ทราบถึงสิทธิ์ที่จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมวิจัยตามความสมัครใจ ทั้งทำการชี้แจง รายละเอียดและขั้นตอนของการวิจัย ประโยชน์ที่ผู้ให้ข้อมูลจะได้รับและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น และการให้ผู้ให้ข้อมูลได้ซักถามข้อสงสัย พร้อมทั้งตอบข้อสงสัยอย่างชัดเจน
4. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการขออนุญาตบันทึกเสียงขณะทำการเก็บข้อมูล โดยมีการเก็บ รักษาข้อมูลเป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยชื่อและข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมงานวิจัย การนำเสนอผล จะนำเสนอในภาพรวมของผลการวิจัย รวมทั้งผู้วิจัยขอให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ถ้าหากข้อมูลส่วนตัวผู้ให้ข้อมูลไม่ต้องการให้เปิดเผยผู้ทำการวิจัยก็จะตัดข้อมูลส่วนนั้นทิ้งไป เมื่อ วิเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้วก็จะทำลายข้อมูลดิบ

5. ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิ์เปลี่ยนใจได้ตลอดการเข้าร่วมการวิจัย โดยสามารถหยุดการสัมภาษณ์ และถอนตัวได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลกระทบใดๆ

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพตามแนวปรากฏการณ์วิทยา ทั้งนี้เพื่อทำความเข้าใจประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความงอกงามภายหลังจากผ่านเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่เป็นทหารผ่านศึกนอกประจำการ โดยการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จากการผ่านผู้แนะนำเข้าสู่แหล่งข้อมูล (gate keeper) ซึ่งเป็นพยาบาลประจำแผนกตรวจผู้ป่วยนอกแต่ละแผนกและพยาบาลผู้ซึ่งประจำอยู่หอผู้ป่วยใน ทั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึกโดยมีทหารผ่านศึกนอกประจำการเป็นผู้ให้ข้อมูลจำนวน 8 ราย จากนั้นจึงนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยา ด้านผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล และส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลในส่วนประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความงอกงามภายหลังจากเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ทั้งนี้มีรายละเอียดผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล

ในส่วนข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นทหารผ่านศึกนอกประจำการ ผู้วิจัยจะใช้นามสมมติทั้งหมด

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1 อาหนุ่ม (นามสมมติ) อายุ 60 ปี : คะแนน PTGI-SF = 38 หมายถึง บุคคลรายงานว่าตนเองเกิดการเปลี่ยนแปลงระดับปานกลางค่อนข้างสูงภายหลังจากเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

อาหนุ่ม ทหารผ่านศึกบัตรทหารผ่านศึกชั้น 4 อยู่ประจำหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลทหารผ่านศึก จากการพูดคุย อาหนุ่มเล่าว่าตนนั้นเป็นผู้ป่วยอยู่ประจำที่โรงพยาบาลทหารผ่านศึกมาเป็นระยะเวลา 16 ปีแล้ว ทั้งนี้ตนจะรับการรักษาหลักจากที่โรงพยาบาลอีกแห่งหนึ่งซึ่งอยู่ไม่ห่างจากกันเป็นประจำทุกเดือนเนื่องด้วยอาการป่วยของตนที่เป็นต้องติดตามผลการรักษาอย่างเป็นระยะ เดิมทีนั้นอาหนุ่มเป็นคนจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคกลาง เมื่ออายุครบ 21 ปี อาหนุ่มต้องเข้ารับการรักษาตามหน้าที่ชายไทยและได้เป็นทหารเกณฑ์ ประจวบเหมาะกับการกำลังมีสงครามระหว่างฝ่ายไทย

และคอมมิวนิสต์ที่เขาค้อและภูทับเบิก จังหวัดเพชรบูรณ์ อาหุมนิ่งจึงถูกกองทัพส่งเข้าร่วมรบสงคราม ในครั้งนั้น โดยให้อาหุมนิ่งทำหน้าที่เป็นพลซบซนส่งอาวุธให้กองทัพในสงครามครั้งนั้น อาหุมนิ่งเล่าว่า ชีวิตในสนามรบนั้นเต็มไปด้วยความยากลำบากต้องเห็นภาพเพื่อนทหารในทีมล้มตายไปเป็นจำนวนมาก ในสนามรบตามการรับรู้ของอาหุมนิ่งนั้นไม่สามารถไวใจใครได้เลยต้องมีการระวังตนเองทุกเมื่อ อย่างไม่รู้ตายก็สามารถผ่านสนามรบมาได้และปลดประจำการ โดยหารู้ไม่ว่าตนได้รับผลกระทบจากการไปรบซึ่งเป็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญของตนในเวลาต่อมา ซึ่งหลังจากที่ตนไปรบและได้ปลดประจำการผ่านมาเป็นระยะเวลาประมาณเกือบปีนั้น อาหุมนิ่งต้องประสบกับปัญหาอาการผิวหนังลอกแห้งอย่างรุนแรงโดยไม่ทราบสาเหตุ ทั้งนี้มีอาการรุนแรงมากจนมีความรู้สึกเหมือนตนได้ “เกือบตาย” มาแล้ว โชคดีที่อาหุมนิ่งได้ใช้สิทธิ์ของทหารผ่านศึกเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลทำให้อาการทางผิวหนังทุเลาลง แพทย์ได้วินิจฉัยอาการป่วยของอาหุมนิ่งว่าเป็นโรคมะเร็งผิวหนัง โดยมีอาการของมะเร็งลุกลามจนบ่งชี้ว่าหากไม่รีบรักษาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่นั้นมา อาหุมนิ่งเล่าต่อว่าอาการป่วยของตนก็ยังคงกำเริบอยู่เรื่อยๆ เมื่อไม่ได้มีการดูแลตัวเองที่ดีพอ และต้องการเดินทางจากต่างจังหวัดมายังกรุงเทพเพื่อรับการรักษาเรื่อยๆอีก นั่นทำให้อาหุมนิ่ง ตัดสินใจใช้สิทธิ์ของทหารผ่านศึกยื่นต่อองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกเพื่อมาอยู่ประจำในฐานะผู้ป่วยในโรงพยาบาลทหารผ่านศึก อาหุมนิ่งยอมรับในการป่วยของตนที่ไม่มีทางหายขาด และยังคงคอยดูแลตนเองไม่ให้อาการกำเริบ

แม้ว่าอาการป่วยทางผิวหนังของอาหุมนิ่งจะทุเลาลง แต่สภาพทางจิตใจของอาหุมนิ่งในช่วงแรกที่มาอยู่โรงพยาบาลไม่ได้ดีเลย อาหุมนิ่งพบว่าตนเองนั้นมีความเบื่อเนื่องจากในชีวิตประจำวันของตนในแต่ละวันนั้นไม่ต้องทำอะไรเลยตนไม่ได้รับมอบหมายหน้าที่ใดๆจากโรงพยาบาล ความเบื่อของอาหุมนิ่งเพิ่มมากขึ้นจนเกิดเป็นความเครียดสะสม และค้นพบว่าเพื่อนทหารผ่านศึกหลายๆคนของตนก็มีอาการนี้เช่นกัน เพื่อนทหารผ่านศึกบางคนตอนนั้นตัดสินใจจบชีวิตไป นั่นทำให้อาหุมนิ่งยิ่งตระหนักได้มากขึ้นว่าหากตนยังมีชีวิตอยู่อย่างไม่มีคุณค่าเช่นนี้ต่อไป อาจจะทำให้สักวันหนึ่งตนอาจจะเป็นเหมือนเพื่อนทหารเหล่านั้นก็ได้ สำหรับจุดเปลี่ยนที่ทำให้อาหุมนิ่งเริ่มที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองลุกขึ้นมาทำงานนั้น อาหุมนิ่งเล่าว่าได้พบกับผู้อำนวยการเขตขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกที่รู้จักและนับหน้าถือตากันเป็นอย่างดี โดยได้ทักอาหุมนิ่งว่าถ้าหากอาหุมนิ่งมีชีวิตอยู่แบบนี้ต่อไปจะไม่ดีแน่ ซึ่งสอดคล้องกับการตระหนักของตนเองพอดี และนั่นคือจุดเริ่มต้นที่ทำให้อาหุมนิ่งลุกขึ้นมาทำงาน โดยเริ่มจากการไปเรียนงานฝีมือที่ทางโรงพยาบาลมีจัดสอนสำหรับทหารผ่านศึก โดยเริ่มเรียนจากงานฝีมือง่ายๆจำพวกสบู่ พวงกุญแจก่อน จากนั้นจึงเริ่มยากขึ้นเป็นพวกกระเป๋างานฝีมือต่างๆ อาหุมนิ่งเล่าว่าด้วยการที่ตนเองมีพื้นฐานด้านงานพวกนี้อยู่แล้ว เพราะตระกูลตนเป็นตระกูลช่าง ทำให้เรียนรู้งานฝีมือได้อย่างรวดเร็ว กอปรกับความชอบในงานของตนทำให้ฝีมือพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ในขณะที่อาหุมนิ่งได้รับมอบหมายจากทางโรงพยาบาลให้ดูแลและเฝ้าร้านค้างานฝีมือของโรงพยาบาล ซึ่งอาหุมนิ่งก็มีความยินดีที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี อาหุมนิ่งรับรู้ว่าชีวิตตนเองนั้นเปลี่ยนแปลงไป

มากโดยเริ่มตั้งแต่ที่ตนได้ลุกขึ้นมาทำงาน โดยรับรู้ว่าคุณนั้นมีความสามารถทางด้านงานฝีมือ และได้รับการฝึกฝนจนชำนาญ สามารถผลิตสินค้าจนออกจำหน่ายได้ และในขณะเดียวกันก็เกิดความภาคภูมิใจที่ได้รับการไว้วางใจจากโรงพยาบาลให้ตนดูแลร้านค้างานฝีมือแต่เพียงผู้เดียว

ในด้านสังคมนั้นตนรับรู้ว่ามีสังคมเพิ่มมากขึ้นมากกว่าสมัยก่อน จากการที่ได้ออกร้านค้างานฝีมือในงานของการกุศลต่างๆ ได้รู้จักผู้คนมากขึ้นหลายตาเพิ่มขึ้น โดยคนเหล่านั้นก็ให้การยอมรับในความสามารถของอาหนุ่มเป็นอย่างดี เมื่อถามถึงสังคมในครอบครัวของอาหนุ่ม อาหนุ่มเล่าว่าตนนั้นไม่ค่อยได้กลับบ้านเท่าไรนัก ซึ่งเมื่อกลับไปแล้วอาการป่วยก็มักจะกำเริบ และความสนิทสนมกับคนที่บ้านก็ไม่เหมือนเดิม แต่ทั้งนี้อาหนุ่มก็เกิดความเข้าใจและยอมรับได้เป็นอย่างดี อาหนุ่มบอกว่าในตอนนี้นั้นรู้สึกว้าที่โรงพยาบาลนั้นเป็นบ้านของตนไปแล้ว เมื่อถามถึงสิ่งที่ได้รับจากการเป็นทหารอาหนุ่มเล่าว่าสิ่งที่ตนได้รับจากการเป็นทหารนั้นมากมายนั้น ทั้งในด้านการพัฒนาตัวตนเกี่ยวกับการสอนให้เป็นคนอดทน โดยยึดถือคติที่ว่า “ท้อได้แต่อย่าถอย” และหลายสิ่งหลายอย่างที่รับรู้ได้จาก การฝึกทหาร โดยนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และในด้านของสวัสดิการที่มีมุมมองว่าหากตนไม่ได้เป็นทหาร ตนคงไม่มีโอกาสมาอนรรักษ์ที่โรงพยาบาลแห่งนี้ และสิ่งที่ตนมีความซาบซึ้งและภาคภูมิใจที่สุดคือ การที่ตนได้มีโอกาสเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระราชวงศ์อย่างใกล้ชิด ซึ่งน้อยคนนักที่จะได้มีโอกาสได้เช่นตน โดยนับเป็นเกียรติในชีวิตอันสูงสุดของตนแล้ว

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2 อาเปี้ยก (นามสมมติ) อายุ 53 ปี : คะแนน PTGI-SF = 44 หมายถึง บุคคล รายงานว่าตนเองรับรู้ว่าคุณเองเกิดการเปลี่ยนแปลงระดับสูงภายหลังจากเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

อาเปี้ยก ทหารผ่านศึกบัตรทหารผ่านศึกชั้น 4 ผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลทหารผ่านศึก มาเข้ารับการรักษาตามนัดหมายที่โรงพยาบาลทหารผ่าน อาเปี้ยกเป็นผู้ชายที่มีลักษณะใบหน้ายิ้มแย้ม และเป็นมิตร เมื่อได้แนะนำตัวและพูดคุยสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมงานวิจัยแล้ว จากนั้นผู้วิจัยจึงได้ชักชวนอาเปี้ยกมานั่งพูดคุยกันที่บริเวณสวนของโรงพยาบาลทหารผ่านศึก อาเปี้ยกเล่าว่าตนเป็นคนจากจังหวัดหนึ่งทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนที่เข้ารับการรักษาทหารอาเปี้ยก ประกอบอาชีพทำสวน ทำไร่ อาเปี้ยกเข้ารับการรักษาทหารและได้รับเลือกได้เป็นทหารเกณฑ์ในปี และฝึกทหารอยู่ระยะหนึ่ง หลังจากนั้นอาเปี้ยกจึงได้เข้าร่วมรบเพื่อเป็นแนวป้องกันประเทศที่ชายแดนในจังหวัดบ้านเกิดจากการรบของประเทศเวียดนามและกัมพูชา ด้วยการที่เติบโตอยู่ในเขตชายแดนของประเทศ อาเปี้ยกเล่าว่าตนนั้นรู้สึกคุ้นเคยกับบรรยากาศของสงครามมาตั้งแต่เด็ก ตนจึงไม่รู้สึกลัวอะไรในการไปรบครั้งนั้น รับรู้ว่าคุณเองต้องไปรบเพื่อทำหน้าที่ชายไทยอย่างสมบูรณ์แบบ

จากการรบกวนเป็ยกไม่ได้รับบาดเจ็บแต่อย่างใดและปลดประจำการจากทหารในปี พ.ศ. 2529

ภายหลังจากปลดประจำการอาเป็ยกกลับไปใช้ชีวิตพลเรือนอย่างปกติและมีครอบครัว อาเป็ยกได้ตัดสินใจนำเงินเก็บเพื่อมาลงทุนค้าขายซึ่งพบว่าการตัดสินใจในครั้งนั้นส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่ของตนและครอบครัวดีขึ้นมากกว่าเมื่อเทียบกับที่ผ่านมา อาเป็ยกบอกว่าที่มีชีวิตเป็นอย่างทุกวันนี้ได้เนื่องมาจากที่ตนเคยได้เป็นทหาร อาเป็ยกได้นำแนวคิดแนวปฏิบัติที่ได้รับการสั่งสอนสมัยเป็นทหารมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งช่วยเป็นแนวในการดำเนินชีวิตของอาเป็ยกอย่างมาก เช่นในด้านของความอดทน ทั้งนี้เมื่อผู้วิจัยถามถึงสิ่งที่ได้รับจากการเป็นทหาร อาเป็ยกอธิบายให้ฟังว่าตนนั้นได้รับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีในตนเองก็ต่อเมื่อปลดประจำการออกมาแล้ว ทั้งนี้เกิดความภาคภูมิใจที่ครั้งหนึ่งในชีวิตลูกผู้ชายได้ทำหน้าที่เพื่อประเทศชาติอย่างสมบูรณ์แบบแล้ว ตนนั้นรับรู้ว่ามี 2 ปีที่ไปเป็นทหารนั้นช่างคุ้มค่าในชีวิตของตนยิ่งนัก

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3 อาจกร (นามสมมติ) อายุ 55 ปี : คะแนน PTGI-SF = 40 หมายถึง บุคคลรายงานว่าตนเองรับรู้ว่าตนเองเกิดการเปลี่ยนแปลงระดับปานกลางค่อนข้างสูงภายหลังจากเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

อาจกร ทหารผ่านศึกบัตรทหารผ่านศึกชั้น 4 ผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลทหารผ่านศึก อาจกรเป็นผู้ชายยิ้มแย้ม พูดน้อย ด้วยลักษณะที่ขี้อายและพูดน้อยของอาจกร เวลาตอบคำถาม อาจกรก็มักจะตอบคำถามที่สั้นๆและกระชับ อาจกรมักออกตัวเสมอ จากการสอบถามข้อมูลทั่วไปเบื้องต้น อาจกรเล่าว่าตนเป็นคนจังหวัดหนึ่งทางภาคเหนือของประเทศ เมื่ออายุครบกำหนดการเกณฑ์ทหาร ตนได้รับเลือกให้เป็นทหารและถูกส่งไปฝึกที่จังหวัดนครสวรรค์ และทำการฝึกทหารเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่ง จากนั้นจึงได้ถูกส่งเพื่อไปรบที่สมรภูมिरบเขาค้อ ชีวิตในสนามรบของอาจกรนั้นทำให้ต้องเผชิญกับเหตุการณ์เสี่ยงตาย ต้องสูญเสียเพื่อนที่ตนรักไป ต้องเผชิญกับความเหงา แต่ถึงเช่นนั้นก็ตระหนักได้ว่าทุกสิ่งที่เกิดขึ้นล้วนเป็นสัจธรรมของชีวิต ดังนั้นอาจกรจึงมีมุมมองต่อเรื่องการเกิดแก่เจ็บตายว่าเป็นเรื่องธรรมดาของธรรมชาติ แต่อย่างน้อยอาจกรก็มีความภูมิใจในตนเองที่สามารถรอดชีวิตกลับมาหาครอบครัวได้อย่างปลอดภัย เมื่อปลดประจำการจากทหารออกมา อาจกรเล่าว่าชีวิตของตนก็เหมือนคนธรรมดาทั่วไปที่ย่อมมีทั้งช่วงชีวิตที่ดีและช่วงที่ลำบาก อาจกรรับรู้ว่าการดำรงชีวิตส่วนใหญ่จำเป็นต้องอาศัยเงินเป็นปัจจัยหลัก ซึ่งตนเองก็มีช่วงที่มีข้างขาดแคลนบ้าง สำหรับในด้านของจิตใจนั้น อาจกรบอกว่าการที่ตนอยู่ได้มาจนถึงทุกวันนี้ ส่วนใหญ่นั้นตนได้รับการหล่อหลอมมาจากเมื่อสมัยที่ตนยังเป็นทหารอยู่ โดยได้หล่อหลอมทั้งความเป็นระเบียบวินัย ความอดทน ความเข้มแข็ง และทักษะหลายๆอย่างที่ช่วยในการดำรงชีวิตประจำวันของตนเอง ถึงแม้ว่าตนจะไม่ได้ร่ำรวยแต่อย่างใดแต่ตนก็

รับรู้ในทุกๆวันนี้ตนมีความพึงพอใจในชีวิตของตนแล้ว ในทุกวันนี้ตนรับรู้ว่าการมีชีวิตอยู่เพื่อคนรอบข้างนั้นมีความสุขมากเพียงใด ในการเฝ้าดูลูกหลานเติบโตต่อไป

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4 อาแดง (นามสมมติ) อายุ 55 ปี : คะแนน PTGI-SF = 44 หมายถึง บุคคลรายงานว่าตนเองรับรู้ว่าตนเกิดการเปลี่ยนแปลงระดับสูงภายหลังจากเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

อาแดง ทหารผ่านศึกบัตรทหารผ่านศึกชั้น 3 ผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลทหารผ่านศึก อาแดงเป็นผู้ชายลักษณะไม่สูงใหญ่ ผิวดำแดง อาแดงเล่าว่าตนเป็นคนจังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย การที่ตนเข้ามารับราชการทหารไปรบได้นั้น เพราะว่าตนรับจ้างจากประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อมีอายุได้ 18 ปี โดยไปเป็นทหารช่วยประเทศลาวรบกับประเทศเวียดนามแต่ทั้งนี้ไปในามประเทศไทย เป็นการสมัครรับจ้างไปรบอย่างลับๆ ไม่สามารถเปิดเผยตัวได้ ซึ่งเป็นที่มาของคำนำหน้าชื่อว่า “สมาชิก” นั่นเอง สาเหตุที่ทำให้ตนรับจ้างสมัครเป็นทหารไปรบนั้น สาเหตุหลักคือตนอยากได้ทุนจำนวนหนึ่งเพื่อไปช่วยจุนเจือครอบครัว ซึ่งตนถือว่าทุนจำนวนนั้นจะทำให้ครอบครัวของตนเปลี่ยนไปโดยมีความกินดีอยู่ดีมากขึ้น และอาแดงยังรับรู้ด้วยว่าการที่ตนสมัครรับจ้างเพื่อไปรบนั้นมีความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตสูง แต่อาแดงก็ไม่ได้เกรงกลัวแต่อย่างใด ด้วยวัยที่กำลังหัวท้าว และมีใจรักชาติบ้านเมืองโดยยึดถือว่าครั้งหนึ่งในชีวิตลูกผู้ชาย ได้ทำเพื่อชาติ ตนก็มีความภาคภูมิใจแล้ว ถ้าหากจะตายก็ไม่เสียดายชีวิต โดยหากตนเสียชีวิตจากการรบ ตนก็อุ่นใจว่าครอบครัวของตนจะได้รับเงินจำนวนหนึ่งจากทางรัฐเป็นการตอบแทนเพื่อเลี้ยงดูครอบครัวของตนต่อไปได้ ในสนามรบ

อาแดงเล่าว่าตนเองต้องเสียเพื่อนไปจากการโดนลอบฆ่าจากฝ่ายตรงข้าม ในตอนนั้นอาแดงมีความรู้สึกคับแค้นใจเป็นอย่างมากต่อการเสียชีวิตของเพื่อน จึงยอมฝืนคำสั่งของผู้บังคับบัญชาในการพยายามแก้แค้นให้เพื่อน ซึ่งต่อมาไม่นาน ตนก็ได้รับบาดเจ็บจากการถูกยิงในสนามรบ ซึ่งเป็นถูกยิงที่ศีรษะอาการสาหัส อาแดงถูกส่งตัวเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล หลังจากหายจากการบาดเจ็บ อาแดงเล่าว่า ตนตระหนักถึงการมีค่าของชีวิตในขณะวินาทีของความเป็นความตายในชีวิตโดยหลังจากที่รอดชีวิตมาได้ก็ตระหนักได้ว่าตนเองนั้นโชคดีมากที่ไม่ต้องเสียชีวิตจากการรบ อาแดงรับรู้ว่ามี ความเปลี่ยนแปลงอย่างมากหลังจากการบาดเจ็บครั้งนั้น คือ มีความสุขุมรอบคอบในการใช้ชีวิตมากขึ้นไม่คะนองเหมือนเดิม และเริ่มเข้าใจใจสัจธรรมของชีวิตมากขึ้น ภายหลังจากปลดประจำการ อาแดงบอกว่าตนเองนั้นได้รับการสนับสนุนจากทางผู้บังคับบัญชาในการส่งเสริมในการทำงานทางสายอาชีพทหารต่อ แต่เนื่องด้วยที่ตนมีความชอบการค้าขายมากกว่า ตนจึงออกจากราชการมาเพื่อทำการค้าขาย ชีวิตหลังปลดประจำการของอาแดงนั้น อาแดงบอกว่ากิจการการค้าขายของตนเป็นไปได้

ด้วยดี ส่วนหนึ่งเป็นเพราะอาแดงได้เพื่อนฝูง ผู้บังคับบัญชาจากการเป็นทหารมากมายมาเกื้อหนุน การค้าของตน และขณะเดียวกันก็นำความรู้ สิ่งที่คุณได้รับการสอนต่างๆจากทหารมาใช้ในชีวิตประจำวัน อาแดงบอกว่าสิ่งที่ทำให้คุณเปลี่ยนความคิด ความรู้สึกและเกิดการตระหนักใน ความสำคัญของชีวิตได้นั้นมาจากการที่ตนบาดเจ็บหนัก ซึ่งตนได้ถือว่าเหตุการณ์ในครั้งนั้นได้สอน อะไรตนเยอะ จึงทำให้คุณมีชีวิตที่ดีจนถึงทุกวันนี้ เมื่อผู้วิจัยถามอาแดงถึงอุปสรรคครั้งใหญ่ที่เคย ประสบ อาแดงเล่าว่าตนเคยประสบเหตุทางธุรกิจของตน ซึ่งถือได้ว่าเป็นช่วงที่ลำบากมากช่วงหนึ่ง ของชีวิต อย่างไรก็ตามอาแดงมองปัญหาอย่างเข้าใจและไม่กล่าวโทษใคร เพื่อนๆหลายคนของอาแดง ที่ประสบปัญหาเช่นเดียวกัน ต่างพากันจบชีวิตหนีปัญหา แต่อาแดงรับรู้ว่าคุณชีวิตของคุณมีค่ามากกว่าจะ ทำเช่นนั้นจึงได้ พยายามแก้ไขปัญหาคอนชีวิตผ่านวิกฤตนั้นมาได้ ในปัจจุบันอาแดงรับรู้ว่าคุณฐานะของ ตนจะไม่ได้ดีเท่ากับเมื่อก่อน แต่ตอนก็มีความพอใจแล้ว ปัจจุบันอาแดงมีบุตรที่คุณสามารถส่งเสียเรียน จบ และมีหลานให้คุณคอยดูแล นับว่าเป็นความสุขในชีวิตของคุณแล้ว

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5 อาเชิด (นามสมมติ) อายุ 56 ปี : คะแนน PTGI-SF = 48 หมายถึง บุคคล รายงานว่าตนเองรับรู้ว่าคุณเองเกิดการเปลี่ยนแปลงระดับสูงภายหลังจากเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือน ขวัญ

อาเชิด ทหารผ่านศึกบัตรทหารผ่านศึกชั้น 4 ผู้ป่วยในของโรงพยาบาลทหารผ่านศึก มารับ การรักษาที่โรงพยาบาลเนื่องจากมีอาการเข้าบวม ผู้วิจัยได้รู้จักอาเชิดผ่านการแนะนำของพยาบาล ประจำหอผู้ป่วยใน อาเชิดเล่าว่าตนเป็นคนจังหวัดหนึ่งที่อยู่ทางภาคตะวันตกของประเทศไทย สาเหตุ ที่เข้ามาเป็นทหารได้เพราะการเกณฑ์ทหาร ในตอนแรกนั้นอาเชิดไม่ยอมเป็นทหารเลย เนื่องด้วยห่วง ครอบครัวยุ ซึ่งมีตนและตายู่เพียงสองคน และด้วยสัดส่วนของอาเชิดที่ค่อนข้างเป็นคนตัวเล็กจึงคิดมา ตลอดว่าตนไม่น่าจะผ่านการเกณฑ์ทหาร แต่เมื่อตนผ่านการเกณฑ์ทหารต้องไปเป็นทหารรับใช้ชาติ แล้วนั้นตนก็มีความยินยอม ระยะเวลาในการเป็นทหารเกณฑ์ของอาเชิด อาเชิดเล่าว่าตนได้รู้จักคน เพิ่มมากขึ้นหลายตา ทั้งทหารชั้นสัญญาบัตรที่เป็นผู้บังคับบัญชาของก็เป็นคนที่ตนยึดถือเอามาเป็น แบบอย่างในการเป็นทหาร ในช่วงนั้นมีสงครามระหว่างประเทศกัมพูชากับประเทศเวียดนามที่รบกัน บริเวณชายแดนไทย โดยอาเชิดนั้นถูกส่งเข้าร่วมในการรบครั้งนั้น ซึ่งถือเป็นการรบเพื่อป้องกันอาณา เขตของประเทศไทย ในสนามรบอาเชิดรับรู้ว่าคุณและกองทัพต้องสู้ หากตั้งรับฝ่ายตรงข้ามอย่างเดียว ก็จะพาลแพ้ได้ ในสงครามครั้งนั้นทีมทหารของอาเชิดเกิดการสูญเสียที่น้อยที่สุด ซึ่งถือเป็นความ ภาคภูมิใจที่เกิดขึ้นกับอาเชิดเองและเพื่อนร่วมทีม อาเชิดเล่าว่าชัยชนะของตนและทีมทหารในครั้งนี้ ได้ถูกจารึกไว้ที่หอเกียรติยศ หอสมุดแห่งชาติว่าเป็นรุ่นที่เกิดความสูญเสียที่น้อยที่สุด ซึ่งสร้างความ ภาคภูมิใจให้แก่ตนและวงศ์ตระกูลมาจนถึงปัจจุบัน เมื่อเป็นทหารครบ 2 ปี อาเชิดก็ปลดประจำการ

ออกมา อาเชิดพบว่าตนและครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เริ่มจากฐานะความเป็นอยู่ พบว่ามีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากเงินที่รัฐสนับสนุนและไม่ทอดทิ้งทหารผ่านศึกที่ไปรบกลับมา ในขณะที่ด้วยกันรัฐยังมีการส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดหาอาชีพให้อาเชิดถ้าหากต้องการ ในด้านสวัสดิการการรักษาตนก็สามารถเบิกได้โดยตรงทั้งตนและครอบครัว อาเชิดบอกว่าตนเปรียบเสมือนกับการตายแล้วเกิดใหม่ ตนตระหนักในความซาบซึ้งที่รัฐไม่ทอดทิ้งตน ในส่วนของจิตใจที่มีการเปลี่ยนแปลงนั้น อาเชิดบอกว่าทหารสอนให้ตนกลายเป็นคนอดทนมากขึ้น ทำให้ตนสู้งานและเกิดความรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัวมากขึ้น ทหารได้สอนการใช้ชีวิตให้ตนมากขึ้น ทั้งนี้ตนเกิดความตระหนักได้ว่าต้องมีชีวิตอยู่เพื่อการดูแลผู้อื่นต่อไป ในทุกวันนี้แม้ว่าครอบครัวของตนจะไม่ได้มีเงินทองมากมายแต่ก็ถือว่าประสบความสำเร็จทางด้านจิตใจในระดับหนึ่งที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าส่วนหนึ่งนั้นได้จากการเป็นทหารมานั่นเอง

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6 อาโย่ง (นามสมมติ) อายุ 53 ปี : คะแนน PTGI-SF = 43 หมายถึง บุคคล รายงานว่าตนเองรับรู้ว่าตนเองเกิดการเปลี่ยนแปลงระดับสูงภายหลังจากเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

อาโย่ง ทหารผ่านศึกบัตรทหารผ่านศึกชั้น 4 ผู้ป่วยในของโรงพยาบาลทหารผ่านศึก อาโย่ง เข้ามารับการรักษาที่โรงพยาบาลเนื่องจากมะเร็งลำไส้ ซึ่งในขณะนั้นกำลังรอการรับยาเคมีบำบัดใน รอบถัดไป อาโย่งเป็นผู้ชายลักษณะผอมสูง ยิ้มแย้ม แจ่มใส และคุยเก่ง อาโย่งเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า ตนเองนั้นรับราชการทหารรวมทั้งสิ้นเป็นระยะเวลา 16 ปี สาเหตุที่ทำให้ตนได้เข้ามาเป็นทหารเริ่ม จากเมื่อสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยวัยที่กำลังศึกษาคณะกองปราบมีความรักในการ เป็นทหาร อาโย่งจึงเลือกสมัครเป็นทหารพราน โดยใช้คำนำหน้าชื่อว่า “อสทพ.” อาโย่งรับรู้ว่าการ เป็นทหารพรานนั้นต้องฝึกหนักกว่าหลักสูตรการฝึกทหารปกติอย่างมาก อย่างไรก็ตาม อาโย่งก็มีความ ภาคภูมิใจในตนเองที่มีความสามารถอยู่ในระดับหนึ่งจึงสามารถเป็นทหารพรานได้ ด้วยใจที่ชอบ สงครามและความคุ้นเคยในบรรยากาศการรบที่ได้ยินเสียงปืนและเสียงระเบิดทุกวัน จึงมีความยินดีใน การเข้าร่วมในสงครามรบเพื่อชาติ อาโย่งเล่าว่าตนได้ผ่านศึกสงครามมาหลายต่อหลายครั้ง ผ่าน ประสบการณ์ความเป็นความตาย การได้เห็นเพื่อนของตนที่ต้องเสียชีวิตในศึกสงคราม จึงเกิดความรัก ในพวกพ้อง ความรักชาติเกิดขึ้น เมื่ออายุครบกำหนดการเกณฑ์ทหาร อาโย่งและเพื่อนตกลงกันว่า จะไปสมัครเป็นทหารรับใช้ชาติ ซึ่งหลังจากสมัครทหารแล้ว อาโย่งได้รับเลือกให้เป็นทหารผู้ช่วยครูฝึก ทันทที่ไม่ต้องฝึกทหารเหมือนเพื่อนทหารทั่วไป ทำให้อาโย่งรับรู้ถึงความสามารถและศักยภาพทางด้าน การรบของตน อาโย่งเล่าว่าตนเข้าร่วมการรบในศึกสงครามหลายต่อหลายครั้ง ทั้งนี้อาโย่งมีความชอบ ในการรบและศึกสงครามเป็นอย่างมากจนถึงกับเอ่ยปาก “มันบ้า บ้าสงครามตอนนั้น” ภายหลัง

จากนั้น อาโย่งจึงได้เติบโตทางทหารโดยได้รับยศ “จ่าโท” และได้รับหน้าที่ฝึกสอนทหารเกณฑ์ฝึกใหม่ในเวลาต่อมา แต่อาโย่งรู้สึกไม่ได้ชอบหน้าที่ครูฝึกสอนมากเท่าใดนัก เนื่องจากตนชอบการไปรบในสงครามมากกว่า จึงได้ลาออกจากราชการมา อาโย่งเล่าเพิ่มเติมว่าตนเคยได้รับคัดเลือกเพื่อไปรบที่ประเทศอิรัก และยังได้ผ่านการฝึกจากหน่วยนาวิกโยธินมาแล้ว ซึ่งรับรู้ว่าเป็นการฝึกที่มีความหนักมาก อย่างไรก็ตามอาโย่งก็ภาคภูมิใจในตนเองที่สามารถผ่านการทดสอบนั้นมาได้ เมื่อรับราชการทหารได้ประมาณ 16 ปี อาโย่งเลือกที่จะลาออกจากราชการทหาร เนื่องจากเกิดความรู้สึกว่าหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมายไม่สอดคล้องกับความชอบของตน เพราะตนชอบในศึกสงครามมากกว่าแต่เพราะบ้านเมืองไม่มีศึก ตนจึงได้ลาออกมา เมื่อถามถึงความยากลำบากในชีวิตที่ได้เผชิญหลังจากออกมาจากทหาร อาโย่งเล่าว่าตนเคยต้องโทษคดีอาญาครั้งหนึ่ง แต่สามารถรอดพ้นจากคดีนั้นมาได้ อาโย่งจึงได้มีโอกาสบวชเป็นระยะเวลา 5 พรรษา ขณะที่อาโย่งอยู่ในสมณเพศนั้นก็ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการเป็นทหารมาใช้ในการพัฒนาวัด ทางด้านจิตใจอาโย่งรับรู้ว่าจะตนเองเกิดความสงบภายในจิตใจเพิ่มมากขึ้นจากการได้ทำสมาธิสวดมนต์ ส่งผลให้กลายเป็นคนที่สุขุมรอบคอบเพิ่มมากขึ้นมากกว่าเมื่อสมัยก่อน ในปัจจุบันอาโย่งป่วยโดยได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นมะเร็งลำไส้ อย่างไรก็ตามอาโย่งไม่ได้รู้สึกกลัวแต่อย่างใด อาโย่งรับรู้ว่าจะตนผ่านความเป็นความตายจากศึกสงครามมามากจึงไม่ได้เกรงกลัวต่อโรคที่ตนเองเป็นอยู่ อาโย่งบอกว่าทุกวันนี้ตนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น แต่นั่นตนก็พอใจในชีวิตแล้ว

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7 อาปริก (นามสมมติ) อายุ 55 ปี : คะแนน PTGI-SF = 42 หมายถึง บุคคลรายงานว่าตนเองรับรู้ว่าจะตนเองเกิดการเปลี่ยนแปลงระดับสูงภายหลังจากเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

อาปริก ทหารผ่านศึกบัตรทหารผ่านศึกชั้น 4 ผู้ป่วยในของโรงพยาบาลทหารผ่านศึก อาปริก เข้ามารับการรักษาเนื่องจากอุบัติเหตุทางรถจักรยานยนต์เฉี่ยวชน อาปริกเป็นผู้ชาย ผิวดำแดง ไม่สูงใหญ่ เวลาคุยในช่วงแรกอาปริกจะมีอาการประหม่าเล็กน้อย อาปริกเล่าว่าตนเคยเป็นทหารอาสาสมัครทหารพราน โดยตนสมัครเข้าไปเป็นทหารเมื่อปี พ.ศ. 2516 โดยรบกับคอมมิวนิสต์ที่จังหวัดเพชรบูรณ์ สาเหตุที่ตนสมัครทหาร เนื่องจากตนมีความชอบในการเป็นทหารตั้งแต่ยังเล็ก อาปริกได้เห็นตัวอย่างจากครอบครัวตนเองที่สมัครเป็นทหารไปรบเพื่อชาติ ทำให้เกิดความชื่นชอบทั้งนี้โดยมีความคาดหวังว่าในอนาคตหากตนได้เข้ามารับราชการทหารแล้วจะทำให้ตนมีความเจริญก้าวหน้าได้ และอีกหนึ่งสาเหตุที่ทำให้ตนอยากเป็นทหารคือมีใจอยากช่วยเหลือชาติบ้านเมือง ในขณะนั้นอาปริกมีมุมมองว่าประเทศยังมีความแตกแยกกันเองจากการโดนแทรกแซงจากประเทศอื่น ซึ่งตนอยากจะช่วยประเทศเท่าที่ตนช่วยได้นั้นคือ การสมัครเข้าไปเป็นทหารเพื่อรบช่วยป้องกันประเทศ ในช่วงระหว่างที่อาปริกเป็นทหารอาปริกได้รับการฝึกทหารอย่างหนักเนื่องจาก หน้าที่ของ

ทหารเป็นหน้าที่การรบในแนวหน้าดังนั้นจึงต้องการทหารที่มีความสามารถเพื่อทำการรบ อย่างไรก็ตามแม้ว่าอาปริกจะรับรู้ว่าคุณค่าและทีมทหารของตนมีความชำนาญทางการรบอย่างดี แต่ก็มีการสูญเสียจากการรบมากพอสมควร โดยตนเองโดนสะเก็ดระเบิดได้รับบาดเจ็บในขณะที่ผู้บังคับบัญชาของตนต้องเสียชีวิตจากสงคราม ภายหลังจากการรบสงบลง อาปริกตัดสินใจลาออกจากราชการ อาปริกเล่าว่ามี 2 ปัจจัยหลักที่ทำให้ตนตัดสินใจลาออกจากการเป็นทหาร คือ ปัจจัยแรก การที่ผู้บังคับบัญชาของอาปริกเสียชีวิตในสนามรบทำให้อาปริกรับรู้ว่าคุณค่าผู้ที่คอยผลักดันสนับสนุนตนในด้านการเจริญก้าวหน้าทางหน้าที่การงาน ในตอนนั้นตนรู้สึกแค้นและรู้สึกน้อยใจต่อรัฐที่ไม่ได้รับการตอบแทนเท่าที่ควรได้เมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่น และอีกปัจจัยหนึ่งคือ ตนมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อครอบครัว เนื่องจากภรรยาขอร้องให้ตนลาออกจากราชการเพื่อไปดูแลภรรยาและครอบครัว ชีวิตหลังการเป็นทหารและการไปรบของอาปริก อาปริกเล่าว่าชีวิตของตนก็เหมือนบุคคลทั่วไปคือมีทั้งช่วงชีวิตที่ดีและยากลำบาก เนื่องจากตนรับรู้ว่าการดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน สิ่งหนึ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตคือเงินทอง ซึ่งตนยอมรับว่ายังขัดสนอยู่แม้ว่าตนจะมีทรัพย์สินในรูปของอสังหาริมทรัพย์ในรูปที่ดินมากเท่าใด หากขาดเงินเพื่อต่อยอดธุรกิจก็ไม่สามารถทำได้

อาปริกบอกว่าทุกวันนี้ลูกของตนเรียนจบแล้ว ตนก็มีความสุขใจมากขึ้นและอยากที่จะทำสิ่งที่ตนเองชอบเพื่อเป็นการให้รางวัลตนเองในบั้นปลายชีวิตนั่นคือ การมีสวนผลไม้ที่บ้านเกิดของตน ซึ่งตนถือว่าเป็นความสุขของตนแล้ว เมื่อสอบถามในด้านของสิ่งที่ได้รับจากการเป็นทหาร อาปริกเล่าว่าในตอนแรกตนรู้สึกว่าการไม่ได้ให้สิ่งตอบแทนตนมากเท่าที่ควรได้แต่ในตอนนี้รับรู้ว่าคุณค่าที่ตนได้นั้นมากกว่าทรัพย์สินเงินทองที่ตนเคยคาดหวัง ถ้าไม่รวมสวัสดิการการรักษาพยาบาลของตนและครอบครัว อาปริกบอกว่าตนได้รับความอดทนสูงขึ้นมาจากการเป็นทหาร ทหารสอนให้ตน “อดทน อดกลั้นและอดออม” ซึ่งตนได้นำมาใช้ในการดำเนินชีวิตด้วย โดยสาเหตุที่ทำให้ตนอดทนสูงขึ้นมา เพราะตนได้รับการปลุกฝังและหล่อหลอมมาจากการเป็นทหารถึงความมีเกียรติและมีศักดิ์ศรี และนั่นเป็นเหตุผลที่ทำให้ตนต้องดำรงชีวิตด้วยความมีเกียรติ แม้ว่าอาปริกจะลาออกมาจากการรับราชการทหารอย่างไรก็ตามอาปริกได้ปลุกฝังไปยังลูกชายของอาปริกให้รักในอาชีพทหาร และสนับสนุนให้ลูกชายสมัครทหารเข้ารับใช้ชาติด้วยความเต็มใจเมื่ออายุครบกำหนดการเกณฑ์ทหาร เพราะอยากให้ลูกชายได้รับใช้ชาติโดยมีความเชื่อว่าครั้งหนึ่งในชีวิตลูกชายได้ทำหน้าที่ของผู้ชายไทยสมบูรณ์แล้ว

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8 พี่ชาย (นามสมมติ) อายุ 36 ปี : คะแนน PTGI-SF= 48 หมายถึง บุคคลรายงานว่าคุณค่าที่ตนรับรู้ว่าคุณค่าตนเองเกิดการเปลี่ยนแปลงระดับสูงหลังจากเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

พี่ชาย ทหารผ่านศึกบัตรทหารผ่านศึกชั้น 4 ผู้ป่วยในของโรงพยาบาลทหารผ่านศึก พี่ชาย เข้ามารับการรักษาเนื่องจากมีบาดแผลที่น่องด้านซ้ายและมีอาการติดเชื้อขั้นรุนแรง พี่ชายเป็นผู้ชาย ลักษณะท้วม รูปร่างสูงใหญ่ พี่ชายเล่าว่าตนเข้ามาเป็นทหารได้จากการเกณฑ์ทหาร เดิมตนเป็นคน จังหวัดหนึ่งทางภาคใต้ แต่ทางครอบครัวย้ายรกรากไปอยู่ทางภาคเหนือตนจึงจำเป็นต้องย้ายตาม ครอบครัวไป ขณะที่ตนเกณฑ์ทหารนั้นตนกำลังเรียนอยู่ระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งตรงกับปี พ.ศ. 2547 หลังจากที่พี่ชายได้เป็นทหารแล้วนั้น พี่ชายถูกย้ายไปฝึกทหารที่จังหวัดเชียงใหม่และได้รับการฝึกจาก ทางกองทัพ จากนั้นได้รับมอบหมายหน้าที่ให้ไปประจำตามแนวชายแดนโดยมีหน้าที่สำคัญคือการ อารักขาเชื้อพระวงศ์ พี่ชายเล่าว่าขณะที่ตนปฏิบัติหน้าที่นั้นได้ผ่านประสบการณ์การยิงปะทะกันกับ ฝ่ายตรงข้าม ทั้งนี้ก็ได้เล่าความรู้สึกของตนเองว่าไม่ได้รู้สึกกลัวแต่อย่างใดเนื่องจากรับรู้ว่าเป็นหน้าที่ ของตนและต้องทำให้ดีที่สุด พี่ชายเป็นทหารเกณฑ์อยู่ 2 ปี จึงปลดประจำการออกมา ภายหลังจาก ปลดประจำการแล้ว พี่ชายรับรู้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจของตนอย่างสิ้นเชิงซึ่งเป็นการ เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ยกตัวอย่างเช่น พี่ชายรับรู้ว่าจะตนไม่ได้มีชีวิตเพื่ออยู่ไปวันๆเหมือน กับเมื่อก่อน หากแต่ตนมีเป้าหมายในชีวิตมากขึ้น พี่ชายจึงได้กลับไปเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัยจนจบ และประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงดูพ่อแม่ให้ดีที่สุด เมื่อกล่าวถึงประสบการณ์การเป็นทหารของตน พี่ชาย บอกว่าการเป็นทหารให้คุณค่าและประโยชน์แก่ตนมากมาย โดยออกปากว่า “ถึงมีเงินล้านก็ซื้อ ประสบการณ์เช่นนี้ไม่ได้” การเป็นทหารทำให้ตนมีระเบียบวินัยที่ติดตัวมาจนถึงปัจจุบันถึงแม้ว่า ปัจจุบันตนจะไม่ได้เป็นทหารแล้วก็ตาม ตนก็ยังยังคงซาบซึ้งและตระหนักในคุณค่าของการเป็นทหารมา จนถึงทุกวันนี้

2. ส่วนที่ 2 ประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความองงามภายหลัง เผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับประสบการณ์ทางจิตใจของ ทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความองงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญตามระเบียบ วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยา พบว่ามี 4 ประเด็นหลัก คือ (1) การมีจิตวิญญาณของ ทหาร ประกอบด้วย 3 ประเด็นย่อย คือ การเข้าสู่อาชีพทหาร การหล่อหลอมตัวตนของทหารอาชีพ และอุดมการณ์ทหาร (2) ประสบการณ์ในสนามรบ ประกอบด้วย 2 ประเด็นย่อย คือ การมีความ มั่นใจของทหารในสนามรบและความยากลำบากและความรุนแรงที่เผชิญ (3) ความองงามทางจิตใจ ของทหารผ่านศึก ประกอบด้วย 3 ประเด็นย่อย คือ ปัจจัยเอื้อที่ทำให้เกิดความองงามทางจิตใจ การ รับรู้ตนเองในแง่บวกและการมีความเข้าใจในชีวิต (4) ความซาบซึ้งและการมองเห็นคุณค่าจากสิ่ง ที่ได้รับจากการเป็นทหารอาชีพ ประกอบด้วย 4 ประเด็นย่อย ความรู้สึกตระหนักและซาบซึ้งในการ

ดูแลที่รัฐมีให้ ความมีเกียรติแก่วงศ์ตระกูล การได้เพื่อนฝูงและมีสังคมใหม่และความรู้สึกด้านบวกและความภาคภูมิใจจากการเป็นทหาร ซึ่งสามารถแสดงประเด็นย่อยของทั้ง 4 ประเด็นหลักได้ดังต่อไปนี้

1. การมีจิตวิญญาณของทหาร

1.1 การเข้าสู่อาชีพทหาร

1.1.1 การเข้ารับการเกณฑ์ทหารตามหน้าที่ของชายไทย

1.1.2 การสมัครทหารด้วยความเต็มใจ

1.2 การหล่อหลอมตัวตนของทหารอาชีพ

1.2.1 การบ่มเพาะความอดทนเข้มแข็ง

1.2.2 ความมีระเบียบวินัย

1.2.3 การมีความเชี่ยวชาญทางการรบ

1.3 อุทิศการณั้ทหาร

1.3.1 หน้าที่ต่อชาติมาก่อนสิ่งอื่น

1.3.2 ความพร้อมเจ็บพร้อมตายก่อนคนอื่น

1.3.3 การยึดถือคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

2. ประสบการณ์ในสนามรบ

2.1 การมีความมั่นใจของทหารในสนามรบ

2.1.1 การมีขวัญและกำลังใจของทหาร

2.1.1.1 ความมั่นใจของทหารในความสามารถของตน

2.1.1.2 ความไว้วางใจของทหารในการมีเพื่อนร่วมรบ

2.1.2 ความรู้สึกอีกheimต่อการรบของทหาร

2.1.3 ความคุ้นเคยต่อบรรยากาศสนามรบของทหาร

2.2 ความยากลำบากและความรุนแรงที่เผชิญ

2.2.1 การรับรู้ถึงความน่ากลัวและความเสี่ยงต่อชีวิต

2.2.1.1 การรับรู้ถึงการเสียเปรียบต่อฝั่งตรงข้าม

2.2.1.2 การรับรู้ถึงสภาพบรรยากาศความน่ากลัวในสนามรบ

2.2.1.3 การพยายามเอาชีวิตรอดในทุกวิถีทาง

2.2.2 การเผชิญกับความตาย

2.2.2.1 การสูญเสียเพื่อนทหารและผู้บังคับบัญชา

2.2.2.2 ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายหลังการสูญเสีย

2.2.3 การบาดเจ็บและเจ็บป่วยจากการรบ

2.2.3.1 การบาดเจ็บและเจ็บป่วยในระหว่างการรบ

2.2.3.2 การบาดเจ็บและเจ็บป่วยต่อเนื่องจากการรบ

3. ความงอกงามทางจิตใจของทหารผ่านศึก

3.1 ปัจจัยเอื้อที่ทำให้เกิดความงอกงามทางจิตใจ

3.1.1 การตระหนักว่าตนเองต้องเปลี่ยนแปลงไปในทางบวก

3.1.2 การตระหนักถึงความสำคัญของการมีชีวิต

3.1.3 การตระหนักว่าชีวิตของตนมีคุณค่าสำหรับผู้อื่น

3.1.4 การกระตุ้นจากบุคคลรอบข้าง

3.2 การรับรู้ตนเองในแง่บวก

3.2.1 การรับรู้ศักยภาพในตน

3.2.2 การรับรู้ความภาคภูมิใจในตนเอง

3.2.3 การมีความสุขรอบคอบ

3.3 การมีความเข้าใจในชีวิต

3.3.1 การอยู่กับสิ่งต่างๆในชีวิตด้วยความเข้าใจ

3.3.2 การมีหลักในการใช้ชีวิต

4. ความซาบซึ้งและการมองเห็นคุณค่าจากสิ่งที่ได้รับจากการเป็นทหารอาชีพ

4.1 ความรู้สึกตระหนักและซาบซึ้งในการดูแลที่รัฐมีให้

4.2 ความมีเกียรติแก่วงศ์ตระกูล

4.3 การได้เพื่อนฝูงและมีสังคมใหม่

4.4 ความรู้สึกด้านบวกและความภาคภูมิใจจากการเป็นทหาร

ประเด็นหลักที่ 1 : การมีจิตวิญญาณของทหาร

การมีจิตวิญญาณของทหาร ถือเป็นหัวใจหลักในการเป็นทหารอาชีพ เป็นการตระหนักของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลถึงความมีอุดมการณ์ทางทหารรวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวเพื่อชาติบ้านเมือง โดยพวกเขาจะยึดถือในหน้าที่ของตนที่มีต่อชาติบ้านเมืองเป็นหลักอันสำคัญในชีวิตการเป็นทหาร ทั้งนี้ การที่จะมีจิตวิญญาณของทหารได้นั้นต้องผ่านกระบวนการและขั้นตอนของการสร้างให้เกิดการมีจิตวิญญาณของทหาร เริ่มตั้งแต่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลจะได้รับการผลักดันจากการเกณฑ์ทหารหรือการส่งเสริมสนับสนุนจนพวกเขาสมัครทหารด้วยความสมัครใจให้เข้าสู่อาชีพทหาร เมื่อทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเข้าสู่อาชีพทหารแล้วก็จะได้รับการหล่อหลอม ถ่ายทอดจากทางกองทัพให้เกิดลักษณะตัวตนของทหารอาชีพ อันได้แก่ความเข้มแข็งอดทนที่ได้รับการอบรมบ่มเพาะเบื้องต้นจากครอบครัวในด้านของความอดทนต่อความยากลำบาก ซึ่งเหล่าทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลก็จะได้รับการฝึกด้านความอดทนเข้มแข็งอีกครั้งจากการฝึกทางทหารซึ่งมีความเข้มข้นหนักหน่วงกว่า ขณะเดียวกันก็ได้รับการฝึกความมีระเบียบวินัยควบคู่ไปด้วย ในที่สุดทำให้พวกเขารับรู้ถึงความแข็งแกร่งที่มากขึ้นในตนเองและการมีความเชี่ยวชาญต่อการรบ และส่วนของอุดมการณ์ทางทหารที่พวกเขาให้ความเต็มใจยึดเป็นค่านิยมหลักในชีวิตของทหารอาชีพก็คือ การยึดต่อหน้าที่ของชาติมาก่อนสิ่งอื่น เป็นการให้ความสำคัญและจงรักภักดีต่อชาติให้อยู่เหนือเรื่องของตน การมีความพร้อมในการสละชีพเพื่อชาติ เพราะพวกเขาได้ตระหนักว่าเป็นการตายในหน้าที่ ตลอดจนการยึดถือและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด ซึ่งในส่วนของประเด็นหลักที่ 1 การมีจิตวิญญาณของทหาร สามารถแยกย่อยออกได้ 3 ประเด็นย่อย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 การเข้าสู่อาชีพทหาร

การเข้าสู่อาชีพทหาร เป็นจุดเริ่มต้นของการมีจิตวิญญาณของทหารในผู้ให้ข้อมูล ซึ่งแบ่งเป็น 2 ทาง คือ ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลครึ่งหนึ่งจะได้รับการผลักดันให้เข้าสู่อาชีพทหารจากการเกณฑ์ทหารโดยที่พวกเขาไม่รู้ว่าเป็นหน้าที่ที่ทำไมเพราะกฎหมายได้กำหนดเอาไว้หากไม่ปฏิบัติตามตนเองอาจจะได้รับโทษ และอีกทางเป็นการที่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลอีกครั้งได้รับการสนับสนุนจากการเห็นประโยชน์ภายภาคหน้าจากการที่ตนได้เป็นทหาร ทำให้พวกเขาเข้ามาสมัครเป็นทหารด้วยความเต็มใจ

1.1.1 การเข้ารับการเกณฑ์ทหารตามหน้าที่ของชายไทย

การเข้ารับการเกณฑ์ทหารตามหน้าที่ของชายไทย เป็นการรับรู้ของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลถึงการเข้ารับการเกณฑ์ทหารว่าเป็นหน้าที่ของชายไทยที่พึงปฏิบัติ เมื่ออายุครบ

กำหนดการเกณฑ์ทหาร พวกเขาก็ต้องเข้ารับการเกณฑ์ทหารตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ทั้งนี้ เมื่อรับรู้ว่าการเป็นทหารเป็นหน้าที่ของตนจึงต้องยินยอมแม้ผู้ให้ข้อมูลบางรายจะไม่เต็มใจก็ตาม

“คือ เราก็ตั้งใจไปเกณฑ์เพราะว่ามันเป็นกฎ เอ่อ ระเบียบของบ้านเมืองเรา อยู่แล้ว ชายไทยอายุครบแล้วต้องเกณฑ์ทหาร คือเราก็ทำตามกฎหมายที่เค้าระบุไว้”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“อืม ปกติลูก ปกติเฉยๆ รับผิดชอบไม่ได้ตื่นเต้นอะไรก็คือว่า เราก็ก่อนหน้าที่เราไป ... ไซ้ เพราะเราไปรับใช้ชาติละมันก็ เราก็ต้องทำหน้าที่ของเราที่แค่นั้นเอง ไม่ได้ตื่นเต้นอะไร”

อาจักร ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

“ไม่อยากจะเป็นอย่างตอนเกณฑ์นะ ไม่อยากจะเป็นอย่างตอนเกณฑ์ ไม่คิดว่าจะจับใบดำใบแดง ไม่นี่ เห็นหน้าอกมันเล็กใจ ผมก็กะว่า เออ D1 ประเภท 2 อะไรไซ้ ไซ้ เออ ตัวผมนะ ตัวผมมันไม่ใหญ่มาแต่ไหนแต่ไรละ ตัวมันเล็ก หน้าอกมันเล็กด้วยใจ ผมก็วัดของผมเรื่อยแหละ เอาตลับเมตรที่วัดทางกองนะ ผมก็วัดของผมอยู่เรื่อย มันก็ไม่ถึงไม่อะไร ทีเวลาไปเกณฑ์จริง ทำไม่มันถึงได้ ... มันก็เป็นหน้าที่ เราจะหนีมันก็หนีไม่ได้ เราก็คงไปเป็น เราบอกลตา ผมเป็นทหารนะ ตาเขาก็ส่งเสริม ไปเถอะ จะทำยังงไรได้อะ มันจับใบดำใบแดงแล้ว D1 ประเภท 1 แล้ว อย่างเงี้ย คนเราเกิดมา มีหน้าที่ ต้องไปรับใช้ชาติ ตาเขาบอกอย่างเงี้ย”

อาเชิด ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

“เรา เราจับมาแล้ว เราจะไม่ไปก็ได้ ไซ้ ไซ้ ไซ้ ไซ้ มันก็ติดคุกใจ ก็คือด้วยหน้าที่เราก็คงไป ไม่มีทางเลือกเลย อยากจะไปลองดู มันเป็นเหมือนกับ เฮ้ย ข้างนอกเค้าจะเป็นยังงไรนะ”

อาชาญ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8

1.1.2 การสมัครทหารด้วยความเต็มใจ

การสมัครทหารด้วยความเต็มใจ เป็นการมีมุมมองทางบวกของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลในการเข้ามารับราชการทหาร ซึ่งพวกเขาได้มองเห็นผลประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับ

เมื่อเข้ามาเป็นทหาร ไม่ว่าจะเป็นสิ่งตอบแทนที่เป็นเงินทอง สวัสดิการจากรัฐ การมองเห็นความเจริญก้าวหน้าในอาชีพทหารของตน ตลอดจนการมีความชอบในอาชีพทหารเป็นทุนเดิม ทำให้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดความเต็มใจที่จะเข้ามารับราชการทหาร

“อ้อย ของผมสมัครไปก่อนแล้ว ตั้งแต่อายุ 18 ปีผมไป 18 ปีออกมา 21 พอดี ก็มาเกณฑ์ทหารอีกที ... ไม่ได้เกณฑ์ทหาร เพราะว่าผมเป็นทหารรับจ้างโดยตรง ไม่ได้เป็นทหารเลยนะ มันเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ไอ้กันมันไปรบทางเวียตนาม มันเสียคนเยอะใช่ไหม มันเลยจ้างคนไทยไปแทนมัน ... อ้อ สมัครใจ คือพวกผมต้องทำแบบ ไอ้ใบประกันชีวิตอะไรอะไรให้เรียบร้อยนะ คือ ถ้าตายก็ได้ 300000 อย่างนี้แหละ มันมีค่าหัว เขาเรียกค่าหัว คือเราอยากได้เงิน มาจ่าย จากคนไม่มีตัง เราอยากให้ฐานะดีขึ้น ... ตรงๆ คืออยากได้เงิน เพราะว่าอยากมาสร้างครอบครัว มาสร้างฐานะให้มันดีขึ้น คือถ้าเรื่องอะนะเงินคือเป็นใหญ่เลยตอนนั้น”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“ตอนนั้นน่าจะ 18 19 มั้งตอนนั้น มาเป็นทหารพราน เป็นอยู่ 2 ปี ปีที่ 3 เข้ามาเป็นทหารเกณฑ์ ... เราชอบทหารไง ... กลับมา ถ้าไปก็เซ็นสัญญาไป ถ้าภายใน 3 ปีไม่ตาย ก็จะได้ 5 ล้าน แต่ยังมีค่าต่อวัน วันละ 5 พัน ถ่ายรูป 6 นิ้ว 6 ใบ ก็ได้ไปแค่เดือนเดียวเองนะ สู้ไม่ไหว มันหนาว”

อาโย่ง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6
ถ้า... ทำได้เกิดมา ลูกผู้ชายมันก็เกิดมาครั้งเดียว มันไม่มีที่จะเลือกแล้ว ชอบชีวิตทหาร .. ก็ไป”

อาปริก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายเกิดการรับรู้ถึงการไม่กลัว และมีความศีกะนองและอยากลองเนื่องด้วยวัยของพวกเขาในขณะนั้น และทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายยังกล่าวถึงการมีความชอบในการไปรบ

“อะ อยากลอง ไม่กลัวเลย ไม่กลัวตายเลยตอนนั้น แ่าก็ทำสัญญา สัญญาวัยรุ่น ศึกคะนองอะไข่ม้อย”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“มันบ้า บ้าสงครามตอนนั้น ละอีกอย่างหนึ่งก็คือเราไม่รู้ว่าจะไปทำงานอะไรเพราะเราอยู่ตรงนี้แล้วไขมัน ก็เลยเห็น ก็เลย เอ้า เอาก็เอาวะ ก็คิดว่ามันจะดี เราจะใช้วุฒิมศ.3 เราเนี่ยเข้าไป ก็เข้าไปได้จริงๆ ... ไม่ได้คิดอะไรเลย ไปด้วยความบ้าๆ บอๆ ไม่ค่อยรู้เรื่องอะไร พอเราไปรบไปอะไร ก็ไปเห็นเพื่อนตาย ก็เลยเกิดรักกันขึ้นมาอะไรขึ้นมา ก็เลยนัดกัน ที่นี่ไปทหารเกณฑ์อะไร เดียวไปสมัครกัน ก็เลยเอาเลยครับ”

อาโย่ง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายกล่าวถึงความเต็มใจในการเข้ามาสมัครทหาร เนื่องจากมีใจอยากช่วยเหลือ อยากทำเพื่อชาติบ้านเมือง ตลอดจนความมีใจอยากช่วยเหลือประเทศบ้านพี่เมืองน้องเนื่องจากมีสัมพันธ์อันดีงามกับประเทศไทย

“ที่บ้านผม บ้านพี่เมืองน้อง บ้านผมก็เยอะนะอยู่ฝั่งโน้น บ้านผมมันติดน้ำโขง ทั้งพี่ทั้งน้องทั้งตระกูล ผมก็มาจากลาวด้วยนะ ปู่ย่าตายายเนี่ยเข้ามาอยู่เมืองไทยนี้ก็มาจากปู่จากย่า มันดินนะ เพราะเราไปช่วยเขา ผมคิดในใจแล้วนะ คืออยากช่วยลาวเป็นอิสระ พุดง่ายๆ ครับ สมัยก่อนนี้ ลาวชาวมันเป็นลูกน้องไอ้กันไ้ ครับไอ้กันเนี่ย ที่นี้ ลาวแดงมันยึด ตอนนั้นมันยังไม่ยึดหรือกมันตีกันอยู่ คือเอาแผ่นดินกันอยู่อะนะ คือแผ่นดินลาวคือ มีลาวชาวลาวแดง ลาวแดงมันเข้ากับเวียดนาม มันเข้ากับจีน แต่ที่นี้ไอ้ชาวม้าเข้ามา ไอ้กันกับไทย ที่นี้เราก็ต้องไปช่วยไอ้ชาวม้า แล้วลาวแดงมันตีขึ้นมาเรื่อยๆ ตีๆ เข้ามามันจะได้ครึ่งประเทศแล้วนะ มันจะยึดเมืองลาวได้แล้วที่นี้คนไทยก็ต้องไปสู้ไปเอาแผ่นดินคืนมาไง แต่คือเราไปรับจ้างก็จริงแต่จิตใจเราไปช่วยประเทศลาว เพราะมันเป็นบ้านพี่เมืองน้องไง เราก็ต้องช่วยอะ เราก็บุญนะพวกผมอยู่ได้หมดอะที่นี้ลาวกับลาวเค้ารวมกันเองนะ อันนี้ลาวแดงมันหักหลังนะ มันยึดเอาเลย ... เพื่อชาติเพราะว่าเราเป็นทหารไทย เราไปช่วยลาวคือ ลาวเค้าก็มีความดีต่อเรา บ้านพี่เมืองน้อง จริงอยู่ไปรับจ้างของไอ้กัน แต่ว่าจิตใจลาวกับไทยมันพี่น้องกัน ช่วยกันได้ไง จิตวิญญาณของเราเองครับผม คือเงินก็ได้แต่จิตใจวิญญาณตรงนี้ก็มิไ้ เราช่วยเค้า เค้าก็ช่วยเรา ... เพื่อชาติ เพราะว่ามันบอกกะ เราไปเพื่อชาตินะ เราไปรับจ้างก็จริงอยู่ แต่ว่าชาติไทยก็ต้องไปช่วยลาว ช่วยพี่ช่วยน้องเนี่ยเนอะ ก็ต้องไปช่วยชาติ”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“ตอนนั้น ทหารพรานนี้เค้าจะรับสมัครพวกที่ พวกที่รู้แหล่งข่าวของพวก คอมมิวนิสต์ครับ ... ผม ที่อยากเป็นเนี่ยผมอยากจะช่วยเหลือประเทศชาติ เพราะว่า แต่ก่อนมัน พวกนี้มันเป็น มันไปทางที่ประเทศอื่นที่เขากำหนด ครับ”

อาปริก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายมีความชอบในอาชีพทหารเป็นทุนเดิม และความคาดหวังในการมีความก้าวหน้าทางหน้าที่การงานในอาชีพนี้ จึงได้มาสมัครเพื่อเป็นทหารรับใช้ชาติ

“ก็มีความรู้สึก เพราะว่าเรียนมาแล้วก็อยากจะได้ดีทางราชการ เพื่อเข้าไป ทำดี ทางหน่วยงานราชการ เพื่อบรรจุสอบเป็น ได้มียศ เรียน เขาเรียก นักเรียนนายสิบนี่ครับ แต่ก่อน ... เพราะว่าผมเรียนจบมา ผมชอบทหาร”

อาปริก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

นอกจากนี้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายยังปลุกฝังไปยังลูกหลานในรุ่นถัดๆไป ถึง การส่งเสริมให้สมัครเป็นทหารรับใช้ชาติ เนื่องจากตนมีความชอบในอาชีพทหารและอยากให้ ลูกหลานสืบเจตนารมณ์ต่อไป

“เพราะว่ามัน ชอบทหารตั้งแต่ไหนมา คนอื่น เค้าเห็นลูกไปจับฉลากทหาร เกณฑ์ทหารอะไรเนี่ย ถ้าได้ก็เสียชีวิต แต่ผมเนี่ยบอกลูกสมัครเลย ... ไม่ ต้องจับ สมัครเลย”

อาปริก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

1.2 การหล่อหลอมตัวตนของทหารอาชีพ

การหล่อหลอมตัวตนของทหารอาชีพ หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลได้รับการอบรมสั่งสอน การฝึกปฏิบัติ ตลอดจนได้รับการปลุกฝังจากทางกองทัพให้มีค่านิยมในความเป็นทหารอาชีพ จากคำบอกเล่าของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลจะได้รับการฝึกเพื่อให้เกิดการบ่มเพาะของการมีความอดทนเข้มแข็ง ความมีระเบียบวินัย จากการฝึกปฏิบัติทางทหารอย่างหนักทำให้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลทุกนายจะเกิดความเชี่ยวชาญต่อการรบ

1.2.1 การบ่มเพาะความอดทนเข้มแข็ง

การบ่มเพาะความอดทนเข้มแข็ง หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลรับรู้ถึงการได้รับการฝึกฝนปฏิบัติอย่างหนักจากกองทัพ ให้เกิดความอดทนเข้มแข็งอันเป็นค่านิยมที่ทหารทุกนายพึงมี เมื่อเวลาผ่านไปความอดทนเข้มแข็งที่เกิดขึ้นจะหลอมรวมเข้ากับตัวตนของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูล ทำให้สามารถทนทานต่อแรงกดดันต่างๆที่เกิดขึ้นทั้งจากสถานการณ์ในสนามรบ หรือมีผลต่อเนื่องมาจนถึงชีวิตในปัจจุบัน

“มันต้องทน ทนกับไม่ว่าอะไรทุกอย่างแหละ เห็นมัยต้องทน ความลับของราชการเนี่ยเปิดเผยไม่ได้นะ ห้ามเปิดเผย ... มันให้ความอดทนก็คือแบบ อดทนต่อคำพูดอะไรต่อมิมอะไร ทุกอย่างก็ต้องมีความอดทนอดกลั้น ความอดทนนี่ก็คือ คือต้องทุกอย่างอะต้องอดทน ทุกอย่างเราก็ต้องเฉยไว้นะ ชีวิตนี้กรบนะเราก็ต้องอดทน”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“ก็ส่วนหนึ่งก็คือ มาจากที่ว่าเรา เราอดทน ความอดทนจากการที่เราได้ฝึกฝนมาตั้งแต่ที่เราได้เป็นทหารเกณฑ์ คือมันสอนเราให้เราอดทน อดทนสู้ ที่พ่อแม่เราสอนแล้วก็ตอนที่เรามาเป็นทหารประจำการเค้าก็สอนเรา”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“ก็ทหารเขาสอนเจ็ย จากความเหนื่อย ก็ฝึกส่วนรวมเนี่ยแหละ อย่าเอาอารมณ์มา อย่างเจ็ย อย่าเอาความเหนื่อยมาเป็นอารมณ์ ไซมัย การเหนื่อยการอะไร ก็หายใจลึกๆ พี่กันน้องกัน จะทำอะไรก็นับหนึ่งถึงห้าถึงสิบ อะไรเจ็ย”

อาเชิด ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

“เยอะ เยอะมาก ยังไงอะก็ยิ่งฝึกมากยิ่งขึ้นเข้มมาก มันเหมือนเป็นดาบสองคมก็จริง แต่มันทำให้คนเรานั้นรักกันมากขึ้น ... ไซ้ เราไปอยู่ด้วยกัน เราไปทนแรงกดดันเยอะๆ เราผ่านตรงนั้นไปได้ มันก็เหมือนเราไปอยู่บ้านเอเอฟ (ร้องไห้) มีการโหวตออก แต่ถามว่าทหารนั้นมีการโหวตออกมัย”

พี่ชาญ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8

การบ่มเพาะความอดทนของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลมีความสอดคล้องกับการปลุกฝังโดยครอบครัวเนื่องด้วยครอบครัวมีความลำบาก ทำให้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลต้องอดทนต่อความยากลำบากให้ได้

“ก่อนๆ ที่จะเป็นทหาร อาเล็กๆนะ โอ้ย ลำบากมาก ลำบากมากเกือบเจ็ด
แปดปีมั่งติดๆกัน”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“พ่อแม่เราก็สอนให้เรอดทนต่อความลำบาก ตั้งแต่เล็ก เราก็เลยไม่กลัว
ความลำบาก”

อาจักร ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

“ก็เราเคยจนมาก่อนไงครับ เพราะเราคนทำอะไรทำนามาก่อน เพราะเราไม่
ได้มาจากคนรวยเนอะ มาจากชาวไร่ชาวนา พ่อแม่ก็เกิดมาก็ทำอะไรทำนา เรา
เลยอดทน”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

1.2.2 ความมีระเบียบวินัย

ความมีระเบียบวินัย หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลรับรู้ถึงการได้รับการบ่มเพาะ
ให้เกิดความมีระเบียบวินัยจากการฝึกทหารที่ทางกองทัพถ่ายทอดให้ตน ทำให้เกิดเป็นนิสัย
มีระเบียบวินัยติดตัวทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูล

“ตั้งแต่ นั้นแหละมันมีตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษเราอะลูก ตั้งแต่โน่นอะ มันก็ เราก็
สอนมาอย่างนี้ พ่อมานี้ระเบียบทหารเค้าก็บอก ทำให้เรามีระเบียบขึ้น ... มัน
ทำให้เรามีระเบียบวินัยมากขึ้นอะ ถึงเวลาจะปลดจะอะไรก็แล้วแต่ มันก็ทำให้
เราเป็นคนมีระเบียบ มีวินัย มันเป็นนิสัยติดตัวตั้งแต่ 2 ปีที่แล้วไปปลูกฝังตรง
นั้นอะ”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“ก็ช่วยอะครับ ระเบียบวินัย ช่วยดีมากก็หมายถึงว่า เค้าสอนเรามีระเบียบไม่
ไปรบกวณคนอื่น อะไรพวกนี้เป็นระเบียบของเราเวลาอยู่ที่ต่างคนต่างอยู่ ไม่
ต้องไปก้าวก่ายคนอื่น ”

อาจักร ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

“คือ ถ้าเราไปอยู่ชายแดนอะ ถ้าเราไม่ฟังกัน พี่มีปืน ผมมีปืน พี่เป็นรุ่นพี่ผม
ผมเป็นรุ่นน้องพี่ ถ้าพี่บอกผมแล้วผมไม่ฟัง พี่คิดว่าจะเกิดอะไรขึ้น ถูกมั้ยครับ

ต่างคนต่างมีอาวุธที่ อาวุธมันไม่เคยกลัวใคร ... แต่ถ้าคนเรามีความเป็น
ระเบียบวินัย มีความที่ เอ้อ เชื้อฟังตามลำดับชั้นผู้บังคับบัญชา มันก็คือจบ
เคยได้ข่าวมั๊ยที่ไปขายแดนแล้วเค้ายิงกัน ไม่มี”

พีชาญ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 8

1.2.3 มีความเชี่ยวชาญทางการรบ

มีความเชี่ยวชาญทางการรบ เป็นผลจากประสบการณ์การฝึกฝนการรบอย่างหนัก
ของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูล ซึ่งพวกเขาจะได้รับการฝึกทหารอย่างหนักก่อนการลงสนามรบ
จริงทุกครั้ง ทั้งนี้เพื่อให้พวกเขาเกิดความคุ้นเคยต่อสนามรบและความเชี่ยวชาญ ทหารผ่าน
ศึกผู้ให้ข้อมูลจะเกิดการตระหนักได้ว่าการที่ตนเองถูกฝึกเช่นนี้จะส่งผลดีต่อตนเองเนื่องจาก
การฝึกนั้นจะช่วยให้ตนเองสามารถเอาชีวิตรอดจากการศึกสงครามได้

“ก็ฝึกก่อนลูก ฝึกก่อน 3 เดือน แล้วก็ถึง พอฝึกเสร็จก็ขึ้นกองร้อย พอขึ้น
กองร้อยเสร็จแล้วทีนี้ก็ผอญ มันมีเหตุการณ์เกิดขึ้น ก็เลยได้ออกขายแดน”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“ครั้งก็ไป ต้องไปเรียนอะครั้บก็เวลาเราจะไป เราต้องไปเรียนอีกที ... ก็เรียน
พวกอาวุธ พวกอะไรอย่างนี้ ต้องไปเรียนตามรถถังบ้างตามอะไร ปืนใหญ่บ้าง
เค้าสอนเรามาดี ทุกอย่างมันก็ ดีอะ ... เกี่ยวกับ อ้อ การเดินทางวิ่งการอะไร
ลูกนั่นอะไรอย่างนี้ มันต้องแบบฝึกทั้งนั้นอะครั้บ ทำอะไรก็ต้องฝึก เวลาเดิน
เวลานั่ง เวลาจะนอนเค้าก็ฝึกทั้งนั้น ครั้บ ก็ มันก็เป็นผลดี กับตัวของเราเอง
มันก็คล่องตัวดี ดูธรรมดาๆไม่ยืดขาด มันทำไปๆ ก็เคยมันก็เป็นผลดีกับเรา”

อาจักร ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

“3 เดือนไม่ต้องพูดเลยทั้งกลางวัน กลางคืนเลย ไปฝึกอะ เพราะเค้าฝึกแล้ว
รีบส่งกลับไง คือรีบไปรบไง คือธรรมดาเค้าฝึกแค่ 6 เดือน แต่เราฝึกแค่ 3
เดือนครั้บ เค้าต้องให้เสร็จ หนักกว่า 6 เดือน เพราะมันใช้เวลาครั้งต่อครั้ง
กลางวันกลางคืนก็ไม่ได้สนนะก็ฝึก เที่ยงคืนก็ลุกขึ้นมาฝึก โห ก็สุดท้ายคือ
นายฝึกเค้ามาจากพลรบป่าห้วยไ่ง แต่ทีนี้วิศวกรมาจากไอ้กันหมด แต่ว่ามัน
ให้พลรบเนี่ยควบคุมให้เรา ตอนนั้นก็เป็นที่ของเค้า เป็นเครื่องม
เครื่องมือของไอ้กันหมด”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“เข้มขันเลยก็คือลัดแมวเลย ก็คือฝึกแล้วต้องยิงเค้าได้ ชีวิตตัวเองต้องรอด อา ปกติ นีรับแบบกองโจรเลย เราลุยแบบกองโจร แต่พอเราได้วิชาจากทหาร พรานมา ตอนนั้นมารบที่ซำรากปี 28 ที่บ้าน ที่ตราดอะนะ ... ก็ลี้กไปแล้วก็ไป ฝึกใช้ออกซิเจน แล้วก็ได้ขึ้นเรือไป เดือนเดียว ก็เอาแบบไหนดีล่ะ กินข้าว วันละมือเจ็ย ตีมี๊ย วันนี้อาจจะกินข้าวเช้าก็ได้เนี่ย มัดมือลงทะเล คนก็ไม่รู้ มัด มือไพล่หลังเจ็ย เราลงน้ำ ค่อยๆ หย่อนลงน้ำ ก็หลุดแล้วไขมี๊ย เอาเชือกออก แล้วว่ายน้ำ บางคนไม่รู้ ตายท่าเลยก็มี”

อาโย่ง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

“หนักครับ หนักมากเลย แล้วเขาบอกว่า ฝึกหนักเนี่ย ดีกว่าเสีย อะไรนะ... เสียเหนือดีกว่าเสียเลือด ตอนแรกก็ท้ออะนะ ตอนหลังเราก็ภูมิใจ ว่าเออ เรา ฝึกหนัก แต่เราไม่เสียเลือด ไม่เสียเนื้อ อย่างเจ็ย”

อาเชิด ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

“ก็ฝึกพวกจู่โจม พวกรบนอกแบบศูนย์สงครามพิเศษครับ แบบว่า ไม่ได้รบใน แบบปกติ ... รบนอกแบบ หมายถึงว่าจู่โจมเข้าไปแบบประชิดตัวต่อตัวเลย ครับ ซ้ำศึก ทำลายซ้ำศึกอย่างเดียว ... หนักกว่าครับ เกี่ยวกับพวกจู่โจม พวก ศูนย์สงครามพิเศษ ครูฝึกหัวหน้าครูฝึกก็เป็น พลร่มป่าหวาย หมวกแดง ศูนย์ สงครามพิเศษ ลพบุรี ... ปกติเนี่ยคือรบแบบทหารหลัก ทหารจีนเนี่ยครับ มัน จะมีหน่วยสนับสนุน พวกลูกรบนี้แบบว่า เข้าถึงตัวเลย มีฮอปไปลง ถ้าซ้ำศึกอยู่ ตรงไหน รับทราบ ขึ้นฮอปไปรบเลย ขึ้นฮอปไป ใส่ชุด ลงฮอปไปยังลงก็โดด เข้า พื้นที่เลย ... ผมได้ ความรู้วิชาใช้วิชาที่ครูฝึกให้ รักษาตัวให้ดี ... ไปอยู่ไหนเอา ตัวรอดได้ ... เป็นวิชาที่เรา รอดพ้นจากความตายได้ ... มันเอาตัวรอดได้ ถ้า เราเจอเวลาที่คับขันหรือเวลาที่เรารู้สึกเฉินมานี้ เราจะเป็นคนหนึ่งที่รอด ไอ้คนที่ ไม่ได้เรียนวิชานี้มา คนธรรมดาที่ไม่เคยผ่านมา เค้าจะเอาชีวิตไม่รอดเหมือน เรา”

อาปรัก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

1.3 อุดมการณ์ทหาร

อุดมการณ์ทหาร เป็นสิ่งที่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลให้การยึดถือเป็นค่านิยมหลักในการเป็นทหารอาชีพ โดยถือเป็นสิ่งประจำใจของพวกเขาต่อการรับรู้ถึงสิ่งที่ทหารอาชีพพึงกระทำ อุดมการณ์ทหารของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลถูกสร้างจากการถูกบ่มเพาะ หล่อหลอมตัวตนจากทางกองทัพ จากผลการวิจัยทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงอุดมการณ์ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นย่อย คือ การอุทิศตนเพื่อชาติมีความรักในประเทศชาติโดยถือว่าหน้าที่ต่อชาติต้องมาก่อนสิ่งอื่นสิ่งใดถือเรื่องส่วนตัวเป็นรอง การมีความพร้อมต่อการเจ็บและการตายทุกขณะก่อนคนในชาติ เพราะถือเป็นการสละชีพในหน้าที่ และการเคร่งครัดต่อการยึดถือคำสั่งของผู้บัญชาการเป็นหลัก

1.3.1 หน้าที่ต่อชาติมาก่อนสิ่งอื่น

หน้าที่ต่อชาติมาก่อนสิ่งอื่น หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการตระหนักว่าเมื่อตนเองได้มาเป็นทหารรับใช้ชาติ ภาระและหน้าที่ของตนที่มีต่อชาติต้องมีความสำคัญเป็นอันดับแรก ทั้งนี้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลจึงมีความเคร่งครัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีความตั้งใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด เนื่องจากคำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นหากทำหน้าที่ของตนเองเกิดความผิดพลาด

“ไม่ได้ คือความล้มเหลวการอะนะ เขาห้ามเอาไปเปิดเผยเลย คือมันสูญเสียหมดทั้งกองทัพอะ บางทีบอกจะขึ้นรถวันนี้ เราก็ต้องอยู่เฉยๆแล้ว พูดไม่ได้ ไข่ม้อยละ ถ้ารู้ไปถึง ผกก. ก็เสร็จ สาบานไว้เลยอะ ต่อธงชัยเฉลิมพล ... อ่า ชาติต้องมาก่อนเรื่องส่วนตัวไข่ม้อย คืออย่างเรากินข้าว เค้ เปานกหวีดปรี๊ด เราก็ต้องเลิกกินแล้วก็ต้องไปตั้งใจขึ้นฐานละ จะกินจะนอนก็แล้วแต่ลืมเรื่องส่วนตัวก่อน ... เป็นทีมว่า ปืนใหญ่เค้ายิงแบบ คือผมเป็นพลวิทยุ ก็ต้องอ่านพิกัดให้ถูกกว่า พิกัดนั้นพิกัดนี้ ถ้าผิดปืนใหญ่ยิงผิดสิ”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“ตั้งแต่อยู่กองร้อยก็เหมือนกันลูก ก็เหมือนเดิม ปกติพอเราออกรบ พวกเราก็ ก็ทุกคนก็รักกัน ไร่เรื่องงานเรื่องหน้าที่ก็ต้องมาอันดับแรก แต่ว่าถ้าใครมีเรื่องส่วนตัว อันนั้นคืออีกเรื่องนึงจะไม่คุยตรงนั้นไม่ได้ แต่ส่วนใหญ่ไม่มีหรอกลูก ไม่มี ไร่เรื่องที่ว่าจะมาชวนทะเลาะชวนอะไรไม่มี เพราะว่าตรงนี้เองมัน ทหารเค้าก็มีจิตวิทยาของเค้า จิตวิทยาก็คือทำยังไงให้คนมันรักกัน เพราะทุกคนมันมีอาวุธอยู่ในมืออะ โอกาสที่จะเสียเปรียบอะมีเยอะ แต่ที่นี้ จะทำยังไงไม่ให้มันนั้นอะ ก็มันทำให้คนรักกันอะ เพราะไปอยู่ตรงนั้นอะ เราลองนึกดูว่า ไม่รู้ก็ครอบครัวไปอยู่ รวมกันทีเดียว ทุกคนหะหากว่าไม่

รักกันแล้วเราจะรักใคร่ละ นี่คนไทยเรา เราไปรักอะไร แล้วเราทำหน้าที่อะไร เราไปรักษาอาณาเขต ถ้าเรามาฆ่ากันเองแล้วมาทำไม เราต้องมองตรงนี้ แต่ส่วนใหญ่เค้าไม่คิดกันหรอกเรื่องระหองระแหง เค้าคิดแต่เรื่องนี้แหละ เรื่องรักษาอาณาเขตเรา ... เป็นงานของชาติ มันคืองานของชาติเลย ให้อะไรส่วนตัวเรามันเป็นเรื่องเล็กๆ ไม่ได้ใหญ่โต แต่ไม่มีนะลูก พูดให้ พูดถึง เล่าให้ฟังแต่ไม่มีหรอก เค้าจะคิดเรื่องของชาติเป็นหลัก คือใหญ่ที่สุดคือประเทศชาตินั้นแหละ”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“เราไป เรามีหน้าที่ ก็หน้าที่ที่เราเราจะไปทำอย่างอื่นไม่ได้ เพราะหน้าที่ของเรา ... ก็รักษาชาติของเรา แผ่นดินของเรา อะไรอย่างเงี้ย ครบก็ปฏิญาณตนเอาไว้อย่างนั้นอะนะ”

อาจักร ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายเกิดความตระหนักฝังลึกลงไปในชีวิตในด้านของความรักชาติ ไม่ทรยศต่อชาติจากพิธีกรรมทางทหารบางพิธีที่ส่งผลทางจิตใจต่อทหารผ่านศึก ผู้ให้ข้อมูลในการรักชาติบ้านเมืองมากยิ่งขึ้น

“จิตวิทยาทหารนี่ เกียรติคุณ จะไม่ทรยศต่อแผ่นดิน ได้กินน้ำสาบานลูก กระสุน ได้กินน้ำสาบาน น้ำคมหอกคมดาบ จะไม่ทรยศชาติโดยเด็ดขาด ... ก็มีความรู้สึกดีใจ ไม่ทรยศปวงชาติ ปวงอะไร ไม่เคยทำให้ชาติเดือดร้อน บ้านเมืองเดือดร้อน ก็กินน้ำสาบาน คมหอกคมดาบ กระสุนลูกปืน”

อาปริก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลได้รับการปลุกฝังและการสั่งสอนให้มีใจรักชาติบ้านเมืองจากทางกองทัพจากการได้เห็นตัวอย่างที่ดีจนเกิดการตระหนักต่อการรักชาติบ้านเมือง และยังได้มีการปลุกฝังในเรื่องความรักชาติให้กับทหารในรุ่นต่อไปด้วย

“เราจะไปสอนเรื่องนี้แหละ ให้รักชาติ รักอะไร อย่างในหลวงท่านไป พระเทพ ราชนี สมัยก่อนนะ จะไปไหนก็จะมีพระบรมไปด้วย จะไปกันหมดแหละ ตระกูลเค้าแหละ”

อาโย่ง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

1.3.2 ความพร้อมเจ็บพร้อมตายก่อนคนอื่น

ความพร้อมเจ็บพร้อมตายก่อนคนอื่น หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลตระหนักในความตายที่ตนอาจต้องเผชิญในสนามรบ แต่พวกเขาก็พร้อมที่จะตาย เพราะเป็นการตายในหน้าที่และเป็นการตายเพื่อชาติบ้านเมืองของพวกเขา

“เราสละชีวิตแล้ว เราเซ็นใบตายไปแล้ว (ลงเสียงหนัก) ไร่เรื่องกลัวไม่กลัวนี้ มัน มันเหมือนว่าเรา ก็เราสละแล้วอะ มันก็ไม่กลัว ... มันเป็นในป่าเนอะ เขาวางลูกระเบิดเอาไว้ไปเหยียบเข้าก็ตาย ขาขาดบ้าง ... ก็ตายแล้วก็ตายไป ... ครับ ทำเพื่อชาติ ตายแล้วก็ตายเพื่อชาติ เออก็สบายใจแล้วนะ”

อาจารย์ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

“เออ เสียสละ ก็มันเป็นอะไรขึ้นมาที่คงคิดอย่างนั้นแหละ เราตายก็ตาย เราตายในหน้าที่ มันก็ไม่ได้เป็นอะไร ... คือมันจะยิงก็ยิงไป ตายก็ตายก็แค่นั้น แต่เราก็ทำหน้าที่เรา เราก็ไม่ประมาทไง”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“มันก็กลัวเหมือนกัน มันแต่มันก็เฉยๆนะ ก็คือตายก็ตาย เนอะ ตายยังดีกว่าขาขาด”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“สมัครนี่มันเป็นจิตใจที่อยากจะช่วยจริงๆ นะ หรือเรื่องตายอย่าไปพูดถึง เพราะมันเซ็นใบตายแล้ว ถึงสมัครได้อะ”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

1.3.3 การยึดถือคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

การยึดถือคำสั่งของผู้บังคับบัญชา หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงการรับรู้ในหน้าที่ของตนที่ต้องให้การยอมรับ โดยเป็นการยึดถือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเป็นใหญ่ เพื่อให้ภารกิจและหน้าที่ที่มีต่อชาติสำเร็จลุล่วง และเพื่อให้ตนเองเกิดความปลอดภัย

“ใช่ เครื่องครัดอยู่แล้ว ไม่ยาก มันเป็นนทหวัดเป็นใหญ่ อย่างเราอยู่กับพ่อแม่ เราไม่เคยมีคำสั่งไข่ม้อย เข้าลูกไปทำงานนะ นอนแม่งตะวันส่องตุต ใสนี้ไม่ได้เลย ตีลี้ต้องลูกแล้ว เดี๋ยวจากที่นอนเลย ที่นอนนี้เหรียญบาทต้องได้ สมัยก่อน นทหวัดเป็นใหญ่จริงๆ พ่อแม่ไม่เคยใหญ่เท่า นทหวัด”

อาโย่ง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

“พอคำสั่งขึ้นก็ต้องขึ้น คำสั่งลงก็ต้องลง เตรียมพร้อม เดินนะไม่มีการ หมอบ อย่างคำสั่งพิกัดเดินไป คำก็ให้เราเดินรอบพิกัดนี้ละ เดินออกมา ไม่ได้ ... มันก็แล้วแต่คำสั่งอะ ถ้าคำสั่งขึ้นไป 7 วันก็ต้องขึ้น ครึ่งเดือนก็ครึ่ง เดือน มันอยู่ในป่าอะ น้ำนี่ไม่ต้องเจอกัน”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“เออ ก็ไม่มีอะไรอะลูก มัน มันก็เพียงแต่ว่าเรา มันก็เพียงแต่ว่าเราไปรักษา แนวเขตแดนเราเท่านั้นเอง เพราะว่าเค้าทะเล็กมาละก็มีคำสั่งจาก ผู้บังคับบัญชาให้ยิง เราก็ยิงแต่ถ้าถ้าเค้าไม่มีคำสั่งเราก็มียิง ถือว่าเราไปตริง กำลังไว้เฉยๆ ไม่ให้เค้าลวงล้ามาเขตแดนเรา แต่มันยิงก็ยิงก็อยู่แล้ว มันยิง กันฝั่งโน้นอะ ก็มีบ้างมาตกมาฝั่งไทยเรา”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

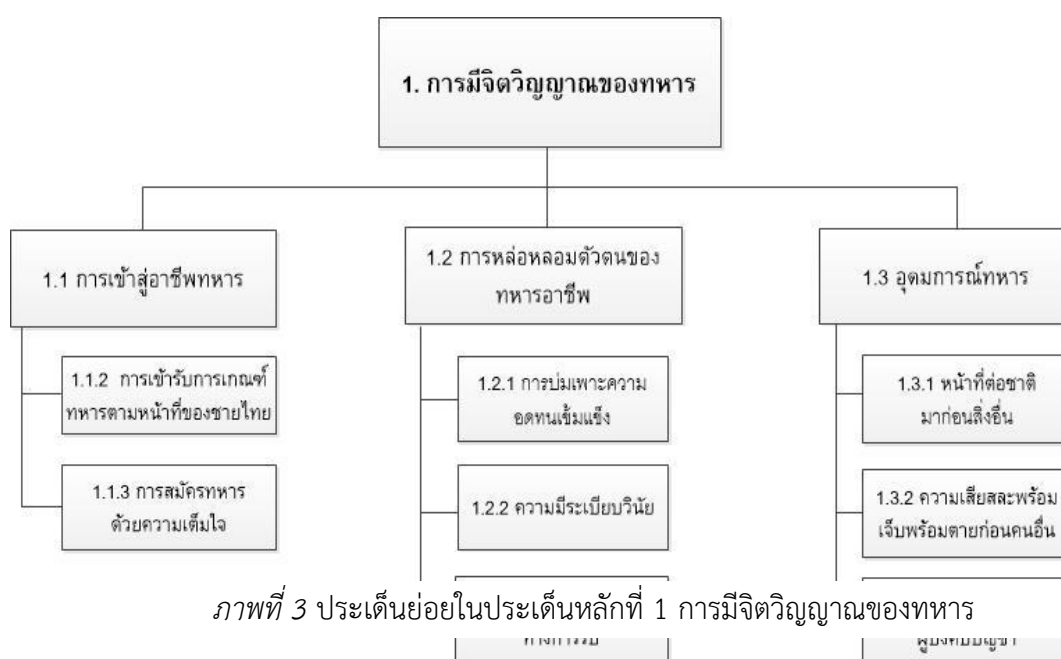
การยึดถือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาในทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายมีสาเหตุมาจาก พวกเขาเกิดความเชื่อมั่นในประสบการณ์ทางทหารและความสามารถของผู้บังคับบัญชาของ เขาจากการเห็นตัวอย่างจากประสบการณ์ภาคสนาม ทำให้พวกเขาเกิดการรับรู้ว่าถ้าตนเอง เชื่อฟังและปฏิบัติตามก็จะปลอดภัย

“ครับ เพราะเราเชื่อ ประสบการณ์ในการรบเขาเยอะอะ ไม่มียศไม่มีนาย แต่ความเชื่อนี้ อย่างผมเจ๊ย เชื่อนี้สักคนเนี่ย ประสบการณ์สูง เดินตามตูดได้ เนี่ย เคยรบมาเว้ย เออ ประสบการณ์ อย่างพวก ลิบเอก จำเอก เขาเป็นคน จบใหม่ เขาไม่เชื่อก็เรื่องของเขาใช้มัย เราก็มไม่เดินตามเขา เราก็มตามนายนี้ แหละ พันเอกนี้แหละ ... มัน เราดูเหมือน เราเชื่อมั่นเขาอะ การรบการ อะไร เชื่อมั่นเขาอะ ดูการเขาเตรียมตงเตรียมตัวอะไรเนี่ย ถ้าเป็นระดับเจ้า ใหญ่ นายโทนะ เขาจะไม่ไล่ คอมบงคอมแบท เขาจะไล่สบายๆ เออ แล้วทีนี้ จำกับหมู่เนี่ยอะไรเต็มยศไปหมด เครื่องสนงเครื่องสนามใช้ปะ ... พันเอกมา อย่างเจ๊ย มาปั๊บบๆ ผมก็สั่ง ทั้งหมดตรง บางคนมันไม่ลูก ... ตีมากชม (นาม สมมติ) อ้าว ใอนันมันไม่ลูก ... ไม่ทราบครับ เอมันมาตี ก็ไปเอามา ก็ มึง นี้ เลย วิดพื้นอยู่เนี่ยจนกว่ากูจะกลับ เขาบอกว่า ชม (นามสมมติ) ดูไว้ ดูว่ามัน วิดรีเปล่า แต่ว่าพวกนี้เนี่ย พันเอกขึ้นไปเนี่ย พันเอกพันตรี อะไรเนี่ยขึ้นไป ถ้าเราเห็นใครคนหนึ่งในกลุ่มเรานั่งอย่างเจ๊ย คนใดคนหนึ่งเราก็ต้องบอก ทั้งหมดตรง เราก็มต้องทำวันทยาหัตถ์เขา แต่ถ้ากระด้างกระเดื่องนะ อย่าง

เจ๊ย ก็วิตอยู่อย่างงั้นแหละ จนเขากลับมานะ แทบตาย จนเขาสั่งให้เลิก ไม่เชื่อเขาใจ ไม่ใช่ ไม่เชื่อเขานะ ยศเขาก็เยอะอยู่แล้ว เราแค่พลทหาร ใช้ปะ เราจะไปเปรียบเทียบกับ ไอ้โห กับเขา ไม่ได้หรอก นอกจากเขาให้ความปรานีเราเท่านั้นแหละ คือเราเหมือนกับ โห เขาจะกำเราก็ตายอยู่แล้ว ทหารนะ”

อาเชิด ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

สำหรับผลการวิจัยในประเด็นที่ 1 การมีจิตวิญญาณของทหาร สามารถแสดงเป็นแผนภาพที่ 1 ได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 1 การมีจิตวิญญาณของทหาร

ภาพที่ 3 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 1 การมีจิตวิญญาณของทหาร

ประเด็นหลักที่ 2 : ประสบการณ์ในสนามรบ

ประสบการณ์ในสนามรบ คือ เหตุการณ์ต่างๆ ที่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลประสบการณ์ที่อยู่ในสนามรบ กล่าวคือเมื่อทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลไปปฏิบัติภารกิจที่สำคัญต่อชาตินั้นคือการได้ออกรบเพื่อประเทศชาติ ซึ่ง ประสบการณ์ในสนามรบทั้งหมดของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเป็นการรับรู้ การตระหนักถึงความรู้สึกต่างๆของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลที่มีประสบการณ์จากการปฏิบัติหน้าที่ในสนามรบ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ ประสบการณ์ซึ่งเป็นความมั่นใจของทหารเมื่ออยู่ใน

สนามรบ และประเด็นความยากลำบากและความรุนแรงที่ได้เผชิญ ซึ่งการมีความมั่นใจของทหารในสนามรบเป็นความรู้สึกและการรับรู้ที่กล่าวถึงมุมมองในแง่บวกในสนามรบ โดยจะเกี่ยวกับการมีขวัญและกำลังใจต่อการรบ อันเนื่องมาจากทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลมีการรับรู้ในความมั่นใจจากความสามารถทางการรบของตนซึ่งได้จากการฝึกฝนที่ได้รับจากกองทัพก่อนการเข้าได้เข้าไปในสนามรบจริง นอกจากนี้ขวัญและกำลังใจที่เกิดขึ้นยังมีส่วนหนึ่งที่มาจากการรับรู้ของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลในการช่วยเหลือตนจากการมีทีมทหารระหว่างการออกรบ โดยมาจากการรับรู้ถึงการมีมิตรภาพและความผูกพันของเหล่าทหารในทีมของตนในระหว่างการออกรบ ในส่วนของการรับรู้ถึงความฮึกเหิมที่เกิดขึ้นระหว่างออกรบที่เกิดขึ้นเนื่องด้วยอายุของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลในช่วงนั้นอยู่ในวัยที่กำลังศึกษาค้นคว้า ก่อให้เกิดการมีมุมมองต่อการรบโดยเป็นการท้าทาย อีกทั้งการรับรู้ถึงความไม่รู้สึกกลัวยอมทำให้มีการรับรู้ไปในทางบวก นอกจากนี้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายที่รับรู้ถึงความคุ้นเคยต่อบรรยากาศในสนามรบอันเนื่องมาจากมีภูมิลำเนาอยู่บริเวณนั้นมาเป็นเวลานาน ก็มีส่วนที่มีการรับรู้ในเชิงบวกในสนามรบด้วย

สำหรับประเด็นการรับรู้ความยากลำบากและความรุนแรงที่เผชิญในสนามรบ เป็นการรับรู้ถึงความน่ากลัวในสนามรบในหลายรูปแบบแตกต่างกันและรับรู้ว่าคุณเองมีความเสี่ยงต่อชีวิตตลอดเวลาที่อยู่ในสนามรบ ที่มีสาเหตุมาจากการรับรู้ว่ามีทีมทหารของตนนั้นมีความเสียเปรียบต่อฝ่ายตรงข้าม ในด้านทั้งอาวุธและความเคยชินต่อพื้นที่รบทำให้เกิดความกลัวที่ฝ่ายตนนั้นอาจจะแพ้ฝ่ายตรงข้าม สภาพบรรยากาศของสนามรบตามการรับรู้ของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลที่เต็มไปด้วยกับดักระเบิดและหลุมศพของผู้เสียชีวิตจำนวนมาก อย่างไรก็ตามทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการตระหนักได้ว่าตนต้องพยายามเอาชีวิตรอดให้ได้ ความสูญเสียที่เกิดขึ้น ทั้งการรับรู้ถึงการเสียชีวิตของเพื่อนทหารในทีม ความบาดเจ็บที่เกิดขึ้น ตลอดจนการเจ็บป่วยของทั้งตนเองและเพื่อนทหาร โดยเมื่อเกิดการรับรู้สูญเสียแล้ว จะส่งผลต่อจิตใจและความรู้สึกของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลในแต่ละคนตามมาในภายหลัง โดยจะมีความแตกต่างกันในทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลแต่ละราย ความยากลำบากและความรุนแรงที่เผชิญยังรวมไปถึง ประเด็นหลักที่ 2 ประสพการณ์ในสนามรบ สามารถแยกย่อยออกได้ 2 ประเด็นย่อย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การมีความมั่นใจของทหารในสนามรบ

การมีความมั่นใจของทหารในสนามรบ หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลรับรู้ประสบการณ์ที่ทำให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึกทางบวกขณะอยู่ในสนามรบ จากผลการวิจัยทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวถึง การรับรู้ถึงขวัญและกำลังใจขณะอยู่ในสนามรบ มาจากการมั่นใจในความสามารถทางการรบของตนที่ได้รับการฝึกฝนจากกองทัพเป็นอย่างดี ความไว้วางใจรับรู้ถึงการได้รับการช่วยเหลือจากทางทีมทหารของตน ทำให้เกิดความรู้สึกความมั่นใจในความปลอดภัยต่อชีวิตของตนจากการมีมิตรภาพ

และความผูกพันระหว่างเพื่อนทหารด้วยกันที่มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ร่วมกันผ่านความยากลำบาก ในสนามรบ ความมั่นใจของทหารที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งเกิดจากเนื้อด้วยช่วงขณะที่ไปรบนั้นทหารผ่านศึก ผู้ให้ข้อมูลยังคงอยู่ในวัยศึกคะนอง มีมุมมองต่อสนามรบเป็นเรื่องท้าทาย ทำให้เกิดความฮึกเหิม รั้งอยู่ในเชิงบวกเป็นความสนุกในระหว่างรบ นอกจากนี้การที่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเคยอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีการรบมาก่อนที่จะเข้ามารับราชการทหาร จึงเกิดความคุ้นเคยต่อสภาพบรรยากาศส่งผลให้เกิดความมั่นใจต่อการรบของตนมากยิ่งขึ้น

2.1.1 การมีขวัญและกำลังใจของทหาร

การมีขวัญและกำลังใจของทหาร หมายถึง เป็นการรับรู้ของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลถึงการมีความมั่นใจในความสามารถตนเองจากการฝึกภาคสนามก่อนการออกรบ ดังนั้นจึงเกิดความพร้อมต่อการไปรบ นอกจากนี้ขณะปฏิบัติภารกิจรบอยู่ในสนามรบทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดความไว้วางใจในการได้รับความช่วยเหลือจากทีมทหารของตน ซึ่งทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าจะไม่ถูกทอดทิ้งให้อยู่เพียงลำพังในสนามรบ

2.1.1.1 ความมั่นใจของทหารในความสามารถของตน

ความมั่นใจของทหารในความสามารถของตน หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลมี การรับรู้ขณะอยู่ในสนามรบถึงการมีความมั่นใจในฝีมือและความสามารถทางการรบของตนและทีมทหาร เนื่องจากมีความไว้วางใจในบทเรียนการฝึกปฏิบัติของทหารที่ตนได้รับฝึกฝน ซึ่งหากตนปฏิบัติตามที่ฝึก ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลมีความเชื่อว่าจะทำให้ตนเองได้รับความปลอดภัยและปฏิบัติภารกิจได้สำเร็จ

“ครับ ก็รีบตั้งแคมป์สู้กับเค้า มันสู้เราไม่ได้หรอก เพราะว่า เราแม่นปืนกว่า พวกนี้ ครับ การรบการอะไรเราดีกว่า เขาเอาพวกเด็กๆ ลูกเด็กเล็กแดงอะไรพวกนี้ไข่ม้อย มาเป็น จับได้ก็ยิงๆ”

อาเชิด ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

“ตอนนั้นเราก็ไม่รู้สึกละ ก็มันไม่กลัวอยู่แล้ว เพราะเราได้ฝึกฝนมาดี”

อาจักร ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

“แต่ตอนนี้ตรงนี้ก็ถือว่า กฎของทหารมันก็มีระเบียบของเค้าอยู่สุดยอดอยู่แล้วลูก ระเบียบการรักษาความปลอดภัย ... อ่า ของเค้าดี

อยู่แล้ว เพียงแต่ที่เราอย่าไปทำนอกระเบียบ เกินระเบียบที่เค้าห้าม”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

2.1.1.2 ความไว้วางใจของทหารในการมีเพื่อนร่วมรบ

ความไว้วางใจของทหารในการมีเพื่อนร่วมรบ เป็นการรับรู้ถึงความมั่นใจของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลในการมีความไว้วางใจเพื่อนทหารตลอดจนผู้บังคับบัญชาในระหว่างการรบถึงการให้ความช่วยเหลือตนหากเกิดการพลาดพลั้งต่อข้าศึก

“ถ้าถูกโจมตีปืนใหญ่ก็ยิ่งช่วย ปืนใหญ่จากข้างล่างที่ฐาน เค้าจะยิ่งช่วยเราด้วย ... ก็แบบว่า มันก็อยากจะเจอว่าไหนนะ ก็ไม่เห็นว่ายิง มันก็เป็นป่าปาร์ก มันจะมีคนช่วยเยอะ พอยิงช่วยสนับสนุนเนี่ยอะนะ ยิ่งด้วยไฟฟ้า”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“ครับ ขุดหลุม แล้วก็ ตาข่าย อย่างเงี้ย บางทีลูกระเบิดลงมาเงี้ย มีตาข่าย มันก็เต็งไปเต็งมา แต่ว่าถ้าเกิดว่าเราไม่มีคนคอยลาดตระเวนเนี่ย เราแย่ คือคนเข้าเวรอย่างเงี้ยแหละ เราก็ยิงปืนกระสุนที่ลงมาเป็นวิถี เราก็จะเห็นแล้วว่ามันจะมาเล่นงานเราละ พวกผมก็ขึ้นมาจากหลุมกันพริบๆ”

อาเชิด ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

“ครับ ก็มีหมู่มีเพื่อนมีฝูงมีเจ้านายคอยช่วยอยู่”

อาจักร ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

ความไว้วางใจที่เกิดขึ้นของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อเพื่อนทหารของตน เกิดจากความผูกพันระหว่างทหารด้วยกัน โดยผ่านการร่วมทุกข์ร่วมสุขและความยากลำบากในสนามรบ ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลมีความปรารถนาให้เพื่อนทหารร่วมทีมมีความปลอดภัยจากการรบ มีความห่วงใยของเพื่อนทหาร รักกันเสมือนญาติพี่น้องร่วมอุดมการณ์ ปราศจากยศหรือตำแหน่งทางทหารใดๆในสนามรบ

“คือคน ถ้าพวกเขาไม่ว่าตั้งแต่ ผบ. ร้อยตั้งแต่ นายร้อย นายสิบขึ้นไป ตรงนั้นมันเป็นแบบมันรักกันสุดๆอะ เป็นห่วงซึ่งกันและกัน พอเราออกสนามด้วยกัน เราก็รักกัน มากขึ้นเห็นใจมากขึ้น เพราะว่าอะไร เพราะว่าไปลำบากด้วยกัน”

อาจารย์ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

“เออ เพื่อนฝูงเราด้วย เพื่อนเราเนี่ย เพื่อนร่วมชาติเราต้องปลอดภัยด้วย เพราะว่า อาทุกคนเค้าก็มีครอบครัวลูก เราก็ไม่อยากให้ใครสูญเสียชีวิตไปหรอก แต่ถ้าเกิดว่า ถ้าจะมีสูญเสียชีวิต เหมือนมันมีเหตุสุดวิสัยจริงๆอะไรเงี้ย แต่ในระหว่างที่ที่เราถือปืนอะไร เราก็อย่าประมาท ”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“คนละจังหวัด คือมันรักกันไง ในนั้นมันจะรักกัน คือไปสนามรบมันจะเกาะคอกันตาย ทำเพื่อชาติเป็นหลัก ต้องสู้ก็ เพราะว่าเราเป็นคนไทยเนอะ สู้เพื่อประเทศเรา ถ้าตายเราก็คือเปิดเผยไม่ได้ ... ก็มีพรรคมีพวกมีเพื่อนมีฝูง คือนายผมไปเนี่ย เค้าก็ไปนอนอยู่บ้านผม พ่อแม่ผมก็ดีหมดอะ เค้าก็โอ้โฮ คือปืนเพื่อนเป็นฝูงกัน รักกันเลย คือจะมีความสุขอะนะ พุดง่ายๆเนอะ เรารอดตายละก็อะไรก็มืออะไรก็ช่วยเหลือกัน มีปรึกษากัน”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“เราก็คือแบบ ใกล้ชิดกัน ไม่มียศ มีแต่พี่มีแต่น้องทั้งหมด”

อาเชิด ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

2.1.2 ความรู้สึกอีกheimต่อการรบของทหาร

ความรู้สึกอีกheimต่อการรบของทหาร หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลรับรู้ถึงการมีความอีกheimต่อการไปรบและขณะอยู่ในสนามรบ เนื่องจากเป็นช่วงวัยขณะที่กำลังศึกษาค้นคว้าและใจรักความท้าทาย ดังนั้นทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลไม่เกิดความรู้สึกกลัวเกี่ยวกับการออกรบแต่อย่างใด และในทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายมีมุมมองต่อการรบเป็นความสนุกสนาน

“ผมตอนนั้นมันก็ได้ก็อยู่มันก็อีกheimหน่อย คือจับปืนแล้วมันก็ อ้อ จะปืนก็ปืน ไม่กลัว มันก็ไม่กลัว มันแบบชีวิตหนุ่มอะ มันไม่กลัวหรอก”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“มันไม่ได้กลัวอะไรนะ ก็วัยมันกำลังห้าวด้วยไง วัยกำลังสนุกวัยอยากเห็นอะ เราอยากลอง มันทำหายงูลูก คือมันไม่ได้กลัวเรื่องความตาย มันไม่ได้กลัวอะไร”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“ไม่ได้กลัว วิ่งไล่กันเลยพวกผมเนี่ย มันวัยรุ่นด้วย คงจะนองอะนะ”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“หิ ไม่คิดอะไรเลย เป็นความสนุกสนาน ... เออ มันจะนองอะ แล้วยังสมัยก่อน ปีนใหญ่มันตกบ่อย ปีนค่อมมันตกบ่อย กร๊มๆ เป็นเรื่องปกติ วันไหนไม่ได้ยินอย่างเนี่ยจะนอนไม่หลับ ไม่ได้กลัวอะไรเลย เนี่ยๆ แล้วมันเป็นอย่างเนี่ย ความฮึกเหิม ได้ยินเสียงมันรื้ออาก้า กร้อดๆ มันจุดประทัดไหว้เจ้า แล้วเราก็เอามังสี ก่อนนอน มันจะมีกัน ก่อนนอน ก่อนอาหาร หลังอาหาร เอ้อ นี่เรื่องจริงนะ ถ้ามั่วคูลี มันแห่กันเล่นนะ เสียงดัง กรอดๆ จุดประทัดไหว้เจ้าแล้ว อะ เรามังสี ปีนคอกหยอดไป กร๊ม ชักพักมันมาละ วัต กร๊ม เออเงี้ย ราตรีสวัสดิ์ เตียวเข้ากูเอาใหม่ ก่อนกินข้าว”

อาโย่ง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

นอกจากนี้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายยังเกิดความฮึกเหิมและมีกำลังใจมากยิ่งขึ้น เพราะเป็นผลมาจากสินจ้างเงินรางวัลที่ทางผู้บังคับบัญชาการตั้งไว้ ถ้าปฏิบัติภารกิจพิเศษสำเร็จอีกด้วย

“ไม่นอก มันอยู่ในคำสั่งอยู่แต่ว่าจะทำได้ ไม่ทำก็ได้ ก็คือรางวัลเงินรางวัลล่อใจ ถ้าเราไม่ทำก็ได้ ทำก็ได้ กูตัดคอ กูก็ได้ละ ได้หมื่นนึงอย่างนี้ มันก็เลยศึกจะนอง”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

2.1.3 ความคุ้นเคยต่อบรรยากาศสนามรบของทหาร

ความคุ้นเคยต่อบรรยากาศสนามรบ หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลในรายชื่อ ภูมิภาคใดภูมิภาคหนึ่งใกล้กับสนามรบมีการรับรู้ทางจิตใจของตนเป็นเชิงบวก โดยมีความเคยชิน กับบรรยากาศของสนามรบ ไม่เกิดความเกรงกลัวแต่อย่างใดเมื่อตนเองต้องไปรบ

“แต่ที่นี้ว่าเราอะบ้านเกิดเราอยู่ตรงนั้น เราก็เห็น เห็นตลอดเป็น เรื่องปกติ มันไม่ได้ตื่นเต้นอะไร เราเห็นมาตลอดอะ เห็นลูกปืน และการสู้รบเราได้เห็นมาตลอดได้ยินมาตลอด มันก็เฉยเฉยๆ มันก็ เฉยไม่ได้ตื่นเต้นอะไร”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายชื่อที่ 2

“เออ เฉยๆ เอานี้เรื่องจริงนะ ถ้าคนเค้าอยู่ชายแดนเค้าจะรู้ วัน ไหนไม่ได้ยินเสียงก็คิดว่าเอ้ย มันตายไปละมั้ง ไม่ยิงมาเลย เจียบ ยิงไปหามัน ทักมันก่อน เตียวมันก็มา มันยังไม่ตายเว้ย มันมาแล้ว”

อาโย่ง ผู้ให้ข้อมูลรายชื่อที่ 6

2.2 ความยากลำบากและความรุนแรงที่เผชิญ

ความยากลำบากและความรุนแรงที่เผชิญ หมายถึง ประสบการณ์ความยากลำบากของทหาร ผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลขณะอยู่ในสนามรบ โดยมีทั้งการรับรู้ถึงความน่ากลัวและความเสี่ยงต่อชีวิตขณะที่ ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลอยู่ในสนามรบ ซึ่งมาจากการรับรู้ถึงสภาพบรรยากาศของสนามรบที่ทำให้รู้สึก ถึงความน่ากลัวต่อการเอาชีวิตรอด การเสียเปรียบของฝ่ายตนต่อฝ่ายตรงข้ามในขณะรบ อย่างไรก็ตาม ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลก็ตระหนักได้ว่าตนเองต้องเอาชีวิตรอดให้ได้ในทุกวิถีทาง แต่ทั้งนี้ในสนาม รบยังทำให้ต้องเผชิญกับความสูญเสีย โดยเป็นความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับเพื่อนทหารในทีมและ ผู้บังคับบัญชา ทำให้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายเกิดความอาฆาตแค้น แต่ในขณะที่บางรายกลับ ยอมรับการสูญเสียที่เกิดขึ้น การได้รับบาดเจ็บที่เกิดขึ้นกับตนเองและเพื่อนทหารในทีม ตลอดจนการ เจ็บไข้ได้ป่วยในระหว่างการศึกสงครามหรือที่เป็นผลกระทบตามมาภายหลังจากศึกสงครามซึ่งโดย อาจส่งผลสืบเนื่องจนถึงปัจจุบัน

2.2.1 การรับรู้ถึงความน่ากลัวและความเสี่ยงต่อชีวิต

การรับรู้ถึงความน่ากลัวและความเสี่ยงต่อชีวิต เป็นประสบการณ์ทางจิตใจของทหาร ผ่านศึกผู้ให้ข้อมูล ที่รับรู้ความยากลำบากและความน่ากลัวที่ตนเผชิญขณะที่อยู่ในสนามรบ โดยเป็นการรับรู้ถึงการเสียเปรียบของฝ่ายทหารของตนต่อฝ่ายตรงข้าม ในด้านอาวุธที่ด้อย กว่าฝ่ายตรงข้าม สภาพภูมิประเทศของสนามรบที่ไม่คุ้นเคย ซึ่งอาจมีอุปสรรคเสี่ยงพล้ำต่อ

ฝ่ายตรงข้ามได้ทุกขณะ การรับรู้ถึงบรรยากาศในการรบขณะนั้นที่เต็มไปด้วยความน่ากลัว รอบด้าน และอย่างไรก็ตามทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลก็เกิดการตระหนักว่าตนต้องเอาชีวิตรอดให้ได้ทุกวิถีทางและภารกิจรบเพื่อชาติของตนจะต้องสำเร็จ

2.2.1.1 การรับรู้ถึงการเสียเปรียบต่อฝั่งตรงข้าม

การรับรู้ถึงการเสียเปรียบต่อฝั่งตรงข้าม หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลมีการรับรู้ในความเสียเปรียบของฝ่ายต่อตรงข้ามในด้านของความคุ้นเคยต่อสภาพภูมิประเทศของสนามรบ ซึ่งต่างจากที่ได้ฝึกฝนมา ส่งผลให้เกิดความยากลำบากในการปรับตัว ซึ่งต่างจากฝ่ายตรงข้ามซึ่งมีความคุ้นเคยต่อสภาพภูมิประเทศเป็นอย่างดี โดยพร้อมที่จะดักซุ่มเพื่อทำร้ายฝ่ายทหารของตนได้ตลอดเวลา

“แต่ว่าพื้นที่ไม่เหมือนกัน เพราะเขาเป็นภูเขา เรามันเป็นที่ราบเนอะ ไปโน่น เราต้องเปลี่ยนสภาพนะ ถ้าไปเอาตามบ้านเราไม่ได้ เราไปรบอะ เราไม่เคยขึ้นเขาเนอะ แต่บ้านเขาไม่ได้นะ ขึ้นเขาทั้งนั้นเลยอะ มันต้องปรับสภาพของตัวเองด้วย โอ้โฮ มันยากนะ เพราะว่าเราฝึกอีกแบบหนึ่งเรามาปรับอีกแบบหนึ่ง การใช้ชีวิตไม่เหมือนกัน สมัยก่อนบ้านเราไปเดินอะไร อันนี้ขึ้นเขาเดินเที่ยว บางทีเป็น 3 4 ชั่วโมงงั้นะ ขึ้นเขาแล้วไอ้พวกนั้นมันรอดก็ยิงเราด้วย ... ถ้าเกิดพลาดก็ตายจ้ะ เหมือนกับยิงสัตว์ตัวนึง”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“ผมไม่โดนแต่เพื่อนผมโดน มันก็โดนคนละเล็กละน้อย มันยิงแล้วมันวิ่งหนีอะ มันอยู่ที่สูงแล้วยิงจากที่ต่ำ เหมือนดักยิงจากต้นไม้แล้วเราก็ต้องหลบ”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายรับรู้ถึงความเสียเปรียบที่ฝ่ายตนมีต่อฝ่ายตรงข้ามในด้านของอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ความรุนแรงน้อยกว่าฝ่ายตรงข้าม

“ก็ฝรั่งเขามันมาสนับสนุนไง มันก็อยู่บนเขาใช้มัย ตอนนั้นมันรบ เพราะว่ามันมีปืนใหญ่ ยิงมา”

อาเชิด ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

“อ่า อย่างนี้ซู้ดนิ่งเนี่ยนะ เพื่อนกัน ทหารรุ่นเดียวกันใช้มัย นี้ไปซู้ดนิ่ง แล้ว ก็ เพื่อนด้วยกันเนี่ยแหละจาก 4-5 คน คนไหนโดนยิง ผมไม่รู้หรือใช้มัย ... ตอนนี้มี ฉก. 092 เนี่ย ได้ปะทะกับ เนี่ย เฮงส์มริน เนี่ย บริเวณนั้นๆ พักด นั้นๆ เราต้องรู้ว่าใครโดนยิงใช้มัย ไปขอกำลังมา อะไรเงี้ย พุดถึง มีไปก็ โดนอีก ยังเงี้ย ผมก็ โห ปืนมันปืนร้ายแรง เป็นปืน HK ของเรา M16”

อาโย่ง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

2.2.1.2 การรับรู้ถึงสภาพบรรยากาศความน่ากลัวในสนามรบ

การรับรู้ถึงสภาพบรรยากาศความน่ากลัวในสนามรบ หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ ข้อมูลรับรู้ถึงบรรยากาศอันชวนสลดหดหู่ในสนามรบ ซึ่งเต็มไปด้วยหลุมศพของผู้เสียชีวิตอัน มากมายจากการรบ สภาพศพของผู้เสียชีวิตที่มองแล้วฝังตาจิตใจ ความลำบากของการใช้ ชีวิตในสนามรบซึ่งเป็นป่า ตลอดจนสภาพบรรยากาศของสงครามที่แสดงถึงภาพการทำลาย ล้างทุกสิ่งพร้อมกับชีวิตของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลได้ทุกขณะ

“ไม่รู้ มันไม่รู้อะไร ผมล้างหน้าล้างอะไรด้วย ตอนแรกเนี่ย ผมเห็นนกตาย เกลื่อนเลย นกก็คงกินก่อนผมแล้ว ถ้าผมกินก็คงตายอะ”

อาหุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“ครับ ดูๆแล้วผมจำได้ว่าคลาถนนเข้ามาจากเพชรบูรณ์เข้าไปที่เขาคือ ข้าง ในมันอยู่ประมาณตารางเมตรละคน เมตรละคน ที่ไปแลกที่จะไปยึดคืนมา ... ครับ ไปอยู่ในป่าโนน ไปออกเลย กลางคืนก็ต้องออก ที่นี้ฝนตก เริ่ม หนาว ผ้าก็ไม่มีเปลี่ยนผ้าห่มก็เปียกหมด โอ้ย เย็นเจี๊ยบเลย”

อาจักร ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

“จะจำติดตามเลยอะ สมมติว่าเราเดินทางไปไหน ไปเจอรถคว่ำเงี้ย ไล่ทะลัก มันสมองออก อะไรเงี้ย มันสมองเรามันโดนแดดนี่มัน วูบวับๆ เลยนะ บาง ที่ไปเจอ ปอเต็กตึ๊งกรอกใส่ถุงเงี้ย เหม็น เหม็นคาว”

อาโย่ง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

“แต่เห็นภาพที่โดนด้วยกันนี่คือมันเป็นเปลวไฟลุก ที่มันลง ที่มันระเบิด เครื่องยิง”

อาปริก

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

2.2.1.3 การพยายามเอาชีวิตรอดในทุกวิถีทาง

การพยายามเอาชีวิตรอดในทุกวิถีทาง หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการตระหนักได้ว่าตนต้องเอาตัวเองรอดในทุกวิถีทางตลอดระยะเวลาที่อยู่ในสนามรบ ต้องสู้กับฝ่ายศัตรูโดยการตั้งเป็นฝ่ายรุก ไม่ตั้งรับเพียงอย่างเดียว เพื่อที่จะไม่ทำให้ตนเองและเพื่อนต้องเสียชีวิตและเพื่อให้ภารกิจที่มีต่อชาตินั้นสำเร็จ แต่ถ้าหากสู้จนถึงที่สุดแล้ว ตนก็ยินยอมตายเพื่อชาติบ้านเมือง

“โอกาสรอดสูง ถ้าหนีก็ไม่ได้นะต้องสู้ ถ้าเดินทางก็ถูกเสือกัดตาย ... ก็ต้องกล้านะ คนที่ขึ้นไปแล้วก็ต้องไปนะ หนีไม่ได้นะ หนีชายแดน หนีการรบเค้าถือว่า ว่าหนีต่ออริราชศัตรูหมายถึงว่า ถ้ากลับมาก็ต้องติดคุกหรือไร หนีไม่ได้ต้องสู้อย่างเดียว ตายก็คือตาย”

อาหนุ่ม

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“ครับ ตั้งรับอย่างเดียวคือตายอย่างเดียว ทหารรุ่นผมนะ ทหารมาหลังๆนี้ ผมยังมานอนนีกเลย เสียตายว่า ทำไมเขามาตั้งรับอย่างเงี้ย มากุมกันอย่างเงี้ย สองคนเนี่ย เดินไปเนี่ย ถือปืนเนี่ย เค้าส่องมึงเนี่ย ตายละ ไข่มัย เราไม่มีการป้องกันที่ดี เราไม่ป้องกันนะ วันไหนวางระเบิด ไม่มีคนแมนปืนอย่างพวกผมเนี่ย ลิปเอ็ดคน ถ้าเวลาเพลิงพล้ำ ก็ ขอ ว. มาส่งเสริมตชด. หรืออะไรก็จะมาช่วย มันก็ยังดี ดีกว่าเราอยู่เฉยๆ มันก็ว่า เออ ถ้าเอาจริงไข่มัย บางที เขมร เฮงลัมรินเนี่ย มันมาปล้นแถวบ้าน แถวพวกที่เค้าไร่ ทำฝ้าย ทำอะไรกัน มาปล้นเสเปียงเนี่ย เจอพวกผม พวกผมก็ยิงไป มันก็ราบรื่น ชาวบ้านก็อยู่สุข ... ถ้ายืนรอ เราตาย ผมก็บอกพี่น้องอยู่เรื่อย อะ ว่ากูจะรอดรีเปล่า เอ็งจะรอดรีเปล่าก็ไม่รู้”

อาเชิด

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

2.2.2 การเผชิญกับความตาย

การเผชิญกับความตาย หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเผชิญกับความสูญเสียที่เกิดขึ้นในสนามรบ โดยมีการเสียชีวิตของเพื่อนร่วมทีมและผู้บังคับบัญชา โดยความสูญเสียที่

เกิดขึ้นนำมาซึ่งความรู้สึกอาฆาตแค้น เหวง เสร้าเสียใจ แก้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูล และสุดท้ายพวกเขาสามารถยอมรับความสูญเสียได้

2.2.2.1 การสูญเสียเพื่อนทหารและผู้บังคับบัญชา

การเสียชีวิตของทหารในทีม ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลรับรู้ถึงการสูญเสียทหารในทีมเป็นจำนวนมากไปจากการรบโดยมีการสูญเสียทั้งเพื่อนทหารและผู้บังคับบัญชา

“ตอนที่ ... บรรยากาศในสนามรบ มันก็ ถ้าคิดถึง บางคนก็วิ่งเข้าไป ยิ่ง ให้เขายิงตายก็มี เสียชีวิตล้มตาย กองร้อยผมเนี่ย ตายเกือบหมดเลย กองร้อยจู่โจม 960 ... เพราะว่ามัน แบบว่า รบ ไม่มีทางสู้มัน มันบ้าคลั่ง มันวิ่งออกไป มันก็ตะโกน ไม่กลัวตายแล้วอย่างเงี้ย ... เจ้านายผมก็สั่ง ถ้าเราไม่สู้แล้วใครจะสู้ เจ้านายผมเลยเสียชีวิตไป ... ไปหมดครับ เหลือผมคนเดียว”

อาปริก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

“เพื่อนผมตายไปหมดแล้ว เพื่อนๆผมอยู่โรงพยาบาลที่ผมเล่าให้ฟังเหยียบต้นไม้แบบตุ้มมมม ... จริงๆตายกันเยอะอะ”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“อันนั้นไปฝึกนั้นมันไม่ใช่ของจริงใจมั๊ย ไปนุ่นเป็นของจริง ตายกันหลายคน ไปร้อยกว่าคนร้อยห้าสิบคน ตอนกลับมาไม่ถึงเลยห้าหกสิบคนเท่านั้น ประมาณ 60 70 คน หายไปหมดเลย เพื่อนมันแบบไปแล้วไปต่างหน่วย ของผมไปซึก 30 20 ไปนุ่นอีกไปนี่อีก ไปรวมกันแหละแต่ไปอยู่กันคนละจุด”

อาจักร ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายมีประสบการณ์การรับรู้ในการเสียชีวิตของเพื่อนทหารในทีม แม้จะไม่ได้เกิดการปะทะกับฝ่ายตรงข้ามแต่ถ้าไม่ทันระวังตน หรือเกิดความประมาท ทำให้เสียชีวิตได้เช่นกัน

“โห 24 ชั่วโมง ไม่ได้ กลางวัน กลางคืน คือต้องมีสติตลอดเลย
ครับ ขนาดเพื่อนผมอะรู้มัย หลับยามปุ๊บมันเข้ามาเชือดคอได้”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

2.2.2.2 ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายหลังการสูญเสีย

ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายหลังการสูญเสีย หมายถึง ภายหลังจากทหารผ่านศึก
ผู้ให้ข้อมูลสูญเสียเพื่อนทหารและผู้บังคับบัญชาจากการรบ พวกเขารับรู้ความรู้สึก
ของตนแตกต่างกันออกไป ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายรับรู้ถึงความอาฆาตแค้น
ต่อศัตรูที่ฆ่าเพื่อนตนและต้องการออกไปแก้แค้นให้เพื่อน

“มัน โหโห มันทั้งแค้นทั้งอะไร จะฆ่าเค้า มันก็ไม่เสียนะ แต่คือ
มันมีความแค้นมากกว่า ความเสียใจไม่ค่อยมีหรอก กำลังคิด
คะนอง กำลังไม่กลัว มันฆ่าเพื่อนกุกจะตามฆ่า ... แค้นเลย แล้วก็
จะฆ่า ไปดักยิง ไปอะไรๆก็ไป ดักยิงก็ไปซุ่มยิงเอา นอกเหนือ
คำสั่งเลย คือๆ ความแค้นของเรา มันอยู่ตรงไหนก็ไปดักยิง คือ
ความแค้น ไม่มีคำสั่งจากไทย คือเรามีแค้นในใจ เพราะผมเป็นคน
ไม่มีเหตุมีผลอะนะ เจอเค้าก็มีเหตุมีผล แต่ว่าโหเรื่อง ตาย นี่จิตใจ
มันจะแค้นในใจของเราเอง แต่นายเค้าก็บอกอย่าไปเลย เดี่ยว
โดนยิงมากก็ไม่คุ้มนะ แต่เราก็ไม่เชื่อ คือ เพื่อนกุกตายกุกก็ต้องไปฆ่า
มันให้ถึงตาย ก็เสียใจก็ไม่เคยพูดให้นายฟังนะ เราก็คิดในใจเรา
คนเดียว กุกก็ต้องพยายามยิงมันได้อะนะ ทำเพื่อเราเพื่อเพื่อนเรา
ตายอย่างนี้อะนะ คือมันจะมีความแค้นฝังใจนะ ถ้าไปรบมันเป็น
กองร้อยกองพันก็ไปตามคำสั่งนายไป ถ้าจะไปดักยิงคน 2 คนเรา
ไปแค่เพื่อน 2 คน 3 คน เออ ไปเนอะ”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“ไม่กลัวเลย มีแต่ฮึกเหิม จะบ้า แบบเพื่อนที่โดนยิง มันทำเพื่อนกุก
เทร่อ เหมือนเป็นนักเลงตีกันเจ๊ว แค้นดิ เราก็จะไป มีแต่เพื่อนด่า
ว่าจะไปทำไม เดี่ยวก็ตายห่าอีก ด่าเตือนสติกัน ไม่รู้ ก็ถึงบอกว่า
มันฮึกเหิมไป มันเหมือนว่าเรารักชาติ บ้าไปเลยงั้นนะ เออ มันก็ไม่

เชิงรักชาติ เออ มันพูดไม่ถูก เหมือนเพื่อนตายมันก็ต้องเอาคืนนะ
ไข่ม้อย มึงทำเพื่อนกูหรือ แบบเราอยู่ด้วยกันนะ”

อาโย่ง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายมีการรับรู้ถึงความรู้สึกเสียใจ ความเหงาที่
เกิดขึ้นเมื่อเพื่อนทหารในทีมที่เคยร่วมฝึกซ้อมรบต้องจากไป แต่เมื่อผ่านไปจึงเกิด
การยอมรับการสูญเสียได้ เนื่องจากเกิดการตระหนักได้ว่าเป็นธรรมชาติของชีวิตที่ต้อง
มีการเกิด การแก่ การเจ็บและการตาย

“ก็ รู้สึกว่าเสียใจ เสียใจ เคยอยู่ด้วยกันละก็ไป ก็เหงาอะนะ
(เจียบ) ... อืมม มันก็ธรรมดาอะครับ คิดๆแล้วก็ธรรมดา”

อาจักร ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

2.2.3 การบาดเจ็บและเจ็บป่วยจากการรบ

การบาดเจ็บและเจ็บป่วยจากการรบ หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลรับรู้การ
บาดเจ็บและความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นกับตนและเพื่อนทหารร่วมทีมทั้งในระหว่างรบและที่เป็น
ผลต่อเนื่องจากการรบ การบาดเจ็บที่เกิดขึ้นค่อนข้างรุนแรงสาหัสและต้องอาศัยระยะเวลาใน
การรักษาในทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางราย และมีการเจ็บป่วยที่ผลข้างเคียงตามมาในภาย
ของของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางราย

2.2.3.1 การบาดเจ็บและเจ็บป่วยในระหว่างการรบ

การบาดเจ็บและเจ็บป่วยในระหว่างการรบ หมายถึง ประสบการณ์การ
ได้รับบาดเจ็บและเจ็บป่วยของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลและเพื่อนทหารในขณะอยู่ใน
สนามรบทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลรับรู้ถึงการได้รับบาดเจ็บที่รุนแรงสาหัสที่เกิดขึ้นแก่
ตน

“ก็แค่วันนี้ เสียบหัวนี้ ทะลุมาโดนมือนี้ไง มือก็เสียเลยนี้ไง ก็ขา
ข้างนี้มันขาไปหมด ตรงนี้มันตัดเส้นใจ ตัดเส้น ตรงนี้ก็ยึดไม่ขึ้นอะ
นะ ก็เพราะว่าเส้นมันขาด มันยังปู้บละมันเฉียดมา มันเฉียดอะไร
ตรงหัวนี้อีก ตรงนี้ โห หนักสาหัสเลย ... มันไม่รู้สึกรู้ตัวเลยครับ ผม
7 วัน 7 คืน ผมถึงได้เพิ่งรู้ว่าตอนผมฟื้นขึ้นมา ใครๆเค้าก็ว่าผมตาย
ไปหมดแล้ว พรรคพวกคือเรียบร้อยแล้วอะนะ แต่ว่าดีเค้าส่งอุดร
มา โอ้โห ส่งเข้าโรงพยาบาลอุดร โชคดี โทถลอกตรงนี้ไม่ใช่

ธรรมดาณะ เจ็ดวัน เจ็ดคืนนะ สลบไป ใครจะว่า พ่อแม่พี่น้องเค้า
ว่าผมตายหมดแล้ว อยู่ห้อง ICU 6 วัน 7 วันเนอะ ไม่ฟื้นเนี่ย”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“เราไม่รู้เรื่องเลยว่าโดนยิง ไม่รู้เรื่องขนาด บ่ายสามบ่ายสี่โมง เอ๊ะ
ทำไมมันเอาเพื่อนขึ้นรถกัน เจ็ดคนนี่ตายแล้ว แล้วทำไมแป๊บๆ
ข้างหลังนี่ จับดู โอ้โฮ มันโดนเรา เราเพิ่งมารู้ตัว ตอนเราโดนนี่ยัง
ไม่รู้ ไม่รู้เรื่อง มันซา พอรู้ตอนนั้นเราเข้าเฝ้าไปเลย เพราะเลือดมัน
ออกมามาก ... นั่นแหละถึงบ้า เริ่มบ้าละ เพื่อนโดนยิง เราต้อง
คลานเข้าไปหาเพื่อน เป็นไงเพื่อน ไหวรีเปล่า ไม่ไหว ไม่เป็นไร
นอนเฉยๆ ก็ได้ ลากมันออกมา หาทีกำบังให้ดีที่สุด มันโดนอะไร
เราก็ต้องเอาผ้าพันคอมามัดไข่ม้อย เพราะพวกนี้เราต้องเรียนแล้ว
เราต้องเรียนมา”

อาโย่ง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

สนามรบยังเต็มไปด้วยโรคภัยไข้เจ็บต่างๆที่นำพาความเจ็บป่วยมาสู่ทหาร
ในช่วงระหว่างการรบอีกด้วย ซึ่งทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าจะต้องดูแลตนเองอยู่
ตลอดเวลา

“ก็มันจะมีบางที่ก็รุ่นพี่บ้าง ทุกคนก็ไปอยู่ในป่ามันก็เจอ ทั้งนั้นเจอ
โรคร้าย ไข้ป่า ... ผมไปดูละก็ โห ไข้มาลาเรียนี่เยอะแยะ เต็ม
ท้องร่อง เขียวชุ่มเต็มท้องร่องเลย ก็เราไปตักน้ำมาดื่มกิน เย็น
ดีสบาย นี่แหละโอ้โฮเป็นไข้ทั้งนั้นเลย เป็นเชื้อโรคทั้งนั้นทุกวันๆ
นี่แยแล้ว พวกนั้นเค้าเจ้านายเค้าต้มกินไอ้เราไม่รู้เรื่องไข่ม้อย กินน้ำ
เย็นๆ ที่แท้ก็ ภูมิต้านทานเราก็ไม่ไหว”

อาจักร ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

2.2.3.2 การบาดเจ็บและเจ็บป่วยต่อเนื่องจากการรบ

การบาดเจ็บและเจ็บป่วยต่อเนื่องจากการรบ หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้
ข้อมูลมีการรับรู้เกี่ยวกับการบาดเจ็บของตนเองและเพื่อนทหารด้วยกันถึงอาการ
บาดเจ็บที่ตนได้รับนั้นไม่ได้หายไปอย่างสนิทอย่างทันทีหลังที่รักษา หากแต่ยังต้องใช้
ระยะเวลาต่อไปอีกเพื่อรักษา และบางอาการบาดเจ็บก็มีผลต่อเนื่องทั้งทาง

ร่างกายและจิตใจ ทั้งนี้ยังต้องรักษาอาการเหล่านั้นเป็นระยะเวลาานานจึงจะดีขึ้น และบางอาการที่เป็นก็ยังไม่หายขาดไปในปัจจุบัน

“มันเบลอ ทุมันแหว่ว อย่างเค้าจุดประทัดเจี๋ย ไปล่อเค้าเฉยเฉยอะ อย่างตำรวจเป่านกหวีด สมัยก่อนเนี่ย มีคนเค้าเล่า เป่านกหวีดบีบ ยืนตรงพิวะ แล้วไปล่อตำรวจเฉยเฉย”

อาโย่ง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

“ความจำไม่ค่อยดีเลย คล้ายคนเป็น เลือดมันออกเยอะอะนะ คล้ายๆ มันซึกเหมือนลมบ้าหมู หมอเค้ายัง แกสงสัย เลือดเยอะ ผมซึกอย่างกะเป็นบ้าหมู ตอนที่พื้นมาซึกวันละครั้ง 2 ครั้งอะนะ ผมว่าอยู่เป็นเดือนอะนะมันก็เริ่มดีขึ้น ความจำความอะไร ไอ้ ตอน นั้น ใครก็ว่าผมรอดมากก็ต้องเป็นบ้าพูดภาษานั้น”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“บาดเจ็บนี้โดนกับผู้กอง เสียชีวิต แล้วผมก็ แต่ว่าในส่วนตัวนี้ผม ไม่มีรอยสะเก็ดระเบิดแม้แต่หน่วยเดียว แต่ผม ผมนี้ หูนี้ แบบว่า พอพื้นมานี่หูผม พุดไม่ได้ยิน ผมโดนแรงอัด ... ผมได้รับบาดเจ็บ ได้รับเงินสายใจไทย ผมได้นอนโรงพยาบาลประมาณเดือนครึ่ง ... เห็น ภาพ บางคนก็เป็น บ้าคลั่งไปเลยก็มี ... จิตประสาทจากการรบก็มี ที่ออกมา”

อาปริก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

นอกจากนี้ยังมีการเจ็บป่วยซึ่งเกิดขึ้นภายหลังซึ่งเป็นผลกระทบตามมาภายหลังจากการรบ โดยเป็นการเจ็บป่วยที่ไม่ได้เกิดขึ้นในทันที หากแต่เกิดขึ้นหลังจากที่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลกลับมาจากการรบแล้วช่วงระยะเวลาหนึ่ง และยังมีอาการที่รุนแรงอีกด้วย และเป็นการเจ็บป่วยที่ไม่หายขาด

“ล้างหน้าล้างตัวไรเจี๋ย มันก็ค่อยๆซิม เข้าไปถึงเส้นเลือด จวบจน ทุกวันนี้บางครั้งก็ เมื่อตะกอนนี้อะลอก ไอ้โท แบบลอกแดงเลย เป็นปีเลยลอก ลอกน่ากลัว ละผมร่วง ไม่มีอะไรเหลือเลย มัน นาน เป็นปีนะกว่าจะ แบบยาสั่งอะ ปลดก็ประมาณ ปีหกเดือน

นะ ที่กว่าอาการจะขึ้น ปีกเดือน คราวนี้มาอยู่บ้านตอนแรกไม่รู้
ว่ามันแพ้อะไรแน่ มันลอก ลอก ลอกจนละอะ ... ไม่เป็นไร คือ
มันก็เฉยๆ มันหายแล้วมันเบาแล้วอะนะ แต่ก็ดูแล้วว่ามัน คืออย่า
ไปตากแดด ไปไหนต้องปิดโพกผ้าให้มันดีๆ รถตู้นี้ติดง่ายที่สุดเลย
เพราะที่มันเล็กใช้มัย ถ้าเค้าไอเนียเตรียมได้เลย ... ก็คือ แบบเรา
โดนแสงไม่ได้เลย มันจะเป็นแบบขึ้นแบบร้อนผิวหนังแล้วตาก็
มัว”

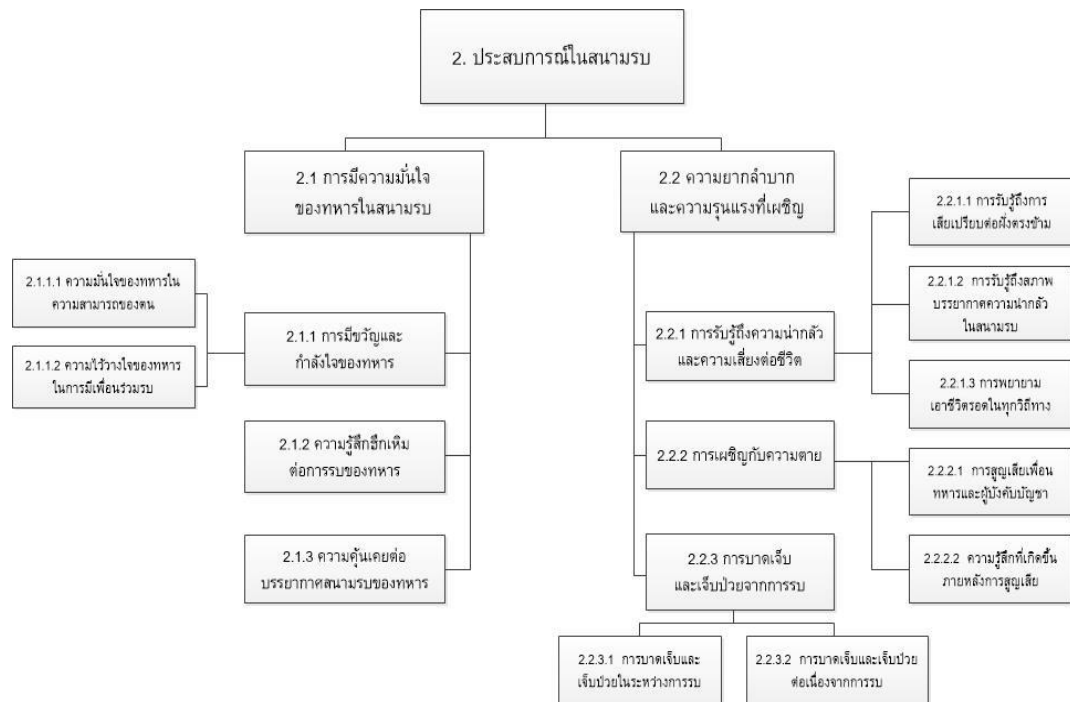
อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

สำหรับการได้รับบาดเจ็บจากการรบและความเจ็บป่วยของคนที่เป็นผลมา
จากการรบ ในที่สุดทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการยอมรับในการเจ็บป่วยที่ตนเอง
เป็น และตระหนักว่าต้องดูแลตนเองให้ดีเพื่อให้มีสุขภาพที่ดี และป้องกันอาการป่วย
ที่อาจกำเริบขึ้นมาอีก

“อาการไม่กำเริบก็ต้องดูแลตัวเอง เหล้า บุหรี่ กินไม่ได้เลย หมอ
ห้ามที่สุด ต้องอยู่แต่ในร่ม ... เป็นมาหลายปีแล้วนะ ตอนนี้อายุ
เท่าไรอะ ต้องดูแลตัวเองอย่างกับเด็กอ่อนเลยนะ อย่งไปเที่ยว
คนหลายๆเราก็ไม่รู้ อย่งโรงพยาบาล ผมไปไม่ได้นะที่ห้องฉุกเฉิน
มันติดเชื้ อย่งไอชียูไม่ได้เลย หมอเค้าจะแทงว่าห้ามไปที่คน
เยอะๆ ที่เค้าไอหรืออะไรเนียไม่ได้ ติด ติดอะผมไม่หายละ หายทีก็
ตั้งนานเป็นหลายเดือนใช้มัยละ”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

สำหรับผลการวิจัยในประเด็นที่ 2 ประสพการณ์ในสนามรบ สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้
ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 2 ประสบการณ์ในสนามรบ

ประเด็นหลักที่ 3 : ความงอกงามทางจิตใจของทหารผ่านศึก

ความงอกงามทางจิตใจของทหารผ่านศึก หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาตนเองไปในแง่บวกของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลที่เกิดขึ้นในภายหลังจากที่ได้ผ่านการเป็นทหารและการไปรบ การพัฒนาที่เกิดขึ้นจะเป็นในด้านของจิตใจ ความรู้สึก ตลอดจนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันทำให้เกิดความเจริญงอกงามในชีวิตตามมา ทั้งนี้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลจะเกิดการรับรู้หรือการตระหนักในปัจจุบันที่เอื้อให้เกิดความงอกงามทางจิตใจ ประกอบด้วย การตระหนักได้ว่าตนเองต้องเปลี่ยนแปลงไปในแง่บวกเนื่องจากสภาวะที่เป็นอยู่ของตนส่งผลให้เกิดในแง่การรับรู้ต่อตนเองในเชิงลบ หรือการเกิดปัญหาต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ตลอดจนการตระหนักได้ว่าหากไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงอาจจะเกิดปัญหาในภายหลัง การได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีชีวิต โดยเกิดขึ้นในภายหลังจากที่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลผ่านประสบการณ์ความเสี่ยงตายในสนามรบ ซึ่งทำให้เกิดการเห็นคุณค่าในชีวิตตนเองมากขึ้น การได้ตระหนักถึงการมีชีวิตตนเพื่อผู้อื่น คือเป็นการตระหนักได้ว่าตนเองจะต้องมีชีวิตอยู่ต่อไป เพื่อรับผิดชอบดูแลชีวิตของคนในครอบครัวหรือคนที่ตนเองรักและปรารถนาดี นอกจากนี้การที่ได้รับการกระตุ้นจากบุคคลรอบข้าง ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูล โดยการได้รับแรงกระตุ้นจากคำบอกเล่า ตลอดจนการได้เห็นตัวอย่างที่ดีงาม เมื่อทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงตนเองไปในเชิงบวก พวกเขา ก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านจิตใจและพฤติกรรม ส่งผลให้ทหารผ่านศึกผู้ให้

ข้อมูลเกิดการรับรู้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น พวกเขาจะเกิดการรับรู้ตนเองในเชิงบวกเพิ่มขึ้น คือ รับรู้ตนเองถึงการมีศักยภาพ จากการเห็นความสามารถของตนจากผลงานที่เกิด ส่งผลต่อเนื้องทำให้เกิดความภาคภูมิใจภายในตนเองมากขึ้น ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลยังรับรู้ถึงการดำเนินชีวิตโดยเพิ่มความสุขุมรอบคอบต่อการใช้ชีวิตมากขึ้น ซึ่งตระหนักได้หลังจากเห็นผลเสียของการใช้ชีวิตโดยประมาท นอกจากนี้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลยังเกิดความเข้าใจในการใช้ชีวิตเพิ่มมากขึ้น จากการมีชีวิตอยู่กับสิ่งต่างๆ ด้วยความเข้าใจ ในด้านของการยอมรับต่อปัญหาและหาทางแก้ไขต่อปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนการมีหลักในการใช้ชีวิตในสังคม ซึ่งในส่วนหนึ่งของประเด็นหลักที่ 3 ความงอกงามทางจิตใจของทหารผ่านศึก สามารถแยกย่อยออกได้ 3 ประเด็นย่อย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ปัจจัยเอื้อที่ทำให้เกิดความงอกงามทางจิตใจ

ปัจจัยเอื้อที่ทำให้เกิดความงอกงามทางจิตใจ หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลได้รับรู้ถึงสาเหตุและตระหนักได้ถึงความจริงที่ตนเองต้องมีการเปลี่ยนแปลง โดยการรับรู้จากด้านต่างๆ ทั้งการรับรู้และตระหนักว่าตนเองต้องเกิดการเปลี่ยนแปลง จากการเห็นผลเสียของการดำเนินชีวิตของตนที่ผ่านมาทำให้เกิดปัญหาและความทุกข์ ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีชีวิตอยู่ จากเหตุการณ์ในสนามรบที่มีความเสี่ยงต่อการเสียชีวิต แต่ทั้งนี้ก็สามารถรอดชีวิตทำให้เกิดการตระหนักเห็นคุณค่าในชีวิต และต้องการที่จะทำให้ตนเองมีชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่า ตลอดจนการตระหนักว่าการมีชีวิตอยู่เพื่อผู้อื่นมีความสำคัญมากเพียงใด โดยตระหนักถึงความรับผิดชอบที่ตนเองพึงมีต่อผู้อื่นซึ่งเป็นบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลที่ตนรัก นอกจากนี้การได้รับการกระตุ้นจากบุคคลรอบข้างจากคำบอกเล่า หรือการได้เห็นตัวอย่างอันดีงามก็ทำให้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการรับรู้และตระหนักได้ว่าตนต้องมีการเปลี่ยนแปลง

3.1.1 การตระหนักว่าตนเองต้องเปลี่ยนแปลงไปในทางบวก

การตระหนักว่าตนเองต้องเปลี่ยนแปลงไปในทางบวก หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการรับรู้และมีความเข้าใจในชีวิตความเป็นอยู่ของตน โดยทราบถึงสภาวะทางร่างกายและจิตใจของตนที่แท้จริง ทั้งนี้เกิดการตระหนักได้ว่าตนเองควรมีการเปลี่ยนแปลงในชีวิต เพื่อไม่ทำให้เกิดปัญหาในการดำรงชีวิต ที่อาจเกิดขึ้นในภายหลังตามมาหากไม่มีการเปลี่ยนแปลง หรือการมองเห็นโอกาสในชีวิตของตนเองหากเปลี่ยนแปลงแล้วความเป็นอยู่ของตนจะดีขึ้นหรือมีความสุขในชีวิตเพิ่มขึ้น

“ก็เราลุกขึ้นไปทำงาน จะนอนอย่างนี้ตลอดไม่ได้เห็นมัย นอนอย่างนี้ก็ต้องตาย... เมื่อก่อนนอน แบบเค้าไม่ให้ออกแดดเลย ผมก็เป็นไงเป็นกัน คือตายเป็นตาย ลู มั่นต้องลู ... สงสัยมันเปื้อ นอนมันเปื้อ ก็นอนมาตั้งกี่ปี ก็นอน

นอนนั้งนอนนอนอะไรอย่างนี้ละ แล้วมันเบื่อชีวิต ไปทำงานดีกว่าจะเป็นไงก็
เป็นกัน รันทมอใจ ... มันเบื่อชีวิตใจ เบื่อที่จะต้องนอนไปถึงเมื่อไหร่ก็ไม่รู้อะ
นะ ... เบื่อตอนกลางวัน กลางคืนมันจะมีอากาศเครียดใจ เบื่อตอน
กลางวัน กลางวันเนี่ย มันจะร้อนไม่ต้องทำอะไรเลย ต้องนอน โทรทัศน์ ทีวี
เนี่ยดูจนเบื่ออะ ดูจนไม่รู้จะดูอะไรและ”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“เพราะว่าผมก็ แก่แล้วใช้มัยค์รับหัวหน้า เพราะชีวิตผมก็อยากจะเป็นตัว
ของตัวเองมัยค์รับ อยากจะไปทำกิจการตัวเองมัยค์ อย่งเจ็ยครับ ...ก็ ก็
สาเหตุใช้มัยค์รับ สาเหตุที่ ทำใจ ที่หัวหน้าว่าเนี่ย เพราะว่าเราก็เป็นคนมี
เกียรติมีศักดิ์ศรี มีคนนับหน้าถือตาอยู่ เราก็เคยทำงานราชการ ช่วย
ราชการมาตลอดอย่างเจ็ย เป็นคนมีศักดิ์ศรี อย่างเจ็ย เราก็ต้องการให้มี
ความ ลูกเมียเราหรือครอบครัวเรา ให้เชิดชูขึ้นมาให้มันสมในฐานะที่เรามี
เกียรติมีศักดิ์ศรี ”

อาปรึก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

3.1.2 การตระหนักถึงความสำคัญของการมีชีวิต

การตระหนักถึงความสำคัญของการมีชีวิต หมายถึง การเปลี่ยนแปลงโดยมองเห็น
ความสำคัญและคุณค่าในชีวิตตนเองของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลหลังจากการเป็นทหาร
และการไปรบ เนื่องจากผ่านเหตุการณ์ของความเป็นความตายที่ทำให้ทหารผ่านศึกผู้ให้
ข้อมูลเกิดการตระหนักได้ว่าการมีชีวิตมีความสำคัญ การรับรู้ในความโชคดีของคนที่สามารถ
เอาชีวิตรอดกลับมาได้ ตลอดจนตระหนักได้ว่าควรใช้ชีวิตเช่นไรจึงจะทำให้เกิดคุณค่าและ
ประโยชน์มากที่สุด

“โอ้โฮ เราก็สู้กันสุดๆแล้วอะ ที่เรารอดตายมาได้ก็บุญแล้ว ... โห โชคดีเลย
ครับ แต่เราแคโดนยงเล็กๆน้อยๆ เพื่อนเค้ากันเป็น 40 50 เนอะ ตายไม่ใช่
น้อยๆเลยโอ้โฮ บาดเจ็บประมาณ ร้อยสองร้อยคน ผมคิดว่าดีนะ เราไม่
ตาย แค่นั้นอะ ไม่ได้คิดอย่างอื่นแล้ว ... เพราะว่าเราเป็น วยรุ่นโง่ คะนอง
แล้วไม่กลัว ละทีนี้เราก็ไม่เคยโดนยงอย่างนี้ มันเลยไม่กลัว ทีนี้ไปโดนยงปั๊บ
โอ้โฮ ชีวิตกูเนอะ มีค่าอะ กูไม่ยอมตาย พูดภาษาบ้านเรากูต้องเอาตัว
รอด”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“ก็มันสอนให้เรา ความอดทน สอนอดทน เห็นผู้อื่นทุกข์ร้อนก็ต้อง ช่วยเหลือ ข้อนี้สำคัญ แล้วก็จะไรอะ สีมละ ก็มีแค่นี้ ทำให้ชีวิตเรามี คุณค่ามากขึ้นไหม มีประโยชน์ ทำตัวให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม อย่าทำ ตัวให้เป็นอะไร บมด้อยของสังคม มันก็สอนไว้ไง ... การใช้ชีวิตว่าเราอยู่ได้ ทุกวันเนี่ยเพราะอะไร แล้วเราอยู่เพื่ออะไร ไข่ปะ เรียนมาแล้ว ต้องอยู่ตรง นี้ ทำตรงนี้ สำคัญตรงนี้”

อาโย่ง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

“มีทางไป คือเราไม่ยอมตายมีทางรอดตายมาแล้ว เรื่องอะไรจะมาตาย ตรงนี้อีก ตายง่ายๆแบบนี้ไม่เอา ลูกหลานเราก็งมีนะ”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

3.1.3 การตระหนักว่าชีวิตของตนมีคุณค่าสำหรับผู้อื่น

การตระหนักว่าชีวิตของตนมีคุณค่าสำหรับผู้อื่น หมายถึง การตระหนักของทหาร ผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลหลังจากผ่านการเป็นทหารและการไปรบ ความสำคัญที่ชีวิตตนมีต่อผู้อื่น โดยเป็นการตระหนักถึงความรับผิดชอบของตนที่ต้องดูแลผู้อื่นในครอบครัวหรือคนที่ตนเอง รักโดยการยึดถือเป็นหน้าที่และต้องทำหน้าที่ให้ดีที่สุด

“ก็ หน้าที่การงานอะไรทุกอย่าง มันเป็นสิ่งต่างๆ อ่าค่าใช้จ่าย อะไรก็ แล้วแต่ ก็คือความรับผิดชอบ เราอยู่กับแม่ สมมติเราอยู่กับแม่ ก็อ่า ค่าใช้จ่ายมีอะไรมั่ง อาหารการกินอะไรอย่างนี้ ทุกสิ่งทุกอย่าง”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“คืออย่างนี้ ตั้งแต่เราความรับผิดชอบต่อหน้าที่ หน้าที่ตัวเองอะ ความรับผิดชอบตัวเอง ละถามว่าถ้าเรารับผิดชอบตัวเองไม่ได้ละเราไปมีครอบครัว ละเราจะรับผิดชอบครอบครัวได้มั๊ย เริ่มต้นก็ต้องรับผิดชอบตัวเองก่อน พอมีครอบครัวมีคนที่สอง มาอยู่ไปอยู่มาก็ต้องมีคนที่สาม มีคนที่สี่มาอยู่ด้วย จนมีลูก สองคน ก็ถ้ารับผิดชอบตนเองไม่ได้ แล้วถามว่าจะรับผิดชอบชีวิตสี่คนได้อย่างไร ... คนเป็นหัวหน้าครอบครัวต้องมีความรับผิดชอบสูง เพราะว่าเราต้องพาครอบครัวเดินทาง ถ้าเราหัวหน้าครอบครัวเครียด ถ้าเราไม่มีความรับผิดชอบ แล้วถามว่าครอบครัวมันจะเดินทางหรือถอยหลัง เราก็หนีไม่ออก”

อาจารย์ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

“ครับผม ทั้งพ่อทั้งแม่พี่น้องต้องดูแล”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“ผมก็ต้องเลี้ยงดู ตอนนี้อยู่บ้าน ... ก็ ไม่ได้เดือดร้อน ไม่มีปัญหาอะไร มีแต่มีความสุข ถ้าขาดผมไปคนนึง ครอบครัวผมล่ม ... ครับ ถ้าผมเป็นอะไรไปสักหนึ่งคนนี่ ครอบครัวผมล่มเลย”

อาชาญ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายเกิดการตระหนักในการมีชีวิตอยู่ต่อไปเพื่อดูแลลูกหลาน โดยการรับรู้ที่ตนเองต้องมีชีวิตอยู่ต่อไปเพื่อที่จะได้เฝ้ามองลูกหลานของพวกเขา เหล่านั้นเติบโต และเกิดการตระหนักว่าตนต้องคอยสั่งสอนลูกหลานให้เป็นคนดีต่อไป

“มีคำหมายถึงว่ามีค่า เพื่อลูกเพื่อหลานเรากำลังโตขึ้นมาต้องทำยังไง เราจะต้องมีชีวิต ต่อไป ... ก็เพื่อจะอยู่ดูเค้า (หัวเราะ) ดูลูกดูหลาน เพื่อจะอยู่ดูเค้าไปให้มันนานที่สุดแหละ”

อาจารย์ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

“เราโตแล้วเราเป็นพ่อเป็นแม่ไม่ตีอะไรก็บอกเค้า เตือนเค้า ก็เริ่มตีนะ ลูกหลานก็เริ่มตีนะ ก็คือลูกหลานมันก็ทะเลาะกัน มันก็ไม่ถูกกันไง ก็ตีขึ้นเยอะนะลูกหลานบ้านผมไม่ค่อยมีเรื่องเท่าไรหรอกเนอะ คือผมจะสอนตลอด แต่เราสอนด้วยเหตุผลเนอะ ... อยากดูเค้าเติบโต เค้าสอบ เค้าเป็นเจ้าเป็นนาย เป็นอะไร จบปริญญาตรี ปริญญาโทอะไร ก็อยากเห็นอะนะ

“อย่างอื่น เงินทองอะนะ เราแค่เลี้ยงตัวได้แต่ละวันๆ ก็พอแล้ว ไม่ต้องเอา
มาก ถ้า ไม่พอก็ขอลูกขอเมีย (หัวเราะ) คือเรามันก็แค่นี้แหละ ผมก็ไม่ได้มี
ของมาก แค่นี้แหละ พอและ”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“อูๆ ไซ่ ตอนนี่ทั้งตาทั้งปู่แล้ว เรากี่ เออ ความสำคัญของตาของปู่ จะ
แบ่งยังไง อะไรเงี้ย ไซ่ปะ ปู่เงี้ย หลานสาวไข่ม้อย มันโตแล้ว ไอ้นี่มันก็ยัง
เล็กอยู่ อย่างเงี้ย จะน้อยใจมัยวะ ปู่รักน้อง อะไรเงี้ย เรากี่ต้องพยายาม
อธิบายให้หลานเข้าใจ ไอ้นี่เล็ก ตัวโตก็พูดได้นะ ป้า เขาไม่รักจี่ อย่างเงี้ย
เรากี่ต้องพยายามอธิบายต่อไปอีกเยอะ ต้องอีกเยอะเง ไปถึงจะได้อิมตัว เรา
ก็อยู่บ้านนี้แหละ ... อิม ทุกวันนี้ ฆานอนป่วยเนี่ย หลานนี้ไม่มีใครเลี้ยง
เลย ติดตาด้วยเง ... ไซ่ คงเป็นตรงนั้นแหละ แล้วอยากหายเร็วๆ อยากร
กลับไปดูแลหลาน หลานสาวก็งุ่น อยู่กับยายเขาโน่น จนลืมนเลย”

อาเชิด ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

3.1.4 การกระตุ้นจากบุคคลรอบข้าง

การกระตุ้นจากบุคคลรอบข้าง หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลได้รับการกระตุ้น
โดยทางคำบอกกล่าวจากบุคคลรอบข้างใกล้ชิด หรือจากการเห็นจากตัวอย่างที่ดิงามที่ ส่งผล
ให้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการตระหนักและอยากเปลี่ยนแปลงตนเอง

“ผอ เค้าว้าต้องลุกขึ้นสู้ ถ้าไม่สู้แล้วนอนอย่างเงี้ยเดี๋ยวก็ตาย ... มันลืบทว่า
ปี เราต้องลุกขึ้นมาสู้แล้วนะ ... ตอนแรกเขาก็มอง ซักเริ่มเครียดแล้ว เค้าว
อยู่กับผมมาตั้งนานแล้ว เค้าวอยู่เขตเดียวกัน เป็น ผอ เขต แล้วย้ายมา เค้าว
บอกต้องทำงานไม่อย่างนั้นชีวิตไม่ดีแน่ ... อิม กระตุ้นเลย เรากี่ว่า เรานี้ไม่
มีคุณค่าเลย มันเหมือนเวลานาน ... เค้าวจะดูแลตลอด เค้าวบอกลุกขึ้นสู้เลย
อะไรจะเกิดมันก็เกิด ไซ่มะ”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“อีกอย่างถ้าเรามองในแง่หนึ่ง ในสมัยนั้นนะ สมัยก่อนผมก็เป็นคนที่ไม่ค่อย
สนใจอะไรนะ แต่พอไปเจอในหลวงราชินีไปบ๊ีบ ไอ้โห เปลี่ยนมาเลย
หนักกว่าเก่าอีกอะ ... อิม อย่างตัวเราไซ่มะ อย่างตัวเรามันทำให้เราแบบ
ไม่สุรุษสุร่ายแบบเมื่อก่อน ไซ่ชีวิตให้มีคุณค่ามากขึ้น เมื่อก่อน

ล่ำมะเลเทเมา นอนหน้าบ้าน นอนกะหมาเจ๊ โห ชีวิต สุกๆ แล้ว ผมอะ
แล้วตอนหลังมาก็เริ่มทำระดับหน่อย ไม่นอนกับมึงแล้วนะ ไปนอนข้างบน
ละน้ำ”

อาโย่ง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

3.2 การรับรู้ตนเองในแง่บวก

การรับรู้ตนเองในแง่บวก เป็นการรับรู้ของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลถึงมุมมองบวกที่ตนเองมี
ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงตนไปในแง่บวก โดยการมองเห็นศักยภาพของตนเองจากความสามารถ
ในการทำงาน ผลงานของตนที่เป็นรูปธรรม ส่งผลสืบเนื่องให้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดความ
ภาคภูมิใจในตนเอง นอกจากนี้ผลจากการเปลี่ยนแปลงชีวิตไปในแง่บวกทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูล
สามารถรับรู้ถึงการดำเนินชีวิตที่เพิ่มความสุขรอบคอบต่อการใช้ชีวิตมากขึ้น จากการเห็นผลเสียที่
เกิดขึ้นหากยังใช้ชีวิตด้วยความประมาท

3.2.1 การรับรู้ศักยภาพในตน

การรับรู้ศักยภาพในตน หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการรับรู้ใน
ความสามารถของตนจากการทำงาน หรือผลงานที่เกิดขึ้น เนื่องจากทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลมี
ใจชอบในการทำงานและมีความตั้งใจกับงานของตน

“ผมทำงานให้หลวง ผมเดินได้ ... คนเดียว ทำคนเดียว ชายคนเดียว ไปส่ง
คนเดียว ไปซื้อวัสดุคนเดียว ไปเจเจมอลล์อะ เคยไปเจเจมอลล์มัย ไปเจเจ
มอลล์ชั้นล่างอะผมไป ไปซื้อวัสดุมัน ... มันก็ แบบสุขใจใจ แหม่ทางบ้าน
บอกวันนี้ออกทีวีช่อง 7 เขียวน้ำ ... อ่า อย่างนี้มันไม่ใช่เป็นลูกน้องละ มัน
เป็นอาจารย์ละ เป็นเจ้าของเลย ... ต้องใจรักด้วยนะ ทำงาน ถ้าใจไม่รักก็
ฝืนมันก็เบื่อไวเลย ไม่อยากทำแล้ว ถ้าชอบก็โอเค ... โอ้โห มันนาน
เหลือเกิน 14 ปี ถ้าเวลาทำงานนี้แป็บเดียว เตี้ยเวียง เตี้ยหัวโหม่ง งานนี้
ยังไม่เสร็จขึ้นนี่เลย”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายเกิดการรับรู้ถึงศักยภาพของตนที่ปรากฏออกมาใน
รูปของสิ่งของเงินทองที่ตนสร้างมาได้จากการเปลี่ยนแปลงทางด้านบวกของตนที่ผ่านมา

“จากคนที่แบบไม่เคยคิดอะไรมากมาย ประมาทกินเงินเดือนไป เตี้ยวัน
เราก็ก้าวตัดสินใจที่จะมาทำธุรกิจของตัวเอง ก็เปลี่ยนเยอะ ... ก็ ณ วันนั้น

มาถึงวันนี้ มันก็ครบคร้วดีขึ้น ดีขึ้นเยอะเลยแหละ จากสิ่งที่เราไม่เคยเห็นเราก็กเคยเห็น ... คืออย่างนี้ลูก สิ่งที่ไม่เคยเห็นก็คือตัวเงิน ที่มันนอนอยู่ในธนาคาร เราก็กไม่เคยเห็นมีแต่ว่าตอนนี้เรากินเงินเดือนเพื่อใช้ไปในเดือนๆ ก็หมดไป แต่พอเราทำธุรกิจเราเองเราก็กเห็นอะ เห็นมันนอนอยู่ในแบงค์บ้าง ลูกกินลูกใช้ลูกเรียนก็ คือไม่ขัดสนอะไรมากมาย ไม่ต้องไปหยิบยืมเค้าอะไรอย่างนี้ เราอยากกินอะไรเราก็กซื้อกินได้ อยากมีรถเราก็กมีได้ อย่างนี้”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

3.2.2 การรับรู้ความภาคภูมิใจในตนเอง

การรับรู้ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง การรับรู้ของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูล ที่เป็นผลทางจิตใจสืบเนื่องภายหลังจากการรับรู้ถึงความสามารถที่ตนเองมี โดยเกิดเป็นความรู้สึกทางบวกต่อในแง่ของการมีความชื่นชมตนเองจากความสามารถในการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

“อผศ. เค้าให้ทำงานชิ้นนี้ วันนั้นก็ออกช่อง 7 เค้ามอบหมายให้ว่าทำงานชิ้นนี้มันจะผ่านมั๊ย เค้ามาตรวจมันผ่านทุกที ผ่าน งานแต่ละชิ้นต้องผ่าน มีคนตรวจงานก่อนที่จะเอาไปจำหน่ายและก็ไปที่ อผศ. ใหญ่ และอย่างดอกไม้นี้ มีก็กลีบอะไรเราก็กต้องรู้เลยนะคนเป็นอะ ว่ากลีบมันหายไปไหน มันต้องเป๊ะเลย ผมเคยเป็นช่างเค้ารู้เลยนะดอกขาว่าดอกนี้ไปไหนอะ ก่อนจะส่งงานอะต้องตรวจต้องเช็คให้ดี มันสุขใจอะมั๊ย ผมก็ไม่ได้อะไร มันก็สุขใจ ... คือในโรงบาลเค้ายกให้เลย เค้าบอกอย่าไปยุ่งเค้านะ มันไม่ได้เฉพาะที่โรงบาลด้วยใจ คือ ผอ. ก็มาหาผมเรื่อยๆ”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“เพราะว่าเราก็กหลักฐานเราก็กทำมาดี เราไม่เคยยอมแพ้ใคร เราสู้ด้วยลำแข้งมาตลอด ผมสู้ด้วยลำแข้งมาตลอด ผมไม่เคยยอมแพ้ใคร ผมเอาหมดทุกอย่าง จนผมสร้างบ้านให้แฟนที่บ้านนอก มีเสา 38 ต้น ที่บ้านที่ผมอยู่ บ้านนอก”

อาปรึก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

3.2.3 การมีความสุขรอบคอบ

การมีความสุขรอบคอบ หมายถึง การเกิดการเปลี่ยนแปลงไปเชิงบวกของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูล โดยเป็นการรับรู้ถึงความสุขรอบคอบและความใจเย็น ความสงบภายในจิตใจที่เกิดขึ้นมาภายหลังจากการเป็นทหารและการไปรบ การรับรู้ถึงความมีเหตุผลในตนเองเพิ่มมากขึ้น จากการเห็นตัวอย่างตลอดจนได้รับบทเรียนจากการใช้ชีวิตด้วยความประมาทที่ผ่านมา

“ผลเสียเยอะ พวกที่อยู่กลางคืนผลเสียเยอะนะ เงินก็หมด อะไรก็หมดทุกสิ่งทุกอย่าง หมอเค้าจะบอกหรือไม่บอก เค้าห้ามผมไปเลยนะ เดี่ยวติดโรคมา มันจะมีป้ายแดงนะพวกที่ติดเชื้อ แล้วอะไรเนี่ยนะเค้าจะเขียนป้ายไว้เลย เค้าไม่บอกหรอก ภาษาอังกฤษไม่รู้หรอก เค้าจะมีป้ายแดงๆ คนนี้ติดเชื้อห้ามเข้าใกล้ ผมก็ไม่ไป”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“มันนิ่ง ทำให้เรานิ่งมันทำให้เราใจเย็นขึ้น เรามีเหตุผลกับตัวเองเยอะ แต่เมื่อก่อนมันไม่ใช่ มันคือพูดผิดหุ้มนักก็ใช่ะ มันก็เอา แต่นี้ก็ไม่ค่อยทำละ ... เราเริ่มเป็นผู้ใหญ่ เริ่มมีเหตุผลมากขึ้น เริ่มทำอะไรแบบรอบคอบมากขึ้น เหมือนกันลูกๆ”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“ก็ทำอะไรก็ต้องคิดก่อนละก็ เย็นๆเอาเราก็จะดี”

อาจักร ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

“โอ้โฮ ฟ้ากะดินเลย ... เราก็คิดไปทางดีอะครับ เราคิดจะไปฆ่าคนไปอะไร ไม่มีแล้วอะครับ คือ เราจะเจอเพื่อนเจอฝูง เจอพี่เจอน้อง ลูกหลานนี้เราเป็นคนที่ว่าใจเย็นอะนะ มีเหตุผลพูดง่าย ๆ ... มันก็เปลี่ยนนะ เปลี่ยนไปที่ว่าสุขุมหน่อย คือ ไม่อยากโดน สมัยก่อนนะ คือรู้จักเอาตัวรอดไป ไม่ต้องไปโดนใส่มัน สมัยก่อนมันไม่ได้กลัวนะ วิ่งใส่มันเลย ละก็ผ่นลง ถ้าจะไปเราก็ต้องมีสตินะ ดูเหตุผล พอไปก็ต้องไป พอไม่ให้ไปก็ต้องไปไง คือเราก็เริ่มรู้จักแล้วอะนะ อะชีวิตเรารอดมาแล้ว เราก็ เอาอย่าให้ตายพูดแค่นั้น ... เราก็ไม่ค่อยนอกกลุ่มนอกทางอะนะ แต่สมัยก่อนมันเป็นอย่างนี้ ถ้าตัดหัวมาได้ ไอ้กันมันให้หัวละหมื่นอย่างนี้อะเนอะ ก็คนมันตีคะนองไป ... เชื้อเยอะนะ

ก็เริ่มดีขึ้นมา เราก็รู้จักว่าเป็นคนเป็นผู้ใหญ่ได้ ไม่เหมือนสมัยวัยรุ่นเนอะ ภู
จะเอาตามใจกู ยิ่งใครก็ยิ่ง คือวัยรุ่น เราารู้สึกว่าเราเป็นผู้ใหญ่ขึ้น มีเหตุผล
... อ้อ เราเปลี่ยนไปแล้ว คือลูกหลานมันยังวัยรุ่นเนอะ ไม่รู้เราก็อาย
เดือน ภูมันโดนมาละเนอะ ภูผ่านสนามรบมาถูกรอดตายละนะ มึงอย่าเสี
งนะ มีอะไรก็คุยกัน ให้ลูกหลานมันก็ใจเย็นนะ คือเราบอกนอกจากว่า เอ
ทะเลาะกันละก็ไปคุยให้ ภูคุยด้วยเหตุผล ภูไม่เอาด้วยอารมณ์”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“ใช่ ผมเป็นทหารเนี่ย ผมใจเย็นเยอะ โอ้โห แต่ก่อนผมใจร้อน ผมใจเย็น
เดี่ยวเนี่ย”

อาเชิด ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

“จิตใจก็สงบขึ้นนั่นแหละ ไปบวชแล้ว ก็เลยดี ก่อนนอนก็สวดมนต์ไหว้พระ
ทุกวัน”

อาโย่ง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

3.3 การมีความเข้าใจในชีวิต

การมีความเข้าใจในชีวิต หมายถึง ภายหลังจากทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลผ่านประสบการณ์
การเป็นทหารและไปรบ จะเกิดมุมมองในการรับรู้ต่อชีวิตเปลี่ยนแปลงไป จากผลการวิจัย ทหารผ่าน
ศึกผู้ให้ข้อมูลมีการยอมรับต่อปัญหาในชีวิตของตน โดยมีมุมมองต่อปัญหาถึงเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนต้อง
ประสบพบเจอ พร้อมกันทั้งนี้ก็พยายามหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และการเปลี่ยนแปลงมุมมองของ
ชีวิตที่เกิดความเข้าใจตามหลักเหตุผลในการใช้ชีวิตเพิ่มมากขึ้น ทำให้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดความ
เข้าใจในบุคคลรอบข้างเพิ่มขึ้น และยอมรับในตัวบุคคลรอบข้าง

3.3.1 การอยู่กับสิ่งต่างๆในชีวิตด้วยความเข้าใจ

การอยู่กับสิ่งต่างๆในชีวิตด้วยความเข้าใจ หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการ
เปลี่ยนแปลงมุมมองที่มีต่อปัญหาในชีวิตของตนที่เกิด โดยเกิดการยอมรับต่อปัญหา การมี
มุมมองต่อปัญหาโดยการมองเป็นเรื่องธรรมดาของชีวิต การไม่หลีกเลี่ยงปัญหา พร้อมหาทาง
แก้ปัญหา การเปลี่ยนมุมมองด้านลบของปัญหาให้กลายเป็นมุมมองด้านบวก อีกทั้งการให้
กำลังใจกับตนเองเมื่อเกิดปัญหาขึ้น

“เราเดินออกไปเลย งานชิ้นนี้ปล่อยก่อน คือตีต่างอาทำงานชิ้นนี้นะ รู้ว่ามัน
ไม่ดี เดินไปก่อน ...คือแบบถ้ามันรู้ว่าเริ่มเครียดงาน ไปพักผ่อน เดินไปดู

อะไร ดูไปแล้วค่อยกลับมาทำใหม่ หลานเคยทำงานที่ทำไม่ได้ มีมัย แบบที่
มันยากที่สุดเลยอะ มันก็ต้องมีไข่มัย ... ท้อได้ แต่อย่าถอย ถอยนี้ไม่ได้เรื่อง
นะ ถ้าเครียดหยุดก่อนงานชิ้นนี้ ลืมไปก่อน ไปจิบน้ำอะไรเย็นๆ เดี่ยวสมอง
มันก็คลาย ถ้าแบบตึงเครียดมันคิดงานไม่ออกหรือทำไม่ได้ ถ้าทำงาน
ไม่ได้ อ่านแบบไม่ได้นี่โอโห ถอดแบบไม่ออกมันก็ เครียดละ คนเราต้องมี
ความเครียดซักจุดนึง”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“ยากลำบากในชีวิตมัย ไม่รู้อะ ลุงไม่เคยคิดนะ เพราะทุกวันนี้ก็ไม่ค่อยคิดว่า
เราอย่างนู้นอย่างนี้ ก็คือว่ามันมีหน้าที่ต้องทำอะไร ไม่คิดว่ายากหรือง่ายเราก็
ทำเลยรวมๆกันอะ ก็แค่นั้นแหละ ไม่มีอะไร ... ไม่มีอะไร นั่นแหละลูก ไม่มี
อะไรยาก คนเรียนก็บอกว่าเรียนยาก แต่เค้าก็ยังเรียนจบ ... มันอยู่ที่ ความ
ตั้งใจอะลูก คนที่จบก็คือเค้าไม่มองความยาก เออ จริงๆอะ ถ้าเกิดเรามอง
ในแง่บวกก็คือว่าเออ ยากก็ดีแล้วนะมันยากนะ ถ้าง่ายสงสัยมันก็คงจบหมด
ทุกคนละมั้ง อะไรประมาณนี้ ถ้าเกิดเราคิดในแง่บวกเราก็คือดีละ ความยาก
คือเป็นความรู้ใหม่ที่เราไม่เคยเห็น ไม่เคยได้รู้”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“ครับผม แล้วทีนี้ เรามาตั้งเนื้อตั้งตัวได้ปั๊บ ทีนี้ไปโทษอะไรก็ได้ คือ
ประเทศไทยหมดเลยไข่มัยตอนนั้น 40 หนะ เงินบาทลอยตัว IMF นะตอน
นั้นอะ โอโห ดินะที่พวกผมเป็นคนบ้านนอก ผมมีไร่มีนา ก็เลยแจ้ง ก็ช่างมัน
มาทำอะไรทำนาได้ไง ละถ้าเป็นคนที่ไม่ใช่ไร่มีนา สมัยก่อน ผูกคอตายเยอะนะ
... โชคดีครับ เพราะว่าผมมีไร่มีนา เป็นไงก็มาทำนาทำมาหากินได้ ... เราสู้
งาน ทีนี้เราจะจนก็ช่าง แต่เราสู้งานทีนี้เราไม่ต้องสู้งานดิ้นรน เราก็ค้าขาย
ไปหากิน ไปเรื่อยๆ ก็พออยู่ได้ ถ้าไม่ตั้งใจก็ตายลิตอนนั้น ... ลำบากนะ เป็น
ชีวิตลำบาก แต่เราก็เคยลำบากมาก่อนนี่ เราจะไปกลัวอะไรนะ ถ้าแค่นี้เรา
ไม่ตายเราหาเอาใหม่ได้ เราคิดอย่างนี้ คิดในใจอะนะ ไร่นาช่างมันหะ
บ้านเค้าก็ยึดไป หาเอาใหม่เนอะ เราไม่ตายเราหาเอาใหม่ แต่ช่วงนี้ยังปลูก
บ้านไม่ได้เหมือนกัน (หัวเราะ) มันก็ยังมีบ้านเมียอยู่อะนะ คือเมียเราก็มีลูก
เราก็มีนะ แต่คือ เราเลิกกันไปอยู่นะ เค้าก็ไปมาหากัน”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“ถ้าเราตั้งใจ ทุกอย่าง หัวหน้าเคยบอก เจ้านายเคยบอก ทุกอย่าง ปัญหา มีทางออก แก้ได้ทุกปัญหา มีทางออกทุกปัญหา แต่ว่าข้อนี้ เป็นคำที่ถูกต้องเลย ... หมายถึงว่า ถ้ามีปัญหา มันก็ต้องแก้ปัญหาได้ ปัญหานี้แก้ได้ ปัญหา มีไว้ให้แก้ไข หัวหน้า ผู้พัน ผู้กอง เคยสั่งไว้ แต่ว่าเราอย่าไปทำในทางที่ตรงกันข้ามก็แล้วกัน ... คือว่าทำในสิ่งที่สังคมเขาไม่ยอมรับ ในสิ่งที่ไม่ได้”

อาปริก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

3.3.2 การมีหลักในการใช้ชีวิต

การมีหลักในการใช้ชีวิต หมายถึง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดความเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในด้านการเข้าใจในหลักเหตุผลของชีวิตเพิ่มมากขึ้น โดยเข้าใจในความหมายของการใช้ชีวิตมากขึ้น ธรรมชาติของการมีชีวิตอยู่ เกิดการมองโลกตามความเป็นจริง ส่งผลให้ไม่เกิดความทุกข์ร้อนต่อการใช้ชีวิต

“เฮ้อ ก็มีกฎระเบียบ คือไม่ว่าที่ไหน ไม่ว่าจะอยู่บ้านก็ต้องมีกฎระเบียบ ตื่นเช้ามากก็ต้องหุงข้าว อะไรนะ ... ไม่อึดอัด ก็ทำตามกฎระเบียบ ถ้าเราได้ฝึกระเบียบมันก็ดีละ เข้าใจนะ ... แต่ถ้าเราอยู่ในกฎระเบียบเจ้าหน้าที่ก็เอาอะไรเราไม่ได้ เอาผิดเราไม่ได้ ทำอะไรเราไม่ได้ เล่นงานเราไม่ได้ เราไม่ได้ทำผิด เจ้าหน้าที่บางคนก็แย่ บางคนก็ดี... ดีกว่าเดิม มีความสุขไปอีกอย่าง เฮ้อจิตใจคนถ้าจิตใจดี ภูมิด้านทานมันก็ดี หรืออะไรอย่างนี้ จิตใจมันก็ดี หมดอะ มีความสุขหรืออะไรไข่ม้อยะ ... คนที่ไม่มีจุดหมาย อย่างจุดหมายก็คือว่าใช้ชีวิตไปเรื่อยเปื่อยไม่มีคุณค่าอะไรเลย มันเหมือนชีวิตที่มันไร้ค่านะ เหมือนไม่ได้ทำงานอะไรซักอย่าง ติดยา หรืออะไรต่อมิอะไร”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“คืออย่างजूสูง อันนี้สรุปง่าย ๆ เลย คนทุกคนอะ กลัวมากเลยกลัวความลำบาก โดยมากนะกลัวความลำบากแต่ถ้าว่าเค้าไ้คนที่บอกกว่ากลัวความลำบากเนี่ย นั่นแหละสงสารมากที่สุด ... ถามว่า ณ ชีวิตตอนนี้คุณสบายรึยัง คุณก็ยังไม่สบายเลยแต่คุณอยากสบายแต่คุณกลัวลำบาก ถ้าถามว่าคุณจะสบายตอนไหนอะ ไข่ม้อยะ คนที่เค้าประสบผลอะ เค้าสู้ทั้งนั้น เรียนตั้งแต่ปริญญาเอก ปริญญาโท ถึง ป หนึ่งเค้าสู้ทั้งนั้นแหละ นั่นแหละคือชัยชนะ ถามว่าเค้าลำบากมั๊ย เค้าก็ลำบากนะแต่ทำไมลำบากแล้วยังอยากไปเรียนอีก ก็เค้าอยากได้ เค้าก็เลยไม่กลัวความลำบาก พอเค้าไม่กลัวความลำบาก

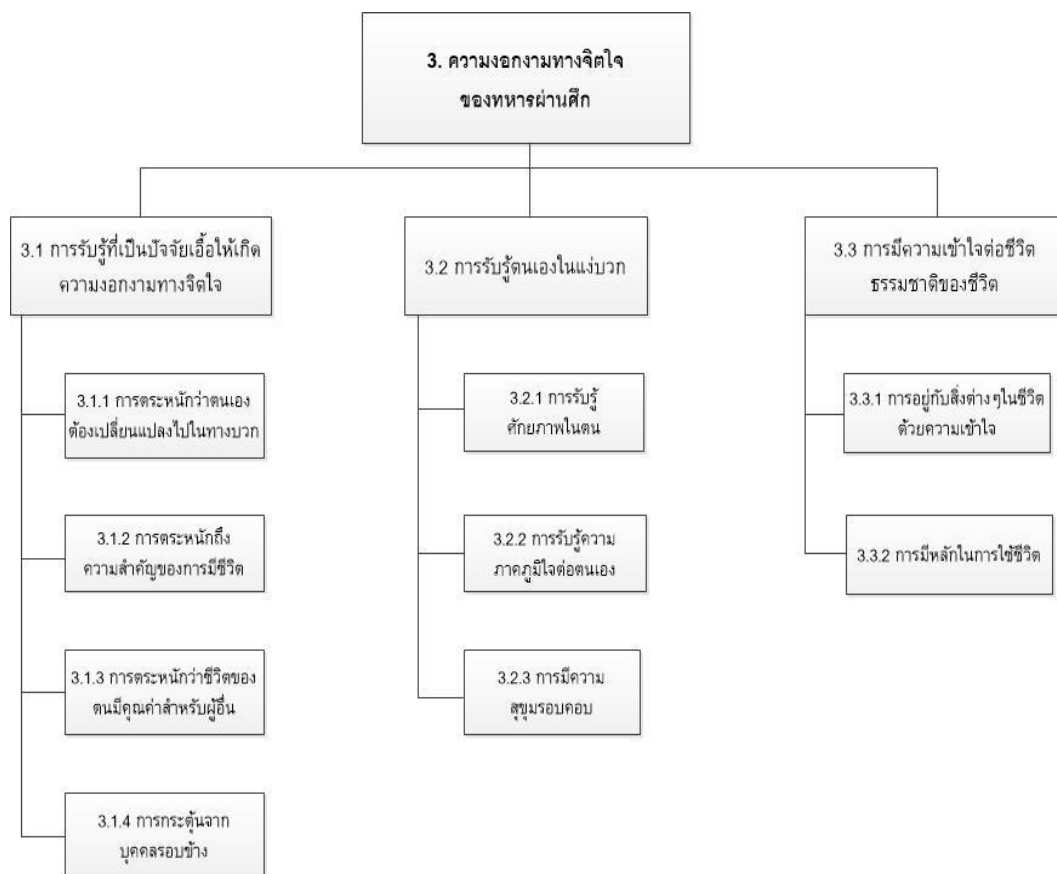
เค้าก็ได้อย่างที่เค้าตั้งใจ มันมีอยู่แค่นี้เองลูก เพราะฉะนั้นใครที่กลัวความลำบากอะนะ อันนั้นน่าสงสาร ชีวิตน่าสงสาร ... คือจริงๆนะ ทุกคนมันมีความสามารถหมดทุกคนแหละ จะมีการศึกษาหรือไม่มีการศึกษา ก็แล้วแต่ขอให้มอง มองตัวเองเป็นหลักและคิดว่าอะไรที่อยู่ในตัวเราที่สามารถจะเปลี่ยนชีวิตเราได้ มันมีความสามารถมีศักยภาพอยู่ในตัวเราทั้งนั้น ดึงออกมาใช้ให้หมดลูก นั่นแหละจะได้รู้คุณค่าตัวเองว่าตัวเองอะมีค่ามากที่สุดเมื่อก่อนที่ว่ามันน่ากลัวเปลี่ยนตัวเอง เราได้แสดงออกได้แสดงความสามารถที่มีอยู่ในตัวเราให้คนอื่นเห็นว่าเราอะ ทำได้ แค่นั้นเองลูก มันมีอยู่ตรงนี้แหละ อยู่ในตัวเรานี้แหละ พ่อแม่ให้เราครบหมดแล้วนะ ตาไม่บอดแขนไม่ขาดสมองพิการนั่นแหละมีอยู่ในตัวเราหมด เอามาใช้ให้หมด”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“ก่อนเราจะเจ็บครับ ที่นี้เราเจ็บก็รู้สึกว่ เออ เรายิ่งเค้าเค้าก็ต้องมายังเราเหมือนกัน ... ครับ คือคงแค่นั้นทั้งเขาทั้งเรา ที่นี้พอโดนยิงด้วยตัวเอง ชีวิตใครใครก็รักเนอะ เราไปยิงเค้าอะ เค้าก็รักชีวิตของเค้า เราก็รักชีวิตของเรา แต่ว่าเราไปด้วยความแค้น ที่จริงตามหลัก พุทธศาสนา มันไม่มีบาปมีบุญหรือการฆ่า พอไปรบมันก็ต้องมีแต่การฆ่าอย่างเดียว”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

สำหรับผลการวิจัยในประเด็นที่ 3 ความมองงามทางจิตใจของทหารผ่านศึก สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 5 ประเด็นย่อยในประเด็นหลักที่ 3 ความงอกงามทางจิตใจของทหารผ่านศึก

ประเด็นหลักที่ 4 : ความซาบซึ้งและการมองเห็นคุณค่าจากสิ่งที่ได้รับจากการเป็นทหารอาชีพ

ความซาบซึ้งและการมองเห็นคุณค่าจากสิ่งที่ได้รับจากการเป็นทหารอาชีพ เป็นประเด็นหลักสุดท้ายของประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูล โดยทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลจะมีความตระหนักซาบซึ้งและมองเห็นคุณค่าจากสิ่งที่คุณได้รับจากการเป็นทหารอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นในด้านของการได้รับรู้ว่ารัฐไม่ได้ทอดทิ้งตนและครอบครัว พร้อมทั้งเกิดความรู้สึกตระหนักและซาบซึ้งขอบคุณในการดูแลของรัฐที่มีต่อตนเองและครอบครัวเป็นอย่างดี การรับรู้ในเกียรติที่มีต่อวงศ์ตระกูลของตน จากเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญกล้าหาญต่างๆที่ตนได้รับ การได้มีเพื่อนฝูงและมีสังคมใหม่ที่ช่วยสนับสนุนต่อการดำเนินชีวิตของตน และความรู้สึกในด้านบวก ทั้งการมองเห็นคุณค่าต่างๆที่ตนได้รับจากการที่ได้มาเป็นทหารรับใช้ชาติ อีกทั้งยังมีความภาคภูมิใจที่เกิดขึ้นภายในตนอีกด้วย ซึ่งในส่วนของประเด็นหลักที่ 4 ความซาบซึ้งและการมองเห็นคุณค่าจากสิ่งที่ได้รับจากการเป็นทหารอาชีพ สามารถแยกย่อยออกได้ 4 ประเด็นย่อย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ความรู้สึกตระหนักและซาบซึ้งในการดูแลที่รัฐมีให้

ความรู้สึกตระหนักและซาบซึ้งในการดูแลที่รัฐมีให้ เป็นการที่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการรับรู้ว่ารัฐไม่ทอดทิ้งตนและครอบครัว ในด้านของสวัสดิการการรักษา อาชีพและหน้าที่การงานที่ทางรัฐมอบให้ภายหลังจากการปลดประจำการจากการเป็นทหารออกมา ด้วยเหตุนี้จึงเกิดเป็นความรู้สึกตระหนักและซาบซึ้งขอบคุณต่อการดูแลที่รัฐมีให้ต่อตน

“สิทธิ์มันจะได้ บัตรผ่านศึก ได้บัตรอะไรต่ออะไรหลายอย่าง อันนี้ก็ทหารเกณฑ์ ธรรมดาณะ ทหารเกณฑ์รักษาไม่ได้นะ ได้แต่พระมงกุฎ โรงพยาบาลนี้ไม่ได้ เค้าต้องรักษาแบบบัตร 30 บาท แต่ของเรานี้รักษาได้ทั่วประเทศไทยเนอะ โรงพยาบาลรัฐเนี่ย จะได้ทั่ว ได้หมดเลย ... ถ้าเราไม่ได้เป็นทหาร อาก็ไม่ได้อยู่โรงพยาบาลแล้วนอนตลอด ชีวิต นอน 3 วันแล้วเค้าก็ไล่ออกกลับ”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“ก็ดีขึ้นอะ เพราะว่าได้สวัสดิการอะไรมันก็ดี ได้ใบ ใบไอ้เนี่ยใบผ่านศึกก็ดี ... ก็ในการรักษาพยาบาลอะครับ ก็ดี เมื่อก่อนนี่ลูกเค้าเล็กตอนอายุ 20 ไปก็หมดสิทธิ์ เค้าไม่ให้สิทธิ์แล้วครับ ตอนนี้มีแต่แฟน”

อาจักร ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

“การรักษาของผมก็คือแบบนี้แหละ คือเบิกได้หมด ก็ได้เหรียญพิทักษ์ชายแดน ก็ได้หมดอะ แล้วมาทำบัตรผ่านศึกก็มารักษาอย่างนี้ก็ฟรี มันก็มีสิทธิ์หลายอย่าง”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“เหมือนกับเราเนี่ย เมื่อถ้าผมไม่เป็นทหารไข่ม้อย ผมก็มานอนอย่างงี้ไม่ได้ ไม่ได้บัตรไข่ม้อย รักษาอะไรก็ไม่ได้ มีอะไรรักษาไม่ได้ ไข่ม้อย เมียผมก็รักษาไป 6-7 แส่นแล้ว เนี่ย ผ่าหลังเนี่ย ... เหมือนกับผมตายแล้วเกิดใหม่ ก็ ผม ได้ใบอันนี้มา ถ้าเป็นคนธรรมดาแล้วนอนงี้เนะ ผมก็นั่งนอนคิดทุกวันทุกวินาที อยู่โรงพยาบาลเนี่ย เออ ก็ ไม่เป็นทหารนะมานอนยังงี้ จะนอนกับเขาได้มัย்யะ อย่างงี้ เขาก็ไล่เราออกละ ไข่ม้อย อันนี้เขาให้เกียรติเรา เขาให้เรา ถึงเรา ไอนั้น ก็คุ้มค่า ผมคิดว่า เขาก็ เออ ความสำคัญของเราเนี่ย เป็นอะไรก็ เออ ปวดท้อง ปวดขา ปวดหัว รักษาหมด ไม่จำเป็นต้องไปขายดงชายแดนอะไร เจ็บป่วยมา โดนยิงอะไร ไม่มี เจ็บท้องเจ็บหัว เจ็บอะไรเขา รักษาให้หมด ภูมิใจ อย่างที่บอก”

อาเชิด ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

“ครับ เพราะว่ามันก็เป็นคนที่มีความเกียติ ถึงว่าไม่มีเงินเดือนที่มาก ถึงว่าจะตายมาอย่างเงี้ย บาดเจ็บ อย่างเงี้ย ก็มานอนฟรี ผมไปเยี่ยมที่โรงพยาบาลเอกชนเค้าจะเอาผมสีหมิ่นนะครับเนี่ย”

อาปริก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายยังได้รับรู้ถึงการสนับสนุนของรัฐในด้านของการประกอบอาชีพของตนทางราชการต่อไปเมื่อปลดประจำการออกมาจากการเป็นทหารแล้ว ทั้งนี้ก็เกิดความรู้สึกขอบคุณในความเมตตาที่รัฐไม่ทอดทิ้งตนเมื่อปลดประจำการแล้ว

“พอดี เค้าก็อยากให้ผมเนี่ย นายเค้าก็จะต่อให้เป็นนายส่งนายสิบ ผมไม่เอา ... เพราะว่า เราชอบค้าขายนะ จิตใจนะ รุ่นเดียวเค้าก็เป็นพันโทพันเอกหลายคนนะ ... รู้ๆ คือนายเค้าก็อยากให้ผมได้ดีหมดอะ พอออกมาปั๊บ เค้าก็มีการแบ่งให้สอบนายสิบให้เขา ผมคือเราไม่ชอบใจ ได้ทุนปั๊บเราก็ไปค้าขาย สมครต่อเค้า เป็นสิบโทสิบเอกนายร้อย เยอะแยะ”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“ครับ ใช่ มาก เขาก็เข้าใจ พูดถึงว่า ผมก็เข้าใจว่า เขาให้เรา อะไรหลายๆอย่าง พูดถึงงานไม่มี เขาก็ให้งานเรา เนี่ยเราหางานที่องค์การสาธารณสุข ตรงอนุสาวรีย์ เราอยากทำงาน จะทำมัย”

อาเชิด ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

การรับรู้ของรัฐไม่ทอดทิ้งและการตอบแทนของรัฐที่มีต่อทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูล ยังเป็นการตอบแทนในรูปแบบของเงินทดแทนที่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลและครอบครัวได้รับ ซึ่งเป็นผลทำให้ฐานะความเป็นอยู่ทางครอบครัวนั้นดีขึ้นตามลำดับ

“ได้ย่อนะ เงินสมัยก่อน 2 3 แสน ผมซื้อโรงสี ซื้อรถปิคอัพได้ ค้าขายก็เริ่มดีฐานะดีขึ้นมา แล้วมาช่วงหลังหลังมา ผมก็ทำทุกอย่าง มีทั้งรถแม่โคโร ลิบล์”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“ได้เงินช่วยเหลือจากสายใจไทยมั่ง ได้เงินช่วยเหลือจากแนวหลังมั่ง ... เค้าไม่ได้ทอดทิ้งเรา”

อาปริก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

“มีจิตใจเมตตา มีจิตใจกว้างขวาง มีเพื่อนมีฝูงญาติๆ เราเราก็โอ้อโฮ คือว่าเราไปอย่างนี้ ญาติเคঁาก็รักเรา ... รักเราเพราะว่า เราเอาเงินก้อนนี้ มาให้ครอบครัวอย่างนี้ มาให้ตระกูลเรา”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

4.2 ความมีเกียรติแก่วงศ์ตระกูล

ความมีเกียรติแก่วงศ์ตระกูล หมายถึง การรับรู้ของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลจากประสบการณ์ของการเป็นทหารและการไปรบหมายถึง การรับรู้ถึงการได้ทำภารกิจของชาติซึ่งเป็นภารกิจที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเมื่อภารกิจของตนสำเร็จก็จะได้รับการตอบแทนที่เป็นสิ่งของเป็นสื่อแทนถึงความสามารถและความมีเกียรติ และการได้รับการจารึกชื่อของตนลงไปในหอเกียรติยศของเพื่อแสดงความกล้าหาญ

“สิ่งที่เรา ที่เป็นเนี้ย มันก็ชอบแต่ไหนมา แต่เงินมันก็ มัน ก็พออยู่ได้ แต่บางทีมันก็ มันมีความภูมิใจอะครับ เพราะว่ามีเกียรติ ไปทางไหน พี่น้อง ญาติ ก็นับหน้าถือตา เรา เราก็เป็นคนมีเกียรติ เราไม่ใช่เป็นคนแบบว่า กเหวราก เราอยู่ในระเบียบวินัย เรามีผู้บังคับบัญชา เรามีหัวหน้า เคঁาก็ให้เกียรติ”

อาปริก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

“มันก็ต้องไปอะนะ เป็นแล้ว ปลดมาก็ได้บัตรได้เหรียญ ... อ้อ ได้เหรียญ เหรียญนี้ก็ได้ยากนะ มันเหรียญพระราชทาน มันไม่ใช่เหรียญ แบบถ้าไม่ใช่เป็นทหารเคঁาคิด เป็นโก้ๆเลย ... ได้เหรียญ ได้บัตร ได้ยศ สดุดีแล้ว”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“ก็ ทั้งหมดทั้งกองร้อยนี้แหละ ที่ฝึกซ้อมม่นะนะ ไปหมดอะ ตายไม่เกินสิบคน ที่ผมมาดูประวัติ แล้วเขาก็เอาไปติดเกียรติยศ หอสมุดแห่งชาติ ใ้ตรงหลังเนี้ย เคঁาบอก 2524 ก็คือรุ่นผม ผมก็ภูมิใจใจ เออ ได้ทำเกียรติประวัติให้รุ่นหลัง ว่า เออ แต่ก่อนผมนอนหลุมนะ”

อาเชิด ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

การรับรู้ความมีเกียรติต่อวงศ์ตระกูลของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลยังเป็นการรับรู้จากประสบการณ์ตอนไปรบ เมื่อเกิดการเสียชีวิตของทหารในสนามรบ รัฐจะไม่ทอดทิ้งศพทหารแต่หาก

จะต้องนำลงกลับมาให้ครอบครัวเพื่อบำเพ็ญกุศล ซึ่งถือเป็นการยกย่องให้กับทหารที่ได้ไปปฏิบัติภารกิจช่วยชาติ

“เพื่อชาติ จะตายก็ตาย มันตามหามลงมา แต่เค้าไม่ทิ้งศพนะ พอตายเค้าก็หามกันลงมา ป่ารกหนะ”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“ครับ เขาก็ยกย่อง พวกผมเนี่ย เคยไปเอา ตชด 5 โคนพวกก่อการร้ายยิงเนี่ย ก็ต้องไปเอาศพออกมา ไม่ให้เขาลากออกไปได้”

อาเชิด ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

สำหรับทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางราย แม้ว่าจจะรับรู้ว่าการไปรบเพื่อชาติของตนต้องปกปิดเป็นความลับ เปิดเผยต่อผู้อื่นไม่ได้ แต่ตนก็รับรู้ถึงการได้รับเกียรติจากการไปรบ

“ก็สมเกียรติแต่ว่า เค้าจะให้เปิดเผยไม่ได้ มันจะไม่เหมือนกันต้องเอาธงชาติมา แต่พวกผมไม่ได้นะ ต้องไปเจียบๆลับๆ แต่ก็มีเกียรติ”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

4.3 การได้เพื่อนฝูงและมีสังคมใหม่

การได้เพื่อนฝูงและมีสังคมใหม่ เป็นการรับรู้ของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูล เป็นการที่ได้รู้จักผู้คนจากสังคมการเป็นทหาร ซึ่งมีเครือข่ายที่กว้างขวางกว่าสังคมเดิมของตน โดยตระหนักได้ว่าหากตนไม่ได้เป็นทหารแล้วนั้นจะทำให้ตนไม่ได้รับโอกาสทางสังคมมากถึงเพียงนี้

“แบบรู้จักเพื่อนฝูงเยอะ ... เพื่อนทหาร รู้จักคนหนุ่มมากเนอะ ... รู้จักคนเยอะ รู้จักเพื่อนฝูงเยอะ ถ้าเป็นราษฎรไม่ได้เป็นทหาร ก็รู้จักแต่คนในบ้าน มันไม่ได้ออกนอก มันไม่ได้เห็นอะ อาเคยรีเปล่าชายแดน อาก็ไม่เคยขึ้นอะนะ เราก้ขึ้นไป เครื่องบินเราก้เคยขึ้น”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“ก็อยากไปเจอคนเยอะๆ อะใช้อย่างนี้ ตั้งใจแล้วว่าจะไป”

อาจักร ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

“มีลูกน้องใจ มีทหารรับใช้ไปด้วย อย่างเจ็ย ผมเป็นทหาร ผมก็ได้กินกับเขาไปด้วย เงินก็เหลือ อะไรพวกเนี้ย มันก็ดี อะไรหลายๆอย่าง รู้สึกมันไม่อดอยากเหมือนกับตอนที่เราอยู่บ้าน อยู่บ้านกว่าเราจะได้สักบาทหนึ่งเนี้ย”

อาเชิด ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลยังมีการรับรู้เกี่ยวกับการมีเพื่อนฝูงและสังคมใหม่จากการเป็นทหาร และการไปรบอีกว่าเมื่อตนเองปลดประจำการออกมาแล้วนั้น ยังได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนฝูงและเจ้านายในการต่อยอดการประกอบอาชีพของตนต่อไปได้ด้วย

“ค้าขาย อ้อ จังหวัดนี้ อยู่โคราชก็มี อยู่สระบุรี อยู่ลพบุรี อยู่ปทุมธานีก็มีเพื่อน มันเลยขยายให้ไปอย่างจี้ คือเราจะไปค้าขาย ไปหาใครก็ได้ ในกองพันเรามีคนประมาณ 500 ก็รู้จักคนเยอะนะ คนเป็นสี่ห้าร้อย ... อ่า มาถึง อะที่นี้เราออกมาบู๊ เราก็มีเพื่อนมีฝูง มีนายมีอะไร”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“ทุกด้านทั้งเศรษฐกิจ ทั้งเราค้าขาย เราไปขอความช่วยเหลือทางเจ้านายก็ได้ ถ้าอยากเป็นข้าราชการละก็ไม่มีปัญหาเลย ถ้าอยากเปลี่ยนเนอะ เอาไปฝากกรมชลประทานมั่งผมก็ไปกรมชลประทานได้ 6 เดือนมั้ง นายเอาไปฝากนะ เงินเดือนมันน้อยเงินเดือน 9 ร้อยก็ลาออก ... เออ ชอบค้าขายเพราะว่าเรามีทุนละไง ก็คือเรามีทุนก้อนก็ไปค้าขายได้แล้ว แต่ว่านายเค้าอยากให้เราเป็นข้าราชการ จะเป็นตำรวจก็ได้ อยากเป็นชลประทานก็ได้ เค้าฝากให้หมดอะ ถ้าเป็นตำรวจก็แกเป็นอธิบดีนะ มันก็เลยง่าย”

อาเชิด ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

นอกจากนี้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลยังมีความผูกพันกับเพื่อนทหารภายในค่ายทหารและสนามรบ โดยแม้ว่าเวลาจะผ่านมานานแล้วก็ตาม และไม่ได้พบเจอกันแต่ก็มีความเข้าใจต่อกันและความผูกพันที่มีต่อกันนั้นยังคงอยู่

“ครับ ออกรบเสร็จ กลับมา คือจบภารกิจอะ จบภารกิจก็ไปสังสรรค์กัน ไปบ้านกันไปหาบ้านเพื่อนบ้านฝูง คือเราจะมี ความผูกพันเยอะนะ คือเหมือนบ้านเราออกเหมือนรอดตายกันมาแล้ว โอ้โหมันจะดีหมดทุกอย่าง”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“เหมือนเดิมๆ จริงอยู่นะทุกเวลานี้ไม่เคยเจอกันเป็นสิบปีสิบปี เวลาไปเห็นก็คือปกติ ยังเหมือนเดิมอยู่ ... ก็บางทีเรา อย่างนานๆเราเจอกันก็ เค้าก็รู้ว่าเราเป็นยังไง เราก็รู้ว่าเค้าอยู่ยังไงเพียงแต่ต่างคนก็ต่างมีหน้าที่ทำ เราก็ไม่ค่อยได้เจอกัน”

อาเป็ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

4.4 ความรู้สึกด้านบวกและความภาคภูมิใจจากการเป็นทหาร

ความรู้สึกด้านบวกและความภาคภูมิใจจากการเป็นทหาร หมายถึง ความรู้สึกถึงการได้รับประโยชน์จากการเป็นทหารและการไปรบ ซึ่งสิ่งที่ได้รับมาจากการเป็นทหารไม่ว่าจะเป็นความรู้ทางการรบ ความรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิต นั้นสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน อันเป็นความรู้ ความสามารถที่ตนเองได้เรียนรู้จากประสบการณ์นั้น

“ในด้านการครองชีพ ในด้านการ... เอ่อ ในด้านการครองชีพของครอบครัว เป็นแนวทางการปฏิบัติของชีวิตครับ”

อาปริก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

“คือ มันได้เยอะนะลูก หนึ่ง มันได้ความอดทน สอง มันได้ เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ อย่างที่เราไม่เคยรู้ ... คือ อย่างกรณีที่ว่า ออกรบออกอะไรเนี่ยเค้าทำอะไรกัน อย่างเจ็ย และการวางตัวทำงานให้เราปลอดภัย เพื่อนฝูงเราปลอดภัยอย่างเจ็ย มันก็ได้อะไรเยอะนะลูกนะ”

อาเป็ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“ก็ถึงบอกไป มันได้อะไรอีกหลายๆอย่างอะ ก็ว่าเป็นทหารแล้วได้อะไรเพิ่มเติม อย่างเจ็ย อย่างผมเนี่ย เปรียบค่าไม่ได้”

อาเชิด ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

“ภูมิใจที่เราได้รับใช้ชาติ เกิดมาเป็นชายชาติทหาร เกิดมาชาติเดียวก็ต้องเป็นทหาร อยากจะให้น้องๆทุกคนได้มีจิตใจที่เข้มแข็ง ถ้าได้รับราชการทหารแล้วมันก็จะมีพลานามัยที่ดี มีความคิดที่ดีต่อไปในภายภาคหน้า เป็นผู้นำครอบครัวตลอดไปได้”

อาปริก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7

ทั้งนี้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการรับรู้ถึงคุณค่าในการเป็นทหารและออกรบที่มีต่อตนเอง โดยได้ตระหนักถึงช่วงระยะเวลาที่ตนไปรับราชการทหารนั้นมีความหมายมากสำหรับตน

“สองปี สองปีในนั้นมันไวนะ แปปเดียวถ้าเราเพลินทุกสิ่งทุกอย่างมันก็จะไว”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“แต่ก่อน เราก็จะไม่ค่อยมีเหตุผล แต่นี่ว่าถ้า ณ ทุกวันนี้แต่ว่าเป็นทหารเนี่ยมันได้ อะไร ยังไม่เห็นหรอก ตอนที่คุณเป็น 2 ปีมันยังไม่เห็นหรอก มันจะเห็นตอนที่คุณปลดมา คุณจะได้เห็น อ้ออย่างจ้ะ จริงอยู่เรา เราก็ไปช่วยชาติแค่ 2 ปีเท่านั้นเองไข่ม้อยถามว่าคนเราเนี่ย เราได้สิทธิ์ทหารผ่านศึกเนี่ยถามว่าคุ้มมั๊ย ก็คุ้มก็เป็นคนของรัฐเหมือนกัน เพียงแต่ว่าไม่มีเงินเดือนไข่ม้อย แต่มีค่ารักษาพยาบาลให้เรา มันก็ยังคงดีกว่าคนธรรมดาณะ ตรงนี้คือส่วนที่ว่าผลพลอยได้ แต่ว่าส่วนที่ชอบมากที่สุดคืออย่างน้อยเราได้ช่วยประเทศชาติระดับนึง อันดับแรกเลยนะ เราสองปีที่เราเสียไปเราก็ไม่ได้เสียตายหรอก เราก็ช่วยชาติไป ใช้เวลาตรงนั้นทำหน้าที่ตัวเองให้ดีที่สุด แค่ 2 ปีเอง ... อ่า มันแค่ 2 ปีเอง คือเราคิดง่าย ๆ เราอยู่บ้านก็หมดไปปีนึงไม่เห็นได้อะไรเลย มันคิดง่าย ๆ ... นั่นแหละ 2 ปีมันได้พัฒนา มันเป็นการพัฒนาที่ว่าโดยที่เราไม่รู้ค่าทำยังไง”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“โอ้ ได้นะ ได้ทั้งความรู้ ได้ทั้งพรรคพวก ได้ทั้งประสบการณ์ความอดทน ระเบียบวินัย แล้วเราฝึกแค่ 3 เดือน เราได้ครบหมดอะนะ ระเบียบวินัยทั้งการรู้จักทำมาหากิน การเอาตัวรอด รู้จักการต่อสู้ ได้หมด”

อาแดง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

“มัน... เหมือนมัน ชุบเราขึ้นมาใหม่อะ”

อาเชิด ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

“มันเป็นไปเปลี่ยนแปลงทำให้เรารักการเป็นทหาร”

อาโย่ง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

การมีความรู้สึกด้านบวกยังหมายรวมถึง ความภาคภูมิใจในตนเองที่ได้ทำหน้าที่ปกป้องประเทศชาติ ซึ่งน้อยคนนักที่จะมีโอกาสได้เป็นเช่นตน นอกจากนี้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลยังเกิดความภาคภูมิใจในตนเองที่มีความสามารถในการเป็นทหารปฏิบัติภารกิจเพื่อปกป้องประเทศชาติได้

“มันก็ภูมิใจดี ... ก็รับใช้ชาติไง มันก็น้อยคนนะที่จะได้ไปอยู่ชายแดน ต้องดีจริง เค้าถึงจะส่งไป ถ้าเกณฑ์เค้าไม่เอาเลย ... อ่า น้อยคนมากเลย ที่ได้ขึ้นไป”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“มันก็ มันก็ถือว่ามันก็สมบูรณ์แล้วเราได้ช่วยชาติ อย่างน้อยเราก็ เออพ่อแม่เราก็จริงอยู่ะมันอาจจะไม่มีอะไร แต่ว่า เค้าก็พ่อแม่เราก็ยังเต็มใจว่าเรา เออ ลูกทำงานเพื่อส่วนรวมนะ”

อาเปี้ยก ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

“ผมถึงว่าผมภูมิใจใจ ผมก็ เออ ดีที่รับใช้ชาติไง ผมก็ เออ อันนี้ คุ่มแล้วนะ ... ครบภูมิใจมาแต่ไหนแต่ไรแล้วอะ”

อาเชิด ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

“ใช่ สมัยนี้ต้องใช้วุฒินะ ถ้าไม่ได้ใช้วุฒิไม่ได้เป็นทหารพรานเลย สมัยก่อนนี้มันไม่ต้องไง จบป.4 อะไรก็ได้เลย ... เค้าคัดไป ก็ผมเป็นหน่วยสไนเปอร์ไง หน่วยแม่นปืน เค้าคัดไป เค้าจะเอาแต่หน่วยแม่นๆ ไป ... อย่างทหารช่างไป ก็ต้องเอาคนที่เก่งอีกแบบคนเดียวทำงานได้สารพัด อ้อ เชื่อมอะไรได้พวกนี้ๆ อย่างก่อสร้างจ้ะ อย่างผมก็ช่างไฟด้วย ขับรถได้อีก เค้าก็เอาเลย”

อาโย่ง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

นอกจากนี้การรับรู้ความภาคภูมิใจของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลยังเกิดจากการได้มีโอกาสใกล้ชิดกับพระราชวงศ์ ซึ่งนับเป็นเกียรติอันสูงสุดของชีวิต และเกิดการรับรู้ในความโชคดีของตนเองที่ครั้งหนึ่งในชีวิตได้รับราชการทหารและมีโอกาสได้เข้าเฝ้าเจ้านายหลายๆพระองค์

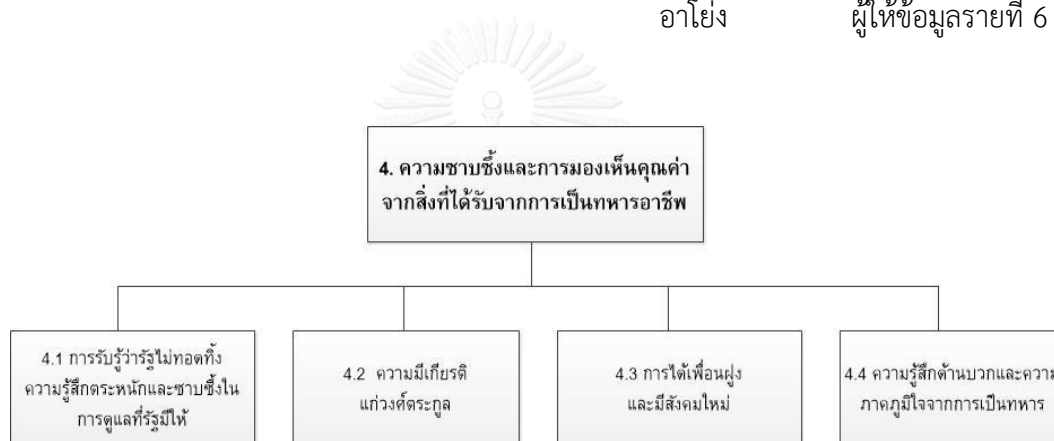
“ไม่มีอะ ก็ได้สิ่งนี้มาคือการตอบแทน ถ้าอาไม่ได้เป็นทหารอาจจะเข้าไปถึงในหลวงมัยนั่งคุยกันอย่างเนี้ย เอ้า นั่งคุยก็คือเจ้าหน้าที่ยังเข้าไม่ถึงเลย เค้ากันออกหมด ... อ้อเสด็จมาไม่รู้ก็หนต่อกี่หนละ แล้วเข้าเฝ้าก็คุยกับอาอย่างเงี้ย คุยกันแบบ คุยกันแบบหัวเดียวอย่างจี้ เค้าก็คุยถามสารทุกข์สุขดิบก็ไม่ต้องไปใช้ศัพท์ ก็คืออย่างเราถ้าใช้ศัพท์ผิดเลย ศัพท์มันพูดยาก อย่างจะคุยกันก็ต้องถวายเป็นคำ นี่ยุ้ยกันธรรมดา องค์กร โสม พระเทพ อะไรอย่างเงี้ย เข้าเฝ้าหมดเลย คุยอย่างชนิดว่า ... มันเป็นความภูมิใจเนอะ เค้าจำคนไข้ได้เนะ มาเห็นครั้งแรกถาม แต่มาตอนหลัง อ้อคนไข้เก่า ยังอยู่อีก อยู่ไปนะลูกอันนี้้องค์โสม ... เจ้าหน้าที่นะขนาดถวายเป็นแสนๆยังไม่ได้เข้าพูด

เลย แค่อวายเป็นมองหน้า อย่างคนเข้าธรรมดาก็แค่อยากพบใหม่ มองหน้าไม่ได้
อย่างอวายเป็นอะไรก็ตาม อวายเป็นเงิน อวายเป็นพระราชาท่านนะผมเก็บไว้ไม่ให้ใคร”

อาหนุ่ม ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

“นั่นแหละแถมเหมือนกับแบบ แยกไปปลูกใจเรานะ แยกบอก ลูๆนะ เรายืนน้ำตาไหล
เลยนะ โอ้โห ขนาดเป็นหม่อมย้านี่มาเองนะเนี่ย เดินกระโดดกระเผลกหลงฮอมา
พระเทพ กะในหลวง แต่ในหลวง มองไม่เห็นหรอก เพราะว่าไกล เข้าไม่ถึง แต่ท่านก็
ไปเยี่ยมตามชายแดน ... ใกล้ชิดมากที่สุด แยกจะออกชายแดนมากที่สุด แยกตั้งอะไร
ออกมานะตอนเนี่ย มุลนิธิอะไร ผมลืม ”

อาโย่ง ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

ภาพที่ 6 ประเด็นย่อยใน ประเด็นหลักที่ 4 ความซาบซึ้งและการมองเห็นคุณค่า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กล่าวโดยสรุป ประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลจากงานวิจัยนี้มี 4
ประเด็นหลัก คือ ประเด็นที่หนึ่ง **การมีจิตวิญญาณของทหาร** เป็นหัวใจหลักของการเป็นทหารที่
ทหารทุกคนยึดถือไว้ในจิตใจถึงการให้ความสำคัญเรื่องของบ้านเมืองเป็นหลัก ทหารผ่านศึกรับรู้โดย
ผ่านการเข้าสู่อาชีพทหาร การบ่มเพาะอบรมฝึกฝนจากการฝึกทหารโดยกองทัพจนเกิดการหล่อหลอม
ตัวตนขึ้นกับทหารของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลจนเกิดเป็นอุดมการณ์ทหารที่มีให้ความสำคัญต่อชาติมา
เป็นอันดับแรก ประเด็นที่สอง **ประสบการณ์ในสนามรบ** จากประสบการณ์ของทหารผ่านศึกผู้ให้
ข้อมูลรับรู้ได้ถึงการมีความมั่นใจของทหารในสนามรบจากความเชื่อมั่นในฝีมือทางการรบของตนเองและ
การไว้วางใจในทีมทหารของตนเป็นผลจากการมิตรภาพความผูกพันระหว่างเพื่อนทหารด้วยกัน ใน
ส่วนประสบการณ์ความยากลำบากและความรุนแรงที่เผชิญในสนามรบ เป็นการรับรู้ถึงการเสียเปรียบ
ต่อฝ่ายตรงข้ามของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูล การเผชิญความตายจากการสูญเสียเพื่อนทหาร การ
บาดเจ็บที่เป็นผลมาจากการรบ ประเด็นที่สาม **ความงอกงามทางจิตใจของทหารผ่านศึก** ทหารผ่าน

ศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการตระหนักถึงความจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยเอื้อที่ทำให้เกิดความ
งอกงามทางจิตใจ โดยเมื่อการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลจะเกิดการรับรู้ตนเองในแง่
บวกในด้านการมองเห็นศักยภาพที่ตนเองมี จนเกิดความภาคภูมิใจ ตลอดจนการมีความสุขรอบคอบ
ในการใช้ชีวิต และการมีความเข้าใจในชีวิตของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูล โดยมีการยึดถือเป็นหลักที่ใช้
ในการดำเนินชีวิต และประเด็นที่ **ความซาบซึ้งและการมองเห็นคุณค่าจากสิ่งที่ได้รับจากการเป็น**
ทหารอาชีพ เป็นความรู้สึกตระหนักและซาบซึ้งในการดูแลที่รัฐมีให้ ความมีเกียรติแก่วงศ์ตระกูล การ
ได้เพื่อนฝูงและมีสังคมใหม่และความรู้สึกด้านบวกและความภาคภูมิใจจากการเป็นทหาร

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยา โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์ทางจิตใจของของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความมุงงามภายหลังเหตุการณ์สะเทือนขวัญ โดยมีรายละเอียดการสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความมุงงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ

ผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือกลุ่มของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่เป็นผู้ป่วยของโรงพยาบาลทหารผ่านศึก ประกอบด้วยทหารผ่านศึกนอกประจำการที่เป็นผู้ถือบัตรประจำตัวทหารผ่านศึกและเคยมีประสบการณ์เคยประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญอย่างน้อย 1 ครั้ง โดยผ่านมามากน้อย 2 ปีจำนวนทั้งสิ้น 8 ราย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง และการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จนข้อมูลอิ่มตัว การบันทึกเทปและการจดบันทึกภาคสนาม โดยผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 8 รายใช้เวลาในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลแต่ละรายอยู่ในช่วงเวลาระหว่าง 41 ถึง 96 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนของการวิเคราะห์ตามแนวการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยา โดยมุ่งการทำความเข้าใจถึงประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลการสัมภาษณ์ที่ได้มากับแนวคิดเบื้องต้น โดยทำความเข้าใจในมิติรวม แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วมมาทำการถอดเทปบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดแบบคำต่อคำ (verbatim transcribe) และนำข้อมูลดังกล่าวมาตรวจสอบความถูกต้องด้วยการฟังเทปสัมภาษณ์ซ้ำ

อีกรอบ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการอ่านบทสัมภาษณ์นั้นซ้ำและทำความเข้าใจ จากนั้นทำการถอดรหัสข้อความ (coding) โดยการแยกข้อความตามความหมายที่ปรากฏอยู่ในแต่ละส่วนเพื่อความสะดวกในการแยกข้อมูลออกเป็นเรื่องๆ แล้วทำการให้นิยามกับข้อมูลที่แยกออกเป็นเรื่องนั้นๆ ซึ่งหลังจากนั้นจะนำมาปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ (peer debriefing) ที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของกระบวนการและข้อมูลที่ถูกต้อง แล้วทำการจัดหมวดหมู่ของรหัส (categories) ของรหัสข้อความที่มีความหมายคล้ายคลึงกันโดยจัดเข้าเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะของประเด็นหลักที่กำหนดไว้ของประเด็นย่อย (sub theme) และจึงสรุปเป็นประเด็นหลัก (theme) โดยรวบรวมประเด็นย่อยที่มีความสอดคล้องกัน เริ่มจากผู้ให้ข้อมูลรายเดี๋ยวก่อน หลังจากนั้นค่อยรวบรวมจนครบจำนวนของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเมื่อได้ข้อมูลทั้งหมดนำมาจัดเป็นหมวดหมู่แล้วนำมาวิเคราะห์ดูลักษณะของรูปแบบความสัมพันธ์ของประเด็นต่างๆที่เกิดขึ้นในข้อมูล หาข้อมูลสนับสนุนมาช่วยในการวิเคราะห์ประเด็นเหล่านั้น เชื่อมโยงประเด็นต่างๆ อย่างมีเหตุและผล และสร้างข้อสรุปที่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง จนออกมาเป็นภาพรวมของงานวิจัยในครั้งนี้ สุดท้ายนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ไปทำการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำผลวิเคราะห์นั้นไปให้ผู้ที่มีความรู้ทางด้านงานวิจัยเชิงคุณภาพและทางด้านจิตวิทยาตรวจสอบและแสดงความคิดเห็น (peer review) และฟังเสียงสะท้อนจากผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา (playback method) เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ให้ผู้ให้ข้อมูลและผู้ให้ข้อมูลทำการวิจารณ์ เพื่อดูถึงข้อสรุปของการวิจัยนั้นมีความถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

2. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “ประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความมองงามภายหลังจากผ่านเหตุการณ์สะเทือนขวัญ” เป็นการศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์ของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความมองงามทางจิตใจภายหลังจากการเป็นทหารและการไปรบ ผู้วิจัยศึกษาถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นภายในจิตใจในด้านของการรับรู้ ความรู้สึกนึกคิด การตระหนักรู้ภายในตนเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงไปในด้านบวกของตนเองของผู้ให้ข้อมูลภายหลังจากการเป็นทหารและการไปรบ โดยผลการวิจัยสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเด็นหลัก ดังต่อไปนี้

การมีจิตวิญญาณของทหาร กล่าวถึงทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลมีประสบการณ์ของการถูกหล่อหลอมให้เกิดการมีจิตวิญญาณของความเป็นทหารอาชีพ เริ่มต้นจากการเข้าสู่อาชีพทหารโดย 2 วิธี ได้แก่ วิธีการผ่านการฝึกฝนโดยการเกณฑ์ทหาร และวิธีการผ่านการมีสิ่งสนับสนุนที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลที่เกิดความสมัครใจในการสมัครเข้าเป็นทหาร หลังจากนั้นพวกเขาก็ได้รับการปลูกฝัง สั่งสอน บ่มเพาะ จากทางกองทัพให้เกิดค่านิยมของทหารอาชีพที่มีทั้งความเข้มแข็งอดทนภายใต้สถานการณ์ความกดดัน ความเป็นระเบียบวินัยและการฝึกฝนจนเชี่ยวชาญในการรบ และในส่วนของอุดมการณ์

ทหารที่เหล่าทหารใช้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจโดยยกให้เป็นค่านิยมหลักในการเป็นทหารอาชีพ อันประกอบด้วย การยึดถือหน้าที่ต่อชาติให้มาก่อนสิ่งอื่น ความเสียสละพร้อมต่อการเจ็บการตายก่อนผู้อื่นและการยึดถือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเป็นสิ่งสำคัญ

ประสบการณ์ในสนามรบ กล่าวถึงประสบการณ์การรับรู้ของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลขณะที่อยู่ในสนามรบ ประกอบด้วยทั้งประสบการณ์ความรู้สึกมั่นคงใจของพวกเขา โดยรับรู้ในการมีขวัญและกำลังใจที่มาจากรับรู้ในการมีความสามารถในการรบของตนเนื่องจากมั่นใจใจอีกเช่นกันว่าได้รับการฝึกฝนจากทางกองทัพเป็นอย่างดี ตลอดจนการมีความไว้วางใจในเพื่อนทหารร่วมทีมที่จะคอยช่วยเหลือกันและกันเป็นเพราะมิตรภาพและความเข้าใจระหว่างเหล่าทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลกับเพื่อนทหารหรือแม้กระทั่งผู้บังคับบัญชาก็ตาม ประสบการณ์การมีความมั่นใจใจยังหมายถึงการเกิดความรู้สึกอีกหึงหมั่นทำหายในการไปรบและการรับรู้ถึงความเคยชินคุ้นเคยต่อบรรยากาศสนามรบ ในส่วนความยากลำบากและความรุนแรงที่เผชิญ โดยทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลรับรู้ถึงสภาพความน่ากลัวในสนามรบและรับรู้ความเสี่ยงต่อชีวิต ซึ่งเป็นผลมาจากที่พวกเขาได้รับรู้ถึงการเสียเปรียบต่อฝ่ายตรงข้าม และการรับรู้ในบรรยากาศสนามรบที่ชวนสลดหดหู่หรือการทำลายล้างของศึกสงคราม แต่เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ต่อชาติให้สำเร็จทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลจึงตระหนักได้ว่าตนเองต้องเอาตัวรอดให้ได้กลับมาทุกวิถีทาง ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลยังต้องเผชิญกับความตายในแง่ของการสูญเสียเพื่อนร่วมทีมและผู้บังคับบัญชา การบาดเจ็บและความเจ็บป่วยในสนามรบที่เกิดขึ้นทั้งในสนามรบและเกิดอย่างต่อเนื่องตามมาในภายหลัง

ความงอกงามทางจิตใจของทหารผ่านศึก กล่าวถึงการรับรู้และการตระหนักภายในตนเองของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลถึงการเปลี่ยนแปลงของตนเองในแง่บวกที่เกิดขึ้นหลังจากการเป็นทหารและการไปรบ โดยพวกเขาจะเกิดการรับรู้ที่เป็นปัจจัยเอื้อให้เกิดความงอกงามทางจิตใจ จากการตระหนักภายในตนเองด้านต่างๆและการได้รับแรงกระตุ้นจากบุคคลรอบข้าง เมื่อทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการเปลี่ยนแปลงแล้ว พวกเขาก็จะรับรู้การเปลี่ยนแปลงของตนเองไปในแง่บวกเช่นกันทั้งในด้านการมองเห็นศักยภาพที่ตนเองมี ทำให้พวกเขาเกิดความภาคภูมิใจตามมา ตลอดจนพวกเขามีการดำเนินชีวิตด้วยความสุขุมรอบคอบมากขึ้น และอีกแง่ของความงอกงามทางจิตใจของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลคือการที่พวกเขามีความเข้าใจต่อชีวิตมากขึ้น ทำให้เกิดการยอมรับต่อปัญหาและพร้อมทั้งการหาทางแก้ไข ตลอดจนการมองโลกตามความเป็นจริงและการใช้ชีวิตโดยมีหลักประคับประคองชีวิต

ความซาบซึ้งและการมองเห็นคุณค่าจากสิ่งที่ได้รับจากการเป็นทหารอาชีพ กล่าวถึงความรู้สึกซาบซึ้งและการตระหนักในคุณค่าในทหารอาชีพของเหล่าทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลภายหลังจากที่ปลดประจำการ โดยพวกเขาส่วนใหญ่รับรู้ว่ารัฐจะไม่ทอดทิ้งพวกเขาและครอบครัว ทำให้พวกเขา

เขาเกิดความรู้สึกตระหนกและซาบซึ้งในการดูแลที่รัฐมีให้ ความมีเกียรติแก่วงศ์ตระกูล การได้เพื่อนฝูงและมีสังคมใหม่ตลอดจนมีความรู้สึกด้านบวกและความภาคภูมิใจในความเป็นทหารของตน

3. อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ของงานวิจัยนี้ได้สะท้อนถึงประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลที่มีความงอกงามภายหลังการเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ โดยมีการรับรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดตลอดจนการได้ตระหนักถึงสิ่งต่างๆของทหารผ่านศึกในช่วงตลอดระยะเวลาที่ได้เป็นทหารและช่วงการไปรบ ที่ส่งผลทำให้พวกเขาเกิดความงอกงามในภายหลังโดยเป็นผลต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ผู้วิจัยจะขออนุญาตอภิปรายเปรียบเทียบกับองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องและการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาเป็นทีละประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 การสร้างจิตวิญญาณของทหาร

ผลการวิจัยในประเด็นการสร้างจิตวิญญาณของทหาร ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นทหารผ่านศึกกล่าวถึงกระบวนการที่ทำให้พวกเขามีจิตวิญญาณในความเป็นทหาร โดยติดตัวมาจนถึงปัจจุบัน เริ่มจากการที่พวกเขาเข้าสู่อาชีพทหารซึ่งจากผลการวิจัยแบ่งได้เป็น 2 วิธี ได้แก่ วิธีแรกพวกเขาได้รับผลก้นจากการเกณฑ์ทหารและ อีกวิธีเป็นการรับรู้ถึงการมีสิ่งสนับสนุนทำให้พวกเขาสมัครเป็นทหารด้วยความเต็มใจ

การได้รับผลก้นให้เข้าสู่การเป็นทหารโดยการเกณฑ์ทหาร เพราะเป็นหน้าที่ของชายไทย ตามกฎหมายจากการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูล ทำให้พวกเขาตระหนักได้ว่าถึงแม้ตนจะไม่ได้ต้องการเป็นทหาร แต่เมื่อรับรู้ว่าเป็นหน้าที่ของตนแล้วก็ต้องไปไม่เช่นนั้นอาจจะทำให้ได้รับโทษได้ ซึ่งจากคำสั่งของกองทัพบก(เฉพาะ) ที่ 320/28. (2548 อ้างถึงใน กุณนที นวลสุวรรณ, อายุพร ประสิทธิเวชชากร และองค์อร ประจันเขตต์, 2555) ก็ได้กล่าวไว้เช่นกันว่าการเกณฑ์ทหารของชายไทยนั้นเป็นการปฏิบัติ ตามกฎหมายที่ระบุไว้ หากไม่ปฏิบัติตามจะต้องได้รับโทษ ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูล 2 รายได้กล่าวถึงการรับรู้ว่าเป็นหน้าที่ของตนที่ต้องไปเกณฑ์ทหารไว้ว่า

“เราก็ตัดใจไปเกณฑ์เพราะว่ามันเป็นกฎ เอ่อ ระเบียบของบ้านเมืองเราอยู่แล้ว ชายไทยอายุครบแล้วต้องเกณฑ์ทหาร คือเราก็ทำตามกฎหมายที่เค้าระบุไว้”

“เรา เราจับมาแล้ว เราจะไม่ไปก็ได้ ใช่มั้ยครับ มันก็ติดคุกไง ก็คือด้วยหน้าที่เราก็ตัดใจไป ไม่มี ความกลัว อยากจะไปลองดู มันเป็นเหมือนกับ เฮ้ย ข้างนอกเค้าจะเป็นยังไงนะ”

ในขณะที่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลอีกครั้งหนึ่งเข้าสู่อาชีพทหารจากการสมัครเป็นทหารด้วยความเต็มใจ ซึ่งเกิดจากการมีปัจจัยสนับสนุนบางอย่างที่จูงใจให้พวกเขามองเห็นประโยชน์ที่ตนและครอบครัวจะได้รับและเกิดประโยชน์ในอนาคต เช่น เงินค่าตอบแทนจากการไปรบ สวัสดิการ รักษาพยาบาลจากสถานพยาบาลของรัฐ ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายได้มองเห็นความก้าวหน้าทางอาชีพทหารของตน ตลอดจนบางรายก็มีใจชื่นชอบในอาชีพทหารอยู่แต่เดิม ผลการวิจัยที่ได้มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชยุต เทพทิพย์และทิวากร แก้วมณี (2554) โดยในงานวิจัยกล่าวถึงคณะผู้วิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นในการสมัครเข้าเป็นทหารกองประจำการจังหวัด พิษณุตร ผลการศึกษาพบว่าเหตุผลแรกที่ประชาชนเข้ามาสมัครเป็นทหารกองประจำการ คือ การมองเห็นความสำคัญด้านการเงินที่ตนจะได้รับและสวัสดิการ ส่วนเหตุผลรองลงมาเป็นการมีใจรักและมีความชื่นชอบในอาชีพทหาร ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ผลเป็นไปในแนวทางเดียวกันของทั้งสองงานวิจัย ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการเป็นทหารมาแต่เดิม ทำให้พวกเขาสมัครเข้ารับราชการทหาร ตลอดจนการมีใจรักในชาติบ้านเมืองของพวกเขาทำให้เกิดความเต็มใจที่จะสมัครมาเป็นทหารเพิ่มมากขึ้นด้วย

ในภายหลังจากที่ผู้ให้ข้อมูลได้เข้ามาเป็นทหารรับใช้ชาติ ทางกองทัพจะปลูกฝังและหล่อหลอมความเป็นตัวตนของทหารอาชีพให้แก่พวกเขาจากการผ่านการฝึกอย่างหนัก ตลอดการชีวิตประจำวันในกองทัพของพวกเขาและการฝึกรบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ดียิ่งขึ้นผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับทหารอาชีพ โดยมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับคำนี้ (สุปริษา กมลาคัน, ม.ป.ป) กล่าวว่าทหารอาชีพ คือ ความเป็นมืออาชีพของผู้ถืออาวุธ มีเอกลักษณ์ที่พิเศษกว่าอาชีพอื่นตรงที่ทหารเป็นกลุ่มชนที่ถืออาวุธมีโดยมีเครื่องแบบ มียศ มีระบบอาวุโสที่นิ่ง มีความรักในหมู่คณะของตน มีวินัยที่เคร่งครัด สามารถพลีชีพของพวกเขาได้ทุกเมื่อชาติต้องการ และจุดมุ่งหมายสูงสุดของทหารอาชีพ คือ การสร้างความมั่นคงของชาติ สร้างความแข็งแกร่งของตนเองเพื่อพร้อมสำหรับการปฏิบัติงานของชาติ

ค่านิยมของทหารอาชีพข้างต้นกับผลการวิจัยมีความสอดคล้องกัน โดยทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลมีความตระหนักว่าพวกเขาจะต้องมีความแข็งแกร่งในตนเองเพื่อพร้อมสำหรับการปฏิบัติภารกิจของชาติ คือการไปรบ ดังนั้นจำเป็นที่พวกเขาจะต้องรับการฝึกเพื่อให้เกิดตนเกิดความแข็งแกร่ง และมีความเชี่ยวชาญทางการ จากผลวิจัยยังได้แสดงถึงทหารผ่านศึกผู้ข้อมูลมีการรับรู้ ว่า พวกเขาได้ผ่านการบ่มเพาะจากการฝึกฝนอย่างหนักภายใต้สภาพความกดดันและอยู่ในสถานการณ์ที่มีความเครียดสูงจนเกิดเป็นความอดทนเข้มแข็งขึ้น เหตุการณ์ข้างต้นสามารถอธิบายได้ตามแนวคิดของ Kobasa (1979) ที่เรียกเหตุการณ์เช่นนี้ว่าเป็นการสร้างบุคลิกภาพความเข้มแข็งอดทน (Hardy Personality) ที่เป็นการสร้างบุคลิกเข้มแข็งอดทนขึ้นมาได้ ซึ่งเกิดจากบุคคลประสบกับสถานการณ์ในชีวิตที่

ก่อให้เกิดความเครียดในระดับสูง เช่นเดียวกับคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ซึ่งสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดคือ การฝึกอย่างหนักจากกองทัพ จนบุคคลสามารถเผชิญกับความเครียดและความกดดันได้โดยที่ไม่เกิดความเจ็บป่วย และผลที่ได้ก็คือเกิดเป็นบุคลิกภาพความอดทนเข้มแข็งขึ้น ในที่สุด ซึ่งผลวิจัยในงานนี้จากคำบอกเล่าของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูล พบว่ามีความสอดคล้องกัน โดยพวกเขาต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดในระดับสูงเช่นเดียวกัน แต่พวกเขารับรู้ว่าคุณต้องปรับตัวเพื่อให้เข้ากับการใช้ชีวิตเพื่ออยู่ในกองทัพให้ได้ และนั่นเองทำให้พวกเขาเกิดการเรียนรู้ที่จะต้องเผชิญกับสถานการณ์เหล่านั้นอย่างเสียไม่ได้ จนเกิดการหล่อหลอมตัวตนขึ้นมาเกิดเป็นความเข้มแข็งอดทนขึ้น และความอดทนเข้มแข็งจะทำหน้าที่เป็นเหมือนทรัพยากรในการฟื้นฟูพลังในการเผชิญกับสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียด และช่วยให้สามารถจัดการกับความเครียดของตนเองได้ในที่สุด (Kobasa, 1979) ดังคำกล่าวของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลสองราย ได้แก่ อาหุณผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1 และอาจารย์ ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3 ที่กล่าวสนับสนุนว่า

“มันให้ความอดทนก็คือแบบ อดทนต่อคำพูดอะไรต่อมิอะไร ทุกอย่างก็ต้องมีความอดทนอดกลั้น ความอดทนนี่ก็คือ คือต้องทุกอย่างอะต้องอดทน ทุกอย่างเราก็ต้องเฉยไว้ละ ชีวิตนักรบนะเราก็ต้องอดทน”

“ก็ส่วนหนึ่งก็คือ มาจากที่ว่าเรา เราอดทน ความอดทนจากการที่เราได้ฝึกฝนมาตั้งแต่ที่เราได้เป็นทหารเกณฑ์ คือมันสอนเราให้เราอดทน อดทนสู้”

การพัฒนาบุคลิกภาพเข้มแข็งอดทน พัฒนาขึ้นมาจากแนวคิดพื้นฐานของแนวคิดอัตถิภาวะนิยม (Existentialism) ที่มีความเชื่อว่าบุคคลมีความเป็นอยู่ในโลกที่มีอยู่ 3 ส่วน คือ 1. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพหรือชีวภาพ 2. สิ่งแวดล้อมทางสังคม และ 3. ตัวบุคคล โดยโลกทั้ง 3 โลกจะไม่สามารถแยกออกจากกันได้ แนวคิดอัตถิภาวะนิยม มีรูปแบบแนวคิดมองว่าชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพราะฉะนั้นจะไม่สามารถหลีกเลี่ยงความคิดที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้นแนวคิดนี้จึงให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเผชิญเรื่องราวต่างๆในชีวิต และการใช้ประสบการณ์ปรับเปลี่ยนสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตให้ดีที่สุด และยังได้อธิบายเพิ่มเติมว่า บุคลิกภาพความเข้มแข็งแกร่งของบุคคลนั้น จะเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอตามวิถีของแต่ละบุคคล ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาบุคลิกภาพความอดทนเข้มแข็งของทหารผ่านศึกเป็นไปตามแนวคิดตามข้างต้นกล่าวคือ มีทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลจำนวนหนึ่งที่กล่าวถึงการที่ตนได้รับการบ่มเพาะ ปลูกฝังด้านความอดทนต่อความยากลำบากมาจากครอบครัวมาตั้งแต่เล็กด้วย ซึ่งถือเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่ทำให้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดบุคลิกภาพเข้มแข็งอดทนขึ้นมาด้วย

แนวคิดความเข้มแข็งอดทน หมายถึง กลุ่มของลักษณะของบุคคลซึ่งทำหน้าที่เสมือนตัวต้านทาน เมื่อบุคคลประสบกับเหตุการณ์ภาวะความเครียดในชีวิต ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3

ประการคือ 1. การผูกมัดตนเอง (Commitment) 2. ความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ (Control) 3. ความท้าทาย (Challenge) (Kobasa, 1982) หากอธิบายตามผลการวิจัยสามารถอธิบายได้ตามกระบวนการบ่มเพาะความเข้มแข็งอดทนที่พวกเขาได้รับจากทางกองทัพ ซึ่งพวกเขามุ่งมองถึงการผูกมัดตนให้ทำภารกิจการไปรบให้สำเร็จ โดยที่พวกเขามีเป้าหมายของการได้รับชัยชนะในการไปรบ ในขณะที่เดียวกันก็มุ่งมองถึงการไปรบเป็นการท้าทายด้วยเช่นกัน

ประเด็นความเข้มแข็งอดทนของทหารผ่านศึกในงานวิจัยที่ได้ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nicholas (1993) ศึกษาพบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับการผูกมัดตนเอง การมีอำนาจควบคุม และมีความรู้สึกรู้สึการทำท่ายอยู่ประจำจะมีระดับความเข้มแข็งอดทนที่สูง เนื่องจากบุคคลต้องมีการแก้ไขปัญหาหรือต้องพบการเผชิญหน้ากับปัญหาบ่อยครั้ง ทำให้เกิดการเรียนรู้คุ้นเคย และมีวิธีการจัดการกับปัญหาในครั้งถัดมาได้

ทั้งนี้เมื่อทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดบุคลิกภาพของความอดทนเข้มแข็งขึ้นมาแล้วนั้น ในขณะเดียวกันก็เกิดมีระเบียบวินัยขึ้นมาพร้อมกันด้วย ซึ่งกองทัพก็ให้ความสำคัญถึงความมีระเบียบวินัยของทหารด้วยเช่นกัน โดยอ้างอิงตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พ.ศ. 2476 มาตรา 5 ได้กล่าวถึง วินัยนั้นเป็นหลักที่สำคัญสำหรับทหาร ดังนั้นทหารทุกคนจะต้องรักษาอย่างเคร่งครัดเสมอ ผู้ใดฝ่าฝืนถือว่าผู้นั้นกระทำผิด และมาตรา 6 กล่าวถึงผู้บังคับบัญชามีหน้าที่จัดการระวาง รักษาวินัยทหารที่ตนเป็นผู้บังคับบัญชาอยู่นั้นโดยกวดขัน ถ้าหากว่าในการรักษาวินัยทหารนั้น จำเป็นต้องใช้อาวุธ เพื่อทำการปราบปรามทหารผู้ก่อการกำเริบหรือเพื่อบังคับทหารผู้ละทิ้งหน้าที่ให้กลับทำหน้าที่ของตน ทั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงความมีระเบียบวินัยที่กองทัพให้การหล่อหลอมแก่ตนทั้งนี้ก็เพื่อความเป็นระเบียบของกองทัพ

“คือ ถ้าเราไปอยู่ชายแดนอะ ถ้าเราไม่ฟังกัน พี่มีปืน ผมมีปืน พี่เป็นรุ่นพี่ผม ผมเป็นรุ่นน้องพี่ ถ้าพี่บอกผมแล้วผมไม่ฟัง พี่คิดว่าจะเกิดอะไรขึ้น ถูกมัยครับ ต่างคนต่างมีอาวุธพี่ อาวุธมันไม่เคยกลัวใคร ... แต่ถ้าคุณเรามีความเป็นระเบียบวินัย มีความที่ เอ้อ เชื่อฟังตามลำดับชั้น ผู้บังคับบัญชา มันก็คือจบ เคยได้ข่าวมัยที่ไปชายแดนแล้วเค้ายิงกัน ไม่มี”

เมื่อกองทัพทำการปลูกฝัง อบรมบ่มเพาะค่านิยมทางข้างต้นแก่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลแล้ว ผู้ให้ข้อมูลเกิดความตระหนักในค่านิยมหลักที่ตนเองควรยึดถือ และให้การยึดถือเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาการเป็นทหารของตน ซึ่งผู้วิจัยเรียกสิ่งเหล่านี้ว่า อุดมการณ์ทางทหาร โดยได้อ้างอิงจากกรมยุทธศึกษาทหารบก (2554) ที่กล่าวถึงอุดมการณ์ทางทหาร โดยให้ทหารทุกคนยึดถืออุดมการณ์ของชาติไทยและอุดมการณ์ทหารของกองทัพบกเป็นหลัก ซึ่งทหารจะต้องยึดมั่นต่อคำสัตย์ปฏิญาณต่อธงชัยเฉลิมพล คำนี้ต่อพระบรมราชาโสภาทอนปรากฏไว้ทุกฉบับอันมีความว่า ให้ทหารฟังคำสั่ง

ผู้บังคับบัญชาเหนือตนและรักษาวินัยโดยเคร่งครัด อุดมการณ์ทางทหารสามารถแบ่งองค์ประกอบได้ คือ (1.) ความจงรักภักดี (2.) ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ (3.) การยึดมั่นในเกียรติยศและศักดิ์ศรีทหาร และ (4.) ความเสียสละ ทั้งนี้จากผลการวิจัยนี้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงอุดมการณ์ทางทหารที่ตนให้การยึดถือมีความคล้ายคลึงกับของกรมยุทธศึกษาทหารบกเช่นกัน โดยทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวถึงอุดมการณ์ทางทหาร ซึ่งแบ่งออกได้เป็น (1.)การอุทิศตนเพื่อชาติหน้าที่ของชาติมาก่อนสิ่งอื่น (2.)การมีความเสียสละพร้อมเจ็บพร้อมตายก่อนคนในชาติ และ (3.)การเชื่อฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

สำหรับเหตุผลของการปลูกฝัง เสริมสร้างให้เกิดอุดมการณ์ทหารของกองทัพบก กรมยุทธศึกษาทหารบก (2554) ได้กล่าวว่าเมื่อกำลังพลมีอุดมการณ์ทหารแล้ว ย่อมก่อให้เกิดผลปฏิบัติต่องาน อันจะนำไปสู่เป้าหมายอันสูงสุดในการพิทักษ์รักษาชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และประชาชนเพื่อให้บรรลุต่อภารกิจดังกล่าว ซึ่งงานวิจัยนี้ก็เช่นกันมีความสอดคล้องข้อความข้างต้น โดยทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลรายหนึ่งกล่าวถึงอุดมการณ์ทางทหารของตนให้การยึดถือไว้ว่า

“เป็นงานของชาติ มันคืองานของชาติเลย ไร่เรื่องส่วนตัวเรามันเป็นเรื่องเล็กๆ ไม่ได้ใหญ่โต แต่ไม่มีนะลูก พูดให้ พูดถึง เล่าให้ฟังแต่ไม่มีหรอก เค้าจะคิดเรื่องของชาติเป็นหลัก คือใหญ่ที่สุดคือประเทศชาตินั่นแหละ”

ประเด็นที่ 2 ประสพการณ์ในสนามรบ

ประสพการณ์ในสนามรบเป็นประเด็นต่อเนื่องจากประเด็นการสร้างจิตวิญญาณของทหารอาชีพ เมื่อผู้ให้ข้อมูลระบุว่าตนเกิดความเป็นทหารอาชีพขึ้นในใจตนแล้ว หน้าที่สำคัญของพวกเขาที่ต้องไปทำนั่นก็คือการออกปฏิบัติราชการในสนามรบเพื่อชาติ

จากประสพการณ์ในสนามรบของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูล พวกเขารับรู้ถึงประสพการณ์โดยแบ่งเป็น 2 ประสพการณ์ใหญ่ ได้แก่ (1.) ประสพการณ์ความมั่นใจในสนามรบ และ (2.) ประสพการณ์ในแง่ของความยากลำบากและความรุนแรงที่ผู้ให้ข้อมูลต้องเผชิญ ในส่วนของประสพการณ์เชิงบวก ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งรับรู้ถึงการเกิดขวัญและกำลังใจในการรบของตน ทำให้พวกเขามีความตั้งใจเป็นอย่างดีสำหรับการรบเพื่อชาติ ทั้งนี้มีความสอดคล้องกับคำอธิบายของ เสนาะ ดิยาว (2536) ที่ได้กล่าวถึงการมีขวัญและกำลังใจในองค์กร บุคคลที่มีขวัญระดับสูงจะเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน โดยที่พวกเขาจะทำงานได้อย่างมีความสุข และมีความตั้งใจทำงานเป็นอย่างดีซึ่งตรงข้ามกับหน่วยงานที่มีผู้ปฏิบัติงานที่ขวัญต่ำ ที่จะปฏิบัติงานด้วยความเฉื่อยชาและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานต่ำ

ขวัญและกำลังใจของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลได้มาจาก ความมั่นใจในความสามารถทางการรบของตน ซึ่งเป็นผลมาจากการฝึกฝนทางการรบ หากอธิบายตามแนวคิดของ (Kobasa, 1979) ที่อธิบายถึงกลุ่มลักษณะของคนที่ช่วยต้านทานความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิต ซึ่งลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อว่า ตนสามารถควบคุมต่อเหตุการณ์ต่างๆที่เข้ามาในชีวิตได้ บุคคลผู้นั้นจะสามารถทำนายล่วงหน้าและทำการปรับเปลี่ยนได้ ถึงแม้ว่าสถานการณ์นั้นจะยุ่งยากหรือนำพาความเสียหายมาสู่ตน บุคคลจะวางแผนเพื่อเผชิญสถานการณ์นั้นอย่างไม่เครียด ทั้งนี้บุคคลที่มีความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ได้จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง และสามารถทำงานต่างๆด้วยความมั่นใจ

อีกส่วนของการมีขวัญและกำลังใจในทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดจาก การไว้วางใจในทีมของตน ซึ่งในทีมประกอบด้วยเพื่อนทหารและผู้บังคับบัญชา ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกของการรักพวกพ้องตน เนื่องจากผ่านประสบการณ์ต่างๆด้วยกันมา ทั้งประสบการณ์การฝึกหนัก จนมาถึงประสบการณ์การเฉียดความเป็นความตายในสนามรบ ก่อให้เกิดความผูกพันจากการร่วมทุกข์ร่วมสุข ในส่วนนี้ผลการวิจัยที่ได้มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Bartone, Johnsen, Eid, Brun และ Laberg (2002) ซึ่งศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความแนบแน่นกลมเกลียวของนักเรียนนายเรือ พบว่าการมีบุคลิกภาพอดทนเข้มแข็งเป็นปัจจัยที่ช่วยในการสร้างความแนบแน่นกลมเกลียวในทีมของนักเรียนนายเรือหลังจากที่ผ่านประสบการณ์ฝึกทหารมาด้วยกัน ทั้งนี้สามารถอ้างอิงจากคำกล่าวของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลจากการวิจัยได้ดังนี้

“คือคน ถ้าพวกไม่ว่าตั้งแต่ ผบ. ร้อยตั้งแต่นายร้อยนายสิบขึ้นไป ตรงนั้นมันเป็นแบบมันรักกันสุดๆอะ เป็นห่วงซึ่งกันและกัน พอเราออกสนามด้วยกัน เราก็รักกัน มากขึ้นเห็นใจมากขึ้น เพราะว่าอะไร เพราะว่าไปลำบากด้วยกัน”

ขวัญและกำลังใจของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลจากผลการวิจัยยังมีความสอดคล้องกับ อุทัย หิรัญโต (2531) ที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ของผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีความเข้าใจซึ่งกันและกันยอมทำให้บรรยากาศการทำงานเป็นไปด้วยความตั้งใจและลูกน้องจะมีขวัญกำลังใจที่ดีเช่นกัน

ในส่วนของประสบการณ์ความยากลำบากและความรุนแรงที่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลต้องเผชิญขณะอยู่ในสนามรบ พวกเขาเกิดความรู้สึกถึงความน่ากลัวที่เกิดขึ้น พบว่าชีวิตของตนมีความเสี่ยงอันตรายทุกขณะจากการรับรู้ถึงการเสียเปรียบที่ฝ่ายตนมีต่อฝ่ายตรงข้าม ตลอดจนบรรยากาศภายในสนามรบที่ชวนสลดหดหู่และภาพสงครามที่แสดงถึงการทำลายล้างชีวิตและสรรพสิ่งได้ทุกขณะ ทั้งนี้ประสบการณ์ความรุนแรงของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลจากผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับแนวคิดประสบการณ์ความรุนแรงของ Hollifield และคณะ (2005) ที่อธิบายว่า เป็นประสบการณ์

ความรุนแรงของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ความรุนแรง โดยครอบคลุมประสบการณ์การบาดเจ็บ การสูญเสีย หรือเป็นการรับรู้ว่าชีวิตทรัพย์สินของตนเองและครอบครัว ตกอยู่ในอันตราย ถูกคุกคาม หรือเกิดความสูญเสียในด้านร่างกาย ชีวิต ทรัพย์สินและจิตใจ

ประเด็นที่ 3 ความงอกงามทางจิตใจของทหารผ่านศึก

ผลการวิจัยที่พบในประเด็นความงอกงามทางจิตใจของทหารผ่านศึก เกิดขึ้นหลังจากที่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลผ่านการเป็นทหารหรือการไปรบกลับมาแล้ว พวกเขาจะเกิดการรับรู้การเปลี่ยนแปลงของตนที่เป็นไปในแง่บวกทั้งทางด้านจิตใจ ความรู้สึก ตลอดจนพฤติกรรม ทั้งนี้สามารถอธิบายผลวิจัยได้ตามแนวคิด ความงอกงามทางจิตใจภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ (Posttraumatic Growth) ที่ Calhoun และ Tedeschi (2004) ได้เสนอไว้ โดยให้คำอธิบายว่า การเติบโตภายหลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญเป็นการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจเชิงบวกของบุคคลที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลต้องฝ่าฟันกับภาวะวิกฤตครั้งสำคัญในชีวิต เป็นการเปลี่ยนแปลงของบุคคลมากกว่าแค่ความสามารถในการต่อต้าน แต่เป็นการเปลี่ยนผ่านตั้งแต่ความเจ็บช้ำ ทุกข์ทรมานในจิตใจ จนกระทั่งเกิดการปรับตัวเปลี่ยนแปลง เป็นประสบการณ์ของบุคคลที่เกิดการพัฒนาในแง่บวกบางอย่างของตนเอง ซึ่งผลที่เกิดขึ้นนั้นมากเกินกว่า ตอนที่ยังไม่มีวิกฤติในชีวิต และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้น ไม่ใช่เพียงแค่เป็นการกลับสู่ภาวะปกติของบุคคล (Baseline) แต่ยังเป็นพัฒนาการที่มีความลึกซึ้งและมีความหมายอย่างมากสำหรับบุคคลนั้น จากข้อมูลการวิจัยทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลได้มองเห็นปัจจัยที่เอื้อให้เกิดความงอกงามทางจิตใจที่ทำให้พวกเขาต้องเปลี่ยนแปลงไปในแง่ที่ดีขึ้น ซึ่งประกอบด้วย การตระหนักในตนเองถึงความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงตัวเอง การได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีชีวิตอยู่ การตระหนักว่าชีวิตของตนมีความสำคัญสำหรับผู้อื่น และการโดนกระตุ้นจากบุคคลรอบข้างในการเปลี่ยนแปลง

ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกของผู้ให้ข้อมูล เกิดจากทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลได้ผ่านเหตุการณ์สำคัญในชีวิตนั้นคือการได้เป็นทหารและการได้ไปรบ พวกเขาต้องประสบความทุกข์ยากลำบากในชีวิตและในผู้ให้ข้อมูลบางรายต้องพบเจอกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ซึ่งเหตุการณ์สะเทือนขวัญนี้เองที่มีผลต่อความงอกงามทางจิตใจของผู้ให้ข้อมูล โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ Calhoun และ Tedeschi (2006) ที่กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงทางบวกและความงอกงามทางจิตใจสามารถเกิดขึ้นท่ามกลางการประสบกับความสูญเสียและความทุกข์ทรมานได้นั่นเอง ผลการวิจัยยังพบว่าทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการรับรู้ถึงปัจจัยเอื้อที่ทำให้เกิดความงอกงามทางจิตใจและตระหนักได้ถึงความจำเป็นที่ตนต้องมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งการตระหนักได้เกิดจากที่พวกเขาได้ครุ่นคิดถึงผลเสีย

ที่จะเกิดขึ้นกับตนเองถ้าหากว่ายังไม่มีเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางบวก และ Tedeschi และ Calhoun (2004) ยังได้อธิบายเพิ่มเกี่ยวกับการครุ่นคิด (Rumination) หรือ กระบวนการทางความคิด (Cognitive Processing) ไว้ว่าการครุ่นคิดนั้นมักจะเชื่อมโยงกับความคิดในเชิงลบ ที่นำไปสู่ความซึมเศร้า ไม่ได้ไปสู่ความองงามในจิตใจ แต่หาเป็นเช่นนั้นทั้งหมดไม่ หากแต่มีองค์ประกอบที่มากกว่านั้น เพราะการครุ่นคิดนั้นยังรวมถึงการพยายามทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ (Making sense) การคิดแก้ปัญหา (Problem Solving) การระลึกถึง (Reminiscence) และการคาดคะเน (Anticipation) โดย Martin และ Tesser (1996) ได้กล่าวถึง กระบวนการทางความคิดและปัญญา ที่เกิดจากการครุ่นคิด ซึ่งหมายถึงความคิดที่เกิดขึ้นอย่างรู้ตัว และสามารถเกิดขึ้นโดยไม่ต้องมีการกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อมโดยตรง แต่ยังถูกกระตุ้นได้ง่ายเพราะมีการเชื่อมโยงกับเป้าหมายในชีวิต จนนำมาสู่การคิดวนเวียนซ้ำไปซ้ำมา และแบ่งความครุ่นคิดออกเป็นการครุ่นคิดถึงอดีต ปัจจุบันและอนาคตต่อทั้ง เหตุการณ์ทางบวกและทางลบ นอกจากนี้การครุ่นคิดนั้นยังรวมถึงการคิดถึงการบรรลุเป้าหมาย และเป้าหมายที่ไม่สามารถบรรลุได้ การเห็นความไม่สอดคล้องระหว่างความเข้าใจสิ่งต่างๆ กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จากแนวคิดข้างต้นเมื่อนำมาอธิบายถึงผลการวิจัย พบว่าเมื่อทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการครุ่นคิด รำพึงรำพันถึงความจำเป็นที่ตนต้องเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในเชิงบวก จากการได้เห็นผลเสียที่เกิดขึ้นจากการดำเนินชีวิตของตนที่ผ่านมาจนทำให้เกิดปัญหาและความทุกข์ยากในชีวิตของตน ซึ่งเป็นการเห็นถึงความไม่สอดคล้องในชีวิตของพวกเขาที่ทำให้เกิดปัญหาเหล่านี้ขึ้น จนในที่สุดจากการที่ได้ครุ่นคิดถึงและหาทางแก้ไขปัญหา จะเกิดเป็นกระบวนการทางความคิดและปัญญาขึ้นมา ทำให้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการตระหนักได้ถึงสิ่งที่จำเป็นต้องมีเปลี่ยนแปลงทางบวกของตนเอง จากสาเหตุและปัจจัยต่างๆรอบตัวทั้งจากตนเองและคนรอบข้าง ดังคำกล่าวของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลรายหนึ่ง

“ก็เรารู้สึกขึ้นไปทำงาน จะนอนอย่างนี้ตลอดไม่ได้เห็นมัย นอนอย่างนี้ก็ต้องตาย... เมื่อก่อนนอน แบบเค้าไม่ให้ออกแดดเลย ผมก็เป็นใจเป็นกัน คือตายเป็นตาย ลู๊ มันต้องลู๊ ... สงสัยมันเปื้อ นอนมันเปื้อ ก็นอนมาตั้งกี่ปี ก็นอน นอนนั่งนอนนอนอะไรอย่างนี้อะ แล้วมันเปื้อชีวิตไปสู้งานดีกว่าจะเป็นใจก็เป็นกัน รันทมอใจ ... มันเปื้อชีวิตใจ เปื้อที่จะต้องนอนไปถึงเมื่อไหร่ก็ไม่รู้อะนะ ... เปื้อตอนกลางวัน กลางคืนมันจะมียาคลายเครียดใจ เปื้อตอนกลางวัน กลางวันเนี่ย มันจะร้อนไม่ต้องทำอะไรเลย ต้องนอน โทรทัศน์ ทีวีเนี่ยดูจนเปื้ออะ ดูจนไม่รู้จะดูอะไรและ”

ผลการวิจัยที่ได้ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยวิเคราะห์ทอภิมาน (meta-analysis) ของ Prati และ Pietrantonio (2009) ที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของการมองโลกในแง่ดี การได้รับสิ่งสนับสนุนจากทางสังคม และวิธีการเผชิญปัญหาต่อการเกิดความองงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์

สะท้อนขวัญ จากการรวบรวมงานวิจัยทั้งสิ้น 103 งานวิจัย พบว่าตัวแปรทั้งสามมีผลต่อการเกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะท้อนขวัญแตกต่างกันออกไป โดยพบว่าการเข้าหาศาสนาและการพิจารณาปัญหาไปทางบวกมีผลต่อการเกิดความงอกงามในระดับสูง การได้รับการสนับสนุนจากทางสังคม การมองหากการช่วยเหลือจากสังคม การใช้จิตวิญญาณและการมองโลกไปในแง่บวกสัมพันธ์กับการเกิดความงอกงามในระดับกลาง จากงานวิจัยพบว่าทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการพิจารณาถึงความทุกข์และปัญหาที่ตนประสบอยู่ในขณะนั้นเป็นไปในแง่บวก ทำให้เกิดการตระหนักได้ถึงความจำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลง จึงจะทำให้เกิดผลดีต่อตนเองและผู้อื่น และยังพบอีกว่าสังคมและบุคคลรอบข้างก็มีส่วนต่อการตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกันจากคำบอกกล่าวในการช่วยเป็นแรงจูงใจหรือแรงกระตุ้นตลอดจนการให้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเห็นเป็นตัวอย่างที่ดีงาม

การเกิดความงอกงามทางจิตใจของผลการวิจัย ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลจะรับรู้ถึงตนเองในแง่บวกที่เกิดขึ้นหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงแล้ว ในด้านของการรับรู้ถึงการมีศักยภาพของตนเอง การเกิดความภาคภูมิใจต่อตน และการมีความสุขรอบคอบมากขึ้น ตลอดจนเกิดการมีความเข้าใจในชีวิต ในด้านของการอยู่กับสิ่งต่างๆด้วยความเข้าใจ และการมีหลักในการดำเนินชีวิต โดยผลการวิจัยที่เกิดขึ้นนั้นมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบของความงอกงามทางจิตใจภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะท้อนขวัญของ Tedeschi และ Calhoun (2004, 2006) ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ด้านใหญ่ และแบ่งด้านย่อยออกได้เป็น 5 ด้านย่อย อันได้แก่ (1.) ด้านของการเปลี่ยนมุมมองของตนเอง สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ด้านย่อย คือ การค้นพบความเข้มแข็งในตนเองและการค้นพบโอกาสใหม่ๆ (2.) การมีสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น และ (3.) การเปลี่ยนแปลงในแง่ของปรัชญาชีวิต ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ด้านย่อย คือ การชื่นชมยินดีในชีวิตและการเปลี่ยนแปลงทางจิตวิญญาณ จากผลการวิจัยพบว่าทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการรับรู้ถึงการมีศักยภาพของตนจากการทำงานหรือผลงานที่เกิดขึ้นของตนเอง ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนมุมมองต่อตนเองตามแนวคิดของ Tedeschi และ Calhoun เช่นกันในด้านค้นพบโอกาสใหม่ๆ จากการที่ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลได้มองเห็นเส้นทางชีวิตของตน ความชอบใหม่ที่เกิดขึ้นภายหลังการเปลี่ยนแปลงไปทางบวก

ผลการวิจัยยังพบอีกว่าทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดความเข้าใจในการใช้ชีวิตของตน ตลอดจนมีความเข้าใจผู้อื่นเพิ่มมากขึ้นจากการอยู่กับสิ่งต่างๆในชีวิตด้วยความเข้าใจ โดยให้การยอมรับต่อปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่หลีกเลี่ยงปัญหา พร้อมทั้งหาทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ตามแนวคิดของ Tedeschi และ Calhoun สามารถอธิบายความงอกงามทางจิตใจที่เกิดขึ้นว่าเป็นการค้นพบความเข้มแข็งในตนเอง จากการที่บุคคลสามารถตระหนักได้ว่าเหตุการณ์เลวร้ายต่างๆเกิดขึ้นได้ ซึ่งโลกนั้นก็ยังมีอันตรายและคาดการณ์ไม่ได้ แต่ก็พบว่าหากตนเองสามารถรับมือกับเรื่องดังกล่าวได้เช่นกัน ดังคำกล่าวของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลรายหนึ่ง

“ยากลำบากในชีวิตมั้ย ไม่รู้อะ ลุงไม่เคยคิดนะ เพราะทุกวันนี้ก็ไม่ค่อยคิดว่าเราอย่างนู้นอย่างนี้ ก็คือว่ามันมีหน้าที่ต้องทำอะไร ไม่คิดว่ายากหรือง่ายเราก็ทำเลยรวมๆกันอะ ก็แค่นั้นแหละ ไม่มีอะไร ... ไม่มีอะไร นั่นแหละลูก ไม่มีอะไรยาก คนเรียนก็บอกว่าเรียนยาก แต่เค้าก็ยังเรียนจบ ... มันอยู่ที่ ความตั้งใจอะลูก คนที่จบก็คือเค้าไม่มองความยาก เออ จริงๆอะ ถ้าเกิดเรามองในแง่บวกก็คือว่าเออ ยากก็ดีแล้วนะมันยากนะ ถ้าง่ายสงสัยมันก็คงจบหมดทุกคนล่ะมั้ง อะอะไรประมาณนี้ ถ้าเกิดเราคิดในแง่บวกเราก็คือดีละ ความยากคือเป็นความรู้ใหม่ที่เราไม่เคยเห็น ไม่เคยได้รู้”

ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลบางรายให้ข้อมูลถึงการมีหลักในการดำเนินชีวิตของตน กล่าวคือพวกเขามีความเข้าใจในหลักเหตุผลของชีวิตเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้พวกเขาสามารถเข้าใจความหมายแห่งการใช้ชีวิตได้เพิ่มมากขึ้นและสามารถใช้ชีวิตได้โดยไม่ทุกข์ร้อน ผลการวิจัยดังกล่าวสามารถอธิบายตามแนวคิดประกอบของความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญตามแนวคิดของ Tedeschi และ Calhoun ในด้านของการเปลี่ยนแปลงในแง่ของปรัชญาชีวิต ด้านย่อยการเปลี่ยนแปลงทางจิตวิญญาณ กล่าวคือบุคคลจะเกิดการเติบโตงอกงามในแง่ของการตระหนักรู้ในความหมายในชีวิต โดยมีความพึงพอใจในชีวิตมากยิ่งขึ้น และมีความชัดเจนยิ่งขึ้นเกี่ยวกับปรัชญาความหมายและการมีอยู่ของชีวิตได้เพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ตามผลการวิจัยที่เกิดขึ้น ไม่พบความงอกงามทางจิตใจของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลในองค์ประกอบของการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นตามแนวคิดของ Tedeschi และ Calhoun ถึงความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญเนื่องจากให้ความหมายเกี่ยวกับความงอกงามในด้านนี้ว่า บุคคลมักมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด สนับสนุนและมีความหมายลึกซึ้งกับบุคคลอื่นๆรอบตัว ซึ่งบุคคลจะรู้สึกเชื่อมโยงกับคนอื่น ๆ มีความเมตตากรุณา เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นที่กำลังทุกข์หรือเสียใจมากยิ่งขึ้น บุคคลสามารถเปิดเผยตัวตนหรือคุณลักษณะบางอย่างที่สังคมอาจไม่ยอมรับ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นในประเด็นนี้ว่า เหตุผลที่ไม่พบองค์ประกอบของการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นในงานวิจัยนี้เนื่องผู้ให้ข้อมูลเป็นเพศชายและทหาร ตามเพศสภาพของเพศชาย จะเป็นเพศที่ไม่เน้นการแสดงอารมณ์หรือเล่าเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ จึงทำให้ผลขององค์ประกอบเกี่ยวกับสัมพันธภาพไม่พบในงานวิจัยนี้

ประเด็นที่ 4 ความซาบซึ้งและการมองเห็นคุณค่าจากสิ่งที่ได้รับจากการเป็นทหารอาชีพ

ความซาบซึ้งและการมองเห็นคุณค่าจากสิ่งที่ได้รับจากการเป็นทหารอาชีพที่เกิดขึ้นในจิตใจของผู้ให้ข้อมูล จากผลการวิจัยหลังจากทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลได้รับรู้ว่ารัฐไม่ได้ทอดทิ้งตนและครอบครัว หลังจากที่ถูกถอนกลับมาจากการไปรบหรือหลังปลดประจำการ แต่หากยังให้การดูแลใน

ด้านต่างๆเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลรับรู้คุณค่าของการเป็นทหารอาชีพ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้ในงานวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ ณรงค์ ชาติเวช (2553) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังและการได้รับจริงของคุณภาพสวัสดิการของกรณีศึกษา ทหารผ่านศึกพิการ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการทางสังคม ความต้องการได้รับความนับถือยกย่องและความต้องการความสำเร็จในชีวิตมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการได้รับจริงของทหารผ่านศึกพิการ นอกจากนี้ทางรัฐบาลได้มีการจัดตั้งองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกขึ้นและมอบหมายให้เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่แทนรัฐบาลและประชาชนในการรับผิดชอบดำเนินการดูแลและให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือแก่ทหารผ่านศึกและครอบครัวในด้านต่าง ๆ โดยที่ทหารผ่านศึกจะได้รับสิทธิสวัสดิการต่าง ๆ จากองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก (มนัสวีร์ จำปาเทศ, 2556) จากข้างต้นจะเห็นได้ว่า สิ่งที่เห็นเป็นรูปธรรมเหล่านี้ทำให้ทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลได้รับรู้ว่า อย่างไรก็ตามรัฐไม่ได้ให้ทอดทิ้งทิ้งพวกเขาหากแต่ให้การดูแลพวกเขาและครอบครัวเป็นอย่างดีตลอดมา ดังคำกล่าวของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลรายหนึ่งที่กล่าวว่า

“เหมือนกับผมตายแล้วเกิดใหม่ ก็ ผม ได้ใบอันนี้มา ถ้าเป็นคนธรรมดาแล้วอนงั้นนะ ผมก็นั่งนอนคิดทุกวันทุกวัน อยู่โรงพยาบาลเนี่ย เออ ก็ ไม่เป็นทหารนะมานอนยังงี้ จะนอนกับเขาได้มัย อย่างงี้ เขาก็ไล่เราออกละ ไข่ม้อย อันนี้เขาให้เกียรติเรา เขาให้เรา ก็คุ้มค่า ผมคิดว่า เขาก็ เออ ความสำคัญของเราเนี่ย เป็นอะไรก็ เออ ปวดท้อง ปวดขา ปวดหัว รักษาหมดไม่จำเป็นต้องไปขายดงขายแดนอะไร เจ็บป่วยมา โดนยิงอะไร ไม่มี เจ็บท้องเจ็บหัว เจ็บอะไรเขารักษาให้หมด ภูมิใจ อย่างที่บอกว่า”

ผลการวิจัยยังพบว่าทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเกิดการรับรู้ถึงการมีเพื่อนฝูงและสังคมที่ได้จากการเป็นทหาร การมีความรู้สึกด้านบวกและมีความภาคภูมิใจในการเป็นทหาร โดยพวกเขาได้รับรู้ว่าเป็นโอกาสที่ดีของตนที่ทำให้ตนได้รับโอกาสต่างๆทางสังคมเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในด้าน การได้รับการสนับสนุนทางด้านการทำงานและอาชีพภายหลังจากที่ตนปลดประจำการ การต่อยอดการค้าขายของตน ผลที่ได้มีความสอดคล้องเช่นเดียวกับงานวิจัยของ Shira, Dawne, Lynda, Daniel, และ Brett (2006) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความความงอกงามของทหารผ่านศึกในสงครามภายหลังจากปลดประจำการ ผลการศึกษาพบว่า พวกเขาเกิดความซาบซึ้งในชีวิต มีตัวตนที่เข้มแข็งมากขึ้น ทั้งยังรับรู้ได้ว่าสังคมให้การสนับสนุนพวกเขาทางด้านต่างๆภายหลังจากปลดประจำการ เห็นได้ว่าในประเด็นนี้เป็นการกล่าวถึงมุมมองในด้านบวกของการได้เข้ามาเป็นทหารของพวกเขา ซึ่งนอกจากสวัสดิการที่เป็นรูปธรรมต่างๆที่พวกเขาได้รับแล้วนั้น หากทางด้านจิตใจก็เป็นการเติมเต็มให้กับทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลเหล่านี้เช่นเดียวกัน

นอกจากประเด็นผลการวิจัยที่พบทั้ง 4 ประเด็น ผลการศึกษายังได้แสดงให้เห็นถึงกระบวนการเกิดความงอกงามทางจิตใจในผู้ให้ข้อมูลบางราย ซึ่งผู้วิจัยขออนุญาตนำมายกตัวอย่างกรณีศึกษา 1 ราย คือ อาหนุ่มผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1 โดยขั้นตอนการเกิดความงอกงามทางจิตใจของอาหนุ่ม ซึ่งอธิบายตามภาพที่ 1 แสดงกระบวนการเกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ หน้าที่ 24 เริ่มจาก ลักษณะเดิมของอาหนุ่มเป็นชายไทยพลเรือนที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาเป็นทหารจากการเกณฑ์ทหาร ทำให้เขาต้องเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญจากการเข้าร่วมรบในสงคราม จนได้รับบาดเจ็บจากสงครามเกิดเป็นการเจ็บป่วยเรื้อรัง โดยที่แพทย์ระบุว่าอาหนุ่มไม่สามารถประกอบอาชีพ ทำให้เขาเกิดความทุกข์ใจและมีชีวิตอย่างไร้เป้าหมายมาเป็นระยะเวลากว่า 10 ปี ในระหว่างที่อาหนุ่มเกิดความทุกข์ใจในชีวิตของตน เขาได้ครุ่นคิดถึงชีวิตของตนไปด้วยทำให้เกิดกระบวนการของความคิดในการแก้ไขปัญหาให้หลุดพ้นจากความทุกข์ใจของตน ประจวบเหมาะ กับที่มีบุคคลรอบข้างมากระตุ้นอาหนุ่มจากการพูดคุย ซึ่งคำกระตุ้นนี้ไปสอดคล้องกับแนวความคิดของอาหนุ่มที่อยากหลุดพ้นจากความทุกข์ใจและใช้ชีวิตให้มีความหมาย ผลที่เกิดขึ้นคืออาหนุ่มเกิดความงอกงามทางจิตใจขึ้น และตัดสินใจที่จะรับค่าของหมอบที่บอกว่าตนไม่สามารถประกอบอาชีพได้ โดยมาทำงานฝีมือให้กับองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก จนในที่สุดอาหนุ่มได้เห็นศักยภาพของตนที่มีผ่านงานต่างๆ และเกิดการเปลี่ยนมุมมองของตนที่มองว่าจากมีชีวิตที่ไร้ค่า ให้กลายเป็นการใช้ชีวิตอย่างรู้คุณค่า

4. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป

1. เนื่องจากในงานวิจัยนี้มีผู้ให้ข้อมูลเป็นทหารผ่านศึกที่มีอายุอยู่ระหว่าง 21-60 ปี และผู้ให้ข้อมูลไม่ได้พิการหรือทุพพลภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปให้ศึกษาความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญในกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลที่เป็นทหารผ่านศึกผู้สูงอายุ หรือในกลุ่มทหารผ่านศึกที่มีการพิการหรือทุพพลภาพ ซึ่งปัจจัยทางด้านอายุหรือข้อจำกัดทางด้านกายภาพของกลุ่มทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูลอาจมีผลต่อความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญได้ และเพื่อให้มีการศึกษาที่ครอบคลุมในกลุ่มของทหารผ่านศึกมากขึ้น
2. จากผลการวิจัยที่พบในประเด็นที่ 3 ซึ่งเป็นประเด็นของความงอกงามทางจิตใจที่เกิดขึ้นในผู้ให้ข้อมูล ทำให้ได้ข้อมูลถึงปัจจัยที่เอื้อหรือมีผลต่อความงอกงามทางจิตใจ ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอแนะนำให้มีการศึกษาเพื่อขยายผลการวิจัยที่ได้ในด้านของสิ่งที่ส่งเสริมหรือเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความงอกงามทางจิตใจของทหารผ่านศึกผู้ให้ข้อมูล เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดความงอกงามทางจิตใจใน

ทหารผ่านศึกเพิ่มขึ้น หรืออาจจะพบปัจจัยส่งเสริมในด้านอื่นๆ เพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความงอกงามทางจิตใจได้ต่อไป

3. จากข้อเสนอแนะในข้อที่ 2 ที่เกี่ยวกับผลการวิจัยที่ได้เป็นข้อมูลของปัจจัยที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความงอกงามทางจิตใจ ดังนั้นผู้วิจัยแนะนำให้ศึกษาถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ โดยการทำแนวทางหรือนโยบายต่างสำหรับศึกษาผลการเกิดความงอกงามทางจิตใจต่อไป ในด้านของงานวิจัยเชิงปริมาณ

4. ในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญเป็นการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านบวกทางจิตใจ ที่บุคคลนั้นๆ ได้เผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนขวัญจนเกิดกระบวนการความงอกงามเกิดขึ้นในภายหลัง โดยเกิดเป็นขั้นตอนของความงอกงามทางจิตใจต่อเนื่องกันไปตามลำดับของในแต่ละบุคคลซึ่งจะมีลักษณะตามแต่เฉพาะของแต่ละบุคคล ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอแนะนำให้มีการศึกษาเพิ่มเติมถึงการศึกษาความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญเป็นกรณีศึกษารายบุคคล (Case study) ที่จะทำให้ผู้ศึกษาวิจัยเกิดความเข้าใจในกระบวนการเกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในการศึกษาเป็นกรณีศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยแนะนำให้ศึกษาผู้ให้ข้อมูลแต่ละรายในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อผู้วิจัยจะได้เห็นถึงกระบวนการเคลื่อนไหวในการเกิดความงอกงามทางจิตใจที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นและเกิดความเข้าใจเพิ่มมากขึ้นในที่สุด

ข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้สำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลทหารผ่านศึก

1. จากผลข้อมูลที่ได้จะทำให้นักจิตวิทยาหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลทหารผ่านศึกเกิดความเข้าใจในประสบการณ์ของการเกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ซึ่งจะนำมาสู่การจัดการวางแผนการดูแลทหารผ่านศึกที่มีประสิทธิภาพ โดยการส่งเสริมให้เกิดความงอกงามในกลุ่มของทหารผ่านศึก จากข้อมูลในส่วนของปัจจัยเอื้อที่ก่อให้เกิดความงอกงาม มาส่งเสริมให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่มของทหารผ่านศึก ผ่านการบริการปรึกษาเชิงกลุ่มต่อไปได้ นอกจากนี้การส่งเสริมให้เกิดความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ผ่านการบริการปรึกษาเชิงวิทยา โดยทำให้ทหารผ่านศึกได้เกิดการตระหนักถึงการเห็นคุณค่าของชีวิต ตลอดจนตระหนักและเห็นในศักยภาพของตน ก็มีหน้าที่ทำให้เกิดความงอกงามทางจิตใจได้ด้วยเช่นกัน

2. ผลการวิจัยที่ได้จากข้อมูลในประเด็นที่ 4 ซึ่งเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับความซาบซึ้งและการมองเห็นคุณค่าจากสิ่งที่ได้รับจากการเป็นทหารอาชีพ ผลจากประเด็นนี้จะนำไปสู่ การเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทหารผ่านศึกในการช่วยเหลือดูแลทหารผ่านศึก ในการดำเนินการเป็นนโยบาย แนวทางหรือกลยุทธ์ ในการช่วยให้ทหารผ่านศึกเกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง และมองเห็นการสนับสนุนที่ได้รับจากสังคม ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดความงอกงามทางจิตใจในที่สุด

รายการอ้างอิง

- Baumeister, R. F. (1991). *Meanings of life*: Guilford Press.
- Byers, P. H., Nicholas, P. K., & Webster, A. (1993). Hardiness and social support in human immunodeficiency virus. *Applied Nursing Research*, 6(3), 132-135.
- Calhoun, L., & Tedeschi, R. (2006). The Foundations of Posttraumatic Growth: an expanded framework. *Handbook of Posttraumatic Growth*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associate Publishers, 3-23.
- Calhoun, L. G., Tedeschi, R. G., Tedeschi, R., Park, C., & Calhoun, L. (1998). Posttraumatic growth: Future directions. *Posttraumatic growth: Positive changes in the aftermath of crisis*, 215-238.
- Calhoun, L. G., Tedeschi, R. G., & Tedeschi, R. G. (1999). *Facilitating posttraumatic growth: A clinician's guide*: Routledge.
- Cann, A., Calhoun, L. G., Tedeschi, R. G., Taku, K., Vishnevsky, T., Triplett, K. N., & Danhauer, S. C. (2010). A short form of the Posttraumatic Growth Inventory. *Anxiety, Stress, & Coping*, 23(2), 127-137.
- Cherwien, S. E. (2012). Posttraumatic Growth: A Qualitative Investigation.
- Chun, S. (2007). *The role of leisure in the experience of posttraumatic growth for people with spinal cord injury*: ProQuest.
- Dohrenwend, B. P., Neria, Y., Turner, J. B., Turse, N., Marshall, R., Lewis-Fernandez, R., & Koenen, K. C. (2004). Positive tertiary appraisals and posttraumatic stress disorder in US male veterans of the war in Vietnam: the roles of positive affirmation, positive reformulation, and defensive denial. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 72(3), 417.
- Feder, A., Southwick, S. M., Goetz, R. R., Wang, Y., Alonso, A., Smith, B. W., . . . Moore, J. (2008). Posttraumatic growth in former Vietnam prisoners of war. *Psychiatry*, 71(4), 359-370.
- First, M. B. (1994). Diagnostic and statistical manual of mental disorders. *DSM IV-4th edition*. APA, 1994.

- Forstmeier, S., Kuwert, P., Spitzer, C., Freyberger, H. J., & Maercker, A. (2009). Posttraumatic growth, social acknowledgment as survivors, and sense of coherence in former German child soldiers of World War II. *The American journal of geriatric psychiatry*, 17(12), 1030-1039.
- Frazier, P., Conlon, A., & Glaser, T. (2001). Positive and negative life changes following sexual assault. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 69(6), 1048.
- Freedy, J. R., & Hobfoll, S. E. (2013). *Traumatic stress: From theory to practice*: Springer Science & Business Media.
- Goldsmith, W., & Cretekos, C. (1969). Unhappy odysseys: Psychiatric hospitalizations among Vietnam returnees. *Archives of General Psychiatry*, 20(1), 78-83.
- Janoff-Bulman, R. (2006). Schema-change perspectives on posttraumatic growth. *Handbook of posttraumatic growth: Research and practice*, 81-99.
- Kobasa, S. C. (1979). Stressful life events, personality, and health: an inquiry into hardiness. *Journal of personality and social psychology*, 37(1), 1.
- Kobasa, S. C., Maddi, S. R., & Kahn, S. (1982). Hardiness and health: a prospective study. *Journal of personality and social psychology*, 42(1), 168.
- Levin, A. P., Kleinman, S. B., & Adler, J. S. (2014). DSM-5 and posttraumatic stress disorder. *Journal of the American Academy of Psychiatry and the Law Online*, 42(2), 146-158.
- McFarland, C., & Alvaro, C. (2000). The impact of motivation on temporal comparisons: coping with traumatic events by perceiving personal growth. *Journal of personality and social psychology*, 79(3), 327.
- Moore, B. A., & Jongasma Jr, A. E. (2009). *The veterans and active duty military psychotherapy treatment planner* (Vol. 261): John Wiley & Sons.
- Nicholas, P. K. (1993). Hardiness, self-care practices and perceived health status in older adults. *Journal of advanced nursing*, 18(7), 1085-1094.
- O'Leary, V. E., Alday, C. S., & Ickovics, J. R. (1998). Models of life change and posttraumatic growth. *Posttraumatic growth: Positive changes in the aftermath of crisis*, 127-151.
- Pietrzak, R. H., Goldstein, M. B., Malley, J. C., Rivers, A. J., Johnson, D. C., Morgan, C. A., & Southwick, S. M. (2010). Posttraumatic growth in veterans of operations

- enduring freedom and Iraqi freedom. *Journal of Affective Disorders*, 126(1), 230-235.
- Rice, P. L., & Ezzy, D. (1999). *Qualitative research methods: A health focus* (Vol. 720): Melbourne.
- Sierles, F. S., Chen, J.-j., McFarland, R. E., & Taylor, M. A. (1983). Posttraumatic stress disorder and concurrent psychiatric illness: a preliminary report. *The American journal of psychiatry*.
- Solomon, Z., & Dekel, R. (2007). Posttraumatic stress disorder and posttraumatic growth among Israeli ex-pows. *Journal of traumatic stress*, 20(3), 303-312.
- Tedeschi, R. G. (2011). Posttraumatic growth in combat veterans. *Journal of clinical psychology in medical settings*, 18(2), 137-144.
- Tedeschi, R. G., & Calhoun, L. G. (1995). *Trauma and transformation: Growing in the aftermath of suffering*: Sage Publications.
- Tedeschi, R. G., & Calhoun, L. G. (1996). The Posttraumatic Growth Inventory: Measuring the positive legacy of trauma. *Journal of traumatic stress*, 9(3), 455-471.
- Tedeschi, R. G., & Calhoun, L. G. (2004). " Posttraumatic growth: Conceptual foundations and empirical evidence". *Psychological inquiry*, 15(1), 1-18.
- Tedeschi, R. G., & McNally, R. J. (2011). Can we facilitate posttraumatic growth in combat veterans? *American Psychologist*, 66(1), 19.
- Tolin, D. F., & Foa, E. B. (2006). Sex differences in trauma and posttraumatic stress disorder: a quantitative review of 25 years of research. *Psychological bulletin*, 132(6), 959.
- Tsai, J., El-Gabalawy, R., Sledge, W., Southwick, S., & Pietrzak, R. (2015). Post-traumatic growth among veterans in the USA: results from the National Health and Resilience in Veterans Study. *Psychological medicine*, 45(01), 165-179.
- World Health Organization. (2015). Who definition of health. Retrieved from <http://www.who.int/about/en/>
- Zoellner, T., & Maercker, A. (2006). Posttraumatic growth in clinical psychology—A critical review and introduction of a two component model. *Clinical psychology review*, 26(5), 626-653.

- กั้งสตาล เฟ็งล่อง. (2556). ภาวะสุขภาพจิตและอาการผิดปกติทางจิตภายหลังภัยอันตรายของผู้ป่วย
ทหารราชการสนามที่รับการรักษาในโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิต คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- กัญญาณาด สุวรรณชาติ. (2554). ความมอกลงมภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญของผู้รอดชีวิต
จากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- กิติพัฒน์ นนทปัทมะคุลย์. (2547). แนวคิดทฤษฎีรากฐานของวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงคุณภาพ
ในสวัสดิการสังคม: แนวคิดและวิธีวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- กุนนที นวลสุวรรณ, อ. ป. แ. ป. (2555). ความเครียด และวิธีการเผชิญความเครียดของพลทหาร
ใหม่. วารสารพยาบาลทหารบก, 9(2), 145-171.
- ชญาน์ทัต ศุภชลาศัย. (2556). ทหารผ่านศึกสหรัฐฯกับบาดแผลร้ายลึกหลังสงครามอิรัก. วารสาร
สังคมศาสตร์, 9(2), 145-171.
- ชยุต เทพทิพย์และทิวากร แก้วมณี. (2554). ความคิดเห็นในการสมัครเข้าเป็นทหารกองประจำการ
จังหวัดพิจิตรประจำปี พ.ศ. 2552-2553. (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
นโยบายสาธารณะ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- ชาย โปธิสิตา. (2547). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชชิ่ง.
- ชาย โปธิสิตา. (2549). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชชิ่ง. CHULALONGKORN UNIVERSITY
- บุษกร โรจนพรทิพย์. (2548). สุขภาพจิตของทหารผ่านศึกที่รับการรักษาในแผนกผู้ป่วยใน ณ
โรงพยาบาลทหารผ่านศึก. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิต คณะ
แพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกพุทธศักราช 2510, (2510).
- มนัสวีร์ จำปาเทศ. (2556). การศึกษาความต้องการการสงเคราะห์ของทหารผ่านศึกพิการจากการรบ
องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์. (ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเพื่อความมั่นคง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย
อลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์).
- วีระ เชื่องศิริกุล. (2554). จิตเวชศาสตร์ทหาร. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 56(4),
339-344.

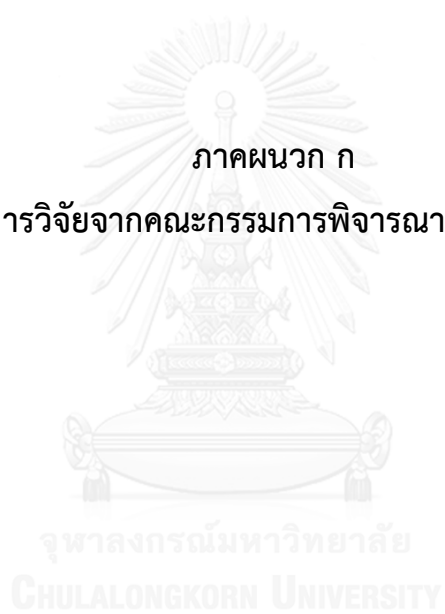
- สมภพ แจ่มจันทร์. (2550). ประสบการณ์ทางจิตใจของผู้ต้องขังหญิงคดีฆาตกรรมในทัณฑสถานหญิง เชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.).
- ส่วนสารสนเทศและประชาสัมพันธ์โรงพยาบาล สน.ผอ.รพ.ผศ. (2555). ประวัติโรงพยาบาลทหารผ่านศึก. Retrieved from http://www.vgh.go.th/home2/index.php?option=com_content&view=article&id=88&Itemid=74
- สิน สีโสม. (2553). รูปแบบการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมของทหารผ่านศึกนอกประจำการโดยองค์กรภาครัฐในภาคอีสาน. (ปริญญาโท สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- สุภางค์ จันทวานิช. (2556). การวิจัยเชิงคุณภาพกับการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ.
- หริรักษ์ แก้วทับทอง. (2554). ประสบการณ์ทางจิตใจของหญิงม่ายจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2555). บัตรประจำตัวบัตรชั้นที่ 1. Retrieved from <http://www.thaiveterans.mod.go.th/wwoth/welfare/cis1.htm>
- องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2556). ประวัติโดยสังเขป. Retrieved from http://www.thaiveterans.mod.go.th/index_org.html
- อภิชัย มงคลและคณะ. (2552). รายงานการวิจัย เรื่องการพัฒนาและทดสอบดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทย. Retrieved from กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัย
- อรุณรัศมี ปกมนตรี. (2537). การศึกษาสุขภาพจิตของทหารผ่านศึกพิการ ที่รับการบำบัดรักษาในแผนกผู้ป่วยใน ณ โรงพยาบาลทหารผ่านศึก. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- อัมพล สุอำพัน. (2536). ความผิดปกติทางจิตใจภายหลังอันตราย ตำราจิตเวชศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.
- อิทธิพล สูงแข็งและณัฐวุฒิ อรินทร์. (2557). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความมั่งคั่งทางจิตใจภายใต้เหตุการณ์ความไม่สงบของบุคลากรสาธารณสุขในสามจังหวัดชายแดนใต้. วารสารวิชาการสาธารณสุข, 23(6), 967-974.
- อิสรา รักษ์กุล. (ไม่ระบุปีที่พิมพ์). คู่มือการดูแลสุขภาพจิตกำลังพลกองทัพบกสำหรับโรงพยาบาลกองทัพบก.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

ใบรับรองโครงการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน

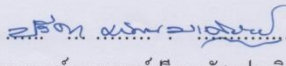
คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
254 อาคารจามจური 1 ชั้น 2 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์/โทรสาร- 0-2218-3202 E-mail: eccu@chula.ac.th

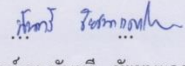
COA No. 224/2558

ใบรับรองโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่ 141.1/58 ประสบการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความองงาม
ภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ
ผู้วิจัยหลัก นางสาวเอกธิดา ดวงอุไร
หน่วยงาน คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ได้พิจารณา โดยใช้หลัก ของ The International Conference on Harmonization – Good Clinical Practice
(ICH-GCP) อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวได้

ลงนาม.
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ปริดา ทัตตนประคินฐ)
ประธาน

ลงนาม.
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร นันทรี ชัยชนะวงศาโรจน์)
กรรมการและเลขานุการ

วันที่รับรอง 3 ธันวาคม 2558

วันหมดอายุ 2 ธันวาคม 2559

เอกสารที่คณะกรรมการรับรอง

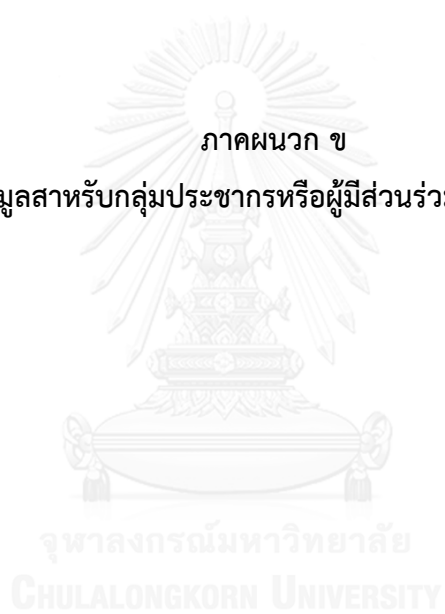
- โครงการวิจัย
- ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยและ ใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
- ผู้วิจัย
- แบบสอบถาม

เงื่อนไข

- ข้าพเจ้ารับทราบว่าเป็นการคิดริเริ่ม หากดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยก่อนได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
- หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ การดำเนินการวิจัยต้องยุติ เมื่อต้องการต่ออายุต้องขออนุมัติใหม่ล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า 1 เดือน พร้อมส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัย
- ต้องดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด
- ใช้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) เฉพาะที่ประทับตราคณะกรรมการเท่านั้น
- หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงในสถานที่เก็บข้อมูลที่ขออนุมัติจากคณะกรรมการ ต้องรายงานคณะกรรมการภายใน 5 วันทำการ
- หากมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณารับรองก่อนดำเนินการ
- โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี ส่งแบบรายงานสิ้นสุดโครงการวิจัย (AF 03-12) และบทคัดย่อผลการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สำหรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งบทคัดย่อผลการวิจัย ภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น

ภาคผนวก ข

ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

AF 04-07

ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ชื่อ โครงการวิจัย ประสพการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการที่มีความงอกงามภายหลังเผชิญ
เหตุการณ์สะเทือนขวัญ

ชื่อผู้วิจัย น.ส เอกธิศา ดวงอุไร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา
สถานที่ติดต่อผู้วิจัย

470/2 ถนน ประชาราษฎร์สาย 2 แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กทม. 10800

โทรศัพท์ที่บ้าน 02-585-8100 โทรศัพท์มือถือ 083-0242321

E-mail preaw.ake@gmail.com

1 ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมในการวิจัย ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการวิจัย ขอให้ท่าน
กรุณาใช้เวลาในการอ่านข้อมูลต่อไปนี้ และท่านสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมหรือสอบถามข้อมูลที่ไม่
ชัดเจนจากผู้วิจัยได้ตลอดเวลา

2. โครงการนี้เป็นการศึกษาเรื่อง “ประสพการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกนอกประจำการ
ที่มีความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ” วัตถุประสงค์ของการวิจัย งานวิจัยชิ้นนี้กระทำให้
เพื่อศึกษาประสพการณ์ทางจิตใจของทหารผ่านศึกที่มีความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ
รวมถึงศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสพการณ์ดังกล่าว ทั้งนี้ประสพการณ์ทางจิตใจ หมายถึง การรับรู้ หรือ
การบอกเล่าเหตุการณ์ถึงความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ มุมมอง สภาวะทางอารมณ์ ในงานวิจัยนี้หมายถึง
ประสพการณ์ของผู้ให้ข้อมูลทหารผ่านศึกนอกประจำการ

4. ผู้ให้ข้อมูลเป็นทหารผ่านศึกนอกประจำการที่เป็นคนไข้ของ โรงพยาบาลทหารผ่านศึก จำนวน
8-12 คน หรือเกินกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว ซึ่งผู้ให้ข้อมูลจะต้องผ่านเกณฑ์คัดเลือกดังนี้

เกณฑ์การคัดเลือก

1. เป็นทหารผ่านศึกนอกประจำการผู้ถือบัตรทหารผ่านศึก
2. มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 21 – 60 ปี
3. เคยมีประสพการณ์ตรงในการผ่านเหตุการณ์สะเทือนขวัญในสงครามอย่างน้อยจำนวน 1 ครั้ง โดยผ่านมา
อย่างน้อย 2 ปี
4. มีคะแนนความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญตั้งแต่ระดับปานกลางขึ้นไปจากมาตรวัด
ความงอกงามหลังเผชิญกับเหตุการณ์สะเทือนจิตใจฉบับสั้น (PTGI-SF)

5. สามารถพูดคุยและสื่อสารภาษาไทยได้ดี

6. เป็นผู้ที่ไม่มีความทุพพลภาพ

7. ให้อาการยินยอมเข้าร่วมการศึกษาวิจัย

เกณฑ์การคัดออก

1. มีอาการทางจิตเวช หรืออยู่ในระหว่างรักษาทางจิตเวช
2. มีความประสงค์ขอยกออกจากกรวิจัย

เลขที่โครงการวิจัย.....141.1/58
วันที่รับรอง.....- 3 ธ.ค. 2558
วันหมดอายุ.....- 2 ธ.ค. 2559

AF 04-07

5. กระบวนการศึกษาวิจัย

5.1 ผู้วิจัยดำเนินการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปยังผู้อำนวยการโรงพยาบาลทหารผ่านศึก จากนั้นจึงติดต่อประสานงานผ่านผู้นำเข้าสู่แหล่งข้อมูล ที่เป็นพยาบาลซึ่งปฏิบัติงานประจำอยู่ในแต่ละแผนก และผู้ที่อยู่ในหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับทหารผ่านศึก โดยผู้นำเข้าสู่แหล่งข้อมูล โดยการแนะนำรายชื่อทหารผ่านศึกนอกประจำการที่เป็นผู้ช่วยแก่ผู้วิจัย

5.2 ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง และให้ทหารผ่านศึกทำแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบสอบถามความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญแบบสั้น จำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ ใช้เวลาทำประมาณ 10 นาที เพื่อคัดเลือกเป็นผู้ให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยเป็นรายบุคคล โดยที่ผู้ให้ข้อมูลที่ผ่านการคัดเลือกให้การยินยอมและสมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ด้วย

5.3 ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดของการวิจัยและสิทธิของผู้เข้าร่วมการวิจัยให้ทราบ รวมทั้งประเด็นของการเก็บรักษาความลับ นำเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัยให้ผู้ให้ข้อมูลได้อ่านและอธิบายข้อสงสัยต่างๆ จนผู้เข้าร่วมการวิจัยเกิดความเข้าใจเป็นอย่างดี ทำการขออนุญาตเก็บข้อมูล พุทธศักราชเกี่ยวกับสถานที่ใช้ในการสัมภาษณ์นั้นขึ้นอยู่กับความสะดวกของผู้ให้ข้อมูลเป็นหลัก และทำการขออนุญาตบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ด้วย ทั้งนี้ในส่วนของกรอธิบายคำว่า ความงอกงาม ผู้วิจัยจะใช้คำ “การเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางบวก” แทน แก่ผู้ให้ข้อมูล เพื่อความเข้าใจของผู้ให้ข้อมูลที่ง่ายยิ่งขึ้น

5.4 ผู้วิจัยนัดพบตามวันและเวลา ตลอดจนสถานที่ที่ผู้ให้ข้อมูลสะดวก เพื่อขอสัมภาษณ์โดยแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 60 นาทีถึง 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยสัมภาษณ์ด้วยคำถามปลายเปิด และทำการยุติการสัมภาษณ์จะเกิดขึ้นเมื่อได้ข้อมูลอิ่มตัวอย่างเพียงพอแล้ว ผู้วิจัยจะกล่าวขอบคุณผู้ให้ข้อมูลที่ยินดีเข้าร่วมการวิจัย และมอบของที่ระลึกให้ผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน ทั้งนี้ผู้วิจัยระบุนการเก็บข้อมูลที่ได้โดยจะจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบและรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล หลังจากทำการวิจัยสิ้นสุดลงจะมีการทำลายข้อมูลทันที

6. ในการคัดกรองผู้ให้ข้อมูล หากท่านไม่อยู่ในเกณฑ์คัดเลือกของผู้วิจัย ผู้วิจัยจะดำเนินการให้ข้อมูล ตลอดจนประสานงานเพื่อทำการส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมงานวิจัยเกิดการงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความยินดีที่จะประสานงานกับนักจิตวิทยาหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการส่งต่อ หากท่านมีความประสงค์ที่จะเข้ารับบริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาต่อไป

7. ในระหว่างการสัมภาษณ์ ท่านอาจจะรู้สึกไม่สะดวกใจเมื่อถูกถามถึงข้อมูลที่เป็นเรื่องส่วนตัว ในกรณีนี้ผู้วิจัยจะคอยสอบถามความพร้อมของท่านอยู่เป็นระยะ เมื่อท่านไม่พร้อมที่จะให้ข้อมูล ผู้วิจัยจะยุติการสัมภาษณ์และรองนกว่าท่านจะพร้อมให้ข้อมูล และหากท่านเกิดความสะเทือนใจระหว่างการให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะยุติการสัมภาษณ์ และพูดคุยกับท่านจนกว่าจะบรรเทาความสะเทือนใจและท่านสามารถติดต่อมายังศูนย์สุขภาพทางจิต คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หมายเลข 02-218-1171 หรือ Hotline 02-218-0336 หากท่านยังรู้สึกไม่สบายใจอย่างต่อเนื่องหลังให้สัมภาษณ์ในงานวิจัย

8. การเข้าร่วมในการวิจัยของท่านเป็นไปโดยสมัครใจ และสามารถปฏิเสธที่จะเข้าร่วมหรือถอนตัวออกจากการวิจัยได้ทุกขณะ โดยไม่ต้องให้เหตุผล โดยจะไม่มีการเผยแพร่ข้อมูลในการทำวิจัยต่อทางสถาบันศึกษา

เลขที่โครงการวิจัย..... 141.1/58
วันที่รับรอง..... - 3 ธ.ค. 2558
วันหมดอายุ..... - 2 ธ.ค. 2559

AF 04-07

9. ท่านจะได้รับค่าเดินทาง เพื่อเป็นการขอบคุณผู้ให้ข้อมูล จำนวนเงิน 500 บาท ในการสละเวลาในการเข้าร่วมงานวิจัย

10. หากท่านมีข้อสงสัยให้สอบถามเพิ่มเติมได้โดยสามารถติดต่อผู้วิจัยได้ตลอดเวลา และหากผู้วิจัยมีข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์หรือ โทษเกี่ยวกับการวิจัย ผู้วิจัยจะแจ้งให้ท่านทราบอย่างรวดเร็วเพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยทบทวนว่ายังสมัครใจจะอยู่ในงานวิจัยต่อไปหรือไม่

11. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทหารผ่านศึกนอกประจำการจะเก็บเป็นความลับ หากมีการเสนอผลการวิจัยจะเสนอเป็นภาพรวม ข้อมูลใดที่สามารถระบุถึงตัวท่านได้จะไม่ปรากฏในรายงาน

12. “หากท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามข้อมูลดังกล่าวสามารถร้องเรียนได้ที่ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน “กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 254 อาคารจามจุรี 1 ชั้น 2 ห้อง 210-211 ถ. พญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์/โทรสาร Email

eccu@chula.ac.th”

เลขที่โครงการวิจัย..... 1411/58
วันที่รับรอง..... - 3 ธ.ค. 2558
วันหมดอายุ..... - 2 ธ.ค. 2559

ภาคผนวก ค
แบบสำรวจตนเอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสำรวจตนเอง

หมายเหตุ : ข้อมูลของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ และถูกนำเสนอในแบบภาพรวมเท่านั้น และข้อมูลที่ท่านตอบต่อไปนี้จะไม่มีการเผยแพร่ หรือบ่งชี้ถึงตัวท่าน

ส่วนที่ 1 คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ลงในช่อง () ที่ต้องการหรือเติมข้อความในช่องว่างที่กำหนด

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. สถานะ

 โสด สมรส หย่าร้าง แยกกันอยู่ อื่นๆ

3. อายุปี

4. ระดับการศึกษา

 ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย/
ปวช. ปวส / อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท อื่นๆ

5. อาชีพ

 รัฐบาล พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย อื่นๆ

ส่วนที่ 2 คำชี้แจง ขอให้ท่านระบุระดับของการเปลี่ยนแปลงในชีวิตของท่านที่เป็นผลมาจาก
ภาวะวิกฤตที่ท่านได้เผชิญ

- 0 คะแนน หมายถึง ฉันไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลมาจากภาวะวิกฤตเลย
- 1 คะแนน หมายถึง ฉันมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างน้อยที่เป็นผลมาจากภาวะวิกฤต
- 2 คะแนน หมายถึง ฉันมีการเปลี่ยนแปลงในระดับหนึ่งที่เป็นผลมาจากภาวะวิกฤต
- 3 คะแนน หมายถึง ฉันมีการเปลี่ยนแปลงระดับปานกลางที่เป็นผลมาจากภาวะวิกฤต
- 4 คะแนน หมายถึง ฉันมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมากที่เป็นผลมาจากภาวะวิกฤต
- 5 คะแนน หมายถึง ฉันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก

ข้อ	คำถาม	ระดับของการเปลี่ยนแปลง					
		0	1	2	3	4	5
1.	ฉันเปลี่ยนการจัดลำดับความสำคัญของ สิ่งต่าง ๆ ในชีวิต						
2.	ฉันเห็นคุณค่าในชีวิตของฉันมากขึ้น						
3.	ฉันสามารถทำชีวิตของฉันให้ดียิ่งขึ้น						
4.	ฉันมีความเข้าใจในเรื่องทางจิตวิญญาณ มากขึ้น						
5.	ฉันมีความรู้สึกใกล้ชิดกับผู้อื่นมากขึ้น						
6.	ฉันได้เริ่มเส้นทางใหม่ๆสำหรับชีวิตของ ฉัน						
7.	ฉันรู้ว่าฉันสามารถรับมือกับความ ยากลำบากได้						
8.	ฉันมีศรัทธาในศาสนาเพิ่มมากขึ้น						
9.	ฉันค้นพบว่าฉันเข้มแข็งกว่าที่ฉันเคยเป็น						

10.	ฉันได้เรียนรู้อย่างมากว่าผู้คนที่มีความดีงาม แค่ไหน						
-----	--	--	--	--	--	--	--

ภาคผนวก ง
แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ พบงานวิจัยของ Cherwien (2012) ซึ่งทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับประสบการณ์ความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญ ผู้วิจัยได้ทบทวนเพิ่มเติมถึงแนวคำถามการสัมภาษณ์ที่นำมาพบว่า ในส่วนของคำถามของงานวิจัยอ้างอิงได้ถูกสร้างจากผู้วิจัยเอง โดยผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมถึงแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความงอกงามภายหลังเผชิญเหตุการณ์สะเทือนขวัญและนำมาสร้างเป็นคำถามสัมภาษณ์ขึ้นทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคำถามมาพัฒนาและปรับเปลี่ยนสำหรับใช้เป็นแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ในการศึกษาวิจัยนี้ต่อไป

คำถามนำ

1. ข้อมูลทั่วไป แนะนำตัวเอง เช่น อายุ ภูมิลำเนา ประวัติการเข้าร่วมสู้รบในศึกสงคราม
2. ชีวิตก่อนเข้าร่วมสู้รบในศึกสงคราม และสาเหตุที่ได้มาเข้าร่วมรบในศึกสงคราม

คำถามหลัก

1. ขอให้ท่านเล่าเหตุการณ์สะเทือนขวัญในสนามรบที่เคยประสบมา
2. มีอะไรเปลี่ยนแปลงในชีวิตหลังจากที่ได้ประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญนั้น
3. สัมพันธภาพที่มีต่อผู้อื่นหลังจากเหตุการณ์สะเทือนขวัญนั้นเปลี่ยนไปอย่างไร
4. เหตุการณ์เชิงบวกอื่นๆที่เกิดขึ้นในชีวิตนั้นเป็นอย่างไรบ้าง
5. อะไรบ้างที่คุณคิดว่ามีผลต่อความงอกงามในแง่บวกของคุณ
6. ช่วงเวลาที่มีอุปสรรคที่สุดในชีวิตหลังจากผ่านเหตุการณ์สะเทือนขวัญมาแล้วนั้นเป็นอย่างไรมันเกิดอะไรขึ้นบ้างในช่วงนั้น
7. อยากจะพูดหรือแนะนำให้กับคนที่ประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญและมีประสบการณ์ของความชอกช้ำว่าอย่างไรบ้าง
8. มีอะไรเพิ่มเติมอีกบ้างที่อยากจะเล่าหรือบอกให้ฟังอีกไหม

ภาคผนวก ฉ

แบบบันทึกการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้ข้อมูล (นามสมมติ)

อายุ ปี

คะแนน PTGI-SF

คำถามนำ

1. ข้อมูลทั่วไป แนะนำตัวเอง เช่น อายุ ภูมิลำเนา ประวัติการเข้าร่วมสู้รบในศึกสงคราม

.....

.....

.....

2. ชีวิตก่อนเข้าร่วมสู้รบในศึกสงคราม และสาเหตุที่ได้มาเข้าร่วมรบในศึกสงคราม

.....

.....

.....

คำถามหลัก

1. ขอให้ท่านเล่าเหตุการณ์สะท้อนขวัญในสนามรบที่เคยประสบมา

.....

.....

.....

2. มีอะไรเปลี่ยนแปลงในชีวิตหลังจากที่ได้ประสบเหตุการณ์สะท้อนขวัญนั้น

.....

.....

.....

3. สัมพันธภาพที่มีต่อผู้อื่นหลังจากเหตุการณ์สะท้อนขวัญนั้นเปลี่ยนไปอย่างไร

.....

.....

.....

4. เหตุการณ์เชิงบวกอื่นๆที่เกิดขึ้นในชีวิตนั้นเป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

5. อะไรบ้างที่คุณคิดว่ามีผลต่อความมั่งคั่งในแง่บวกของคุณ

.....

.....

.....

6. ช่วงเวลาที่มีอุปสรรคที่สุดในชีวิตหลังจากผ่านเหตุการณ์สะเทือนขวัญมาแล้วนั้นเป็นอย่างไร มันเกิดอะไรขึ้นบ้างในช่วงนั้น

.....

.....

.....

7. อยากจะพูดหรือแนะนำให้กับคนที่ประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญและมีประสบการณ์ของความชอกช้ำว่าอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

8. มีอะไรเพิ่มเติมอีกบ้างที่อยากจะเล่าหรือบอกให้ฟังอีกไหม

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างการถอดรหัสข้อความ

1. ตัวอย่างการให้รหัสข้อมูล
2. ตัวอย่างการให้รหัสข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตัวอย่างการให้รหัสข้อมูล
ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2 อาเปี้ยก

ลำดับ	บทสัมภาษณ์	Coding
1. A	แล้วตอนที่เรารั้งไปหน้าแวนนี่ เราไม่รู้สึกลัว	
2. Q	มันไม่ได้กลัวอะไรนะ ก็วัยมันกำลังห้าวด้วยไง วัยกำลังสนุกวัยอยากเห็นอะ เราอยากลอง	ความรู้สึกเชิงบวกอยากรู้ อยากลองในการไปรบเพราะ อยู่ในวัยรุ่น
3. A	มันเป็นลักษณะยังไงอะคะ ในวัยที่มันอยากลอง	
4. Q	มันทำทนายใจลูก คือมันไม่ได้กลัวเรื่องความตาย มันไม่ได้กลัวอะไร	มองการรบเป็นเรื่องทำทนาย เกิดความรู้สึกเชิงบวก
5. A	ไม่กลัวความตาย	
6. Q	คือมันจะยิงก็ยิงไป ตายก็ตายก็แค่นั้น แต่เราก็ทำหน้าที่เรา เราก็ไม่ประมาทใจ	ได้ทำตามหน้าที่ไปแล้ว ถ้า ตายก็ไม่เสียดายชีวิต
7. A	อ้อ เหมือนตอนนั้นที่ไม่กลัวเพราะว่า เราห้าวแล้ว เราแค่รู้สึกว่าตายก็ตาย	
8. Q	เราตายก็ตาย เราตายในหน้าที่ มันก็ไม่ได้เป็นอะไร	มองว่าเป็นความตายใน หน้าที่
9. A	ตายในหน้าที่ ตอนนั้นเรามีความรู้สึกว่าเรา ถ้าตายในหน้าที่แล้วมันจะเป็นยังไง	
10. Q	มันก็ มันก็ถือว่ามันก็สมบูรณ์แล้วเราได้ช่วยชาติ อย่างน้อยเราก็ เออพ่อแม่เราก็ จริงอยู่อะมัน อาจจะไม่มีอะไร แต่ว่า เคื่าก้พ่อแม่เราก็ยังเต็มใจว่าเรา เออ ลูกทำงานเพื่อส่วนรวมนะ	ความภาคภูมิใจในการเป็น ทหารรับใช้ชาติ

ตัวอย่างการให้รหัสข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4 อาแดง

ลำดับ	บทสัมภาษณ์	Coding	Category	Sub-theme	theme
1. A	ที่ไปรบตอนนี้ไม่กลัวแล้ว				
2. Q	ไม่กลัวนะครับ คือ เรา รอดตายแล้ว				
3. A	มันแสดงว่าพออย่างนี้ ยิ่งทำให้เรารู้สึกมั่นใจ มากขึ้น				
4. Q	มั่นใจว่าเรา ไม่ถึงคราว คงไม่ตายอะ คิดในใจ อย่างนั้นนะ เพราะเรา ศาสนาพุทธเนอะ คิดถึง พ่อถึงแม่ถึงครูบา อาจารย์ อะไรที่สอนเรา มา เราไม่ตายก็เพราะ ตัวนี้นะ ความดีของพ่อ ของแม่ของครูบา อาจารย์ ที่สอนเรามา เรามีบุญวาสนาไม่ถึง คราวตายอย่างนี้ คงไม่ ตายอะนะ ก็แค่เจ็บ ธรรมดา	การรอดตาย จากสนามรบ ทำให้นึกถึง ผู้อื่นมากขึ้น ในลักษณะ	3.3.1 การ อยู่กับสิ่ง ต่างๆในชีวิต ด้วยความ เข้าใจ	3.3 การมีความ เข้าใจในชีวิต	3. ความ งอกงาม ทางจิตใจ ของทหาร ผ่านศึก

ภาคผนวก ซ
ตัวอย่างตารางสรุปประเด็น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประเด็นหลักที่ 1 การมีจิตวิญญาณของทหาร

Sub theme	Category	Sub category	ThRef.	Theme name	จำนวนข้อมูล													
					1	2	3	4	5	6	7	8						
1			1.1	การเข้าสู่อาชีพทหาร														
	1		1.1.1	การเข้ารับการเกณฑ์ทหาร ตามหน้าที่ของชายไทย				3	1		5							3
	2		1.1.2	การสมัครทหารด้วยความ เต็มใจ				3		14		6	7					
2				การหล่อหลอมตัวตนของ ทหารอาชีพ														
	1		1.2.1	การบ่มเพาะความอดทน เข้มแข็ง				5	3	1	4	4	1					3
	2		1.2.2	ความมีระเบียบวินัย					4	2				1	4			
	3		1.2.3	การมีความเชี่ยวชาญทางการ รบ					1	6	2		4	12				3

Sub theme	Category	Sub category	ThRef.	Theme name	จำนวนข้อมูล									
					1	2	3	4	5	6	7	8		
3			1.3	อุดมการณ์ทหาร										
	1		1.3.1	หน้าที่ต่อชาติมาก่อนสิ่ง อื่น	4	5	5	6	1	1	9	4		
	2		1.3.2	ความพร้อมเจ็บพร้อม ตายก่อนคนอื่น	1	2	3	4						
	3		1.3.3	การยึดถือคำสั่งของ ผู้บังคับบัญชา	5	1		2	3	3	2	2		

Sub theme	Category	Sub category	ThRef.	Theme name	จำนวนข้อสอบ									
					1	2	3	4	5	6	7	8		
2	1		2.2.1	การรับรู้ถึงความน่ากลัวและความเสี่ยงต่อชีวิต										
	1	1	.2.2.1.1	การรับรู้ถึงการเสียชีวิตอย่างตรงข้าม	1	2	2	3	2					
	1	2	2.2.1.2	การรับรู้ถึงสภาพบรรยากาศความน่ากลัวในสนามรบ	3	2	2	3	1					2
		3	2.2.1.3	การพยายามเอาชีวิตรอดในทุวิถีทาง		3		4				3		
	2		2.2.2	การเผชิญกับความตาย										
		1	2.22.1	การสูญเสียเพื่อนทหารและผู้บังคับบัญชา		3		4		2		2		
		2	2..2.2.2	ความรู้สึที่เกิดขึ้นภายหลังการสูญเสีย	3	1	2	4	3	2		3		1

Sub theme	Category	Sub category	ThRef.	Theme name	จำนวนข้อมูล									
					1	2	3	4	5	6	7	8		
	3		2.2.3	การบาดเจ็บและเจ็บป่วย จากการรบ										
		1	2.2.3.1	การบาดเจ็บและเจ็บป่วยใน ระหว่างการรบ				3		3				1
		2	2.2.3.2	การบาดเจ็บและเจ็บป่วย ต่อเนื่องจากการรบ	3				5	3		2		

ประเด็นหลักที่ 3 ความงอกงามทางจิตใจของทหารผ่านศึก

Sub theme	Category	Sub category	ThRef.	Theme name	จำนวนข้อมูล									
					1	2	3	4	5	6	7	8		
1			3.1	ปัจจัยเอื้อที่ทำให้เกิดความงอกงามทางจิตใจ										
	1		3.1.1	การตระหนักรู้ว่าตนเองต้องเปลี่ยนแปลงไปในทางบวก	3	2		1						
	2		3.1.2	การตระหนักถึงความสำคัญของการมีชีวิต				5	2	1				3
	3		3.1.3	การตระหนักรู้ว่าชีวิตของตนมีคุณค่าสำหรับผู้อื่น							4			3
	4		3.1.4	การกระตุ้นจากบุคคลรอบข้าง	4									2
2			3.2	การรับรู้ตนเองในแง่บวก										
	1		3.2.1	การรับรู้ศักยภาพในตน	3						2			2

Sub theme	Category	Sub category	ThRef.	Theme name	จำนวนข้อสอบ									
					1	2	3	4	5	6	7	8		
	2		3.2.2	การรับรู้ความภาคภูมิใจในตนเอง	4	2			4					3
	3		3.2.3	การมีความสุขุมรอบคอบ	1	5		6			1			
3			3.3	การมีความเข้าใจในชีวิต										
	1		3.3.1	การอยู่กับสิ่งต่างๆในชีวิตด้วยความเข้าใจ	3			3		2				
	2		3.3.2	การมีหลักการในการใช้ชีวิต		4	1	5						2

ประเด็นหลักที่ 4 ความซาบซึ้งและการมองเห็นคุณค่าจากสิ่งที่ได้รับจากการเป็นทหารอาชีพ

Sub theme	Category	Sub category	ThRef.	Theme name	จำนวนข้อมูล								
					1	2	3	4	5	6	7	8	
1			4.1	ความรู้สึกระทอนอกและซาบซึ้งในการดูแลที่รัฐมิให้	4	2	2	3	1	3	1	2	
2			4.2	ความมีเกียรติแวก่วงศ์ตระกูล	4			3	2			4	
3			4.3	การได้เพื่อนฝูงและมีสังคมใหม่	2	4	1	2	4	3			
4			4.4	ความรู้สึกด้านบวกและความภาคภูมิใจจากการเป็นทหาร		3	3	5		4	5		

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวเอกธิดา ดวงอุไร เกิดเมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2530 สำเร็จการศึกษาปริญญา
เกาส์ศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเกาส์ศาสตร์ จากคณะเกาส์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปี
การศึกษา 2553 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการ
ปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี 2556

ผู้ที่สนใจเกี่ยวกับเนื้อหาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถติดต่อกับผู้เขียนวิทยานิพนธ์ได้ที่
e-mail: preaw.ake@gmail.com

